

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1982-1983

BEGROTING VAN ONTVANGSTEN EN UITGAVEN voor het begrotingsjaar 1983

ALGEMENE TOELICHTING

INHOUD

	Blz.
Algemene begrotingstabel	3
Eerste deel. — Synthese van de ontvangsten en van de uitgaven ...	5
Tabellen	6
Tweede deel. — Economisch, sociaal en financieel verslag	11
Hoofdstuk I. — De internationale economische context	11
Hoofdstuk II. — De economische evolutie van België	14
Hoofdstuk III. — De economische, sociale en financiële politiek van de Regering in 1983	20
Derde deel. — Begrotingsverslag	23
Hoofdstuk I. — Lopende uitgaven	23
Sectie 1. — Begroting 1982	23
Sectie 2. — Begroting 1983	25
Hoofdstuk II. — Investeringsbeleid en andere kapitaaluitgaven ...	27
Sectie 1. — Kapitaaluitgaven 1982	27
Sectie 2. — Kapitaaluitgaven 1983	28
§ 1. De financiële uitgaven	29
§ 2. Het investeringsbeleid	30
A. Investeringsprogramma's: 1981-1982	32
B. Kasuitkeringen	34
Hoofdstuk III. — De ontvangsten	35
Hoofdstuk IV. — De financieringsbehoeften van de Staat	52

Chambre des Représentants

SESSION 1982-1983

BUDGET DES RECETTES ET DES DEPENSES pour l'année budgétaire 1983

EXPOSÉ GÉNÉRAL

TABLE DES MATIERES

	Pages
Tableau général du budget	3
Première partie. — Synthèse des recettes et des dépenses	5
Tableaux	6
Deuxième partie. — Rapport économique, social et financier	11
Chapitre I. — L'environnement économique international	11
Chapitre II. — L'évolution économique de la Belgique	14
Chapitre III. — La politique économique, sociale et financière du Gouvernement en 1983	20
Troisième partie. — Rapport budgétaire	23
Chapitre I. — Les dépenses courantes	23
Section 1. — Budget 1982	23
Section 2. — Budget 1983	25
Chapitre II. — Politique d'investissement et autres dépenses de capital	27
Section 1. — Dépenses de capital 1982	27
Section 2. — Dépenses de capital 1983	28
§ 1. Les dépenses financières	29
§ 2. La politique d'investissements	30
A. Programmes d'investissements: 1981-1982	32
B. Décaissements	34
Chapitre III. — Les recettes	35
Chapitre IV. — Les besoins de financement de l'Etat	52

Hoofdstuk V. — Budgettair beleid...	55
Sectie 1. — Sociale cel ...	55
Sectie 2. — Economische cel ...	55
Sectie 3. — Cel Nationale Opvoeding ...	66
Sectie 4. — Cel van de gezagsdepartementen...	68
Sectie 5. — Openbaar ambt ...	69
Hoofdstuk VI. — De sociale stelsels ...	71
Sectie 1. — De sociale prestaties ...	71
Sectie 2. — Toelagen met sociale inslag ...	72
Sectie 3. — Sociale zekerheid van de werknemers en zelfstandigen. — Bestaansminima. — Ziekenhuisbeleid. — Pensioenen van de openbare sector. — Oorlogspensioenen...	75
Hoofdstuk VII. — Begrotingsprogramma van het Wetenschapsbeleid ...	85
Hoofdstuk VIII. — De vijf niveaus van de begroting...	95
Sectie 1. — De begroting en de hervorming van de instellingen	95
Sectie 2. — Buitenlandse activiteiten ...	97
Sectie 3. — De Gemeenschappen ...	99
Sectie 4. — De Gewesten ...	101
Sectie 5. — De provinciale en gemeentelijke financiën...	102
Bijlagen :	
I. — Openbare financiën in 1981 en 1982 ...	104
II. — Financieel beleid in 1982 ...	113
III. — Evolutie van de fiscaliteit ...	116
IV. — Pensioenen ...	133
V. — Rijksschuld ...	139
VI. — Personeelsbezetting van het Openbaar Ambt ...	147
VII. — Economische voorstelling van de begrotingen 1982 en 1983 ...	149
— lopende uitgaven ...	149
— kapitaaluitgaven ...	153

Chapitre V. — Politique budgétaire ...	55
Section 1. — Cellule sociale ...	55
Section 2. — Cellule économique ...	55
Section 3. — Cellule éducation nationale ...	66
Section 4. — Cellule départements d'autorité ...	68
Section 5. — Fonction publique ...	69
Chapitre VI. — Les régimes sociaux ...	71
Section 1. — Les prestations sociales ...	71
Section 2. — Subsidés à caractère social...	72
Section 3. — Sécurité sociale des travailleurs salariés et indépendants. — Minimex. — Politique hospitalière. — Pensions du secteur public. — Pensions de guerre ...	75
Chapitre VII. — Le programme budgétaire de la politique scientifique ...	85
Chapitre VIII. — Les cinq niveaux du budget ...	95
Section 1. — Le budget et les réformes institutionnelles ...	95
Section 2. — Les activités extérieures ...	97
Section 3. — Les Communautés ...	99
Section 4. — Les Régions ...	101
Section 5. — Les finances provinciales et communales ...	102
Annexes :	
I. — Les finances publiques en 1981 et 1982 ...	104
II. — La politique financière en 1982 ...	113
III. — Evolution de la fiscalité ...	116
IV. — Pensions ...	133
V. — Dette publique ...	139
VI. — Effectifs de la Fonction publique ...	147
VII. — Présentation économique des budgets 1982 et 1983 ...	149
— dépenses courantes ...	149
— dépenses de capital ...	153

ALGEMENE TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In overeenstemming met de bevelen van de Koning, heeft de Regering de eer het ontwerp van begroting voor de Ontvangsten en Uitgaven voor het begrotingsjaar 1983 aan het Parlement ter beraadslaging voor te leggen. Het ontwerp behelst:

In miljarden
frank.

I. — Lopende verrichtingen.

A. — Lopende ontvangsten:

Fiscale ontvangsten	1 209,0
Niet-fiscale ontvangsten	55,1

Totaal van de lopende ontvangsten ... 1 264,1

B. — Lopende uitgaven 1 524,0

C. — Saldo van de begroting van de lopende verrichtingen - 259,9

II. — Kapitaalverrichtingen.

A. — Kapitaalontvangsten 14,1

B. — Kapitaaluitgaven:

Kredieten worden geopend voor een bedrag van	177,3
---	-------

C. — Saldo van de begroting van de kapitaalverrichtingen 163,2

III. — Netto saldo van de begroting IC + IIC ... - 423,1

IV. — Aflossingen van de Rijksschuld 93,2

V. — Bruto saldo van de begroting ⁽¹⁾ - 516,3

Brussel, 6 oktober 1982.

De Eerste-Minister,

W. MARTENS.

De Vice-Eerste Minister en Minister van Financiën,

W. DE CLERCQ.

De Minister van Begroting,

Ph. MAYSTADT.

⁽¹⁾ De voorstelling van de financieringsbehoeften van de Staat — waar het netto te financieren saldo wordt geëxpliciteerd — wordt gegeven in het traditioneel hoofdstuk gewijd aan de financieringsbehoeften van de Staat (hoofdstuk IV, deel III).

EXPOSÉ GÉNÉRAL

MESDAMES, MESSIEURS,

D'après les ordres du Roi, le Gouvernement a l'honneur de soumettre aux délibérations du Parlement le projet de budget des Recettes et des Dépenses pour l'année budgétaire 1983. Il se présente comme suit:

En milliards
de francs.

I. — Opérations courantes.

A. — Recettes courantes:

Recettes fiscales	1 209,0
Recettes non fiscales	55,1

Total des recettes courantes 1 264,1

B. — Dépenses courantes 1 524,0

C. — Solde du budget des opérations courantes - 259,9

II. — Opérations de capital.

A. — Recettes de capital 14,1

B. — Dépenses de capital:

Des crédits sont ouverts pour un montant de	177,3
--	-------

C. — Solde du budget des opérations de capital 163,2

III. — Solde net du budget IC + IIC - 423,1

IV. — Amortissements de la Dette publique 93,2

V. — Solde brut du budget ⁽¹⁾ - 516,3

Bruxelles, le 6 octobre 1982

Le Premier Ministre,

W. MARTENS.

Le Vice-Premier Ministre et Ministre des Finances,

W. DE CLERCQ.

Le Ministre du Budget,

Ph. MAYSTADT.

⁽¹⁾ La présentation des besoins de financement de l'Etat, où est explicité le solde net à financer, est donnée dans le traditionnel chapitre consacré aux besoins de financement de l'Etat (chapitre IV de la IIIe partie).

EERSTE DEEL

Synthese van de begroting voor ontvangsten en uitgaven
voor het begrotingsjaar 1983

De in dit eerste deel opgenomen tabellen hebben betrekking op de lopende en kapitaalontvangsten en de lopende en kapitaaluitgaven die de begroting voor ontvangsten en uitgaven voor het begrotingsjaar 1983 vormen.

LOPENDE EN KAPITAALONTVANGSTEN
RIJKSMIDDELEN
(In miljoenen frank)

PREMIERE PARTIE

Synthèse du budget des recettes et des dépenses
pour l'année budgétaire 1983

Les tableaux repris dans cette première partie se rapportent aux recettes courantes et de capital et aux dépenses courantes et de capital qui constituent le budget des recettes et des dépenses pour l'année budgétaire 1983.

RECETTES COURANTES ET DE CAPITAL
VOIES ET MOYENS
(En millions de francs)

	1982 (1)	1983 (2)	
I. LOPENDE ONTVANGSTEN			I. RECETTES COURANTES
<i>Fiscale ontvangsten</i>			<i>Recettes fiscales</i>
1. Directe belastingen:			1. Contributions directes;
Belasting gestort bij wijze van voorheffing:			Impôt versé par voie de précompte:
— onroerende voorheffing	1 880	1 324	— précompte immobilier.
— roerende voorheffing	75 470	89 210	— précompte mobilier.
— bedrijfsvoorheffing	431 600	486 900	— précompte professionnel.
Belasting op de totale inkomsten gestort als voorafbeta-			Impôt sur le revenu global versé par anticipation.
ling	133 000	142 240	
Belasting op de totale inkomsten geïnd door middel van			Impôt sur le revenu global perçu par rôles à charge:
kohieren ten laste van:			— des personnes physiques.
— de fysieke personen	26 700	15 700	— des sociétés.
— de vennootschappen	8 600	4 450	— des non-résidents.
— de niet-verblijfhouders	940	360	Taxe de circulation.
Verkeersbelasting	14 450	15 380	Taxe sur les jeux et paris.
Belasting op spelen en weddenschappen	2 180	604	Taxe sur les appareils automatiques de divertissement.
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen...	770	219	Divers
Diversen	380	380	
Totaal	695 970	756 767	Total.
2. Douane en accijnzen:			2. Douanes et accises:
Invoerrechten	100	100	Droits de douane.
Accijnzen en verbruiksbelasting	78 070	88 703	Accises et taxe de consommation.
Diversen	715	725	Divers.
Totaal	78 885	89 528	Total.
3. Registratie:			3. Enregistrement:
Registratierechten	20 000	21 500	Droits d'enregistrement.
B.T.W., zegelrechten en met het zegel gelijkgestelde			T.V.A., droits de timbre et taxes y assimilées.
taksen	283 410	336 275	Divers.
Diversen	4 630	4 900	
Totaal	308 040	362 675	Total.
Totaal van de fiscale ontvangsten.	1 082 749	1 208 970	Total des recettes fiscales.

(In miljoenen frank)

(En millions de francs)

	1982 (1)	1983 (2)	
<i>Niet-fiscale ontvangsten</i>			<i>Recettes non fiscales</i>
Post, telegraaf, telefoon... ..	11 007	9 649	Postes, télégraphes, téléphones.
Financiën	48 107	42 207	Finances.
Verkeerswezen	1 971	2 000	Communications.
Andere departementen	1 270	1 299	Autres départements.
Totaal van de niet-fiscale ontvangsten.	62 355	55 155	Total des recettes non fiscales.
Totaal van de lopende ontvangsten.	1 145 104	1 264 125	Total des recettes courantes.
II. KAPITAALONTVANGSTEN			II. RECETTES DE CAPITAL
Diversen	1 154	905	Divers.
Successierechten	12 500	13 200	Droits de succession.
Totaal van de kapitaalontvangsten.	13 654	14 105	Total des recettes de capital.
III. TOTAAL VAN DE LOPENDE EN KAPITAALONT- VANGSTEN	1 158 758	1 278 230	III. TOTAL DES RECETTES COURANTES ET DE CAPITAL.

Begrotingsvoorstellen 1983 en aanpassing van de begroting 1982

Propositions budgétaires 1983 et ajustement du budget de 1982

Titel I — Lopende uitgaven

Titre I — Dépenses courantes

(In miljoenen frank)

(En millions de francs)

a) Niet gesplitste kredieten. — <i>Crédits non dissociés.</i> b) Ordonnanceringskredieten. — <i>Crédits d'ordon-</i> <i>nancement.</i> c) Vastleggingskredieten. — <i>Crédits d'engagement.</i>	Ingediende begroting 1982 — Budget déposé 1982	Aanpassing van de begroting 1982 — <i>Ajustement du budget 1982</i>				Begrotings- ontwerp 1983 — <i>Projet de budget 1983</i>
		Bijkredieten vroegere jaren — <i>Crédits supplémentaires années antérieures</i>	Aanpassingen 1982 — <i>Ajustements 1982</i>			
			Verhogingen — <i>Majorations</i>	Verminderingen — <i>Réductions</i>	Aangepaste begroting — <i>Budget ajusté</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6) = (2 + 4 - 5)	(7)
NATIONALE SECTOR: — SECTEUR NATIO- NAL:						
Rijksschuld. — <i>Dette publique</i> a)	261 521,7	73,1	5 383,5	783,5	266 121,7	300 762,1
Pensioenen. — <i>Pensions</i> a)	135 938,0	931,3	491,2	206,0	136 223,2	165 407,9
Dotatiën. — <i>Dotations</i> a)	3 687,4	—	—	—	3 687,4	3 799,7
Eerste Minister. — <i>Premier Ministre</i> a)	2 331,1	20,6	9,4	4,4	2 336,1	1 822,5
Justitie. — <i>Justice</i> a)	18 051,0	2,4	167,4	102,6	18 115,8	18 909,7
Binnenlandse Zaken. — <i>Intérieur</i> a)	76 518,4	19,8	14,7	4,9	76 528,2	81 111,9
Buitenlandse Zaken. — <i>Affaires étrangères</i> a)	7 409,8	141,7	261,2	—	7 671,0	10 997,5
Ontwikkelingssamenwerking. — <i>Coopération au Développement</i> a)	6 956,5	4,0	—	104,1	6 852,4	7 272,4
Landsverdediging. — <i>Défense nationale</i> a)	64 152,4	299,2	—	—	64 152,4	71 207,9
b)	19 744,4	—	—	—	19 744,4	17 705,8
c)	16 035,4	—	—	—	16 035,4	13 053,5
Rijkswacht. — <i>Gendarmerie</i> a)	13 411,8	54,3	153,0	—	13 564,8	14 263,5
b)	19,6	—	—	—	19,6	74,0
c)	78,5	—	—	—	78,5	60,0
Landbouw. — <i>Agriculture</i> a)	8 264,5	2,5	33,3	30,8	8 267,0	7 858,1
Economische Zaken. — <i>Affaires économiques</i> a)	21 376,3	1 146,4	94,3	—	21 470,6	22 018,7
Middenstand. — <i>Classes moyennes</i> a)	6 539,5	10,9	8,7	17,7	6 530,5	6 715,7
Verkeerswezen. — <i>Communications</i> a)	70 744,0	524,1	129,3	23,9	70 849,4	75 483,5
P.T.T. a)	11 953,6	1 052,3	—	—	11 953,6	15 237,8
Openbare werken. — <i>Travaux publics</i> a)	52 676,3	896,8	854,1	105,2	53 425,2	55 847,8
b)	29,0	—	—	—	29,0	29,0
c)	33,0	—	—	—	33,0	31,0
Terwerkstelling en Arbeid. — <i>Emploi et Travail</i> a)	126 181,9	148,7	4 045,9	1 023,9	129 203,9	135 888,3
Sociale Voorzorg. — <i>Prévoyance sociale</i> a)	112 214,0	651,8	109,7	—	112 323,7	127 380,3
Nationale Opvoeding. — <i>Education nationale néer- landaise</i> a)	126 691,7	2 889,4	—	—	126 691,7	133 181,5
Nationale Opvoeding. — <i>Education nationale fran- çaise</i> a)	103 018,7	3 886,9	—	—	103 018,7	107 074,8
Nationale Opvoeding gemeenschappelijke. — <i>Edu- cation nationale commune</i> a)	2 930,4	0,2	—	—	2 930,4	3 463,9
Gemeenschappelijke cultuur. — <i>Culture commune</i> a)	1 017,5	177,4	88,0	0,1	1 105,4	1 252,8
Volksgezondheid. — <i>Santé publique</i> a)	30 011,8	855,6	595,7	25,3	30 582,2	34 633,3
Financiën. — <i>Finances</i> a)	29 852,0	256,8	316,2	25,7	30 142,5	32 149,3
Interdepartementale provisies. — <i>Provisions interdé- partementales</i> a)	23 351,6	—	—	—	23 351,6	13 050,0
Te verdelen verminderingen. — <i>Economies à répartir</i> a)	—	—	—	—	—	-11 200,0
Nationale sector. — <i>Secteur national</i> a)	1 316 801,9	14 046,2	12 755,6	2 458,1	1 327 099,4	1 435 590,9
b)	19 793,0	—	—	—	19 793,0	17 808,8
c)	16 146,9	—	—	—	16 146,9	13 144,5

(In miljoenen frank)

(En millions de francs)

a) Niet gesplitste kredieten. — <i>Crédits non dissociés.</i> b) Ordonnanceringskredieten. — <i>Crédits d'ordon-</i> <i>nancement.</i> c) Vastleggingskredieten. — <i>Crédits d'engagement.</i>	Ingediende begroting 1982 — <i>Budget déposé 1982</i>	Aanpassing van de begroting 1982 — <i>Ajustement du budget 1982</i>				Begrotings- ontwerp 1983 — <i>Projet de budget 1983</i>
		Bijkredieten vroegere jaren — <i>Créd. s supplémentaires années antérieures</i>	Aanpassingen 1982 — <i>Ajustements 1982</i>			
			Verhogingen — <i>Majorations</i>	Verminderingen — <i>Réductions</i>	Aangepaste begroting — <i>Budget ajusté</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6) = (2 + 4 - 5)	(7)
GEMEENSCHAPPEN: — COMMUNAUTES:						
Dotatiën Gemeenschappen. — <i>Dotations Commu-</i> <i>nautés</i> a)	43 230,7	—	—	—	43 230,7	47 395,8
Persoonsgebonden materies Duitstalige gemeen- schap. — <i>Matières personnalisables Communauté</i> <i>germanophone</i> a)	143,6	—	—	—	143,6	157,4
Nationale Opvoeding Vlaamse gemeenschap. — <i>Education nationale Communauté française</i> ... a)	2 288,0	—	—	—	2 288,0	2 288,0
Nationale Opvoeding: Franse gemeenschap. — <i>Edu-</i> <i>cation nationale: Communauté française</i> a)	1 332,0	6,0	—	—	1 332,0	1 332,0
Nationale Opvoeding: Duitstalige gemeenschap. — <i>Education nationale: Communauté allemande</i> ... a)	14,3	—	—	—	14,3	14,3
Gemeenschappen. — <i>Communautés</i> a)	47 008,6	6,0	—	—	47 008,6	51 187,5
GEWESTEN: — REGIONS:						
Dotatiën gewesten. — <i>Dotations régions</i> a)	16 144,5	—	—	—	16 144,5	17 700,0
Brussel. — <i>Bruxelles</i> a)	1 543,5	—	—	—	1 543,5	1 691,7
Gewesten. — <i>Régions</i> a)	17 688,0	—	—	—	17 688,0	19 391,7
TOTAAL DER LOPENDE UITGAVEN. — TO- TAL DES DEPENSES COURANTES.						
Ordonnanceringen. — <i>Ordonnancements</i> ... (a + b)	1 401 291,5	14 052,2	12 755,6	2 458,1	1 411 589,0	1 523 978,9
Vastleggingen. — <i>Engagements</i> (a + c)	1 397 645,4	14 052,2	12 755,6	2 458,1	1 407 942,9	1 519 314,6

Begrotingsvoorstellen 1983 en aanpassing van de begroting 1982

Titel II — Kapitaalluitgaven

(In miljoenen frank)

Proposition budgétaires 1983 et ajustement du budget 1982

Titre II — Dépenses de capital

(En millions de francs)

	Ingediende begroting 1982 — Budget déposé 1982	Aanpassing van de begroting 1982 — Ajustement du budget 1982				Begrotings- ontwerp 1983 — Projet de budget 1983
		Bijkredieten vroegere jaren — Crédits supplémentaires années antérieures	Aanpassingen 1982 — Ajustements 1982			
			Verhogingen — Majorations	Verminderingen — Réductions	Aangepaste begroting — Budget ajusté	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6) = (2 + 4 + 5)	(7)
NATIONALE SECTOR: — SECTEUR NATION- NAL:						
Rijksschuld. — Dette publique a)	405,4	—	212,7	—	618,1	656,7
Dotaties. — Dotations a)	565,8	—	—	—	565,8	217,5
Eerste Minister. — Premier Ministre a)	1 509,3	—	—	—	1 509,3	2 159,3
b)	3 840,0	—	—	—	3 840,0	4 055,7
c)	19 864,3	—	—	—	19 864,3	19 898,0
Justitie. — Justice a)	169,6	0,2	2,0	23,0	148,6	187,8
Binnenlandse Zaken. — Intérieur a)	419,7	0,7	0,3	—	420,0	443,0
b)	115,2	—	—	—	115,2	122,9
c)	100,9	—	—	—	100,9	82,0
Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel. — Af- fares étrangères et Commerce extérieur a)	100,0	0,1	—	—	100,0	96,5
b)	202,1	—	—	—	202,1	191,3
c)	219,2	—	—	—	219,2	95,0
Ontwikkelingssamenwerking. — Coopération au Développement a)	4 550,7	104,1	—	—	4 550,7	4 968,3
b)	250,0	—	—	—	250,0	262,0
c)	900,0	—	—	—	900,0	1 012,0
Landsverdediging. — Défense nationale... .. a)	1 104,5	—	—	—	1 104,5	824,9
b)	3 224,5	—	—	—	3 224,5	3 929,4
c)	3 329,1	—	—	—	3 329,1	4 185,5
Rijkswacht. — Gendarmerie a)	154,8	14,0	—	—	154,8	154,8
b)	380,0	—	—	—	380,0	380,0
c)	294,9	—	—	—	294,9	294,9
Landbouw. — Agriculture a)	1 798,6	0,6	0,4	3,7	1 795,3	1 707,0
b)	227,4	—	—	—	227,4	121,2
c)	44,4	—	—	—	44,4	44,4
Economische Zaken. — Affaires économiques a)	4 444,1	0,8	—	—	4 444,1	9 635,0
b)	312,8	—	—	—	312,8	351,3
c)	327,4	—	—	—	327,4	474,0
Middenstand. — Classes moyennes a)	5,7	0,5	—	0,9	4,8	5,6
Verkeerswezen. — Communications a)	15 048,1	1,8	—	14,9	15 033,2	11 733,0
b)	27 351,7	—	—	—	27 351,7	27 131,0
c)	18 253,7	—	—	—	18 253,7	20 253,7
P.T.T. — P.T.T. a)	0,3	1 050,0	—	—	0,3	0,5
Openbare Werken. — Travaux publics a)	14 818,4	0,7	13,5	—	14 831,9	11 942,7
b)	25 726,0	—	—	—	25 726,0	24 702,0
c)	23 701,5	—	—	—	23 701,5	23 701,5
Tewerkstelling en Arbeid. — Emploi et Travail a)	40,3	—	—	—	40,3	15,0
Sociale Voorzorg. — Prévoyance sociale a)	5,5	—	—	0,8	4,7	5,5
Nationale Opvoeding: — Education nationale:						
Franse sector. — Secteur français a)	948,8	18,5	—	—	948,8	897,3
b)	512,9	—	—	—	512,9	512,9
c)	491,2	—	—	—	491,2	491,2
Nederlandse sector. — Secteur néerlandais a)	866,5	42,2	—	—	866,5	866,5
b)	542,3	—	—	—	542,3	542,3
c)	504,4	—	—	—	504,4	504,4

(In miljoenen frank)

(En millions de francs)

a) Niet gesplitste kredieten. — <i>Crédits non dissociés.</i> b) Ordonnancieringskredieten. — <i>Crédits d'ordon-</i> <i>nancement.</i> c) Vastleggingskredieten. — <i>Crédits d'engagement.</i>	Ingediende begroting 1982 — <i>Budget déposé 1982</i>	Aanpassing van de begroting 1982 — <i>Ajustement de 1982</i>				Begrotings- ontwerp 1983 — <i>Projet de budget 1983</i>
		Bijkredieten vroegere jaren — <i>Crédits supplémentaires années antérieures</i>	Aanpassingen 1982 — <i>Ajustements</i> 1982			
			Verhogingen — <i>Majorations</i>	Verminderingen — <i>Réductions</i>	Aangepaste begroting — <i>Budget ajusté</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6) = (2 + 4 - 5)	(7)
Gemeenschappelijke sector. — <i>Secteur commun...</i> a)	17 667,9	—	—	—	17 667,9	11 513,9
b)	136,4	—	—	—	136,4	136,4
c)	136,4	—	—	—	136,4	136,4
Gemeenschappelijke culturele Zaken. — <i>Affaires</i> <i>culturelles communes</i> ... a)	39,7	—	73,6	—	113,3	40,1
Volksgezondheid. — <i>Santé publique</i> ... a)	4 258,8	0,8	7,0	—	4 265,8	3 200,6
b)	709,4	—	—	7,0	702,4	1 229,9
c)	1 530,5	—	—	—	1 530,5	591,5
Financiën. — <i>Finances</i> ... a)	16 837,8	3,1	108,5	—	16 946,3	12 380,3
b)	35,0	—	—	—	35,0	55,0
c)	35,0	—	—	—	35,0	110,0
Totalen van de nationale sector. — <i>Totaux du sec-</i> <i>teur national</i> ... a)	85 760,3	1 238,1	418,0	43,3	86 135,0	73 654,8
b)	63 565,7	—	—	7,0	63 558,7	63 723,3
c)	69 732,9	—	—	—	69 732,9	71 874,5
GEMEENSCHAPPEN: — COMMUNAUTES:						
Dotaties. — <i>Dotations</i> ... a)	7 555,7	—	—	—	7 555,7	8 283,7
b)	146,3	—	—	—	146,3	160,3
c)	235,3	—	—	—	235,3	213,8
Culturele kredieten — Nationale Opvoeding/F. — <i>Crédits culturels — Education nationale/F</i> ... a)	164,8	—	—	—	164,8	164,8
Culturele kredieten — Nationale Opvoeding/N. — <i>Crédits culturels — Education nationale/N</i> ... a)	27,3	—	—	—	27,3	27,3
Duitstalige Gemeenschap — Persoonsgebonden ma- <i>teries. — Communauté allemande — Matières per-</i> <i>sonnalisables</i> ... a)	47,9	—	—	—	47,9	52,5
b)	15,8	—	—	—	15,8	17,3
c)	15,8	—	—	—	15,8	17,3
Totalen voor de Gemeenschappen. — <i>Totaux pour</i> <i>les Communautés</i> ... a)	7 795,7	—	—	—	7 795,7	8 528,3
b)	162,1	—	—	—	162,1	177,6
c)	251,1	—	—	—	251,1	231,1
GEWESTEN: — REGIONS:						
Dotaties. — <i>Dotations</i> ... a)	25 831,2	—	—	—	25 831,2	28 320,0
Brussels Gewest. — <i>Région bruxelloise</i> ... a)	2 612,5	—	—	—	2 612,5	2 864,2
Totalen voor de Gewesten. — <i>Totaux pour les Ré-</i> <i>gions</i> ... a)	28 443,7	—	—	—	28 443,7	31 184,2
TOTALE BEGROTING: — BUDGET TOTAL:						
Totalen der ordonnancieringen. — <i>Totaux des</i> <i>ordonnancements</i> ... (a + b)	185 727,5	1 238,1	418,0	50,3	186 095,2	177 268,2
Totalen der vastleggingen. — <i>Totaux des engage-</i> <i>ments</i> ... (a + c)	191 983,7	1 238,1	418,0	43,3	192 358,4	185 472,9

TWEDE DEEL

HOOFDSTUK I

De internationale economische context

De internationale conjuncturele context werd, gedurende het eerste semester van 1982 gekenmerkt door de aanhoudende recessie in de Verenigde Staten en door de voortdurende economische stagnatie in Europa. Alhoewel het merendeel van de waarnemers het er onderling over eens is dat in het tweede semester en in 1983 een gunstiger ontwikkeling kan worden voorspeld, blijft evenwel de omvang die dit conjunctureel herstel zal aannemen, onzeker.

De ontwikkeling van het herstel zal in essentie afhangen van de mate waarin de vooruitzichten van de ondernemingen zullen verbeteren onder het dubbel oogpunt van de rendabiliteit en van de vraag, en dus van de mate waarin opnieuw gunstige voorwaarden zullen ontstaan voor productieve investeringen.

Een andere belangrijke factor zal de ontwikkeling van de energiekosten zijn. Hierbij wordt dikwijls als de meest waarschijnlijke hypothese beschouwd het behoud tot eind 1983 van de aardolieprijs op zowat zijn huidig nominaal peil. Als deze hypothese mocht uitkomen, zou daaruit zeker een vertraging volgen van de invoerexpansie van de OPEC-landen, maar een dergelijke evolutie zou ook een verbetering van de ruilvoeten van de industrielanden met zich brengen en dus, voor de meeste onder hen, van de saldi van de betalingsbalans.

De meest in het oog springende uitzondering in deze evolutie zullen ongetwijfeld de Verenigde Staten zijn waarvan het saldo van de lopende rekening van de betalingsbalans, dat thans een ruim overschot vertoont, vanaf de tweede helft van dit jaar zou moeten verslechteren.

Men mag inderdaad een gevoelige stijging van de Amerikaanse invoer verwachten, gezien de herneming die voor de komende maanden mag worden verwacht. De groei van het B.N.P. die negatief was in het vierde kwartaal van 1981 en in het eerste kwartaal van dit jaar, werd reeds opnieuw lichtjes positief tijdens het tweede kwartaal dank zij het herstel van de vraag van de gezinnen. Deze zou bovendien gestimuleerd moeten worden door de belastingverminderingen op het inkomen die per 1 juli werden toegestaan. Maar de andere componenten van de finale vraag zouden daarentegen verder een negatief effect op de groei moeten uitoefenen.

De investeringsuitgaven worden immers afgeremd door het hoge peil van zowel de reële als nominale rentevoeten. En een sterke en duurzame daling van de rentevoeten lijkt problematisch zolang de spanningen zullen aanhouden die voortspuiten uit de tegenstelling tussen de aanzienlijke financieringsbehoeften van de overheid en het restrictieve monetair beleid dat wordt gevoerd door de Federal Reserve. Welnu, dit beleid kan niet op een gevoelige wijze worden versoepeld zonder de behaalde successen in de bestrijding van de inflatie in vraag te stellen.

De stijging van de consumptieprijzen bedroeg immers 5,1 % tussen juni 1981 en juni 1982, tegen 9,5 % gedurende de 12 maanden die in juni 1981 ten einde liepen, en een nog belangrijker feit, de matiging van de eisen van de vakbewegingen, bij de recente loononderhandelingen, lijkt te wijzen op een neerwaartse aanpassing van de inflatieverwachtingen, alhoewel het ook mogelijk is dat offers werden gebracht om de werkgelegenheid veilig te stellen.

DEUXIEME PARTIE

CHAPITRE I

L'environnement économique international

Durant le premier semestre de 1982, l'environnement conjoncturel international fut caractérisé par la poursuite de la récession aux Etats-Unis et par la persistance de la stagnation économique en Europe. Si la plupart des observateurs s'entendent pour prévoir une évolution plus favorable au second semestre et en 1983, l'ampleur que prendra le redressement conjoncturel reste encore incertaine.

Le déroulement de la reprise dépendra essentiellement de la mesure selon laquelle les perspectives des entreprises s'amélioreront du double point de vue de la rentabilité et de la demande, et donc se recréeront les conditions favorables à l'investissement productif.

Un autre facteur important sera l'évolution du coût de l'énergie. A ce propos, on considère souvent que l'hypothèse la plus probable est le maintien du prix du pétrole aux alentours de son niveau nominal actuel jusqu'à la fin de 1983. Certes, si cette hypothèse se vérifie, il s'en suivra un ralentissement de l'expansion des importations des pays de l'OPEP, mais une telle évolution entraînerait aussi l'amélioration des termes de l'échange des pays industrialisés, et donc, pour la plupart d'entre eux, de leurs soldes extérieurs.

L'exception la plus notable à cette évolution sera sans doute les Etats-Unis dont le solde, largement excédentaire, de la balance courante, devrait se dégrader à partir de la seconde moitié de cette année.

On peut en effet s'attendre à une augmentation sensible des importations américaines, suite à la reprise qui peut être espérée pour les mois à venir. Déjà la croissance du P.N.B. qui avait été négative au quatrième trimestre de 1981 et au premier trimestre de cette année est redevenue légèrement positive au deuxième trimestre grâce au redressement de la demande des ménages. Celle-ci devrait par ailleurs être stimulée par les réductions d'impôt sur le revenu qui sont intervenues le 1er juillet. Mais les autres composantes de la demande finale devraient par contre continuer à exercer un effet négatif sur la croissance.

Les dépenses d'investissement sont en effet freinées par le niveau élevé des taux d'intérêt tant réels que nominaux. Et une baisse forte et durable des taux paraît problématique tant que subsisteront les tensions résultant de la contradiction entre les besoins de financement considérables des pouvoirs publics et la politique monétaire restrictive poursuivie par la Federal Reserve. Or, cette politique ne pourrait pas s'assouplir de manière sensible sans remettre en question les succès remportés dans la lutte contre l'inflation.

La hausse des prix à la consommation s'est en effet élevée à 5,1 % entre juin 1981 et juin 1982 contre 9,5 % durant les 12 mois s'achevant en juin 1981 et, fait plus important encore, la modération des revendications des organisations ouvrières, lors de récentes négociations salariales, semble dénoter une révision à la baisse des anticipations inflationnistes, bien qu'il se puisse aussi que des sacrifices aient été consentis pour préserver l'emploi.

Deze tendens tot loonmatiging zou de Amerikaanse economie in staat moeten stellen om geleidelijk aan haar competitiviteit terug te winnen welke zij sedert 18 maanden ten gevolge van de opwaardering van de dollar verloren had en waardoor haar uitvoer gevoelig achteruitging.

Globaal gezien meent de OESO dat het B.N.P. van de Verenigde Staten in 1982 een achteruitgang van 1,5 % zal kennen, gelet op het feit van de zeer slechte resultaten voor het eerste semester, maar dat een groei van 2,25 % in 1983 mogelijk zal zijn, hoofdzakelijk dank zij de ontwikkeling van de private consumptie.

Japan van zijn kant kent sedert het tweede semester van verleden jaar een zekere stagnatie van de groei. Aanvankelijk te wijten aan de zwakte van de binnenlandse vraag, zette deze afremming van de expansie van de Japanse groei zich door in het eerste semester van dit jaar ten gevolge van de belemmeringen die op de uitvoerontwikkeling werden gelegd.

Derhalve voorziet de OESO dat de groei in volume van het Japanse B.N.P. in 1982 de 2 % niet zal overschrijden, hetgeen mager uitvalt, als men de normale resultaten van de Japanse economie beschouwt. Maar vanaf het begin van 1983 zou de uitvoer opnieuw moeten toenemen dank zij het op wereldniveau aangevatte herstel, terwijl de investeringen in de kleine en middelgrote ondernemingen en de verbruiksuitgaven van de gezinnen zouden moeten bijdragen tot de ondersteuning van de activiteit, waardoor een groei van het reële B.N.P. ten belope van 4 % mogelijk wordt.

In Europa was de economische activiteit in de loop van de laatste twaalf maanden maar zeer weinig dynamisch, vooral wegens de zwakte van de interne vraag.

Inderdaad, het merendeel van de Europese landen zien zich verplicht een politiek van begrotingssanering en van loonmatiging, die de groei van de binnenlandse vraag afremt, verder te zetten. Dit terwijl de positieve gevolgen die te verwachten zijn van de verbetering van de rendabiliteit van de ondernemingen op de herleving van de investeringen zich gewoonlijk slechts na een zekere tijd voordoen.

Het beleid van Frankrijk, gericht op de relance van het verbruik, werd omgebogen omwille van de verslechtering van zijn betalingsbalans en van de noodzakelijke begeleidingsmaatregelen van de daaruit volgende devaluaties.

In het algemeen wordt het monetaire beleid van de Europese landen nog steeds gekenmerkt door strakheid, terwijl de reële groei van M_1 , d.w.z. van de monetaire liquiditeiten, bijna overal negatief blijft. Sommige versoepelingen worden evenwel hier en daar toegestaan om te beantwoorden aan de noodzaak de rentevoeten te doen dalen waarvan het peil beïnvloed door dat van de Amerikaanse intrestvoeten, de ontwikkeling van de industriële investeringen ontmoedigt.

Deze lichte versoepeling van het monetaire beleid is mogelijk door de voldoende algemene daling, zij het langzaam en nog wankel, van de inflatie en door de verbetering van de saldi met het buitenland die zich in tal van landen aftekent.

De voortzetting van deze trend tot verbetering van zowel de inflatie als van de buitenlandse saldi zou de uitvoering van de politiek tot ontspanning van het rentepeil moeten vergemakkelijken. Een dergelijke evolutie zou, samen met de aangroei van de actiemiddelen van het I.M.F., weerhouden tijdens de jaarlijkse vergadering van het organisme van Bretton Woods welke in september te Toronto werd gehouden, gunstig moeten zijn voor de herneming van de activiteit op wereldvlak.

Wat betreft de stijging van de consumptieprijzen, die zou in 1982, voor het geheel van de E.G. zowat 10 % moeten bedragen in plaats van 11,2 % in 1981; niettemin zouden er sterke afwijkingen blijven bestaan tussen de lidstaten onderling.

Cette tendance à la modération salariale devrait permettre à l'économie américaine de retrouver progressivement la compétitivité qu'elle a perdue depuis 18 mois du fait de l'appréciation du dollar, perte de compétitivité qui a provoqué un recul sensible de ses exportations.

Globalement, l'O.C.D.E. estime que le P.N.B. des Etats-Unis subira en 1982 un recul de 1,5 % du fait des très mauvaises performances du premier semestre mais qu'une croissance de 2,25 % sera possible en 1983, essentiellement grâce au développement de la consommation privée.

Le Japon quant à lui connaît depuis le second semestre de l'an passé un certain tassement de sa croissance. Dû initialement à la faiblesse de la demande intérieure, ce ralentissement de l'expansion de l'économie japonaise se poursuit au premier semestre de cette année du fait des entraves mises au développement des exportations.

En conséquence, l'O.C.D.E. prévoit que la croissance en volume du P.N.B. japonais ne dépassera pas 2 % en 1982 ce qui est faible, eu égard aux performances habituelles de l'économie japonaise. Mais dès le début de 1983 les exportations devraient redémarrer grâce à la reprise amorcée au niveau mondial, tandis que l'investissement dans les petites et moyennes entreprises et les dépenses de consommation des ménages devraient contribuer à soutenir l'activité, permettant une croissance de 4 % du P.N.B. réel.

En Europe, l'activité économique au cours des douze derniers mois fut très peu dynamique, et ce surtout du fait de la faiblesse de la demande intérieure.

En effet, la plupart des pays européens sont contraints de poursuivre des politiques d'assainissement budgétaire et de modération salariale qui freinent la croissance de la demande intérieure alors que les effets positifs à attendre de l'amélioration de la rentabilité des entreprises sur la reprise des investissements ne se manifestent en général qu'après un certain délai.

La politique de la France, axée sur la relance de la consommation, a dû être infléchie en raison de la dégradation de sa balance des paiements et des mesures d'accompagnement nécessaires aux dévaluations qui s'en sont suivies.

C'est encore la rigueur qui caractérise, en général, les politiques monétaires des pays européens, la croissance en termes réels de M_1 , c'est-à-dire des liquidités monétaires, restant négative presque partout. Certains assouplissements sont cependant concédés ici ou là pour répondre à la nécessité de faire baisser les taux d'intérêt dont le niveau, influencé par celui des taux américains, décourage le développement de l'investissement industriel.

Ce léger relâchement dans la politique monétaire est permis par le recul assez général, quoique lent et encore précaire, de l'inflation et par l'amélioration des soldes extérieurs qui se dessine dans de nombreux pays.

La continuation de cette tendance à l'amélioration tant de l'inflation que des soldes extérieurs devrait faciliter la poursuite de la politique de détente des taux d'intérêt. Une telle évolution, jointe à l'accroissement des moyens d'action du F.M.I., retenue lors de l'assemblée annuelle de l'organisme de Bretton Woods tenue à Toronto en septembre, devraient être favorables à la relance de l'activité mondiale.

En ce qui concerne la hausse des prix à la consommation, elle devrait être, en 1982, pour l'ensemble de la Communauté européenne de l'ordre de 10 % au lieu de 11,2 % en 1981, de fortes divergences de niveau subsistant cependant entre les pays membres.

Inzake het tekort op de balans van de lopende verrichtingen van de Gemeenschap dat 15,1 miljard dollar bedroeg in 1981, meent de OESO dat het dit jaar zowat gehalveerd zou kunnen worden. Deze verbetering wordt weliswaar verwacht onder de hypothese van een stabilisatie van de energie- en grondstoffenprijzen, maar zij spruit eveneens voort uit de versterking van de concurrentiële positie van de Europese industrie. Grotendeels toe te schrijven aan de depreciatie van de Europese munten t.a.v. de dollar, zou deze competitiviteitsversterking geruggesteund moeten worden door een matiging in de groei van de loonkost van de ondernemingen. Onder deze voorwaarden zou de uitvoer de voornaamste steun voor de activiteit in de Gemeenschap moeten blijven in de komende maanden.

Het is overigens voornamelijk door het dynamisme van de buitenlandse handel dat het mogelijk zal zijn de groeivoorzichten van de OESO voor Europa te halen. Inzonderheid bij onze voornaamste handelspartners, de Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk en Nederland zou de groei van het B.B.P. in volume in 1982 respectievelijk 1,4 %, 2,3 % en 0 % belopen en in 1983 zou hij nog sterker kunnen zijn.

Deze evoluties, samen met andere structurele factoren, ondermeer demografische, hebben de werkloosheid in Europa op een peil gebracht dat tegen het einde van het jaar 1982, 10 % van de beroepsbevolking zal bereiken. Maar een vertraging van de stijging van het aantal werkzoekenden mag voor 1983 wel worden verwacht.

Quant au déficit de la balance des opérations courantes de la Communauté qui avait été de 15,1 milliards de dollars en 1981, l'O.C.D.E. estime qu'il sera environ réduit de moitié cette année. Certes, cette amélioration est attendue moyennant l'hypothèse de la stabilisation des coûts de l'énergie et des matières premières, mais elle résulte aussi de l'affermissement de la position concurrentielle de l'industrie européenne. Largement attribuable à la dépréciation des monnaies européennes vis-à-vis du dollar, ce renforcement de compétitivité devrait être conforté par le contrôle de la croissance du coût salarial des entreprises. Dans ces conditions, les exportations devraient rester le principal soutien de l'activité dans la Communauté dans les mois à venir.

C'est d'ailleurs essentiellement par le dynamisme du commerce extérieur qu'il sera possible d'atteindre les perspectives de croissance de l'O.C.D.E. pour l'Europe. En particulier, chez nos principaux partenaires commerciaux, la République fédérale d'Allemagne, la France et les Pays-Bas, la croissance du P.I.B. en volume devrait atteindre en 1982 respectivement 1,4 %, 2,3 % et 0 % et en 1983 elle pourrait être plus forte.

Ces évolutions, jointes à d'autres facteurs structurels notamment démographiques, ont porté le chômage en Europe à un niveau qui atteindra 10 % de la population active à la fin de l'année 1982. Mais un ralentissement de la progression du nombre des demandeurs d'emploi peut être espéré en 1983.

HOOFDSTUK II

De economische ontwikkeling in België

Sectie 1

Poging tot herstel van de fundamentele onevenwichten

De grote macro-economische onevenwichten van de Belgische economie (arbeidsmarkt, betalingsbalans, openbare financiën) werden breedvoerig omschreven in de Algemene toelichting bij de Begroting 1982 ⁽¹⁾.

De sindsdien verschenen statistische gegevens, inzonderheid die met betrekking tot de Rijkscomptabiliteit voor het jaar 1981 kunnen alleen de verslechtering van die onevenwichten voor 1981 bevestigen, gelet op de terugloop van de conjunctuur na de tweede olieschok, die de economie heeft getroffen op een ogenblik van uitgesproken structurele verzwakking. Voor 1981 gaat de aandacht voornamelijk naar de ineenstorting van de werkgelegenheid en van de investering.

Tabel I

Ontwikkeling van de grote economische gegevens voor België tijdens de laatste drie jaren

	1979	1980	1981	
Groeivoet van het B.N.P. en zijn componenten, bij constante prijzen ⁽¹⁾ :				Taux de croissance du P.N.B. et de ses composantes, à prix constants ⁽¹⁾ :
B.N.P.	2,0	2,4	- 1,9	P.N.B.
Privé-consumptie	4,6	1,3	- 1,4	Consommation privée.
Openbare consumptie	2,6	1,5	0,6	Consommation publique.
Bruto binnenlandse kapitaalvorming	0,1	1,8	- 15,7	Formation intérieure brute de capital.
Globale werkgelegenheid op 30 juni, evolutie in duizendtallen t.o.v. het vorige jaar ⁽²⁾	+ 43,0	- 2,7	- 87,4	Emploi total au 30 juin, évolution en milliers par rapport à l'année précédente ⁽²⁾ .
Werkloosheidspercentage in % van de actieve bevolking ⁽²⁾	7,3	7,9	9,6	Taux de chômage en % de la population active ⁽²⁾ .
Netto uitvoer van goederen en diensten, in % van het B.N.P. ⁽¹⁾	- 2,1	- 3,7	- 4,2	Exportations nettes de biens et services, en % du P.N.B. ⁽¹⁾ .
Totaal te financieren saldo van de centrale overheid, in % van het B.N.P. ⁽³⁾	- 6,5	- 8,6	- 12,7	Solde global à financer du pouvoir central, en % du P.N.B. ⁽³⁾ .

Bronnen: ⁽¹⁾ N.I.S. — Nationale rekeningen 1976-1981.

⁽²⁾ Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid.

⁽³⁾ Ministerie van Financiën.

Tegenover zulke evolutie, zelfs indien de bereikte omvang van het deficit van de overheidsfinanciën de budgettaire bewegingsvrijheid van de Regering niet erg had ingekrompen, zou de omvang van het extern deficit volstaan om elke actie te verbieden tot klassieke relance door een algemene stimulering van de interne vraag « daar een dergelijke relance vlug in de impasse zou geraken van het verergeringsproces van het buitenlands tekort dat de ontwaarding van de frank en dus ook de verhoging van de inflatie alsook grotere moeilijkheden op het gebied van de export met zich meebrengt » ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Zie Begroting Ontvangsten en Uitgaven voor het begrotingsjaar 1982, Algemene toelichting, hoofdstuk II, sectie I.

⁽²⁾ Cfr. Algemene toelichting van de Begroting 1982, p. 22.

CHAPITRE II

L'évolution économique de la Belgique

Section 1

L'effort de correction des déséquilibres fondamentaux

Les grands déséquilibres macro-économiques de l'économie belge (marché du travail, balance des paiements, finances publiques) ont été amplement analysés dans l'Exposé général du Budget pour 1982 ⁽¹⁾.

Les informations statistiques parues depuis, en particulier les données de la Comptabilité nationale à présent disponibles pour l'année 1981, confirment l'ampleur de l'aggravation que ces déséquilibres ont connue en 1981, le recul conjoncturel consécutif au second choc pétrolier venant frapper une économie qui était déjà structurellement très affaiblie. On notera plus spécialement, en 1981, l'effondrement de l'emploi et de l'investissement.

Tableau I

Evolution des grandes données de l'économie belge au cours des trois dernières années

	1979	1980	1981	
Groeivoet van het B.N.P. en zijn componenten, bij constante prijzen ⁽¹⁾ :				Taux de croissance du P.N.B. et de ses composantes, à prix constants ⁽¹⁾ :
B.N.P.	2,0	2,4	- 1,9	P.N.B.
Privé-consumptie	4,6	1,3	- 1,4	Consommation privée.
Openbare consumptie	2,6	1,5	0,6	Consommation publique.
Bruto binnenlandse kapitaalvorming	0,1	1,8	- 15,7	Formation intérieure brute de capital.
Globale werkgelegenheid op 30 juni, evolutie in duizendtallen t.o.v. het vorige jaar ⁽²⁾	+ 43,0	- 2,7	- 87,4	Emploi total au 30 juin, évolution en milliers par rapport à l'année précédente ⁽²⁾ .
Werkloosheidspercentage in % van de actieve bevolking ⁽²⁾	7,3	7,9	9,6	Taux de chômage en % de la population active ⁽²⁾ .
Netto uitvoer van goederen en diensten, in % van het B.N.P. ⁽¹⁾	- 2,1	- 3,7	- 4,2	Exportations nettes de biens et services, en % du P.N.B. ⁽¹⁾ .
Totaal te financieren saldo van de centrale overheid, in % van het B.N.P. ⁽³⁾	- 6,5	- 8,6	- 12,7	Solde global à financer du pouvoir central, en % du P.N.B. ⁽³⁾ .

Sources: ⁽¹⁾ I.N.S. — Comptes nationaux 1976-1981.

⁽²⁾ Ministère de l'Emploi et du Travail.

⁽³⁾ Ministère des Finances.

Face à une telle évolution, même si la dimension atteinte par le déficit des finances publiques n'avait pas fortement réduit la marge de manœuvre budgétaire du Gouvernement, l'ampleur du déficit extérieur suffirait à interdire toute action de relance classique par stimulation généralisée de la demande interne « car celle-ci se heurterait vite à l'impasse que constitue le processus d'aggravation du déséquilibre extérieur entraînant la dégradation de la valeur du franc, la relance de l'inflation et l'accroissement des difficultés d'exportation » ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Voir Budget des Recettes et des Dépenses pour l'année budgétaire 1982, Exposé général, chapitre II, section I.

⁽²⁾ Cfr. l'Exposé général du Budget 1982, p. 22.

De Regering heeft dus gekozen voor een herstelbeleid met het oog op het herstel van de betalingsbalans, door middel van het spoedig herstel van de externe competitiviteit en de interne rentabiliteit van de ondernemingen, en ook ten einde op termijn de groei, de investeringen en de tewerkstelling te bevorderen.

Zulk beleid vergt uiteraard een gunstiger verdeling van het beschikbaar inkomen voor de produktieve sector. Terzelfdertijd moet een oplossing worden gevonden voor de buitenmatige deficits van de overheidsfinanciën, waarvan het direct verband met het extern deficit herhaaldelijk werd aangetoond. Bovendien vormen ze een factor tot behoud van hoge interestvoeten die een rem vormen voor de investeringen en de relance. De voortzetting van die doelstelling inzake sanering van de ondernemingen en de Staat, zal gedurende meerdere jaren bezuinigingsinspanningen vergen, vooral gedurende de eerste fases van het herstel, want de groei van de economie zwak zal blijven.

Hoewel ze is gekenmerkt door bezuinigingsinspanningen, kan dit herstelbeleid van de Regering niet als deflatorisch worden gekenmerkt. Het accent dat bij voorrang wordt gelegd op de noodzaak om de externe verplichtingen te ontlasten, beoogt duidelijk de terugkeer, op middellange termijn, tot een sterke en duurzame groei, die onmogelijk kan worden bereikt met een omvangrijk extern deficit.

Zelfs op kortere termijn, verzekert dat herstelbeleid vooreerst een relance van de uitvoer. Vervolgens biedt het de mogelijkheid tot een heroriëntering van de vraag naar de binnenlandse produktie, wat minstens een gedeeltelijke compensatie vormt voor de weerslag op de economische activiteit, van een zekere vermindering van die vraag.

In een eerste tijd is die verzwakking het onvermijdelijk gevolg van de maatregelen tot drukking van de kosten van de ondernemingen alsook van de vermindering van de staatsuitgaven. Met een zekere vertraging en geleidelijk aan, moet dit beleid ook via de daling van de interestvoeten en de terugkeer van de rentabiliteit en het vertrouwen, leiden tot een relance van de investeringen, vooral deze die betrekking hebben op vernieuwing, d.w.z. die minder afhankelijk zijn van de onmiddellijke vooruitzichten van de vraag voor de traditionele produkten.

De volgende sectie is gewijd aan een eerste evaluatie van die resultaten. Ze is onvermijdelijk slechts partieel en voorlopig, aangezien dit nieuw economische beleid slechts sedert enkele maanden wordt toegepast. Voor de correcte waardering van die evolutie van de Belgische economie, zal voor ogen worden gehouden, dat deze deel uitmaakt van een internationale context, waarin de macro-economische evenwichten werden aangetast in talrijke landen van de Europese Gemeenschap, en zelfs van de O.E.S.O.

Sectie 2

De eerste resultaten van de ondernomen inspanning

a) Concurrentievermogen van de ondernemingen.

Na de erge verslechtering tussen 1973 en 1978, werd door de muntherschikking van februari jongstleden en de begeleidende maatregelen tot vermindering van de kosten de concurrentiekracht van de Belgische ondernemingen t.o.v. de buitenlandse concurrentie hersteld op het peil van 1970, dus van vóór de eerste oliecrisis.

Le Gouvernement a donc opté pour une politique de redressement visant à rééquilibrer la balance des paiements grâce au rétablissement rapide de la compétitivité externe et de la rentabilité interne des entreprises et à promouvoir ainsi, à terme, la croissance, l'investissement et l'emploi.

Une telle politique exige évidemment une répartition du revenu disponible plus favorable au secteur productif. Simultanément, il doit être porté remède aux déficits excessifs des finances publiques, dont le lien direct avec le déficit extérieur a été plusieurs fois démontré, et qui constituent de surcroît un facteur de maintien des taux d'intérêt à des niveaux élevés décourageant l'investissement et la reprise. La poursuite de cet objectif d'assainissement des entreprises et de l'Etat exigera pendant plusieurs années un effort d'austérité, particulièrement durant les premières phases du processus de redressement où la croissance de l'économie restera faible.

Marquée du signe de l'austérité, cette politique de redressement du Gouvernement ne se veut cependant pas une politique de déflation. L'accent mis prioritairement sur la nécessité de desserrer la contrainte extérieure vise précisément à permettre à moyen terme le retour à une croissance forte et durable, inaccessible avec un déficit extérieur important.

Même à plus court terme, cette politique de redressement assure d'abord une relance des exportations. Ensuite elle permet une réorientation de la demande vers la production intérieure qui compense au moins partiellement l'effet d'un certain affaiblissement de cette demande sur l'activité économique.

Cet affaiblissement dans un premier temps résulte inévitablement des mesures de compression des coûts des entreprises et de réduction des dépenses publiques. Par ailleurs, mais généralement avec un certain délai et de façon plus progressive, cette politique doit favoriser, au travers d'une baisse des taux d'intérêt, d'un retour à la rentabilité et de la confiance que ces progrès suscitent, une relance des investissements, en particulier ceux d'innovation, c'est-à-dire qui dépendent le moins des perspectives immédiates de demande pour les produits traditionnels.

C'est à une première évaluation de ces résultats, fatalement partielle et provisoire après seulement quelques mois de mise en place de cette nouvelle politique économique, que la section suivante est consacrée. Pour une appréciation correcte de cette évolution de l'économie belge, on gardera à l'esprit que celle-ci s'inscrit dans un contexte international qui a vu se dégrader les équilibres macro-économiques de bon nombre des pays de la Communauté européenne voire de l'O.C.D.E.

Section 2

Les premiers résultats de l'effort entrepris

a) Compétitivité des entreprises.

Après la détérioration grave survenue entre 1973 et 1978, l'ajustement monétaire de février dernier et les mesures de limitation des coûts qui l'ont accompagné ont achevé de rétablir la compétitivité des entreprises belges par rapport à la concurrence étrangère au niveau qui existait en 1970, soit avant la première crise pétrolière.

Tabel II

Relatieve loonkosten per geproduceerde eenheid,
in gemeenschappelijke munt

(1970 = 100)

	1978	1979	1980	1981	1982
a) In vergelijking met de 19 voornaamste handelspartners	126,8	125,3	119,3	110,9	98,1
b) In vergelijking met de partners van het E.M.S.	111,3	118,7	114,6	112,5	100,6

Bron: Commissie van de Europese Gemeenschappen.

b) *Verdeling van het beschikbaar inkomen.*

Het herstel van de concurrentiekracht van de Belgische ondernemingen betekent echter niet dat hun rendabiliteit op voldoende wijze werd hersteld. Het verslechteringsproces dat de Belgische economie vroeger heeft ondergaan, heeft zich ondermeer geuit in een « overdracht van het beschikbaar inkomen, van de productieve sectoren en van de overheid, naar de gezinnen » ⁽¹⁾.

Zelfs indien het in 1982 begonnen herstel van die aard is dat het op de lange duur de verschuiving zal rechtekken, die gebeurd is in de aandelen van het beschikbaar inkomen ten koste van de ondernemingen en de overheid, toch zal de verbetering die reeds vanaf dit jaar kan beginnen nog partieel zijn en zullen de relatieve aandelen in de komende jaren nog te hunnen gunste moeten evolueren.

Het blijkt trouwens dat de Belgische exportbedrijven aanvankelijk meer van de muntaanpassing hebben gebruik gemaakt om hun verliezen uit te vagen of hun winstmargers te herstellen dan om hun marktaandeel te vergroten.

Volgens statistieken van de douanediens was de verhoging van het exportvolume voor de eerste zeven maanden van 1982 nog tamelijk zwak (+ 2,3 %) in vergelijking met de overeenkomstige periode van 1981. Daarentegen stelt men vast dat de prijzen bij de uitvoer, uitgedrukt in Belgische franken gevoelig zijn gestegen, terwijl gedurende dezelfde tijd de prijzen bij de invoer maar lichtjes zijn gestegen wegens de internationale verzwakking van de koersen van de grondstoffen. Beide factoren samen hadden tot gevolg dat onze ruilvoeten in een eerste fase zijn verbeterd: op basis 100 in 1970 stonden zij in 1982 op index 85,4 in februari en 88,0 in juni. Maar in juli 1982 zijn zij opnieuw gezakt tot 85,9.

c) *Buitenlands evenwicht, rentetarieven en prijzen.*

De in eerste fase defensieve houding van de Belgische industrie kan worden verklaard door de noodzaak om winstmarges te herstellen die sterk werden aangetast en door een internationale context die weinig gunstig was voor sterke stijging van de uitgevoerde hoeveelheden. Men mag echter verwachten dat de Belgische industrie reeds vanaf dit jaar nieuwe buitenlandse markten zal veroveren. De O.E.S.O. geeft in dit verband de volgende aanwijzingen en prognoses:

⁽¹⁾ Cfr. Algemene toelichting voor 1982, p. 23. Zie ook *ibidem*, tabel IV, p. 24.

Tableau II

Coût salarial relatif par unité produite,
en monnaie commune

(1970 = 100)

	1978	1979	1980	1981	1982
a) Par rapport aux 19 principaux partenaires commerciaux.	126,8	125,3	119,3	110,9	98,1
b) Par rapport aux partenaires du S.M.E.	111,3	118,7	114,6	112,5	100,6

Source: Commission des Communautés européennes.

b) *Répartition du revenu disponible.*

La restauration de la compétitivité des entreprises belges ne signifie pas toutefois que leur rentabilité a été rétablie à un niveau suffisant. Le processus de dégradation subi antérieurement par l'économie belge s'est notamment traduit par un « transfert du revenu disponible du secteur productif et des pouvoirs publics vers celui des ménages » ⁽¹⁾.

Si le redressement amorcé en 1982 est de nature, à la longue, à corriger le glissement dans les parts du revenu disponible qui s'est produit aux dépens des entreprises et des pouvoirs publics, la correction qui pourra intervenir dès cette année sera encore partielle et les parts relatives devront encore se modifier en leur faveur dans les prochaines années.

Il semble d'ailleurs que, dans un premier temps, les entreprises exportatrices belges ont davantage tiré parti de l'ajustement monétaire pour éponger leurs pertes ou rétablir leurs marges bénéficiaires que pour accroître leurs parts de marché.

Sur base des statistiques douanières, il apparaît que, pour les sept premiers mois de 1982, par rapport à la période correspondante de 1981, l'augmentation du volume des exportations de marchandises est encore relativement faible: + 2,3 %. Par contre, on constate que les prix à l'exportation, exprimés en francs belges, ont augmenté sensiblement, alors que dans le même temps, ceux des importations n'ont augmenté que modérément en raison de l'affaiblissement mondial des cours des matières premières. Cette conjonction a eu pour résultat que les termes de l'échange de la Belgique se sont améliorés dans un premier temps: sur base 100 en 1970, ils étaient en 1982 à l'indice 85,4 en février et à l'indice 88,0 en juin. Mais en juillet 1982, ils sont redescendus à 85,9.

c) *Équilibre extérieur, taux d'intérêt et prix.*

Le comportement dans un premier temps défensif de l'industrie belge peut s'expliquer à la fois par la nécessité de commencer à restaurer des marges bénéficiaires qui avaient été forcement érodées et par un contexte international actuellement peu propice à une forte hausse des quantités exportées. Il faut s'attendre néanmoins à ce que, dès cette année, l'industrie belge gagne des parts sur les marchés étrangers. L'O.C.D.E. fournit à cet égard les indications et les prévisions suivantes:

(Cfr. Exposé général pour 1982, p. 23. Voir également *ibidem*, tableau IV, p. 24.

Tabel IV

Verlies en winst van aandeel in de markt door de B.L.E.U.

	Ontwikkeling van de globale invoer van de cliënten van de B.L.E.U. (in volume) — <i>Développement des importations globales des clients de l'U.E.B.L. (en volume)</i>
1980	+ 5,7 %
1981	+ 0,9 %
1982	+ 4,75 %
1983	+ 6,5 %

Bron: O.E.S.O., « Economische perspectieven van de O.E.S.O. », juli 1982.

De gecombineerde invloed van de verbetering van onze ruilvoeten en van het feit dat onze uitvoer in volume sneller stijgt dan onze invoer, zal nog dit jaar een aanzienlijke vermindering van ons handelstekort met het buitenland meebrengen. Volgens de Europese Commissie zou de balans van de goederen en diensten in % van het B.B.P. in 1982 op - 2,5 % en in 1983 op - 0,8 % komen in plaats van - 4,4 % in 1981, wat een merkwaardig resultaat zou zijn; de verbetering van de balans van de courante betalingen (financieringsbehoeften van het land) zou trager verlopen « 1981: - 6,5 % van het B.N.P.; 1982: - 5 % en 1983: - 3,9 % », ondermeer wegens de vermeerdering van de betalingen van interesten op de buitenlandse schuld.

Het verder herstel zou op middellange termijn moeten leiden tot een evenwicht op de globale balans van de courante betalingen met het buitenland in 1985, en dus tot minder schulden in het buitenland. Maar zelfs indien de totale buitenlandse schuld niet meer verhoogt na 1985, toch zou zij nog ongeveer 17 % van het B.B.P. vertegenwoordigen, en zal voor de terugbetaling van deze schuld (interesten en afschrijvingen) gedurende talrijke jaren op andere posten van de courante betalingsbalans een netto-over-schot moeten overblijven.

De wisselmarkt heeft gunstig gereageerd op het geleidelijk herstel van de buitenlandse positie van België. In februari jongstleden had de Regering er duidelijk op gewezen dat de devaluatie, voor haar, een eenmalige operatie was die een lange periode van muntstabiliteit moest inluiden.

Bij de muntherschikking in het E.M.S. op 12 juni 1982 heeft de Regering derhalve besloten geen enkele wijziging van de wisselkoers van de Belgische frank voor te stellen en geen enkele herschikking met een eventueel gelijkaardig effect vanwege haar partners te aanvaarden. Zij heeft bijgevolg een opwaardering met 4,25 % van de gulden en van de mark ten opzichte van de Belgische frank aanvaard evenals de reëvaluatie van deze laatste met 5,75 % t.o.v. de Franse frank en 2,75 % t.o.v. de Italiaanse lire.

Gemiddeld en rekening houdend met de omvang van de Belgische handel met deze verschillende landen is de effectieve wisselkoers van de Belgische frank bij deze muntherschikking praktisch onveranderd gebleven.

Sedertdien heeft de Nationale Bank opnieuw deviezen kunnen kopen en haar discontovoet tot driemaal toe, op 29 juli, 19 augustus en 9 september, met een half punt verlaagd.

Volgens de Commissie zou de reële rentevoet op lange termijn zich in 1982 ondanks de stijging van de inflatievoet in 1982, op een gemiddeld peil van 4,9 % handhaven in België tegen 5,7 % in 1981. Deze dalende tendens is bemoedigend maar nog onvoldoende indien men weet dat deze rente tussen 1961 en 1970 gemiddeld 3,2 % bedroeg en dat zij ongeveer twee punten hoger ligt dan de Duitse rentevoet.

Tableau IV

Pertes et gains de parts du marché par l'U.E.B.L.

Ontwikkeling van de uitvoer van de B.L.E.U. — <i>Développement des exportations de l'U.E.B.L.</i>	Verskil: resultaten betreffende de uitvoer van de B.L.E.U. — <i>Différence: résultats relatifs à l'exportation de l'U.E.B.L.</i>
+ 2,1 %	- 3,6 %
- 1,1 %	- 2,0 %
+ 6,25 %	+ 1,5 %
+ 9,0 %	+ 2,5 %

Source: O.C.D.E., « Perspectives économiques de l'O.C.D.E. », juillet 1982.

Les influences conjuguées d'une amélioration de nos termes de l'échange et d'un accroissement de nos exportations plus rapide en volume que celui de nos importations, se traduiront dès cette année par une diminution appréciable de notre déficit commercial avec l'étranger. Selon la Commission européenne, la balance des biens et services en % du P.I.B. passerait de - 4,4 % en 1981 à - 2,5 % en 1982 et à - 0,8 % en 1983, ce qui constituerait un résultat appréciable; l'amélioration de la balance des paiements courants (besoins de financement de la nation) serait plus lente (1981: - 6,5 % du P.I.B.; 1982: - 5 % et 1983: - 3,9 %), notamment en raison de l'accroissement des paiements d'intérêts sur la dette extérieure.

La poursuite du redressement devrait, à moyen terme, aboutir à équilibrer la balance globale des paiements courants avec l'étranger en 1985, et donc éliminer la nécessité du recours à l'endettement extérieur. Toutefois, même si l'encours global de la dette extérieure n'augmente plus après 1985, elle pourrait alors représenter environ 17 % du P.I.B., et le service de cette dette (intérêts et amortissement) continuera pendant de nombreuses années d'exiger que les autres postes de la balance des paiements courants dégagent un excédent net.

Le marché des changes a réagi favorablement au rétablissement progressif de la position extérieure de la Belgique. En février dernier, le Gouvernement avait clairement indiqué que la dévaluation était, pour lui, une opération « une fois pour toutes » qui devait inaugurer une longue période de stabilité monétaire.

Lors du réaligement des parités au sein du S.M.E. le 12 juin 1982, le Gouvernement a donc décidé de ne proposer aucune modification de relation de change en ce qui concerne le franc belge, et de n'accepter de la part de ses partenaires aucun ajustement qui aurait pu avoir des effets analogues. Il a donc accepté une réévaluation du florin et du mark de 4,25 % par rapport au franc belge, en même temps qu'une réévaluation de ce dernier de 5,75 % par rapport au franc français et de 2,75 % par rapport à la lire italienne.

En moyenne et compte tenu de l'importance du commerce de la Belgique avec ces différents pays, le taux de change effectif du franc belge est resté pratiquement stable à l'occasion de ce réajustement.

Depuis lors, la Banque nationale a pu commencer à racheter des devises et a abaissé son taux d'escompte à trois reprises d'un demi point, le 29 juillet, le 19 août et le 9 septembre.

Selon la Commission, compte tenu notamment de la hausse du taux d'inflation en 1982, le taux d'intérêt réel à long terme pourrait s'établir en 1982 à un niveau moyen de 4,9 % en Belgique, contre 5,7 % en 1981. Cette baisse est encourageante, mais encore insuffisante quand on sait que ce taux fut en moyenne de 3,2 % entre 1961 et 1970 et qu'il dépasse encore de deux points environ le taux allemand.

De huidige rentetarieven zijn dus nog te hoog, gelet op de zwakke rendabiliteit van de ondernemingen en op de noodzaak om de produktieve investeringen en de investeringen voor huisvesting aan te moedigen. Het regeringsbeleid van verdere financiële gezondmaking zal de monetaire overheden moeten toelaten hun beleid af te stemmen op de evolutie van de rentetarieven in Europa.

In een land als België, dat openstaat voor buitenlandse betrekkingen, bestaat er groot gevaar dat het voordeel van een pariteitswijziging op het vlak van de concurrentiekracht snel zou worden opgeslorpt door een heropflakking van de inflatie en een verhoging van de interne produktiekosten, o.m. wegens de onvermijdelijke verhoging van de kostprijs bij invoer als gevolg van de muntherschikking. Het is dus zeer bemoedigend te kunnen vaststellen dat de stijging van de prijzen sinds februari binnen zeer redelijke perken kon worden gehouden. In plaats van de inflatoire explosie die door sommigen werd voorspeld, lijkt het erop dat onze inflatievoet in 1982 niet ver boven de 9 % zal liggen.

Voor 1983 verwacht de Regering dat deze inflatievoet nog kan dalen, wat niet van overdreven optimisme getuigt gelet op het feit dat de gevolgen van de pariteitswijziging op de stijging van de invoerprijzen op dat ogenblik grotendeels zullen verwerkt zijn. Voor de begroting 1983 werd een prognose van 8,5 % in aanmerking genomen.

d) *Investering en werkgelegenheid.*

De reden waarom het herstel van de winstmarges van de exportbedrijven na de muntherschikking een positief resultaat lijkt, is dat het een volstrekt noodzakelijke voorwaarde is voor de heropleving van de *investering* in die sector, en omdat een groei van de investeringen een essentiële schakel is in het herstel en in de herneming van de tewerkstelling.

Met haar economisch beleid beoogt de Regering de modaliteiten van de heropleving in te voeren en, zoals herhaaldelijk werd vooropgesteld, zal dit dan nog maar progressief gebeuren. Het weder op gang brengen van de produktieve investeringen hangt immers af van technische, financiële en economische factoren die niet in een handomdraai op elkaar kunnen worden afgestemd.

Niettemin begint zich een lichte heropleving af te tekenen, althans volgens de laatste beschikbare gegevens. Bij het ontleden van de aangiften van de B.T.W. door de bedrijven stelt men vast dat voor het geheel van de produktieve investeringen op het einde van 1981 klaarblijkelijk een dieptepunt bereikt werd. Bij vergelijking van de drie maanden volgend op de pariteitswijziging, nl. maart, april en mei 1982 met de overeenkomstige periode van 1981 wordt voor de produktieve investeringen een verhoging van 14,8 % vastgesteld voor de industriële bedrijven en van 22,8 % voor de niet-industriële bedrijven. Deze verhoging ligt blijkbaar veel hoger dan de verhoging van de prijzen.

Les taux actuels sont donc encore trop élevés, compte tenu de la faible rentabilité des entreprises et de la nécessité de promouvoir les investissements productifs et en logements. La poursuite de la politique d'assainissement financier du Gouvernement devra permettre aux autorités monétaires de continuer à s'aligner sur l'évolution des taux d'intérêt en Europe.

Pour un pays ouvert sur l'extérieur comme la Belgique, le danger est grand que l'avantage compétitif résultant d'un changement de parité soit rapidement érodé par une recrudescence de l'inflation et une hausse des coûts de production internes, en raison notamment de la hausse inévitable du coût des importations. Il est donc très encourageant de constater que la hausse des prix, depuis février, a été contenue. Loin de l'explosion inflationniste que certains avaient prédite, il apparaît que le taux d'inflation de 1982 ne devrait guère dépasser 9 %.

Pour 1983, le Gouvernement s'attend à ce que ce taux baisse encore, ce qui n'est pas excessivement optimiste compte tenu du fait que les conséquences de l'ajustement monétaire en matière de hausse des prix des importations seront alors pour la plupart absorbées. Pour l'élaboration du budget 1983, une prévision de 8,5 % a été retenue.

d) *Investissements et emploi.*

Si l'amélioration des marges bénéficiaires des entreprises qui a pu s'opérer à la faveur de l'ajustement monétaire et des mesures d'accompagnement paraît un résultat positif, c'est parce qu'elle est une condition nécessaire à la reprise des *investissements* dans ce secteur, et qu'un accroissement des investissements doit être une composante essentielle de l'effort de redressement et de la reprise de l'emploi.

Par sa politique économique, le Gouvernement entend mettre en place les conditions de cette reprise qui par ailleurs, comme il l'a souligné maintes fois, sera progressive. En effet, la reprise des investissements productifs est également tributaire de facteurs tant techniques que financiers et économiques, dont le concours prend un certain temps.

Néanmoins, une certaine reprise semble se dessiner sur base des dernières données disponibles. Quand on analyse les déclarations à la T.V.A. faites par les entreprises, on constate que, pour l'ensemble des investissements productifs, le creux de la vague semble avoir été atteint à la fin de 1981. En outre, si l'on compare les trois mois qui ont suivi le changement de parité, soit mars, avril et mai 1982, à la période équivalente de 1981, on note une augmentation de la valeur des investissements productifs de 14,8 % pour les entreprises industrielles et de 22,8 % pour les entreprises non-industrielles, augmentations bien supérieures à la simple hausse des prix.

Tabel V

Evolutie van de investeringen volgens de aangiften van de bedrijven
inzake B.T.W. — Schommelingen in %

Tableau V

L'évolution de la valeur des investissements selon les déclarations à la T.V.A.
faites par les entreprises — Variations en %

	Industriële bedrijven — <i>Entreprises in- dustrielles</i>	Niet-industriële bedrijven — <i>Entreprises non-industrielles</i>	Totaal — <i>Total</i>	
1979 t.o.v. 1978 (12 maanden)	+ 12,1	- 0,5	+ 5,7	1979 par rapport à 1978 (12 mois).
1980 t.o.v. 1979 (12 maanden)	+ 11,8	+ 3,8	+ 7,9	1980 par rapport à 1979 (12 mois).
1981 t.o.v. 1980 (12 maanden)	- 7,5	- 0,8	- 4,4	1981 par rapport à 1980 (12 mois)
1982 t.o.v. 1981:				1982 par rapport à 1981:
— 6 eerste maanden	+ 4,6	+ 8,6	+ 6,3	— 6 premiers mois.
— maart, april, mei	+ 14,8	+ 22,8	+ 19,4	— mars, avril, mai.

Zeker, de weerslag van deze herneming heeft zich nog maar nauwelijks laten gevoelen op het vlak van de *tewerkstelling*, en de werkloosheid zal nog gedurende lange tijd een van onze hoofdbekommernissen blijven. Niettemin kan worden vastgesteld dat — terwijl bijna overal elders de werkloosheid snel toeneemt — de aangroei ervan in ons land beduidend afgenomen is. Voor de periode van 6 maanden, van einde februari tot eind augustus, bedroeg de toename van het aantal uitkeringsgerechtigde volledig werklozen ongeveer 11 000 in 1980, 20 000 in 1981, doch slechts 5 400 in 1982.

Deze evolutie, hoewel bemoedigend, is evenwel nog geen reden tot tevredenheid. Met een werkloosheidsniveau dat 11 % bedraagt van de actieve bevolking en met ongeveer een derde van onze 457 000 volledig werklozen, jonger dan 25 jaar, blijft de tewerkstelling voor de Regering een hoofdbekommernis en in die optiek heeft zij haar specifiek werkgelegenheidsbeleid opgevat.

Certes, l'effet de cette reprise sur l'*emploi* ne s'est guère manifesté encore, et le chômage restera pendant longtemps une préoccupation dominante du Gouvernement. On constate néanmoins que, alors que presque partout ailleurs le chômage augmente encore rapidement, sa progression s'est fortement ralentie en Belgique. Pour la période de 6 mois qui va de fin février à fin août, l'augmentation du nombre de chômeurs complets indemnisés a été de près de 11 000 unités en 1980, 20 000 unités en 1981, mais seulement de 5 400 en 1982.

Si c'est un motif d'encouragement, ce n'est certainement pas un motif de satisfaction. Avec un taux de chômage complet qui atteint 11 % de la population active, et alors que près d'un tiers des 457 000 chômeurs complets ont moins de 25 ans, l'emploi constitue un souci majeur du Gouvernement et c'est dans ce but qu'il a défini une politique spécifique de l'emploi.

HOOFDSTUK III

Het sociaal-economisch en financieel beleid
van de Regering in 1983

a) *Concurrentievermogen en rendabiliteit van de bedrijven*: bestendiging van de bereikte resultaten en voortzetting van de inspanning.

Nu het buitenlands concurrentievermogen van de Belgische bedrijven is hersteld, komt het erop aan de bereikte resultaten te bestendigen. In het licht van deze doelstelling is het huidig sociaal overleg dan ook van het grootste belang.

Het streefdoel van de Regering bestaat erin dat de loonlasten in 1983 en 1984 in het Belgisch bedrijfsleven niet sneller zouden stijgen dan het gewogen gemiddelde van onze zeven voornaamste partners. Voor 1983 werd de maximumverhoging op grond van de thans beschikbare gegevens vastgesteld op 7 %. Ook de andere inkomens zullen, rekening houdend met deze norm, een gelijkwaardige inspanning moeten leveren. Dit streefdoel van de Regering ligt in de lijn van haar beleid tot herverdeling van de beschikbare middelen onder de produktieve sectoren ⁽¹⁾.

De Regering wenst door het sociaal overleg een consensus met de sociale gesprekspartners te bereiken op twee punten, zo mogelijk door middel van een nieuw interprofessioneel akkoord: enerzijds omtrent de noodzaak om de nominale loonkostenverhogingen in 1983 tot 7 % te beperken; anderzijds inzake de formule(s) die het zullen mogelijk maken dit doel te bereiken.

b) *Het specifiek werkgelegenheidsbeleid.*

Tussen 1970 en 1981 heeft de Belgische nijverheid 25 % van haar arbeidsplaatsen verloren, d.i. tweemaal meer dan het Europees gemiddelde van 12,2 %.

Uit economische studies is duidelijk gebleken dat de teloorgang van de werkgelegenheid zonder herstelmaatregelen in de privé-sector tot 1985 zou blijven aanhouden met een verlies van 20 000 tot 30 000 arbeidsplaatsen per jaar, terwijl het in de huidige toestand van de overheidsfinanciën niet mogelijk is zoals voorheen de terugloop van de werkgelegenheid in de privé-sector gedeeltelijk op te vangen door een uitbreiding van de werkgelegenheid in de overheidssector.

De Regering heeft deze catastrofale verslechtering willen stoppen. Voorzichtige prognoses wijzen erop dat de werkgelegenheid in de bedrijven op zijn minst zou moeten gehandhaafd blijven dank zij de genomen herstelmaatregelen. In haar *Plan voor werkgelegenheid* wil de Regering de werkgelegenheid in de bedrijven op een zelfde peil handhaven. Het behoud van de werkgelegenheid is bijgevolg niet enkel een betrachting of een vrome wens, het wordt een feit.

Meer concreet heeft de Regering de verbintenis aangegaan om voor een arbeidsduur gelijk aan deze voorzien in de interprofessionele collectieve overeenkomst voor de periode van 1 januari 1981 tot 31 december 1982, de globale werkgelegenheid in het geheel van de bedrijven per 31 maart 1983, per 31 maart 1984 en per 31 maart 1985 ten minste op het peil van 31 maart 1982 te behouden, op voorwaarde dat het concurrentievermogen van België in 1983 en 1984 t.o.v. zijn zeven voornaamste handelspartners niet wordt aangetast door een al te uiteenlopende ontwikkeling van de loonkosten.

⁽¹⁾ Cfr. Algemene toelichting bij de Begroting 1982, blz. 23-24.

CHAPITRE III

La politique économique, sociale et financière
du Gouvernement en 1983

a) *Compétitivité et rentabilité des entreprises*: consolidation des résultats obtenus et poursuite de l'effort.

La compétitivité externe des entreprises belges étant rétablie, il s'agit à présent de consolider ce résultat. C'est notamment par rapport à cet objectif que la concertation sociale en cours acquiert toute son importance.

L'objectif du Gouvernement est que, en 1983 et 1984, les charges salariales dans l'économie belge n'augmentent pas plus vite que la moyenne de nos sept principaux partenaires. Pour 1983, ce chiffre d'augmentation maximum a été fixé à 7 % sur base des données actuellement disponibles. Les revenus autres que les salaires devront, compte tenu de cette norme, fournir un effort équivalent. Cet objectif du Gouvernement s'inscrit dans sa politique de réallocation des ressources en faveur du secteur productif ⁽¹⁾.

Le Gouvernement vise à obtenir, par la concertation sociale, un consensus des interlocuteurs sociaux sur deux points, si possible par la voie d'un nouvel accord interprofessionnel: d'une part sur la nécessité de limiter les augmentations nominales des coûts salariaux à 7 % en 1983; d'autre part, sur la ou les formules qui permettront d'obtenir ce résultat.

b) *La politique spécifique de l'emploi.*

Entre 1970 et 1981, l'industrie belge a perdu 25 % de son effectif, soit une perte deux fois plus importante que la moyenne européenne, en l'occurrence 12,2 %.

Les analyses économiques ont indiqué clairement qu'en l'absence de mesures sérieuses de redressement, l'hémorragie d'emplois dans le secteur privé se serait poursuivie à l'horizon 1985 à raison de 20 à 30 000 emplois par an, alors que la situation des finances publiques excluait que l'on puisse, comme on l'a fait précédemment, compenser partiellement la diminution de l'emploi privé par une extension de l'emploi public.

Le Gouvernement a voulu arrêter cette détérioration catastrophique. Des prévisions prudentes indiquent que grâce aux mesures de redressement prises, l'emploi dans le secteur des entreprises devrait au minimum se stabiliser. Dans son *plan pour l'emploi*, le Gouvernement veut garantir cette stabilisation de l'emploi des entreprises. Elle ne sera donc pas simplement un souhait ou une prévision, elle sera un fait.

Très concrètement, le Gouvernement s'est engagé à maintenir l'emploi global dans l'ensemble des entreprises, aux échéances des 31 mars 1983, 31 mars 1984 et 31 mars 1985 au moins au niveau de celui du 31 mars 1982, dans l'hypothèse d'une durée du temps de travail égale à celle prévue par la convention collective interprofessionnelle pour la période du 1er janvier 1981 au 31 décembre 1982, et pour autant qu'en 1983 et 1984, la compétitivité de la Belgique par rapport à ses sept principaux partenaires commerciaux ne soit pas mise en péril par une évolution divergente des coûts salariaux.

⁽¹⁾ Cfr. L'Exposé général du Budget 1982, p. 23-24.

In de overheidssector wil de Regering het personeelseffectief behouden op het hoogste peil dat verenigbaar is met de noodzakelijke sanering van de openbare financiën. Zo zal de totale werkgelegenheid voor de overheidssector (met uitsluiting van het onderwijs, de exploitatie-intercommunales en een aantal instellingen van openbaar nut) tot 31 maart 1985 ten minste worden gehandhaafd op het peil van 30 juni 1979, vermeerderd met 1 %; in het onderwijs, de exploitatie-intercommunales en een aantal instellingen van openbaar nut wordt de werkgelegenheid gehandhaafd op het peil van 30 juni 1979, vermeerderd met 3 %. In geen geval mag de goede werking van de openbare diensten in gevaar worden gebracht.

Ook heeft de Regering de bedoeling om op middellange termijn een actief en direct werkgelegenheidsbeleid te voeren, namelijk :

- door de nadruk te leggen op de binding tussen de inkomensmatiging en de aangroei van werkgelegenheid;
- door een beperking van de cumulatie en van stelselmatig overwerk;
- door de bestrijding van sluikwerk;
- door een aanpassing van de regels inzake arbeidskaarten;
- door de verschillende vormen van deeltijdse arbeid aan te moedigen;
- door de handhaving van het stelsel van de stage voor jongeren;
- door de aanwerving van een eerste werknemer te vergemakkelijken;
- door het invoeren van een industriële leertijd;
- door maatregelen met het oog op de opleiding van jongeren van minder dan 18 jaar;
- door het behoud van de verplichting om een andere werknemer aan te werven in geval van brugrustpensioenen;
- door haar steun toe te zeggen aan proeven tot herschikking of verdeling van de arbeidsduur;
- door een hervorming van het stelsel van kredieturen.

Op korte termijn zal de Regering de specifieke maatregelen om de werklozen zoveel mogelijk in te schakelen in een 3de arbeidscircuit, verbeteren en uitbreiden.

Het koninklijk besluit nr 25 van 24 maart 1982 tot invoering van een programma tot bevordering van de werkgelegenheid in de non-profit sector betekent ook een ernstige inspanning om aan hen die sinds ten minste twee jaar werkloos zijn of die gedurende 24 maanden werkloos waren in de vier laatste jaren, een behoorlijke betrekking te verschaffen en op die manier te voldoen aan een collectieve behoefte die tot nog toe noch door de privé-sector, noch door de openbare diensten kon worden ingelost.

Het Interdepartementeel begrotingsfonds ter bevordering van de werkgelegenheid wordt opgericht om nieuwe arbeidsplaatsen te scheppen via betrekkingen die kunnen gesubsidieerd worden krachtens wetten, decreten of besluiten, inzonderheid in de sociaal-culturele sector.

c) De begroting 1983.

Bij het begin van het jaar 1982, was de Regering geconfronteerd met een werkelijk onstuitbare evolutie van het begrotingsdeficit van de laatste jaren. Dit deficit was van 6,5 % van het B.N.P. in 1979 overgegaan op 8,6 % in 1980 om vervolgens, in 1981, een sprong te maken tot 12,7 %. Uitgedrukt in percent van het B.N.P., is het begrotingsdeficit in twee jaar tijd dus praktisch verdubbeld. Die evolutie was, zowel economisch, als financieel onhoudbaar.

Dans le secteur public, le Gouvernement veut maintenir l'effectif global dans les services publics au maximum compatible avec l'assainissement indispensable des finances publiques. Ainsi, dans le secteur public (à l'exclusion de l'enseignement, des intercommunales d'exploitation et d'un certain nombre d'organismes d'intérêt public), l'emploi global jusqu'au 31 mars 1985 sera au moins maintenu au niveau atteint le 30 juin 1979, majoré de 1 %; dans les secteurs de l'enseignement, des intercommunales d'exploitation et d'un certain nombre d'organismes d'intérêt public, l'emploi sera maintenu au niveau du 30 juin 1979, majoré de 3 %. En aucun cas, le fonctionnement efficace des services publics ne sera mis en péril.

Le Gouvernement entend en outre mener à moyen terme une politique active et directe de l'emploi, notamment :

- en insistant sur les liens qui existent entre la modération des revenus et l'accroissement de l'emploi;
- en limitant les cumuls et les prestations supplémentaires systématiques;
- en luttant contre le travail clandestin;
- en aménageant les règles en matière de permis de travail;
- en encourageant diverses formes de travail à temps partiel;
- en maintenant le régime des stages des jeunes;
- en facilitant l'engagement d'un premier travailleur;
- en instaurant un apprentissage industriel;
- en prévoyant des mesures pour assurer une formation aux jeunes de moins de 18 ans;
- en maintenant l'obligation d'embauche compensatoire lors de l'octroi d'une prépension de retraite;
- en patronnant des expériences d'aménagement et de partage du temps de travail;
- en réformant le système des crédits d'heures.

A court terme, le Gouvernement entend améliorer et développer les mesures spécifiques destinées à favoriser au maximum l'intégration des chômeurs dans un 3e circuit de travail.

Par la publication de l'arrêté royal n° 25 du 24 mars 1982, créant un programme de promotion de l'emploi dans le secteur non marchand, un sérieux effort a été fait en vue de procurer un emploi convenable aux personnes qui sont chômeurs depuis au moins deux ans, ou qui l'ont été pendant vingt-quatre mois au cours des quatre dernières années, et de satisfaire ainsi les besoins collectifs qui n'ont pas encore été rencontrés, ni par le secteur privé, ni par les services publics.

Le Fonds budgétaire interdépartemental de promotion de l'emploi est institué en vue de créer de nouveaux emplois via des postes de travail qui peuvent être subventionnés en vertu de lois, de décrets ou d'arrêtés, en particulier dans le secteur socio-culturel.

c) Le budget 1983.

Au début de l'année 1982, le Gouvernement s'est trouvé confronté à la progression véritablement explosive du déficit budgétaire de ces dernières années. Ce déficit est passé de 6,5 % du P.N.B. en 1979 à 8,6 % en 1980 pour ensuite bondir à 12,7 % du P.N.B. en 1981. Mesuré en pourcent du P.N.B., le déficit budgétaire a donc pratiquement doublé en deux ans. Il s'agissait là d'une progression intenable tant économiquement que financièrement.

Die toestand bij het begin van het jaar 1982, noodzaakte de uitwerking van een budgettair saneringsprogramma, waarop de Regering zich toelegde bij de opstelling van de begroting 1982, alsook bij de voorbereiding van de begroting 1983. De uitwerking en vervolgens de uitvoering van het programma 1982, maakten het plan operationeel rond de helft van het begrotingsdienstjaar.

In die omstandigheden, verdwenen de nadelige gevolgen van deze sterke factoren op het begrotingsevenwicht niet als bij toverslag. De eerste maanden van 1982 en een deel van het dienstjaar 1982, zijn er door getekend. De uitvoering van de eigenlijke begroting van het dienstjaar 1982 verloopt echter bevredigend, zoals enerzijds wordt aangetoond door het beperkt bedrag van de bijkredieten van het eigenlijk dienstjaar en anderzijds door de evolutie van de ontvangsten.

De grondige doeltreffendheid van de saneringsmaatregelen kan slechts geleidelijk waargenomen worden: vooreerst door de afgenomen druk vanwege de ontregelende factoren en vervolgens — maar na een termijn die varieert met de aard van de uitgaven — door het herstel van een langzaam terugwinnen van het evenwicht. In dit verband leert de ervaring dat de eerste fase van elke sanering — die noodzakelijkerwijze verloopt langs een stopzetting van een groter wordend onevenwicht — des te moeilijker wordt verwezenlijkt naarmate het op te slorpen onevenwicht actief en omvangrijk is.

De voorbereiding van de begroting 1983 heeft aan de Regering de mogelijkheid geboden de reeds in 1982 toegepaste oriënteringen van haar beleid tot sanering van de overheidsfinanciën te bevestigen. De gegrondheid en de samenhang van die optie zijn ingegeven door het algemeen economisch beleid van de Regering: ze vormt er een der voornaamste instrumenten van. Bewust van het noodzakelijk geleidelijk verloop van de sanering van de overheidsfinanciën — zowel om economische, als om financiële budgettaire redenen — werkt de Regering hervormingsbasisen uit. De verschillende hoofdstukken van het begrotingsverslag lichten dit toe.

Hoewel de weerslag van zulke hervormingen niet steeds onmiddellijk voelbaar is, toch is hij reëel, wanneer de onderneming in een meerjarenperspectief wordt geplaatst. Te dien einde heeft de Regering zich als doel gesteld, de financieringsbehoeften van de Staat op 7 % van het B.N.P. te brengen tegen 1985. In 1983, zullen behoeften op 10,5 % van het B.N.P. worden gebracht.

Ten einde dit resultaat te waarborgen, heeft de Regering de stijging van de Staatsuitgaven beperkt tot 7,5 %, hetzij een stijging die lager ligt dan de verwachte prijsstijging, desgevallend 8,5 %, wat dus neerkomt op een eigenlijke daling.

Hoewel een groeinorm voor de overheidsuitgaven op zich zelf nuttig is, toch krijgt ze slechts haar volledige betekenis wanneer ze vergezeld gaat van maatregelen die de inachtnaam ervan verzekeren. Het betreft in de eerste plaats maatregelen die in 1982 werden genomen en in 1983 worden voortgezet. Vervolgens gaat het om nieuwe opties die door de Regering worden voorgesteld en waarvan sommige thans aan het sociaal overleg zijn voorgelegd. Het begrotingsverslag geeft er de algemene oriënteringen van aan.

Cette situation du début de l'année 1982 appelait la mise en œuvre d'un programme d'assainissement budgétaire auquel le Gouvernement consacra ses efforts lors de la confection du budget 1982, efforts qu'il a prolongés à l'occasion de la préparation du budget 1983. La mise au point puis l'exécution du programme 1982 rendirent celui-ci opérationnel vers le milieu de l'exercice budgétaire.

Dans ces conditions, les puissants facteurs de déséquilibre budgétaire en action jusqu'alors, ne cessèrent pas, comme par enchantement, d'exercer leurs effets funestes. Les premiers mois de 1982 et dès lors l'exercice 1982 en portent la marque. Toutefois, l'exécution du budget propre de l'exercice 1982 se déroule de manière satisfaisante comme en témoignent, d'une part, le montant limité des crédits supplémentaires de l'exercice propre et, d'autre part, l'évolution des recettes.

Plus fondamentalement, doit-on relever, l'efficacité de mesures d'assainissement ne se vérifie — et ne peut se vérifier — que progressivement: d'abord en atténuant la pression des facteurs de déséquilibre, puis — mais après des délais variables selon les types de dépenses — en restaurant un processus de reconquête patiente de l'équilibre. L'expérience enseigne à ce sujet que la première phase de tout assainissement — celle qui passe obligatoirement par l'arrêt d'un processus grandissant de déséquilibre — est d'autant plus difficile qu'est actif et important le déséquilibre à résorber.

La préparation du budget 1983 a donné au Gouvernement l'occasion de confirmer les orientations de sa politique d'assainissement des finances publiques déjà en application en 1982. Cette option tire sa légitimité et sa cohérence de la politique économique générale du Gouvernement: elle en est un des principaux instruments. Aussi, conscient du caractère nécessairement progressif — pour des raisons tant économiques que financières et budgétaires — de l'assainissement des finances publiques, le Gouvernement met-il en place les bases de réformes. Les différents chapitres du rapport budgétaire s'en expliquent.

Les effets de telles réformes, sans être toujours immédiats, n'en sont pas moins réels dès lors qu'on situe l'entreprise dans une perspective pluriannuelle. A cette fin, le Gouvernement s'est donné pour objectif de ramener les besoins de financement de l'Etat à 7 % du P.N.B. à l'horizon de 1985. En 1983, ces besoins seront ramenés à 10,5 % du P.N.B.

Pour garantir ce résultat, le Gouvernement a limité la hausse des dépenses de l'Etat à 7,5 %, soit un chiffre inférieur à la hausse attendue des prix, en l'occurrence 8,5 %, ce qui implique donc une diminution en termes réels.

Encore qu'elle soit utile, en elle-même, une norme de croissance des dépenses publiques ne tire cependant sa pleine valeur que des mesures qui l'accompagnent et qui en assureront le respect. Il s'agit d'abord des mesures prises en 1982 et dont les effets se poursuivent en 1983. Il s'agit ensuite d'options nouvelles que propose le Gouvernement et dont certaines sont soumises à la concertation sociale en cours. Le rapport budgétaire en donne les orientations générales.

DERDE DEEL

Begrotingsverslag

HOOFDSTUK I

Lopende uitgaven

Sectie 1 — Begroting 1982

§ 1. Bijkredieten — voorgaande jaren

In totaal, bedragen de bijkredieten voor de voorgaande jaren 14 052,3 miljoen, hetzij méér dan de vorige jaren:

- voor 1981: 10,1 miljard;
- voor 1980: 9,5 miljard;
- voor 1979: 6,2 miljard;
- voor 1978: 8,2 miljard.

De bijkredieten voor de vorige jaren zijn als volgt verdeeld tussen de cellen:

Sociale cel... ..	2 598,3 miljoen
Economische cel	3 622,1 miljoen
Cel Nationale Opvoeding	6 959,9 miljoen
Cel gezagsdepartementen	798,9 miljoen
Openbare schuld	73,1 miljoen
	14 052,3 miljoen

Sociale cel.

De voornaamste kredieten betreffen de begroting van Pensioenen (931,3 miljoen, waarvan 701,5 miljoen toelage aan R.W.P.), de begroting van Volksgezondheid (880,6 miljoen, waarvan 526,5 miljoen toelage aan het Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden) en de begroting van Sociale Voorzorg (651,8 miljoen, waarvan 496,8 miljoen toelage aan het R.I.Z.I.V. — stelsel werknemers).

Economische cel.

De voornaamste kredieten betreffen de begroting van Economische Zaken (1 147,2 miljoen, waarvan 680,0 miljoen E.C.K.O. te Genève om de achterstellige betalingen aan te zuiveren) en de begroting van P.T.T. (1 052,3 miljoen, waarvan 1 050,8 miljoen dotaties aan de Regie der Posterijen, bedrag dat de budgettaire regularisatie vertegenwoordigt van het in december 1981 toegekende thesaurie voorschot).

Cel Nationale Opvoeding.

De voornaamste kredieten betreffen de begroting van Nationale Opvoeding van de Franstalige sector (3 892,9 miljoen) en van de Nederlandstalige sector (2 888,6 miljoen). Het grootste deel van die kredieten regulariseren in 1981 verrichte wedde-uitgaven en wedde-toelagen.

Cel van de gezagsdepartementen.

De voornaamste kredieten betreffen de begroting van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel (141,7 miljoen), die van Landsverdediging (299,2 miljoen) en die van Financiën (256,8 miljoen). Ze hebben hoofdzakelijk betrekking op personeels- en werkingsuitgaven.

Er dient dus te worden onderstreept dat op 14 052,3 miljoen bijkredieten voor de voorgaande jaren, méér dan de helft betrekking hebben op budgettaire regularisaties en uitgaven verricht in 1981 (Nationale Opvoeding en P.T.T.).

TROISIEME PARTIE

Rapport budgétaire

CHAPITRE I

Les dépenses courantes

Section 1 — Budget 1982

§ 1. Crédits supplémentaires — années antérieures

Au total les crédits supplémentaires pour années antérieures s'élèvent à 14 052,3 millions, soit davantage que les années précédentes:

- pour 1981: 10,1 milliards;
- pour 1980: 9,5 milliards;
- pour 1979: 6,2 milliards;
- pour 1978: 8,2 milliards.

Les crédits supplémentaires pour années antérieures se répartissent entre les cellules de la manière suivante:

Cellule sociale	2 598,3 millions
Cellule économique... ..	3 622,1 millions
Cellule Education nationale	6 959,9 millions
Cellule des départements d'autorité	798,9 millions
Dette publique... ..	73,1 millions
	14 052,3 millions

Cellule sociale.

Les principaux crédits concernent le budget des Pensions (931,3 millions dont 701,5 millions subvention à l'O.N.P.T.S.), le budget de la Santé publique (880,6 millions dont 526,5 millions subvention à l'Institut national des Invalides de guerre) et le budget de la Prévoyance sociale (651,8 millions dont 496,8 millions subvention à l'I.N.A.M.I. — régime des travailleurs salariés).

Cellule économique.

Les principaux crédits concernent le budget des Affaires économiques (1 147,2 millions dont 680,0 millions C.E.R.N. à Genève pour apurer les retards de paiement) et le budget des P.T.T. (1 052,3 millions dont 1 050,8 millions dotations à la Régie des Postes, montant qui régularise budgétairement l'avance de trésorerie consentie en décembre 1981).

Cellule Education nationale.

Les principaux crédits concernent le budget de l'Education nationale du secteur francophone (3 892,9 millions) et du secteur néerlandophone (2 888,6 millions). L'essentiel de ces crédits régularisent les dépenses de traitement et de subventions-traitements effectuées en 1981.

Cellule des départements d'autorité.

Les principaux crédits concernent le budget des Affaires étrangères et du Commerce extérieur (141,7 millions), celui de la Défense nationale (299,2 millions) et celui des Finances (256,8 millions). Ils portent essentiellement sur des dépenses de personnel et de fonctionnement.

L'on soulignera donc que, sur les 14 052,3 millions de crédits supplémentaires années antérieures, plus de la moitié sont des régularisations budgétaires de dépenses effectuées en 1981 (Education nationale et P.T.T.).

§ 2. Bijkredieten lopend jaar 1982

De bijkredieten voor het lopend jaar 1982 bedragen 10 299,5 miljoen. Dit bedrag vertegenwoordigt 0,7 % van de aanvankelijke begroting 1982. Zowel in absolute als in relatieve waarde, ligt dit bedrag merklijk lager dan dit van 1981; met name 72 376 miljoen, of 6 % van de aanvankelijke begroting.

De kredieten zijn per cel als volgt verdeeld :

Sociale cel...	3 978,3 miljoen
Economische cel...	951,1 miljoen
Cel Nationale Opvoeding...	87,9 miljoen
Cel gezagsdepartementen...	680,2 miljoen
Openbare schuld...	4 600,0 miljoen

10 297,5 miljoen

De bijkredieten hebben voornamelijk betrekking op de begroting van Tewerkstelling en Arbeid (3 022,0 miljoen) en die van de openbare schuld (4 600 miljoen).

∴

De Regering heeft de bedoeling maatregelen te nemen om de bijkredieten te verminderen.

∴

Het totaal der oorspronkelijke kredieten 1982 van Titel I bedraagt 1 401,3 miljard op basis van de ingediende begrotingen. Dit bedrag moet worden vergeleken met het bedrag van 1 397,8 miljard dat is vermeld in de Algemene Toelichting 1982.

Dit verschil is toe te schrijven aan elk jaar weerkerende technische factoren, en aan factoren die eigen zijn aan de begroting 1982. Op dit tweede vlak dient inderdaad te worden opgemerkt dat de begrotingsweerslag van bepaalde besparingsmaatregelen technisch anders is verlopen dan aanvankelijk was gesteld in de Algemene Toelichting 1982. Dit is voornamelijk het geval voor de vermindering van de kinderbijslag waarvan de opbrengst, uit hoofde van sommige instellingen van openbaar nut, aangesloten bij een Bijzondere kas of behorend tot het stelsel dat wordt beheerd door de R.K.W., wordt gestort aan het Fonds voor het financieel evenwicht van de sociale zekerheid, ingeschreven op de begroting van het departement van Sociale Voorzorg. Dit stelsel werd bepaald door het koninklijk besluit nr 35 van 30 maart 1982.

De begrotingsweerslag van de selectieve afremming der aanwervingen, afgezien van een lagere opbrengst dan geraamd ingevolge — zoals op het departement van Financiën — de verwezenlijking van aanwervingen bij het begin van het jaar, overeenkomstig het lopend programma, komt tot uiting nu eens in een vermindering van de begrotingskredieten en dan eens in een storting aan de Schatkist in toepassing van het koninklijk besluit nr 88 van 31 juli 1982. Hoewel aan de gevraagde inspanning niets werd veranderd, hebben die technische modaliteiten de begrotingsweerslag ervan gewijzigd.

Naast deze factoren, hebben zich nog andere voorgedaan, zoals :

- op de begrotingen van Nationale Opvoeding : de bedragen houden rekening met de begeleidende maatregelen, zoals ze definitief werden vastgesteld door de Regering in de loop van het tweede kwartaal van 1982 (+ 150,2 miljoen Nederlandstalige sector en + 59,8 miljoen Franstalige sector);
- op de begroting van Nationale Opvoeding (F) om rekening te houden met de kredieten Waalse Gewestelijke kabinetten (488,5 miljoen, verrichting die zal worden gecompenseerd door een terugbetaling van de Waalse Gewestelijke begroting, aangezien er technische redenen aan de basis van die inschrijving liggen);

§ 2. Crédits supplémentaires année courante 1982

Les crédits supplémentaires pour l'année courante 1982 s'élèvent à 10 299,5 millions. Ce montant représente 0,7 % du budget initial 1982. En valeur tant absolue que relative, ce montant est nettement inférieur à celui constaté en 1981, en l'occurrence 72 376 millions, soit 6 % du budget initial.

La répartition de ces crédits par cellule est la suivante :

Cellule sociale...	3 978,3 millions
Cellule économique...	951,1 millions
Cellule Education nationale...	87,9 millions
Cellule des départements d'autorité...	680,2 millions
Dette publique...	4 600,0 millions

10 297,5 millions

Les crédits supplémentaires concernent principalement le budget de l'Emploi et du Travail (3 022,0 millions) et celui de la dette publique (4 600 millions).

∴

Le Gouvernement a l'intention de prendre des mesures en vue de réduire ces crédits supplémentaires.

∴

Le total des crédits initiaux 1982 du Titre I s'élève à 1 401,3 milliards sur base des budgets déposés. Ce montant doit être comparé au montant de 1 397,8 milliards qui figure dans l'Exposé général 1982.

Cette différence tient à la fois à des facteurs techniques que l'on retrouve chaque année et à des facteurs propres au budget 1982. En effet, sur ce deuxième plan, il y a lieu de noter que l'incidence budgétaire de certaines mesures d'économies s'est effectuée selon des modalités techniques différentes de celles qui furent initialement prévues lors de l'Exposé général 1982. Il en va en particulier ainsi de la réduction des allocations familiales dont le produit, dans le chef de certains organismes d'intérêt public affiliés à une caisse particulière ou relevant du régime géré par l'O.N.A.F.T.S., est versé au Fonds d'équilibre financier de la sécurité sociale inscrit au budget du département de la Prévoyance sociale. Ce régime a été fixé par l'arrêté royal n° 35 du 30 mars 1982.

Quant à l'impact budgétaire du freinage sélectif des recrutements, indépendamment d'un produit inférieur aux prévisions qui procède, comme au département des Finances, de la réalisation de recrutements en début d'année conformément au programme alors en cours, il se traduit tantôt en diminution de crédits budgétaires, tantôt en versement au Trésor en application de l'arrêté royal n° 88 du 31 juillet 1982. Ces modalités techniques, sans altérer l'effort demandé, en ont cependant modifié l'imputation budgétaire.

A côté de ces facteurs, d'autres sont intervenus comme :

- aux budgets de l'Education nationale : les montants tiennent compte des mesures d'accompagnement telles que définitivement fixées par le Gouvernement au cours du deuxième trimestre 1982 (+ 150,2 millions secteur néerlandophone et + 59,8 millions secteur francophone);
- au budget de l'Education nationale (F) pour tenir compte des crédits Cabinets régionaux wallons (488,5 millions, opération qui sera compensée par un remboursement du budget régional wallon, des raisons techniques étant à la base de cette inscription);

- op de begroting van Volksgezondheid: een verhoging van het krediet voor het stelsel van het bestaansminimum, gecompenseerd door een vermindering onder Titel II (360,0 miljoen);
- op de begroting van de Dotaties: een verhoging van de kredieten en van de vergoedingen, gevraagd door de diensten (129,7 miljoen).

Sectie 2 — Begroting 1983

§ 1. Synthese

De kredieten 1983 van Titel I bedragen 1 524 miljard. Ze zijn tussen de verschillende cellen verdeeld als volgt:

Voorstelling van Titel I — 1983 per grote rubrieken (In miljarden frank)

Sociale cel	470,0
Economische cel	176,5
Cel Nationale Opvoeding	245,0
Cel gezagsdepartementen	259,2
Openbare schuld	300,8
Indexprovisie	13,1
Dotaties aan Gemeenschappen en Gewesten	70,6
Te verdelen besparingen	-11,2
Totaal	1 524,0

Zoals in de tabel hierboven is aangegeven, is een post « Te verdelen besparingen » is ingeschreven ten bedrage van 11,2 miljard. Die post dekt de verlenging in 1982 van de inhouding van 500 frank op de kinderbijslag, volgens de weerslag ervan op het openbaar ambt (geraamde besparing: 1 700 miljoen). Hij dekt tevens de opbrengst van een bijkomende begrotingsbesparing die moet worden verwezenlijkt in de sector van de kinderbijslag met een tegenprestatie vanwege de alleenstaanden en de kinderloze gezinnen, hetzij een doelstelling van 9 500,0 miljoen. De voorwaarden van die begrotingsbesparing worden thans besproken door het aan de gang zijnde sociaal overleg. Die besparing heeft betrekking op de werknemers, alsook de zelfstandigen en het openbaar amt. Ze zal in mindering worden gebracht van de kredieten van de sociale cel (voor het deel werknemers en zelfstandigen) en van de kredieten van de departementen (voor het deel openbaar ambt).

De kredieten van Titel I van de verschillende departementen werden berekend met inachtname van enerzijds de overplaatsing van personeel van de gemeenschappelijke en gewestelijke administraties en anderzijds de besparing van 10,0 miljard dat is toegewezen aan de cel openbaar ambt.

In dit laatste geval werd de hypothese weerhouden van een maatregel betreffende het veranderlijk deel van de eindejaarspremie. Die hypothese werd goedgekeurd, onverminderd het resultaat van het sociaal overleg met de representatieve werknemersorganisaties van de overheidssector.

Bij die gelegenheid zullen alternatieve maatregelen kunnen worden getroffen met een overeenstemmend begrotingsresultaat. Aan de hand van het resultaat van dit overleg, zullen de begrotingen desgevallend worden herzien.

§ 2. Evolutie

De tabel hieronder geeft de evolutie aan tussen 1980 en 1983, van het aandeel van elke cel in de lopende rijksbegroting. Ten einde aan die vergelijking een zo objectief mogelijke basis te verlenen, werd rekening gehouden met verrichtingen van debudgettering, die de evolutie van de begrotingsmassa's verbeteren door een rechtstreekse of onrechtstreekse verhoging van de midelen die ter beschikking worden gesteld van de departementen in het raam van hun eigen begroting.

- au budget de la Santé publique: une majoration du crédit pour le régime du minimex compensée par une réduction au Titre II (360,0 millions);
- au budget des Dotations: une majoration des crédits des assemblées demandée par les services (129,7 millions).

Section 2 — Budget 1983

§ 1. Synthèse

Les crédits 1983 du Titre I s'élèvent à 1 524 milliards. Ils se répartissent de la manière suivante entre les différentes cellules:

Présentation du Titre I — 1983 par grandes rubriques (En milliards de francs)

Cellule sociale	470,0
Cellule économique	176,5
Cellule Education nationale	245,0
Cellule des départements d'autorité	259,2
Dette publique	300,8
Provision index	13,1
Dotations aux Communautés et aux Régions	70,6
Economies à répartir	-11,2
Total	1 524,0

Comme l'indique le tableau ci-avant, est inscrit un poste « Economies à répartir » d'un montant de 11,2 milliards. Ce poste recouvre la prolongation en 1982 de la retenue de 500 francs sur les allocations familiales dans son incidence sur la fonction publique (prévision d'économie: 1 700 millions). Il recouvre aussi le rendement d'une économie budgétaire à réaliser complémentaiement dans le secteur des allocations familiales avec sa contrepartie dans le chef des isolés et des ménages sans enfant, soit un objectif de 9 500,0 millions. Les modalités de cette économie budgétaire sont actuellement soumises à la concertation sociale en cours. Cette économie concerne, à la fois, les salariés, les indépendants et la fonction publique. Elle viendra en déduction des crédits de la cellule sociale (pour sa partie salariés et indépendants) et des crédits des départements (pour sa partie fonction publique).

Les crédits du Titre I des différents départements ont été calculés en tenant compte, d'une part, du transfert du personnel des administrations communautaires et régionales et, d'autre part, de l'économie de 10,0 milliards assignée à la cellule fonction publique.

Dans ce dernier cas, l'on a retenu l'hypothèse d'une mesure concernant la partie mobile de la prime de fin d'année. Cette hypothèse est adoptée sans préjudice du résultat de la concertation sociale avec les organisations représentatives des travailleurs du secteur public.

A cette occasion, des mesures alternatives ayant un rendement budgétaire équivalent pourront être retenues. Au vu du résultat de cette concertation, les budgets seront, le cas échéant, adaptés.

§ 2. Evolution

Le tableau suivant donne l'évolution entre 1980 et 1983 de la part de chaque cellule dans le budget courant de l'Etat. Pour donner à cette comparaison une base aussi objective que possible, il a été tenu compte d'opérations de débudgettisation qui corrigent l'évolution des masses budgétaires en ce qu'elles augmentent, directement ou indirectement, les moyens mis à la disposition des départements dans le cadre de leur budget propre.

Verdeling van de lopende begrotingsmiddelen
(In % van het totaal)

	1980 aangepast	1981 aangepast	1982 aangepast	1983 initiaal
Sociale cel	29,6	30,8	30,0	30,7
Economische cel	14,3	12,8	12,1	11,6
Cel Nationale Opvoeding...	18,2	16,9	16,3	15,9
Cel gezagsdepartementen...	19,8	18,0	17,0	16,8
Openbare schuld	12,6	15,7	18,5	19,5
Provisies	0,4	1,0	1,6	0,9
Dotaties aan Gemeenschap- pen en Gewesten	5,1	4,8	4,5	4,6
	100,0	100,0	100,0	100,0

De tabel duidt aan dat belangrijke veranderingen zijn ingetreden in de verdeling van de lopende begrotingsmiddelen. De toename van de begroting van de openbare schuld dient te worden onderstreept. Die evolutie heeft geleid tot een inkrimping van de economische cel en de cellen Nationale Opvoeding en gezagsdepartementen. Het deel van de sociale cel en van de dotaties aan de Gemeenschappen en Gewesten blijft standvastig tussen 1981 en 1983.

De initiale gegevens 1983 zijn berekend vóór « te verdelen besparingen » waaronder de begrotingsbesparing van 9 500,0 miljoen, vermeld sub. § 1. Die laatste factor zal een lichte weerslag hebben op het deel van de sociale cel, zonder echter een aanzienlijke wijziging te veroorzaken van de initiale gegevens 1983 welke zijn vermeld in de tabel.

Groei in 1983.

Indien wordt rekening gehouden met de verrichtingen van debudgettering, zoals hierboven aangegeven, stijgen de lopende begrotingsmiddelen van 1983 met 7,4 % t.o.v. die van 1982 initiaal. Afgezien van de begroting van de openbare schuld, bedraagt die stijging 5,7 %.

§ 3. De begeleidende maatregelen

De begeleidende maatregelen van de begroting 1983 worden onderzocht in de hoofdstukken V, VI en VII van dit deel. Het hoofdstuk V analyseert, per cel, de begeleidende maatregelen. De sociale cel maakt echter het voorwerp uit van het traditioneel hoofdstuk dat is gewijd aan de sociale stelsels (hoofdstuk VI). Het hoofdstuk VII geeft een overzicht van de kredieten van wetenschapsbeleid.

§ 4. Begrotingsmethodes

De werkmethode per cel — omschreven in de Algemene Toelichting 1982 (p. 41) — werd toegepast bij het opstellen van de begroting 1983. Bovendien heeft de Regering beslist in de loop van de laatste maanden van 1982, over te gaan tot een begrotingscontrole in de sector Nationale Opvoeding, alsook in de sociale sector.

In het eerste geval gaat het om het onderzoek van de toestand na de hervatting van het schooljaar 1982-1983. In het tweede geval, betreft het de actualisering van de ramingen voor 1983, in het licht van de resultaten van het sociaal overleg en van de definitieve opties en maatregelen die de Regering zal treffen op et economisch en het sociaal vlak.

Répartition des moyens budgétaires courants
(En % du total)

	1980 ajusté	1981 ajusté	1982 ajusté	1983 initial
Cellule sociale	29,6	30,8	30,0	30,7
Cellule économique	14,3	12,8	12,1	11,6
Cellule Education nationale	18,2	16,9	16,3	15,9
Cellule des départements d'autorité	19,8	18,0	17,0	16,8
Dette publique	12,6	15,7	18,5	19,5
Provisions	0,4	1,0	1,6	0,9
Dotations aux Communa- tés et aux Régions ...	5,1	4,8	4,5	4,6
	100,0	100,0	100,0	100,0

Le tableau indique que des changements importants sont intervenus dans la répartition des moyens budgétaires courants. La progression du budget de la dette publique doit être soulignée. Ce mouvement a eu pour contrepartie un repli des cellules économiques, Education nationale et départements d'autorité. La part de la cellule sociale et celle des dotations aux Communautés et aux Régions restent stables entre 1981 et 1983.

Les données 1983 initiales sont calculées avant « économies à répartir » parmi lesquelles l'économie budgétaire de 9 500,0 millions dont question au § 1. Le dernier facteur affectera légèrement la part de la cellule sociale sans cependant modifier significativement les données 1983 initiales reprises au tableau.

Croissance en 1983.

Si l'on tient compte des opérations de débudgettisation comme indiqué plus haut, les moyens budgétaires courants de 1983 accusent une augmentation de 7,4 % par rapport à ceux de 1982 initial. Abstraction faite du budget de la dette publique, l'augmentation s'élève à 5,7 %.

§ 3. Les mesures d'accompagnement

Les mesures d'accompagnement du budget 1983 sont analysées aux chapitres V, VI et VII de la présente partie. Le chapitre V procède à une analyse, par cellule, des mesures d'accompagnement. La cellule sociale fait cependant l'objet du traditionnel chapitre consacré aux régimes sociaux (chapitre VI). Le chapitre VII donne une synthèse des crédits émergeant à la politique scientifique.

§ 4. Méthodes budgétaires

La méthode de travail par cellule — commentée dans l'Exposé général 1982 (p. 41) — a été appliquée lors de la confection du budget 1983. Le Gouvernement a en outre décidé de procéder, dans les derniers mois de 1982, à un contrôle budgétaire dans le secteur de l'Education nationale et dans le secteur social.

Dans le premier cas, il s'agit de faire le point de la situation après la rentrée scolaire 1982-1983. Dans le deuxième cas, il s'agit d'actualiser les prévisions pour 1983 à la lumière notamment des résultats de la concertation sociale et des options et modalités définitives que prendra le Gouvernement en matière économique et sociale.

HOOFDSTUK II

Investeringsbeleid en andere kapitaaluitgaven

Sectie 1

Kapitaaluitgaven 1982

De bijkredieten van het lopende jaar belopen 367,7 miljoen (niet gesplitste en ordonnanceringskredieten). De hiernavolgende tabel geeft de synthese van de evolutie van de kredieten 1982.

Uitgaven.

De aangepaste en oorspronkelijke ramingen worden als volgt vergeleken:

(In miljoenen frank)

CHAPITRE II

Politique d'investissement et autres dépenses de capital

Section 1

Dépenses de capital 1982

Les crédits supplémentaires année courante s'élèvent à 367,7 millions (crédits non dissociés et crédits d'ordonnancement). Le tableau suivant donne la synthèse de l'évolution des crédits 1982.

Dépenses.

Les prévisions initiales et ajustées se comparent comme suit :

(En millions de francs)

	Oorspr. ramingen — Prévis. initiales	Aangepaste ramingen — Prévis. ajustées	Verschil — Différence			
			Totaal — Total	Verhoging — Majoration	Verminder. — Réduct.	
<i>Nationale sector.</i>						<i>Secteur national.</i>
Niet gesplitste kredieten ... (a)	85 760,3	86 135,0	374,7	418,0	43,3	(a) Crédits non dissociés.
Ordonnanceringskredieten ... (b)	63 565,7	63 558,7	7,0	—	7,0	(b) Crédits d'ordonnancement.
Vastleggingskredieten ... (c)	69 732,9	69 732,9	—	—	—	(c) Crédits d'engagement.
Totaal van de ordonnanceringskredieten (a + b)	149 326,3	149 693,7	367,7	418,0	50,3	(a + b) Total des crédits d'ordonnancement.
Totaal van de vastleggingskredieten (a + b)	155 493,2	155 867,9	374,7	418,0	43,3	(a + b) Total des crédits d'engagement.
<i>Gemeenschappen</i>						<i>Communautés</i>
Totaal van de ordonnanceringskredieten (a + b)	7 957,8	7 957,8	—	—	—	(a + b) Total des crédits d'ordonnancement.
Totaal van de vastleggingskredieten (a + c)	8 046,8	8 046,8	—	—	—	(a + c) Total des crédits d'engagement
<i>Gewesten</i>						<i>Régions</i>
Totaal van de ordonnanceringskredieten (a + b)	28 443,7	28 443,7	—	—	—	(a + b) Total des crédits d'ordonnancement.
Totaal van de vastleggingskredieten (a + c)	28 443,7	28 443,7	—	—	—	(a + c) Total des crédits d'engagement.
<i>Algemeen totaal:</i>						<i>Total général:</i>
Totaal van de ordonnanceringskredieten (a + b)	185 727,5	186 095,2	374,7	418,0	50,3	(a + b) Total des crédits d'ordonnancement.
Totaal van de vastleggingskredieten (a + c)	191 983,7	192 358,4	374,7	418,0	43,3	(a + c) Total des crédits d'engagement.

De bijkredieten voor vorige jaren belopen 1 238,1 miljoen waarvan 1 050,0 miljoen op de begroting van de P.T.T. Dit laatste krediet is de budgettaire regularisatie van het schatkistvoorschot, dat toegekend werd aan de P.T.T. op het einde van het jaar 1981.

Les crédits supplémentaires pour années antérieures s'élèvent à 1 238,1 millions dont 1 050,0 millions au budget des P.T.T. Ce dernier crédit est la régularisation budgétaire de l'avance de trésorerie consentie, à la fin de l'année 1981, à la Régie des Postes.

Sectie 2

Kapitaaluitgaven 1983

De kapitaaluitgaven van de staatsbegroting hebben betrekking op twee uitgavencategorieën, de zogenaamde financiële uitgaven en de investeringsuitgaven. De hiernavolgende tabel geeft de synthese van die uitgaven.

Voor de financiële uitgaven stelt het bedrag ondergebracht in de kolom « programma » het geheel voor van de niet-gesplitste kredieten en de vastleggingskredieten die ingeschreven zijn in de begroting 1983 (Titel II). De § 1 hierna geeft er de analyse van.

Voor de investeringsuitgaven geeft de tabel de vastleggingsprogramma's die gecommentarieerd worden in § 2 hierna.

Er dient aan herinnerd te worden dat het nationaal investeringsprogramma drie sectoren omvat: de budgettaire sector, de gedebudgetteerde sector en de sector van de instellingen van openbaar nut.

Alleen de investeringen van de budgettaire sector zijn rechtstreeks ten laste van de staatsbegroting.

Traditioneel worden de investeringen van het Wegenfonds evenwel in de budgettaire sector opgenomen, gezien, zonder het voorwerp uit te maken van kredieten van de staatsbegroting zelf, hun financiering gecentraliseerd wordt door de Thesaurie en dus het niveau van de financieringsbehoeften van de Staat beïnvloedt (zie hoofdstuk IV van het Derde Deel).

Benevens voor de investeringsprogramma's geeft de tabel budgettaire sector een voorziening van de kasuïtkeringen 1983. Deze dient voor de berekening van de financieringsbehoeften van de Staat in 1983.

Vastleggingsprogramma's en voorziene kasuïtkeringen 1983

	Vastleggings- programma's — Programme d'engagements	Voorziene kasuïtkeringen ten laste van de Staat — Décaissements prévisibles à charge de l'Etat
I. Nationaal investeringsprogramma		
— Budgettaire sector	68,8	69,5
— Wegenfonds	22,4	24,5
— Gedebudgetteerd	3,7	—
— Instellingen van openbaar nut	17,2	—
— Selectieve tranche (niet verdeeld)	19,0	5,7
Totaal investeringsprogramma	131,1	98,7
II. Andere kapitaaluitgaven		
— Nationale sector	55,6	54,6
— Dotaties aan de Gemeenschappen	8,8	8,7
— Dotaties aan de Gewesten	31,2	31,2
Totaal andere kapitaaluitgaven... ..	95,6	31,2
Algemeen totaal... ..	226,7	193,2

Section 2

Dépenses de capital 1983

Les dépenses de capital du budget de l'Etat couvrent deux catégories de dépenses: les dépenses dites financières et les dépenses d'investissement. Le tableau suivant fournit la synthèse de ces dépenses.

Pour les dépenses financières, le montant porté dans la colonne « programmes » représente le total des crédits non dissociés et des crédits d'engagement inscrits au budget 1983 (Titre II). Le § 1 ci-après en donne une analyse.

Pour les dépenses d'investissements, le tableau donne les programmes d'engagements qui sont commentés au § 2 ci-après.

L'on rappellera que le programme national d'investissement couvre 3 secteurs: le secteur budgétaire, le secteur débudgetisé et le secteur des organismes d'intérêt public.

Seuls les investissements du secteur budgétaire sont directement à charge du budget de l'Etat.

Traditionnellement, les investissements du Fonds des Routes sont cependant repris dans le secteur budgétaire parce que, sans faire l'objet de crédits inscrits au budget même de l'Etat, leur financement est centralisé par le Trésor et affecte dès lors le niveau des besoins de financement de l'Etat (voyez le chapitre IV de la Troisième Partie).

A côté des programmes d'investissements, le tableau donne — pour le secteur budgétaire — une prévision des décaissements 1983. Celle-ci sert au calcul des besoins de financement de l'Etat en 1983.

Programme d'engagements et décaissements prévisibles 1983

	Voorziene kasuïtkeringen ten laste van de Staat — Décaissements prévisibles à charge de l'Etat
I. Programme national d'investissement	
— Secteur budgétaire.	
— Fonds des Routes.	
— Débudgetisé.	
— Organismes d'intérêt public.	
— Tranche sélective (non répartie).	
Total programme d'investissement.	
II. Autres dépenses de capital	
— Secteur national.	
— Dotations aux Communautés.	
— Dotations aux Régions.	
Total autres dépenses de capital.	
Total général.	

§ 1. De financiële uitgaven

De financiële uitgaven bevatten :

- die kapitaaluitgaven die niet rechtstreeks bestemd zijn voor de uitvoering van het investeringsprogramma en
- de dotaties aan de Gemeenschappen en de Gewesten.

Deze laatste bedragen 39,9 miljard. Zij vertegenwoordigen voor de Gewesten en Gemeenschappen een ontvangst die zij naar eigen goeddunken kunnen verdelen ter financiering van hun investeringsprogramma en hun andere kapitaaluitgaven.

Voor de nationale begroting zijn zij een kapitaaloverdracht.

De kapitaaluitgaven die niet bestemd zijn voor de uitvoering van het investeringsprogramma bevatten vastleggingsmogelijkheden ten belope van 55,7 miljard tegen 60,6 miljard in de aangepaste begroting 1982, de ordonnanceringsmogelijkheden 54,6 miljard tegen 60,5 miljard in de aangepaste begroting 1982.

De bijzonderste posten volgen hierna :

<i>Rijksschuld</i>	0,6
— Wisselgarantie voor N.M.K.N. leningen in het kader van de economische expansie	0,6
<i>Eerste Minister</i>	3,2
— Programma's voor wetenschappelijk onderzoek	3,2
<i>Buitenlandse Zaken</i>	5,4
waarvan :	
— Ontwikkelingssamenwerking	5,3
<i>Landsverdediging</i>	4,7
waarvan :	
— Domaniale renovatie	0,5
— N.A.V.O.-infrastructuurwerken	1,6
— Militaire installaties in België	0,8
— Militaire installaties in buitenland	0,2
— Aankoop van duurzaam materiaal	0,4
<i>Landbouw</i>	1,7
waarvan :	
— Transfer naar het Landbouwfonds (slachtoffers droogte 1976)	1,1
— Vergoedingen voor het afmaken van dieren	0,4
<i>Economische Zaken</i>	10,0
waarvan :	
— Subsidies voor investeringen met het oog en het bespoedigen van de economische expansie	4,1
— Transfer naar het Fonds voor economische expansie	1,2
— Toelage met het oog op de vestiging van een activiteit voor radio-elementen	1,6
— Prototypes	1,9
<i>Verkeerswezen</i>	9,4
waarvan :	
— Fonds van de handelsvloot	0,7
— Tussenkomst in de aflossingslasten van de maatschappijen voor gemeenschappelijk vervoer	5,2
— In evenwicht brengen van de financiering van de Nationale Maatschappij der Belgische spoorwegen	3,0
<i>Openbare Werken</i>	3,3
waarvan :	
— Tussenkomst in de aflossingslasten van de huisvestingsmaatschappijen	1,2
— Aflossing van de door de financieringsorganismen uitbetaalde premies voor bouw of aankoop van volkswoningen	0,8

§ 1. Les dépenses financières

Les dépenses financières comprennent :

- les dépenses de capital qui ne servent pas directement à la réalisation du programme d'investissement et
- les dotations aux Communautés et aux Régions.

Ces dernières s'élèvent à 39,9 milliards et représentent, pour les Régions et les Communautés, une recette qu'elles peuvent employer pour le financement de leurs programmes d'investissement et pour leurs autres dépenses de capital.

Pour le budget national, elles représentent un transfert de capital.

Les dépenses de capital qui ne servent pas à la réalisation du programme d'investissement comprennent des possibilités d'engagement à concurrence de 55,7 milliards contre 60,6 milliards au budget ajusté de 1982; les possibilités d'ordonnement atteignent 54,6 milliards contre 60,5 milliards au budget ajusté de 1982.

en milliards

Les principaux postes sont les suivants :

<i>Dette publique</i>	0,6
— Garantie de change pour des emprunts S.N.C.I. dans le cadre de l'expansion économique	0,6
<i>Premier Ministre</i>	3,2
— Programmes de recherches scientifiques	3,2
<i>Affaires étrangères</i>	5,4
dont :	
— Coopération au Développement	5,3
<i>Défense nationale</i>	4,7
dont :	
— Rénovation domaniale	0,5
— Travaux infrastructures O.T.A.N.	1,6
— Installations militaires en Belgique	0,8
— Installations militaires à l'étranger	0,2
— Achat de matériel durable	0,4
<i>Agriculture</i>	1,7
dont :	
— Transfert au Fonds agricole (sinistrés, sécheresse 1976)	1,1
— Indemnités pour abattages d'animaux	0,4
<i>Affaires économiques</i>	10,0
dont :	
— Subventions pour investissements en vue d'activer l'expansion économique	4,1
— Transfert au Fonds d'expansion économique	1,2
— Subvention visant à l'installation d'une activité de radio-éléments	1,6
— Prototypes	1,9
<i>Communications</i>	9,4
dont :	
— Fonds de la marine marchande	0,7
— Intervention dans les charges d'amortissement des sociétés de transport en commun	5,2
— Rééquilibrage du financement de la Société Nationale des Chemins de fer Belges	3,0
<i>Travaux publics</i>	3,3
dont :	
— Intervention dans les charges d'amortissement des sociétés de logement	1,2
— Amortissement des primes pour la construction ou l'achat de logements sociaux, payées par les organismes de financement	0,8

— Afschrijving van de leningen door de gewestelijke en lokale overheden bij het Gemeentekrediet aangegaan ter financiering van werken	1,0
<i>Volksgezondheid</i>	2,1
waarvan :	
— Wetenschapsbeleid... ..	0,1
— Toelagen aan de gewestelijke en lokale openbare besturen (Staatstussenkomst in de besturen (Staatstussenkomst in de aflossingslasten der leningen) :	
— Tekorten van de O.C.M.W. ziekenhuizen ...	0,4
— Lasten van het verleden met betrekking tot materies overgedragen van de nationale begrotingen naar de nationale begrotingen naar de begrotingen van de Gewesten en/of Gemeenschappen :	
— Toelagen aan gewestelijke en lokale openbare besturen (Staatstussenkomst in de aflossingslasten van leningen) - financiering van werken	0,9
— Lasten van het verleden met betrekking tot materies overgedragen van de gewestelijke begrotingen naar de gewestelijke begrotingen naar de gemeenschapsbegrotingen	0,3
— Dotatie aan het Fonds voor de bouw van ziekenhuizen (aflossing van leningen)	0,3
<i>Financiën</i>	12,4
waarvan :	
— Dotatie aan de Nationale Kas voor Rampenschade	1,0
— Deelname in het Sociaal Fonds van de N.I.M. ...	0,5
— Leningen aan vreemde Staten	2,6
— Overdracht Fonds Economische Expansie ...	2,8
— Bijkomende dotatie aan de nationale Delcredendienst	1,0
— Kapitaalverhoging van de Internationale Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling	0,8
— Lidmaatschap van de Internationale Ontwikkelingsassociatie	1,9
— Interamerikaanse Ontwikkelingsbank	0,2
<i>Nationale Opvoeding (N)</i>	0,6
waarvan :	
— aankoop duurzame roerende goederen voor de rijksinrichtingen voor secundair onderwijs ...	0,2
<i>Nationale Opvoeding (F)</i>	0,5
waarvan :	
— aankoop van duurzame roerende goederen voor de rijksinrichtingen voor secundair onderwijs ...	0,2

§ 2. Het investeringsbeleid

A. — Investeringsprogramma

Jaar 1982

Het eigen vastleggingsprogramma van 1982 was oorspronkelijk vastgesteld op 131,1 miljard en bevat twee delen :

- 1° basisprogramma : 112,1 miljard;
- 2° selectieve tranche : 19,0 miljard.

Het eigen aangepaste programma belooft thans 132,6 miljard en wordt als volgt onderverdeeld :

- 1° basisprogramma : 111,7 miljard;
- 2° selectieve tranche : 15,3 miljard;
- 3° aanvulling R.T.T. : 5,6 miljard.

Aan het eigen programma werden overdrachten van vorige jaren toegevoegd voor een bedrag van 8,6 miljard, zodat het totale programma 141,2 miljard bereikt.

— Amortissement des emprunts contractés par les pouvoirs publics régionaux et locaux auprès du Crédit communal pour le financement de travaux	1,0
<i>Santé publique</i>	2,1
dont :	
— Politique scientifique	0,1
— Subventions aux pouvoirs publics régionaux et locaux (intervention de l'Etat dans les charges d'amortissement) :	
— Déficit des hôpitaux des C.P.A.S.	0,4
— Charges du passé relatives aux matières transférées des budgets nationaux aux budgets des Régions et/ou des Communautés :	
— Subvention aux pouvoirs publics régionaux et locaux (intervention de l'Etat dans les charges d'amortissement d'emprunts) - financement des travaux	0,9
— Charges du passé relatives aux matières transférées des budgets régionaux aux budgets des Communautés... ..	0,3
— Dotation au Fonds de construction d'institutions hospitalières (amortissements d'emprunts) ...	0,3
<i>Finances</i>	12,4
dont :	
— Dotation à la Caisse nationale des calamités ...	1,0
— Participation au Fonds social de la S.N.I. ...	0,5
— Prêts aux pays étrangers	2,6
— Transferts Fonds expansion économique ...	2,8
— Dotation complémentaire à l'Office national du Ducroire	1,0
— Augmentation du capital de la Banque internationale pour la Reconstruction et le Développement	0,8
— Affiliation à l'Association internationale de Développement	1,9
— Banque interaméricaine de Développement ...	0,2
<i>Education nationale (N)</i>	0,6
dont :	
— achat de biens meubles durables pour les établissements d'enseignement secondaire de l'Etat ...	0,2
<i>Education nationale (F)</i>	0,5
dont :	
— achat de biens meubles durables pour les établissements d'enseignement secondaire de l'Etat ...	0,2

§ 2. La politique d'investissement

A. — Programme d'investissements

Année 1982

Le programme d'engagement propre à 1982 était prévu à 131,1 milliards, comprenant deux parties :

- 1° programme de base : 112,1 milliards;
- 2° tranche sélective : 19,0 milliards;

Le programme propre ajusté s'élève actuellement à 132,6 milliards se répartissant comme suit :

- 1° programme de base : 111,7 milliards;
- 2° tranche sélective : 15,3 milliards;
- 3° complément R.T.T. : 5,6 milliards.

Au programme propre sont venus d'ajouter des reports d'années antérieures pour un montant de 8,6 milliards, de sorte que le programme total atteint 141,2 milliards.

Dat laatste bedrag omvat dus 120,3 miljard investeringen van traditionele aard en 20,9 miljard investeringen verbonden aan het industriële diversificatiebeleid. Die 20,9 miljard werden reeds toegewezen ten belope van 11,9 miljard en het saldo zal worden toegewezen door bemiddeling van de C.O.C.

Jaar 1983

De openbare investeringen maken een essentieel instrument uit van het economisch beleid van de Regering.

Indien ze dit kenmerk hebben, is het op twee niveau's.

Allereerst op een — traditioneel — niveau van openbare dienst gezien deze investeringen de behoeften moeten voldoen van de gemeenschap op een zo economisch en efficiënt mogelijke wijze. Om aan deze laatste bekommernis te beantwoorden beoogt de Regering de « kosten — batenanalyses » te bevorderen en de conclusies van zulke analyses te gebruiken.

Op een — recenter — niveau van industrieel beleid vervolgens is het een feit dat de overheidsopdrachten een belangrijke hefboom vormen van de industriële diversificatie en van aanmoediging van de spijstechnologiën.

Deze twee dimensies van een openbaar investeringsbeleid zijn in werkelijkheid zowel de ene als de andere grondig geïntegreerd en monden beider uit op een vereiste, namelijk deze om dit beleid in te kaderen in een meerjarenperspectief. Het is in deze gedachting dat de Regering dan ook in juni 1982 de uitwerking van een driejaren programmatie 1983-1985 van de nationale openbare investeringen op gang heeft gebracht.

De departementen worden aangemoedigd om hun voorstellen voor het begin van de maand oktober 1982 in te dienen. Deze voorstellen zullen het voorwerp uitmaken van een grondig technisch onderzoek in de « Commissie voor de oriëntatie en de coördinatie van de overheidsopdrachten ». Dit onderzoek zal niet alleen gewijd zijn aan de algemene oriënteringen van het departement in dit domein maar tevens aan de fysische programma's die er de uitdrukking van zijn.

In het kader van de selectieve schijf heeft de C.O.C. reeds de gelegenheid gehad om — met succes — dit soort van benadering toe te passen.

De driejaarlijkse programmatie van de nationale openbare investeringen zal dus — vertrekkend van fysische programma's — beslissingen van openbare dienst en industrieel beleid moeten integreren.

De aanvaarding is voorzien voor eind 1982.

In afwachting van de aanvaarding van de driejaarlijkse programmatie 1983-1985, heeft de Regering beslist het basis-programma 1982 voorlopig voort te zetten in 1983.

Deze voortzetting loopt dus niet vooruit op de besluiten van de driejaarlijkse programmatie 1983-1985.

Bijgevolg is het voorlopig programma 1983 als volgt onderverdeeld :

	In miljarden frank
Budgettaire sector (inbegrepen het Wegenfonds)	91,2
Gedebudgetteerde sector	3,7
Sector I.O.N.	17,2
Selectieve tranche	19,0
	131,1

De hiernavolgende tabellen geven de evolutie weer van de programma's en de verdeling van het nationaal programma.

Ce dernier montant comprend donc 120,3 milliards d'investissements à caractère traditionnel, et 20,9 milliards d'investissements liés à la politique de diversification industrielle. Ces 20,9 milliards sont déjà affectés à raison de 11,9 milliards et le solde est en instance d'affectation à l'intervention de la C.O.C.

Année 1983

Les investissements nationaux constituent un instrument essentiel de la politique économique du Gouvernement.

S'ils revêtent ce caractère, c'est sur deux plans.

D'abord sur un plan — traditionnel — de service public puisque ces investissements doivent satisfaire les besoins de la collectivité de façon aussi économique et efficace que possible. Pour répondre à cette dernière préoccupation, le Gouvernement entend promouvoir davantage les analyses « coûts-bénéfices » et faire usage des conclusions de telles analyses.

Ensuite, sur un plan — plus nouveau — de politique industrielle tant il est vrai que les commandes publiques constituent un levier important de diversification industrielle et de stimulation des techniques de pointe.

Ces deux dimensions d'une politique d'investissements publics sont dans la réalité profondément intégrées l'une à l'autre et convergent sur une exigence, celle d'inscrire cette politique dans une perspective pluriannuelle. Aussi est-ce dans cet esprit que le Gouvernement, en juin 1982, a mis en route l'élaboration d'une programmation triennale 1983-1985 des investissements publics nationaux.

Les départements sont invités à introduire leurs propositions pour le début du mois d'octobre 1982. Celles-ci feront l'objet d'un examen technique approfondi au sein de la Commission d'Orientation et de Coordination des Commandes Publiques. Cet examen s'attachera non seulement aux orientations générales du département en ce domaine mais aussi aux projets physiques qui en sont l'expression.

Dans le cadre de la tranche sélective 1982, la C.O.C. a déjà eu l'occasion de pratiquer — avec succès — ce type d'approche.

La programmation triennale des investissements publics nationaux devra donc intégrer — au départ des projets physiques — les dimensions de service public et de politique industrielle.

Son adoption est prévue à la fin 1982.

En attendant l'adoption de la programmation triennale de 1983-1985, le Gouvernement a décidé de reconduire provisoirement en 1983 le programme de base 1982.

Cette programmation ne préjuge donc pas des conclusions de la programmation triennale 1983-1985.

En conséquence, le programme provisoire 1983 se répartit comme suit :

	En milliards de francs
Secteur budgétaire (y compris le Fonds des Routes)	91,2
Secteur débudgétisé	3,7
Secteur O.I.P.	17,2
Tranche sélective	19,0
	131,1

Les tableaux suivants fournissent l'évolution des programmes et la ventilation du programme national.

Programma van de Openbare Investerings
(In miljoenen frank)

Programme d'investissements publics
(En millions de francs)

	1979 Verwezenlij- kingen — Réalisations (1)	1980 Verwezenlij- kingen — Réalisations (2)	1981 Verwezenlij- kingen — Réalisations (3)	1982		1983 Programma (zonder de eventuele over- drachten) — Programme (sans les reports éventuels) (6)
				Oorspronkelijk programma — Programme initial (4)	Toegelaten programma rekening- houdend met de over- drachten — Programme autorisé compte tenu des reports (5)	
NATIONAAL — NATIONAL						
I. Budgettaire sector. — Secteur budgétaire.						
Openbare Werken. — Travaux publics	28 166,3	28 659,4	30 886,1	29 801,5	29 885,7	29 801,5
Wegenfonds. — Fonds des Routes	14 721,0	16 527,0	16 025,0	21 570,0	21 570,0	22 450,0
Verkeerswezen. — Communications	21 203,9	22 334,4	24 472,1	21 964,9	20 684,5	21 964,9
Nationale Opvoeding. — Education nationale... ..	15 914,2	15 171,4	18 815,4	13 458,1	18 680,4	13 458,1
Volksgezondheid. — Santé publique	2 268,3	626,1	2 043,5	2 550,0	4 542,5	2 550,0
Landbouw. — Agriculture	452,9	43,4	42,7	44,4	44,4	44,4
Economische Zaken. — Affaires économiques... ..	29,8	19,3	113,8	5,7	108,8	5,7
Binnenlandse Zaken. — Intérieur	571,5	543,0	519,9	481,1	481,1	481,1
Buitenlandse Zaken. — Affaires étrangères	97,5	94,9	95,3	95,0	219,2	95,0
Rijkswacht. — Gendarmerie	300,8	294,9	277,7	294,9	311,3	294,9
Landsverdediging. — Défense nationale	60,8	58,8	59,0	59,0	59,0	59,0
Eerste Minister. — Premier Ministre	—	—	—	—	500,0	—
Totaal van de budgettaire sector. — Total du secteur budgétaire	83 787,0	84 372,6	93 350,5	90 324,6	97 086,9	91 204,6
II. Gedebudgetteerde sector. — Secteur débudgétisé.						
— Openbare werken. — Travaux publics.						
a) Intercommunales voor autowegen. — Intercommu- nales d'autoroutes.						
1. E 3	831,0	893,0	900,0	880,0	880,0	—
2. E 5	2 658,0	1 896,8	1 650,0	—	—	—
3. E 39	648,0	550,0	300,0	—	—	—
4. E 9 - E 40	3 730,0	2 805,2	3 600,0	—	—	—
5. Brussel. — Bruxelles	1 052,0	854,0	900,0	—	—	—
6. Charleroi	1 300,0	1 164,0	1 400,0	—	—	—
7. West-Vlaanderen. — Flandre occidentale ...	1 121,0	1 090,0	1 450,0	—	—	—
Subtotaal (1-7). — Sous-total (1-7)	11 340,0	9 253,0	10 200,0	880,0	880,0	—
b) Andere programma's. — Autres programmes.						
8. Albert Kanaal	1 250,0	600,0	1 350,0	1 600,0	1 600,0	1 600,0
9. Canal Albert	579,3	760,0	300,0	1 100,0	1 100,0	1 100,0
10. Kanaal Brussel-Rupel. — Canal Bruxelles-Rupel	1 000,0	854,0	850,0	830,0	830,0	830,0
11. Gesubsidieerde werken (financiering Gemeen- tekrediet). — Travaux subsidiés (financement Cré- dit communal)... ..	297,7	34,2	98,3	90,0	90,0	90,0
Totaal B (8-11). — Total B (8-11)	3 127,0	2 248,2	2 598,3	3 620,0	3 620,0	3 620,0
Totaal Openbare Werken. — Total Travaux publics ...	14 467,0	11 501,2	12 798,3	4 500,0	4 500,0	3 620,0

	1979 Verwezenlij- kingen — Réalisations	1980 Verwezenlij- kingen — Réalisations	1981 Verwezenlij- kingen — Réalisations	1982		1983 Programma (zonder de eventuele over- drachten) — Programme (sans les reports éventuels)
				Oorspronkelijk programma — Programme initial	Toegelaten programma rekening- houdend met de over- drachten — Programme autorisé compte tenu des reports	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
— Volksgezondheid. — <i>Santé publique.</i>						
Gesubsidieerde werken. — <i>Travaux subsidiés</i>	61,4	—	7,3	111,0	111,0	111,0
Gem. Kr. - Persoonsgebonden materies. — <i>Cr. Com.</i> <i>Travaux - Matières personnalisables</i>	—	—	—	—	75,3	—
Fonds Bouw Ziekenhuizen - Persoonsgebonden mate- ries. — <i>Fonds des Hôpitaux - Matières personnalisa-</i> <i>bles</i>	239,4	1 397,9	307,0	—	312,5	—
Totaal volksgezondheid. — <i>Total Santé publique</i> ...	300,8	1 397,9	314,3	111,0	458,8	111,0
Totaal van de gedebudgetteerde sector. — <i>Total du secteur</i> <i>débudgétisé</i>	14 767,8	12 899,1	13 112,6	4 611,0	4 998,8	3 731,0
Totaal van de Staatsinvesteringen (I+II). — <i>Total des</i> <i>investissements de l'Etat (I+II)</i>	98 554,8	97 271,6	106 463,1	94 935,6	102 085,7	94 935,6
III. Sector van de instellingen van openbaar nut. — <i>Secteur des</i> <i>organismes d'intérêt public.</i>						
Dienst voor Regeling der Binnenvaart. — <i>Office régulateur</i> <i>de la navigation intérieure</i>	3,0	10,4	—	10,0	10,0	10,0
Regie voor Maritiem Transport. — <i>Régie des Transports</i> <i>maritimes</i>	843,3	164,1	58,1	125,0	369,0	125,0
Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen. — <i>So-</i> <i>ciété nationale des Chemins de fer belges</i>	1 799,4	1 527,8	1 048,9	1 335,5	3 000,0	1 335,5
Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen. — <i>Société</i> <i>nationale des Chemins de fer vicinaux</i>	2 358,8	1 576,8	1 417,4	2 208,2	1 352,0	2 208,2
Maatschappijen voor stedelijk vervoer. — <i>Sociétés de trans-</i> <i>ports urbains</i>	1 146,1	2 818,3	2 056,8	2 224,0	2 217,0	2 224,0
Totaal Verkeerswezen. — <i>Total Communications</i>	6 150,6	6 097,4	4 581,2	5 902,7	6 948,0	5 902,7
Regie van Telegrafie en Telefonie. — <i>Régie des Télégraphes</i> <i>et des Téléphones</i>	10 209,5	10 655,0	17 000,0	10 243,2	10 243,2	10 243,2
Regie der Posterijen. — <i>Régie des Postes</i>	984,5	1 037,9	1 363,6	1 037,9	1 037,9	1 037,9
Totaal P.T.T. — <i>Total P.T.T.</i>	11 194,0	11 692,9	18 363,6	11 281,1	11 281,1	11 281,1
Totaal van de sector van de instellingen van openbaar nut. — <i>Total du secteur des organismes d'intérêt public</i> ...	17 344,6	17 790,3	22 944,8	17 183,8	18 229,1	17 183,8
Totaal. — <i>Total (I+II+III)</i>	115 899,4	115 062,0	129 407,9 ⁽¹⁾	112 119,4	120 314,8	112 119,4
Selectieve tranche. — <i>Tranche sélective</i>	—	—	(7 667,3)	19 000	15 262,35	19 000,0
Aanvulling R.T.T. — <i>Complément R.T.T.</i>	—	—	—	—	5 644,45	—
Algemeen totaal. — <i>Total général</i>	115 899,4	115 062,0	129 407,9	131 119,4	141 221,6	131 119,4

⁽¹⁾ Inbegrepen de selectieve tranche.⁽¹⁾ Y compris tranche sélective.

B. — Kasuïtkeringen.

De tabel hieronder geeft de evolutie van de kasuïtkeringen sinds 1979 weer.

DE KASUITKERINGEN

Betalingen van de budgettaire sector op de investeringsprogramma's
(In miljoenen frank)

	1979 Betalingen — Décaissements	1980 Betalingen — Décaissements	1981 Betalingen — Décaissements	1982 Betalings- vooruitzichten — Prévisions de décaissements	1983 Betalings- vooruitzichten — Prévisions de décaissements
Openbare Werken. — <i>Travaux publics</i>	23 945,0	26 169,4	33 453,3	31 586,1	28 503,2
Wegenfonds. — <i>Fonds des routes</i>	13 940,0	15 280,0	14 533,0	23 297,5	23 463,8
Verkeerswezen. — <i>Communications</i>	13 194,2	17 768,2	24 593,5	24 913,6	23 044,2
Nationale Opvoeding. — <i>Education nationale</i>	13 016,3	17 055,4	17 952,2	17 016,3	15 351,9
Volksgezondheid. — <i>Santé publique</i>	1 960,7	5 935,9	2 934,2	1 300,0	1 500,0
Landbouw. — <i>Agriculture</i>	344,7	311,7	223,5	186,2	126,3
Economische Zaken. — <i>Affaires économiques</i>	93,6	64,7	121,0	110,0	27,6
Binnenlandse Zaken. — <i>Intérieur</i>	390,6	392,9	531,0	535,0	427,6
Buitenlandse Zaken. — <i>Affaires étrangères</i>	63,8	97,2	43,8	66,9	93,6
Rijkswacht. — <i>Gendarmerie</i>	429,4	286,6	328,9	480,0	262,5
Landverdediging. — <i>Défense nationale</i>	43,1	125,5	60,6	48,3	54,9
Eerste Minister. — <i>Premier Ministre</i>	—	—	—	2 600,0 ⁽¹⁾	5 885,0 ⁽²⁾
Totaal. — Total	67 421,4	83 487,5	94 775,0	102 139,9	98 740,5

⁽¹⁾ Provisies voor het selectief programma.

⁽²⁾ Waarvan betalingen ten bedrage van 5 685 miljoen op de selectieve programma's 1982 en 1983.

B. — Décaissements.

Le tableau ci-après expose l'évolution des décaissements depuis 1979.

LES DECAISSEMENTS

Décaissements du secteur budgétaire sur les programmes d'investissements
(En millions de francs)

⁽¹⁾ Provisions pour le programme sélectif.

⁽²⁾ Dont 5 685 millions de décaissements sur les programmes sélectifs de 1982 et 1983.

HOOFDSTUK III

De ontvangsten

1. De ontvangsten van 1982.

a) verwezenlijkingen tijdens de eerste zeven maanden.

In de Algemene Toelichtingen van 1982 werden de totale lopende ontvangsten van de Rijksmiddelen voor het begrotingsjaar 1982 op 1 145,1 miljard geraamd, waarvan 1 082,8 miljard fiscale ontvangsten en 62,3 miljard niet-fiscale ontvangsten.

Anderzijds werd voorzien in toewijzingen, afgestane ontvangsten en ristorno's voor een globaal bedrag van 64,6 miljard, namelijk:

- 27,8 miljard (12,6 accijnzen en 15,2 B.T.W.) toegewezen aan de sociale zekerheid in het kader van de « Maribel-operatie »;
- 35,5 miljard (17,0 douanerechten en 18,5 B.T.W.) afgestaan aan de Europese Gemeenschappen;
- 1,3 miljard (341 miljoen fiscale ontvangsten en 908 miljoen niet-fiscale ontvangsten) geristorneerd aan Gewesten en Gemeenschappen.

De kapitaalontvangsten werden op 13,7 miljard geraamd.

Tijdens de eerste zeven maanden van 1982, bedragen de lopende fiscale ontvangsten van de Rijksmiddelen 625,9 miljard of 57,8 % van de raming voor het hele jaar. De totale lopende fiscale ontvangsten, d.w.z. met inbegrip van de toegewezen, afgestane en geristorneerde ontvangsten, bereiken 665,2 miljard, wat 69,8 miljard of 11,7 % meer is dan die van de overeenstemmende periode van 1981.

Lopende fiscale ontvangsten
tijdens de eerste zeven maanden in 1981 en 1982

(In miljoenen frank)

CHAPITRE III

Les recettes

1. Les recettes de 1982.

a) réalisations au terme des sept premiers mois.

Dans l'Exposé général de 1982, le total des recettes courantes des Voies et Moyens de l'année budgétaire 1982 était évalué à 1 145,1 milliards, dont 1 082,8 milliards de recettes fiscales et 62,3 milliards de recettes non fiscales.

Par ailleurs, il était prévu des affectations, cessions et ristournes pour un montant global de 64,6 milliards à savoir:

- 27,8 milliards (12,6 en accises et 15,2 en T.V.A.) affectés à la sécurité sociale dans le cadre de l'opération « Maribel »;
- 35,5 milliards (17,0 de droits de douane et 18,5 de T.V.A.) cédés aux Communautés Européennes;
- 1,3 milliard (341 millions de recettes fiscales et 908 millions de recettes non fiscales) ristournés aux Régions et Communautés.

Les recettes de capital étaient pour leur part estimées à 13,7 milliards.

Au terme des sept premiers mois de 1982, les recettes fiscales courantes des Voies et Moyens s'élèvent à 625,9 milliards soit 57,8 % de la prévision annuelle. Les recettes fiscales courantes totales, c'est-à-dire y compris les recettes affectées, cédées et ristournées, atteignent 665,2 milliards, soit 69,8 milliards ou 11,7 % de plus que celles de la période correspondante de 1981.

Recettes fiscales courantes
des sept premiers mois en 1981 et 1982

(En millions de francs)

	1981			1982			Verschil (7) = (6) - (3)
	Rijks- middelen — Voies et Moyens (1)	Toegewezen, afgestane en geristorneerde ontvangsten — Affectations, cessions et ristournes (2)	Totaal (3) = (1) + (2) Total (3) = (1) + (2) (3)	Rijks- middelen — Voies et Moyens (4)	Toegewezen, afgestane en geristorneerde ontvangsten — Affectations, cessions et ristournes (5)	Totaal (6) = (4) + (5) Total (6) = (4) + (5) (6)	
Directe belastingen. — Contributions directes	360 007	3 774	363 781	407 914	64	407 978	+ 44 197
waarvan. — dont:							
— roerende voorheffing — précompte immobilier	42 762	—	42 762	47 591	—	47 591	+ 4 829
— bedrijfsvoorheffing — précompte professionnel	247 709	—	247 709	263 965	—	263 965	+ 16 256
— voorafbetalingen — versements anticipés	56 773	—	56 773	68 726	—	68 726	+ 11 953
— kohieren (totaal fysieke personen en vennoot- schappen) — rôles (total personnes physiques et sociétés)	4 766	1 400	6 166	16 014	—	16 014	+ 9 848
Douane. — Douanes	21	10 233	10 254	79	10 919	10 998	+ 744
Accijnzen en diversen. — Accises et divers	40 943	3 490	44 433	46 893	6 415	53 308	+ 8 875
B.T.W., zegelrechten en met het zegel gelijkgestelde taksen. — T.V.A., droits de timbre et taxes y assim- lées	147 065	16 375	163 440	157 617	21 906	179 523	+ 16 083
Andere door de Registratie geïnde rechten. — Autres droits perçus par l'Enregistrement	13 506	—	13 506	13 394	—	13 394	— 112
Totaal. — Total	561 542	33 872	595 414	625 897	39 304	665 201	+ 69 787

Voor de directe belastingen bedraagt de stijging van de totale ontvangsten in vergelijking met die van dezelfde periode in 1981, 44,2 miljard of 12,1 %. Die stijging is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de roerende voorheffing (+ 4,8 miljard) en de bedrijfsvoorheffing (+ 16,3 miljard), aan de voorafbetalingen (+ 12,0 miljard) en aan de per kohier geïnde belastingen (+ 9,8 miljard). De stijgingspercentages bedragen respectievelijk 11,3 %, 6,6 %, 21,1 % en 59,7 %. De stijgingen inzake voorafbetalingen en inningen per kohier zijn toe te schrijven aan respectievelijk de invoering van het fiscaal voluntariaat (waarvan de opbrengst voor het hele jaar op 8 miljard werd herschat) en aan de inhaling in 1982 van de achterstand bij de inkohiering van de inkomsten van de fysieke personen van 1981 (6 miljard).

Voor de accijnzen bedraagt de verhoging van de ontvangsten t.o.v. dezelfde periode van 1981, 8,9 miljard of 20 %. Ze is vooral te wijten aan de verhoging van de accijnsrechten inzonderheid in het kader van de « Maribel »-operatie.

Deze ligt eveneens aan de basis van een aanpassing van bepaalde B.T.W.-tarieven sedert juli 1981. Zij verklaart gedeeltelijk de stijging van de ontvangsten inzake B.T.W., zegelrechten en met het zegel gelijkgestelde taksen ten belope van 16,1 miljard of 9,8 % in vergelijking met dezelfde periode van 1981.

De andere door de Registratie geïnde rechten lopen enigszins terug (112 miljoen of 0,8 %) t.o.v. de eerste zeven maanden van 1981. Dat weerspiegelt het zwakke activiteitsniveau op de markt van de onroerende goederen.

b) herraming van de lopende ontvangsten van 1982.

Rekening houdend met de verwezenlijkingen van de eerste periode van 1982 en de vermoedelijke evolutie tijdens de eropvolgende maanden werd de aanvankelijke globale raming van de lopende fiscale ontvangsten van het jaar 1982 niet gewijzigd.

De herschatte lopende ontvangsten zouden dus 1 145,1 miljard belopen, d.w.z. 1 082,8 miljard fiscale ontvangsten en 62,3 miljard niet-fiscale ontvangsten.

Wat betreft de totale ontvangsten blijven de in de aanvankelijke raming opgenomen toegewezen en afgestane ontvangsten (64,6 miljard) ongewijzigd met uitzondering van de afgestane douanerechten, die op 17,0 miljard werden geraamd en op 17,4 miljard werden herschat. Dat heeft tot gevolg dat het totaal van de toegewezen, afgestane en geristorneerde ontvangsten voor 1982 stijgt van 64,6 tot 65 miljard.

Hoewel voor de Rijksmiddelen de herschatting van de lopende ontvangsten niet afwijkt van de aanvankelijke raming, nl. 1 145,1 miljard, toont onderstaande tabel meer- en minderopbrengsten voor de verschillende ontvangsten die elkaar opheffen in het totaal.

Totale lopende ontvangsten van 1982 - Rijksmiddelen

(In miljoenen frank)

	Aanvankelijke ramingen — Prévisions initiales (1)	Vermoedelijke ontvangsten — Recettes probables (2)	Vershil (2) — (1) — Différence (2) — (1) (3)	Toestand na zeven maanden — Situation après sept mois (4)
Directe belastingen. — Contributions directes	695 669	695 824	+ 155	407 914
waarvan — dont:				
— roerende voorheffing — précompte mobilier... ..	77 880	75 470	— 2 410	47 591
— bedrijfsvoorheffing — précompte professionnel	436 770	431 600	— 5 170	263 965
— voorafbetalingen — versements anticipés	127 900	133 000	+ 5 100	68 726
— kohieren (totaal fysieke personen en vennootschappen) — rôles (total personnes physiques et sociétés)	34 240	36 240	+ 2 000	16 014

En contributions directes, la progression des recettes totales par rapport à celles de la même période en 1981 est de 44,2 milliards ou 12,1 %. L'essentiel de cet accroissement se situe au niveau des précomptes mobilier (+ 4,8 milliards) et professionnel (+ 16,3 milliards), des versements anticipés (+ 12,0 milliards) et des impôts perçus par rôles (+ 9,8 milliards). Les pourcentages de hausse s'élèvent respectivement à 11,3 %, 6,6 %, 21,1 % et 59,7 %. Les progressions en matière de versements anticipés et de perceptions par rôles bénéficient respectivement de l'instauration du volontariat fiscal (dont le rendement a été réestimé à 8 milliards pour l'année entière) et de la récupération en 1982 des retards dans l'enrôlement des revenus des personnes physiques de 1981 (6 milliards).

En matière d'accises, l'expansion des recettes par rapport à la même période de 1981 est de 8,9 milliards ou 20 %. Elle est surtout due à l'augmentation des droits d'accises, notamment dans le cadre de l'opération « Maribel ».

Celle-ci est aussi à l'origine d'une adaptation de certains taux de T.V.A. depuis juillet 1981; elle justifie en partie l'expansion des recettes en matière de T.V.A., droits de timbres et taxes assimilées au timbre à concurrence de 16,1 milliards ou 9,8 % par rapport à la même période de 1981.

Les autres droits perçus par l'Enregistrement accusent un léger recul (112 millions soit 0,8 %) par rapport aux sept premiers mois de 1981. Celui-ci reflète le faible niveau d'activité sur le marché des biens immobiliers.

b) réestimation des recettes courantes de 1982.

Compte tenu des réalisations de la première période de 1982 et de l'évolution escomptée pendant les mois ultérieurs, la prévision initiale globale des recettes fiscales courantes de l'année 1982 n'a pas été modifiée.

Les recettes courantes réestimées s'élèveraient donc à 1 145,1 milliards soit 1 082,8 milliards de recettes fiscales et 62,3 milliards de recettes non fiscales.

Au niveau des recettes totales, les affectations et cessions reprises à l'estimation initiale (64,6 milliards) restent inchangées à l'exception des droits de douane cédés, lesquels étaient retenus pour 17,0 milliards et sont réestimés à 17,4 milliards. Il en résulte que le total des affectations, cessions et ristournes pour 1982 passe de 64,6 à 65 milliards.

En Voies et Moyens, si la réestimation des recettes courantes ne s'écarte pas de l'estimation initiale, soit 1 145,1 milliards, le tableau ci-après montre au niveau des diverses recettes des moins-values et plus-values qui se compensent au niveau global.

Recettes courantes totales de 1982 — Voies et Moyens

(En millions de francs)

	Aanvankelijke ramingen — Prévisions initiales (1)	Vermoedelijke ontvangsten — Recettes probables (2)	Vershil (2) — (1) — Différence (2) — (1) (3)	Toestand na zeven maanden — Situation après sept mois (4)
Directe belastingen. — Contributions directes	695 669	695 824	+ 155	407 914
waarvan — dont:				
— roerende voorheffing — précompte mobilier... ..	77 880	75 470	— 2 410	47 591
— bedrijfsvoorheffing — précompte professionnel	436 770	431 600	— 5 170	263 965
— voorafbetalingen — versements anticipés	127 900	133 000	+ 5 100	68 726
— kohieren (totaal fysieke personen en vennootschappen) — rôles (total personnes physiques et sociétés)	34 240	36 240	+ 2 000	16 014

(In miljoenen frank)

(En millions de francs)

	Aanvankelijke ramingen — <i>Prévisions initiales</i>	Vermoedelijke ontvangsten — <i>Recettes probables</i>	Vershil (2) — (1) — <i>Différence (2) — (1)</i>	Toestand na zeven maanden — <i>Situation après sept mois</i>
	(1)	(2)	(3)	(4)
Douane. — <i>Douanes</i>	50	100	+ 50	79
Accijnzen en diversen. — <i>Accises et divers</i>	76 530	78 785	+ 2 255	46 893
B.T.W., zegelrechten en met het zegel gelijkgestelde taksen. — <i>T.V.A., droits de timbre et taxes y assimilées</i>	285 370	283 410	- 1 960	157 617
Andere door de Registratie geïnde rechten. — <i>Autres droits perçus par l'Enregistrement</i>	25 130	24 630	- 500	13 394
Totaal. — <i>Total</i>	1 082 749	1 082 749	—	625 897
Niet-fiscale ontvangsten. — <i>Recettes non fiscales</i>	62 298	62 355	+ 57	
Totaal van de lopende ontvangsten. — <i>Total des recettes courantes</i>	1 145 047	1 145 104	+ 57	

Voor de directe belastingen laat de herschatting een lichte meerwaarde zien van 155 miljoen die in feite resulteert uit uiteenlopende wijzigingen in de bestanddelen van de totale ontvangsten.

Zo worden respectieve minderopbrengsten van 2,4 miljard en 5,2 miljard aanvaard voor de roerende voorheffing en de bedrijfsvoorheffing. De bedrijfsvoorheffing wordt beïnvloed door de achterstand in de betalingen waarvan wordt verwacht dat die in 1983 wordt ingehaald.

Anderzijds werd rekening gehouden met de weerslag van verschillende nieuwe maatregelen op sociaal gebied (bijdrage van de inkomsten hoger dan 3 miljoen, afschaffing van het plafond voor de sociale bijdragen op 1 oktober 1982).

Meeropbrengsten van respectievelijk 5,1 miljard en 2,0 miljard worden daarentegen verwacht voor de voorafbetalingen en de inningen per kohier wegens de grotere dan voorziene opbrengst van het fiscaal voluntariaat enerzijds en de uitstekende stand van de inkohieringen van de vennootschapsbelasting anderzijds.

De herschatting van de accijnsrechten geeft een meeropbrengst van 2,2 miljard die voortkomt uit een beter rendement van de accijnzen op bepaalde produkten inzonderheid wat betreft de minerale oliën.

Voor de B.T.W. en de door de Registratie geïnde rechten wordt een minderopbrengst van 2,5 miljard verwacht.

Voor de registratierechten wordt de minderopbrengst op 0,5 miljard geraamd wegens de zwakke markt van de onroerende goederen.

De aanvankelijke raming voor de B.T.W., de zegelrechten en de met het zegel gelijkgestelde taksen zal waarschijnlijk niet worden bereikt wegens de zwakke ontwikkeling van bepaalde belaste uitgaven.

2. De ontvangsten van 1983.

Het totaal van de lopende ontvangsten van de Rijksmiddelen voor het begrotingsjaar 1983 wordt op 1 264,1 miljard geraamd, waarvan 1 209,0 miljard fiscale ontvangsten en 55,1 miljard niet-fiscale ontvangsten.

De kapitaalontvangsten worden geschat op 14,1 miljard. Ze zijn bijna uitsluitend afkomstig van successierechten (13,2 miljard).

De lopende fiscale ontvangsten voor 1983 zijn vastgesteld volgens een globale macro-economische schattingsmethode.

En contributions directes, la réestimation fait apparaître une légère plus-value de 155 millions qui résulte en fait de modifications divergentes au niveau des composantes de la recette globale.

Ainsi, des moins-values respectives de 2,4 milliards et 5,2 milliards sont admises en précompte mobilier et en précompte professionnel. Le précompte professionnel est affecté par des retards dans les versements dont la récupération est escomptée en 1983.

Par ailleurs, il a été tenu compte de l'incidence de diverses mesures nouvelles prises dans le domaine social (cotisation des revenus supérieurs à 3 millions, déplafonnement des cotisations sociales au 1 octobre 1982).

Par contre, des plus-values de 5,1 milliards et 2,0 milliards apparaissent respectivement en versements anticipés et en perceptions par rôles en raison du produit plus important que prévu du volontariat fiscal, d'une part, et de l'excellente situation des enrôlements de l'impôt des sociétés d'autre part.

La réestimation des droits d'accises dégage une plus-value de 2,2 milliards provenant d'un meilleur rendement des accises sur certains produits notamment en ce qui concerne les huiles minérales.

Pour la T.V.A. et les droits perçus par l'Enregistrement, une moins-value de 2,5 milliards est attendue.

En droits d'enregistrement, elle est estimée à 0,5 milliard en raison de la faiblesse du marché immobilier.

La prévision initiale en T.V.A., droits de timbre et taxes y assimilées ne sera vraisemblablement pas réalisée eu égard à la faiblesse de certaines dépenses taxées.

2. Les recettes de 1983.

Le total des recettes courantes des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 1983 est évalué à 1 264,1 milliards, dont 1 209,0 milliards de recettes fiscales et 55,1 milliards de recettes non fiscales.

Les recettes de capital sont estimées à 14,1 milliards. Elles proviennent presque exclusivement des droits de succession (13,2 milliards).

Les recettes fiscales courantes de 1983 sont déterminées sur base d'une méthode d'estimation macro-économique globale.

In het kader van deze methode wordt de vertrekbasis gevormd door de vermoedelijke ontvangsten van het vorige jaar, dus van het jaar 1982, aangepast door toepassing van verschillende correcties om een geldige en adequate basis te verkrijgen. Deze correcties worden in de hiernavolgende gedetailleerde uiteenzetting opgesomd. Deze gecorrigeerde vertrekbasis bedraagt 1 097,8 miljard.

Vervolgens wordt er een raming gemaakt van de ontvangsten die voortvloeien uit de aanproei van de belastbare massa, gemeent door de verwachte stijging in waarde van het bruto nationaal produkt tegen marktprijzen waarop de elasticiteitscoëfficiënt van de totale lopende fiscale ontvangsten werd toegepast, die de graad van de marginale globale progressiviteit van het belastingstelsel t.o.v. het B.N.P. meet.

Voor 1983 wordt een stijging van het B.N.P. met 1,3 % in volume en 7,6 % in prijzen, of 9 % in waarde aangenomen. De elasticiteitscoëfficiënt wordt op 1,2 geraamd. De bijkomende ontvangsten die voortvloeien uit de vergroting van de belastbare massa bereiken derhalve:

$$\frac{9,0 \times 1,2 \times 1\,097,8}{100} = 118,6 \text{ miljard}$$

Er wordt eveneens rekening gehouden met technische factoren gevormd door de invloed van zekere aanslagmodaliteiten zoals de versnelde inkohiering in 1982 en de overdracht naar 1983 van het Fonds voor stimulering van de woningbouw (overschot van 1982).

Daarna wordt in de berekening de positieve en negatieve weerslag opgenomen van de autonome fiscale maatregelen alsmede van de jaarlijkse afstand van B.T.W.-ontvangsten aan de E.G. Dat laatste bedrag dat aldus aan de Rijksmiddelenbegroting wordt onttrokken zal 18,0 miljard belopen in 1983.

In toepassing van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen en vervolgens van de overbrenging van personeel naar de Gemeenschappen en naar de Gewesten, zullen *ristorno's* worden toegekend aan de Gewesten en de Gemeenschappen voor een totaal bedrag van 6,7 miljard, d.w.z. 3,0 miljard fiscale ontvangsten en 3,7 miljard niet-fiscale ontvangsten.

Tenslotte wordt er rekening gehouden met een inspanning met het oog op een meer exacte inning van de belastingen waarvan de opbrengst op 10 miljard werd bepaald, namelijk 7 miljard die bij de directe belastingen en 3 miljard die bij de B.T.W. moeten worden gerecupereerd.

Deze berekening leidt zo tot de raming van de lopende fiscale ontvangsten van de Rijksmiddelen waarin dus niet de opbrengst is opgenomen van de indirecte belastingen die aan de sociale zekerheid toegewezen blijven (*Maribel-operatie*) en die op 15,0 miljard wordt geraamd.

De niet-fiscale lopende ontvangsten worden, na aftrek van de invloed van bepaalde maatregelen en van de *ristorno's* aan de Gemeenschappen, op 55,1 miljard geraamd.

Dans le cadre de cette méthode, la base de départ est constituée par les recettes probables de l'année antérieure, en l'occurrence l'année 1982, adaptée par certains facteurs en vue d'aboutir à une base valable et adéquate. Ces corrections sont énumérées dans le développement repris ci-après. La base corrigée s'élève à 1 097,8 milliards.

Il est ensuite procédé à l'évaluation des recettes provenant de la croissance de la masse imposable, mesurée par l'expansion attendue en valeur du produit national brut aux prix du marché, affecté du coefficient d'élasticité des recettes fiscales courantes totales, lequel mesure le degré de progressivité globale marginale du système fiscal par rapport au P.N.B.

Pour l'année 1983, l'hypothèse de croissance du P.N.B. retenue s'élève à 1,3 % en volume et 7,6 % en prix, soit 9 % en valeur. Le coefficient d'élasticité est pour sa part estimé à 1,2. En conséquence, les recettes supplémentaires résultant de l'expansion de la masse imposable sont de :

$$\frac{9,0 \times 1,2 \times 1\,097,8}{100} = 118,6 \text{ milliards}$$

Il est aussi tenu compte de facteurs techniques que constitue l'incidence de certaines modalités d'imposition, tels l'accélération des enrôlements de 1982 et le transfert vers 1983 du Fonds de stimulation de la construction (reliquat de 1982).

Ensuite sont introduits dans le calcul les impacts positifs et négatifs des mesures fiscales autonomes ainsi que la cession annuelle des recettes de T.V.A. aux C.E. Ce dernier montant ainsi soustrait du budget des Voies et Moyens atteindra 18,0 milliards en 1983.

Par application de la loi ordinaire du 9 août 1980 des réformes institutionnelles et ensuite du transfert de personnel aux Communautés et aux Régions, des ristournes seront effectuées aux Régions et Communautés pour un montant total de 6,7 milliards soit 3,0 milliards en recettes fiscales et 3,7 milliards en recettes non fiscales.

Enfin, il est tenu compte d'un effort en vue d'une perception plus exacte des impôts dont le produit a été arrêté à 10 milliards, soit 7 milliards à récupérer au niveau des contributions directes et 3 milliards en matière de T.V.A.

Cette démarche aboutit ainsi à l'évaluation des recettes fiscales courantes des Voies et Moyens et n'inclut donc pas le produit des impôts indirects demeurant affecté à la sécurité sociale (*opération Maribel*) estimé à 15,0 milliards.

Les recettes courantes non fiscales, après déduction de l'impact de certaines mesures et des ristournes aux Communautés, sont évaluées à 55,1 milliards.

**Macro-economische schatting van de fiscale ontvangsten
en raming van de lopende niet-fiscale ontvangsten van 1983**

(In miljarden frank)

**Estimation macro-économique des recettes fiscales
et évaluation des recettes non fiscales courantes de 1983**

(En milliards de francs)

Macro-economische schatting van de fiscale ontvangsten en raming van de lopende niet-fiscale ontvangsten van 1983		Estimation macro-économique des recettes fiscales et évaluation des recettes non fiscales courantes de 1983	
(In miljarden frank)		(En milliards de francs)	
I. Lopende fiscale ontvangsten ⁽¹⁾.		I. Recettes fiscales courantes ⁽¹⁾.	
1. Vermoedelijke ontvangsten van 1982 (Rijksmidde- len)	1 082,8	1. Recettes probables de 1982 (Voies et Moyens).	
2. Correcties aan te brengen aan de ontvangsten van 1982 om tot een geldige vertrekbasis te komen ...	+ 15,0	2. Corrections à apporter aux recettes de 1982 en vue d'obtenir une base de départ valable.	
a) aan de E.G. afgestane B.T.W.	+ 18,5	a) T.V.A. cédée aux C.E.	
b) fiscale ontvangsten geristoneerd aan de Gewes- ten	+ 0,3	b) recettes fiscales ristournées aux Régions.	
c) recuperatie van de inkomhingen van 1981 (in- komsten van 1980)	- 6,0	c) récupération des enrôlements de 1981 (revenus de 1980).	
d) versnelling van de inkomhingen van 1982 (in- komsten van 1981)	- 1,0	d) accélération des enrôlements de 1982 (revenus de 1981).	
e) vrijstelling van inkomstenbelasting van 15 % van de aanvullende investeringen (wet van 4 augustus 1978)	+ 1,3	e) immunisation à l'impôt sur les revenus de 15 % des investissements complémentaires (loi du 4 août 1978).	
f) vrijstelling van vennootschapsbelasting van divi- denden van nieuwe aandelen (wetten van 29 no- vember 1977, 4 augustus 1978 en 8 augustus 1980 gewijzigd door het koninklijk besluit nr 15 van 9 maart 1982)	+ 1,2	f) immunisation de l'impôt des sociétés dividendes d'actions nouvelles (lois du 29 novembre 1977, 4 août 1978 et 8 août 1980 modifiées par l'arrêté royal n° 15 du 9 mars 1982).	
g) vrijstelling van personenbelasting van dividenden van nieuwe aandelen (wetten van 8 augustus 1980 en 10 februari 1981)	+ 0,5	g) immunisation d'I.P.P. dividendes actions nouvel- les (lois du 8 août 1980 et 10 février 1981).	
h) bijdrage aan de sociale zekerheid voor belasting- plichtigen met een inkomen groter dan 3 miljoen (terugslag op bedrijfsvoorheffing en voorafbetalin- gen van 1982)	+ 1,7	h) cotisation à la sécurité sociale pour assujettis à revenus supérieurs à 3 millions (incidence sur pré- compte professionnel et V.A. de 1982).	
i) belastingkrediet B.T.W. (uitzonderlijke vorming in 1982)	- 1,5	i) crédits d'impôt T.V.A. (formation exceptionnelle en 1982).	
3. Vertrekbasis voor 1983	1 097,8	3. Base de départ pour 1983.	
4. Verhoging van de ontvangsten door de vergroting van de belastbare massa B.N.P.: 9 % (waarde) nl. 1,3 % in volume en 7,6 % in prijzen x elasticiteit 1,2 = 10,8 %	118,6	4. Augmentation des recettes suite à l'expansion de la masse imposable P.N.B.: 9 % (valeur) soit 1,3 % en volume et 7,6 % en prix x élasticité 1,2 = 10,8 %.	
5. Versnelling van de inkomhingen van 1982 (in- komsten van 1981)	1 216,4	5. Accélération des enrôlements de 1982 (revenus de 1981).	
6. Overdrachten van het Fonds voor de stimulering van de woningbouw (wet van 24 december 1980) ...	- 1,0	6. Transferts du Fonds de stimulation de la construction (loi du 24 décembre 1980).	
7. A. Bestaande autonome maatregelen (zie lijst I hier- onder)	+ 1,5	7. A. Mesures autonomes existantes (voir liste I ci- après).	
— vorige regering	- 22,5	— gouvernements précédents.	
— huidige regering	- 3,1	— gouvernement actuel.	
— opheffing wet-Vandervelde	- 12,6	— abrogation loi Vandervelde.	
— terugslag van de sociale maatregelen op de ontvangsten	+ 0,5	— incidence sur les recettes des mesures sociales.	
— 7,3			
B. Nieuwe autonome maatregelen (zie lijst II hieron- der)	+ 25,6	B. Mesures autonomes nouvelles (voir liste II ci- après).	
8. Afstand B.T.W. aan de E.G.	- 18,0	8. Cession T.V.A. aux C.E.	
9. Ristorno's aan de Gewesten	- 3,0	9. Ristournes aux Régions.	
10. Strijd tegen de fiscale fraude	+ 10,0	10. Lutte contre la fraude fiscale.	
Totaal van de lopende fiscale ontvangsten.	1 209,0	Total des recettes fiscales courantes.	

⁽¹⁾ Niet inbegrepen het toegewezen overschot afkomstig van de « Maribel »-operatie (zie lijst III hieronder).

⁽¹⁾ Non compris le reliquat affecté de recettes provenant de l'opération « Maribel » (voir liste III ci-après).

(In miljarden frank)

(En milliards de francs)

II. Niet-fiscale ontvangsten.			II. Recettes non fiscales.
1. Totale ontvangsten (met inbegrip van de ristorno's)		59,5	1. Recettes totales (y compris ristournes).
2. Nieuwe autonome maatregelen (zie lijst II hieronder)		- 0,7	2. Mesures autonomes nouvelles (voir liste II ci-après).
3. Ristorno's aan de Gemeenschappen		- 3,7	3. Ristournes aux Communautés.
Totaal van de niet-fiscale lopende ontvangsten.		55,1	Total des recettes courantes non fiscales.
III. Totaal van de lopende ontvangsten (I+II)		1 264,1	III. Total des recettes courantes (I+II).

(In miljoenen frank)

(En millions de francs)

Begrotingsjaar 1983 — Autonome fiscale maatregelen en diverse factoren	Vermeerdering van de ontvangsten — <i>Augmentation des recettes</i>	Vermindering van de ontvangsten — <i>Diminution des recettes</i>	Saldo — Solde	Année budgétaire 1983 — Mesures fiscales autonomes et facteurs divers
I. — INVLOED IN 1983 VAN DE BESTAANDE AUTONOME FISCALE EN SOCIALE MAATREGELEN:				I. — IMPACT EN 1983 DES MESURES FISCA- LES AUTONOMES ET DES MESURES SO- CIALES EXISTANTES:
a) <i>Vorige regeringen.</i> Directe belastingen.				a) <i>Gouvernements précédents.</i> Contributions directes.
— Wet van 29 november 1977; koninklijk besluit van 27 december 1977; wetten van 4 augustus 1978 betreffende de economische heroriëntering (anticrisiswet) en van 8 augustus 1980 betreffen- de de budgettaire voorstellen 1979-1980, gewij- zigd door het koninklijk besluit nr 15 van 9 maart 1982 tot aanmoediging van de inschrijving op of de aankoop van aandelen of bewijzen van deelgerechtigdheid in Belgische vennootschap- pen (aandelen of deelbewijzen waarop wordt ingeschreven en die worden volgestort tussen 1 maart 1977 en 31 december 1981):				— Loi du 29 novembre 1977; arrêté royal du 27 décembre 1977; lois du 4 août 1978 relative à la réorientation économique (loi anticrise) et du 8 août 1980 sur les propositions budgétaires 1979- 1980, modifiées par l'arrêté royal n° 15 du 9 mars 1982 portant encouragement à la souscrip- tion ou à l'achat d'actions ou parts représentati- ves de droits sociaux dans les sociétés belges (actions ou parts souscrites et libérées entre le 1 mars 1977 et le 31 décembre 1981):
— vrijstelling van vennootschapsbelasting van de dividenden van nieuwe aandelen	—	— 1 000	— 1 000	— immunisation à l'impôt des sociétés des divi- dendes d'actions nouvelles.
— Herstelwet van 10 februari 1981 inzake de fiscale en financiële bepalingen:				— Loi de redressement du 10 février 1981 relative aux dispositions fiscales et financières:
— bevordering van het wetenschappelijk onder- zoek: belastingvrijstelling van 100 000 frank per bijkomende aangeworven personeelseen- heid (art. 2)	—	— 75	— 75	— promotion de la recherche scientifique: exemption fiscale de 100 000 francs par unité supplémentaire de personnel engagé (art. 2);
— uitgaven voor thermische isolatie aftrekbaar van de inkomsten (art. 8)	—	— 500	— 500	— frais d'isolation thermique déductibles des re- venus (art. 8);
— verhoging tot 8 000 frank van de belastings- vermindering voor gehandicapten (art. 10)	—	— 75	— 75	— majoration à 8 000 francs de la réduction fiscale pour handicapés (art. 10);
— bevordering van het risicodragend kapitaal door vrijstelling in de P.B. van 75 000 frank inkomsten uit nieuwe nominatieve aandelen, reeds vrijgesteld van de vennootschapsbelas- ting (art. 25)	—	— 270	— 270	— promotion du capital à risque en exonérant à l'I.P.P. 75 000 francs des revenus d'actions nominatives nouvelles déjà exonérées à l'im- pôt des sociétés (art. 25);
— bevordering van de tewerkstelling in de K.M.O.'s door vrijstelling gedurende vier jaar van 100 000 frank per nieuw aangewor- ven persoon (art. 26), op 150 000 frank ge- bracht door artikel 61 van de wet van 2 juli 1981... ..	—	— 293	— 293	— promotion de l'emploi dans les P.M.E. par immunisation, durant quatre ans, de 100 000 francs par personne nouvellement engagée (art. 26), portée à 150 000 francs par l'article 61 de la loi du 2 juillet 1981.
— Herstelwet van 10 februari 1981 tot invoering van een solidariteitsbijdrage ten laste van de per- sonen rechtstreeks of onrechtstreeks bezoldigd door de openbare sector:				— Loi de redressement du 10 février 1981 instau- rant une cotisation de solidarité à charge des personnes rémunérées directement ou indirecte- ment par le secteur public:
— deelname van de openbare sector in de solida- riteitsbijdrage	—	— 225	— 225	— participation du secteur public à l'effort de solidarité.
— Herstelwet van 10 februari 1981 inzake de socia- le zekerheid en welvaartsvastheid in 1981:				— Loi de redressement du 10 février 1981 relative à la sécurité sociale et au bien-être en 1981:
— verhoging van de sociale bijdragen der werk- nemers	—	— 405	— 405	— majoration des cotisations sociales des tra- vailleurs;
— verhoging van de sociale bijdragen der werk- gevers	—	— 195	— 195	— majoration des cotisations sociales des em- ployeurs.
— Programmawet 1981 van 2 juli 1981:				— Loi-programme 1981 du 2 juillet 1981:
— beperking van de giften tot 5% van de in- komsten (art. 54)	+ 50	—	+ 50	— limitation des libéralités à 5 % des revenus (art. 54);
— aanpassing Sol I en Sol II (art. 62)	—	— 160	— 160	— adaptation Sol I et Sol II (art. 62).
Totaal a	+ 50	— 3 198	— 3 148	Total a.

(In miljoenen frank)

(En millions de francs)

Begrotingsjaar 1983 — Autonome fiscale maatregelen en diverse factoren	Vermeerdering van de ontvangsten — Augmentation des recettes	Vermindering van de ontvangsten — Diminution des recettes	Saldo — Solde	Année budgétaire 1983 — Mesures fiscales autonomes et facteurs divers
b) <i>Huidige regering.</i>				b) <i>Gouvernement actuel.</i>
1. Directe belastingen.				1. Contributions directes.
— Niet-verlenging Sol I en Sol II	—	— 4 200	— 4 200	— Non reconduction Sol I et Sol II.
— Koninklijk besluit nr 6 van 15 februari 1982 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen inzake aanmoediging van de vestiging van de jongeren als zelfstandigen:				— Arrêté royal n° 6 du 15 février 1982 modifiant le Code des impôts sur les revenus en matière d'encouragement à l'établissement des jeunes comme travailleurs indépendants:
— uitstel gedurende 3 jaar van belastingverhoging in geval niet-betaling van voorafbetaling door jongeren van minder dan 35 jaar, die zich voor de eerste keer als zelfstandigen vestigen	—	— 110	— 110	— suppression pendant 3 ans de la majoration sur impôts en cas de non paiement de versements anticipés par des jeunes de moins de 35 ans s'installant pour la première fois comme indépendants.
— Koninklijk besluit nr 7 van 15 februari 1982 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen met betrekking tot het sociaal passief:				— Arrêté royal n° 7 du 15 février 1982 modifiant le Code des impôts sur les revenus en matière de passif social:
— voor werkgevers die minder dan 100 personen tewerkstellen mogelijkheid om een belastingvrije provisie aan te leggen van 40 000 frank per handarbeider en 120 000 frank per hoofdarbeider die extra wordt aangeworven	—	— 250	— 250	— pour employeurs occupant moins de 100 personnes, possibilité de constituer une provision exempte d'impôt de 40 000 francs par travailleur manuel et de 120 000 francs par travailleur intellectuel engagé en supplément.
— Koninklijk besluit nr 10 van 15 februari 1982 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen inzake voorafbetalingen:				— Arrêté royal n° 10 du 15 février 1982 modifiant le Code des impôts sur les revenus en matière de versements anticipés:
— bonificatiesysteem voor voorafbetalingen van belasting (fiscaal voluntariaat)	—	— 4 450	— 4 450	— régime de bonification pour versements anticipés de l'impôt (volontariat fiscal).
— Koninklijk besluit nr 16 van 9 maart 1982 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, inzake vennootschapsbelasting en belasting der niet-verblijfhouders ten laste van vennootschappen:				— Arrêté royal n° 16 du 9 mars 1982 modifiant le Code des impôts sur les revenus en matière d'impôt des sociétés et d'impôts des non-résidents à charge des sociétés:
— vennootschapsbelasting van 48 % op 45 % gebracht en bijzondere aanslagvoeten aangepast, maar deze besparing mag niet uitgekeerd worden	—	— 500	— 500	— impôt des sociétés ramené de 48 % à 45 % et taux particuliers adaptés mais cette économie est non distribuable.
— Koninklijk besluit nr 15 van 15 februari 1982 tot aanmoediging van de inschrijving op of de aankoop van aandelen of bewijzen van deelgerechtigdheid in Belgische vennootschappen:				— Arrêté royal n° 15 du 15 février 1982 portant encouragement à la souscription ou à l'achat d'actions ou parts représentatives de droits sociaux dans les sociétés belges:
— vrijstelling van vennootschapsbelasting van de dividenden van nieuwe aandelen uitgegeven in 1982	—	— 850	— 850	— immunisation à l'impôt des sociétés des dividendes d'actions nouvelles émises en 1982;
— aftrek in de personenbelasting van bedragen die worden besteed aan de aankoop van aandelen in 1982	—	— 2 300	— 2 300	— déduction à l'impôt des personnes physiques des sommes consacrées à l'acquisition d'actions en 1982.
— Koninklijk besluit nr 29 van 30 maart 1982 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen inzake de belasting van de vervangingsinkomens	+ 3 200	—	+ 3 200	— Arrêté royal n° 29 du 30 mars 1982 modifiant le Code des impôts sur les revenus en matière de taxation des revenus de remplacement.
— Koninklijk besluit nr 44 van 5 mei 1982 waarbij de grens van de decumulatie en van de splitting op 750 000 frank wordt gebracht (residuele invloed aanslagjaar 1982)	—	— 1 300	— 1 300	— Arrête royal n° 44 du 5 mai 1982 portant la limite du cumul et du fractionnement à 750 000 francs (irradiance résiduaire exercice d'imposition 1982).
— Koninklijk besluit nr 48 van 12 juni 1982 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen inzake investeringsaftrek, meerwaarden, en afschrijvingen	—	— 1 289	— 1 289	— Arrêté royal n° 48 du 12 juin 1982 modifiant le Code des impôts sur les revenus en matière de déduction pour investissement, de plus-values et d'amortissements.
Totaal 1	+ 3 200	— 15 249	— 12 049	Total 1.

(In miljoenen frank)

(En millions de francs)

Begrotingsjaar 1983 — Autonome fiscale maatregelen en diverse factoren	Vermeerdering van de ontvangsten — <i>Augmentation des recettes</i>	Vermindering van de ontvangsten — <i>Diminution des recettes</i>	Saldo — Solde	Année budgétaire 1983 — Mesures fiscales autonomes et facteurs divers
— Wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werkne- mers (art. 39): — afschaffing van het plafond voor de sociale bijdragen van de werknemers, invloed op: — de personenbelasting — de vennootschapsbelasting	— —	— 1 500 — 2 000	— 1 500 — 2 000	— Loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés (art. 39): — déplafonnement des cotisations sociales des travailleurs salariés, impact au niveau de: — l'impôt des personnes physiques; — l'impôt des sociétés.
Totaal d	—	— 7 284	— 7 284	Total d.
Totaal (a + b + c + d)	+ 5 400	— 27 931	— 22 531	Total (a + b + c + d).

(In miljoenen frank)

(En millions de francs)

Begrotingsjaar 1983 — Autonome fiscale maatregelen en diverse factoren	Vermeerdering van de ontvangsten — <i>Augmentation des recettes</i>	Vermindering van de ontvangsten — <i>Diminution des recettes</i>	Saldo — <i>Solde</i>	Année budgétaire 1983 — Mesures fiscales autonomes et facteurs divers
II. — INVLOED VAN DE NIEUWE FISCALE EN SOCIALE MAATREGELEN (REGE- RINGSBESLISSINGEN VAN 3 AUGUS- TUS 1982):				II. — IMPACT DES DISPOSITIONS FISCALES ET SOCIALES NOUVELLES (DECI- SIONS GOUVERNEMENTALES DU 3 AOUT 1982):
a) <i>Fiscale ontvangsten.</i>				a) <i>Recettes fiscales.</i>
1. Directe belastingen.				1. Contributions directes.
Verwachte daling van de rentevoeten	—	— 3 360	— 3 360	Réduction attendue des taux d'intérêt.
Bijdrage tot de sociale zekerheid voor belasting- plichtigen met een inkomen groter dan 3 mil- joen	—	— 2 000	— 2 000	Cotisation à la sécurité sociale pour assujettis à revenus supérieurs à 3 millions.
Inhouding op dubbel vakantiegeld verhoogd van 7 tot 11 %	—	— 3 000	— 3 000	Retenue sur double pécule de vacances portée de 7 à 11 %.
Inhalen achterstand bij bedrijfsvoorheffing ...	+ 8 000	—	+ 8 000	Récupération des retards en précompte profes- sionnel.
Hervorming W.I.B. (netto-invloed)	—	— 2 500	— 2 500	Réforme du C.I.R. (incidence nette).
Aanpassing van de bijdragen in de sociale zeker- heid van de werkgevers (« Maribel »-operatie)	—	— 5 000	— 5 000	Adaptation des cotisations de sécurité sociale des employeurs (opération « Maribel »).
Totaal 1	+ 8 000	— 15 860	— 7 860	Total 1.
2. Accijnzen.				2. Accises.
Commerciële verhoging van de prijs van de siga- retten en aanpassing van de accijnsrechten ...	+ 3 275	—	+ 3 275	Augmentation commerciale du prix des cigaret- tes et adaptation du droit d'accises.
Kleinere toewijzing aan de sociale zekerheid (« Maribel »-operatie)	+ 6 800	—	+ 6 800	Moindre affectation à la sécurité sociale (opéra- tion « Maribel »).
Total 2	+ 10 075	—	+ 10 075	Total 2.
3. B.T.W.				3. T.V.A.
Commerciële verhoging van de prijs van de siga- retten en aanpassing van de accijnsrechten...	+ 225	—	+ 225	Augmentation commerciale du prix des cigaret- tes et adaptation du droit d'accises.
Kleinere toewijzing aan de sociale zekerheid (« Maribel »-operatie)	+ 8 200	—	+ 8 200	Moindre affectation à la sécurité sociale (opéra- tion « Maribel »).
Verhoging van bepaalde B.T.W.-tarieven op 1 januari 1983... ..	+ 15 000	—	+ 15 000	Majoration de certains taux T.V.A. au 1 ^{er} jan- vier 1983.
Totaal 3	+ 23 425	—	+ 23 425	Total 3.
Totaal fiscale ontvangsten (1 + 2 + 3)	+ 41 500	— 15 860	+ 25 640	Total recettes fiscales (1 + 2 + 3).
b) <i>Niet-fiscale ontvangsten.</i>				b) <i>Recettes non fiscales.</i>
Verwachte daling van de rentevoeten	—	— 840	— 840	Réduction attendue des taux d'intérêt.
Nieuwe maatregelen	+ 150	—	+ 150	Mesures nouvelles.
Totaal niet-fiscale ontvangsten	+ 150	— 840	— 690	Totaal recettes non fiscales.

(In miljoenen frank)

(En millions de francs)

Begrotingsjaar 1983 — Autonome fiscale maatregelen en diverse factoren	Vermeerdering van de ontvangsten — <i>Augmentation des recettes</i>	Vermindering van de ontvangsten — <i>Diminution des recettes</i>	Saldo — <i>Solde</i>	Année budgétaire 1983 — Mesures fiscales autonomes et facteurs divers
III. — RENDEMENT VAN DE FISCALE MAAT- REGELEN WAARVAN DE OP- BRENGST WORDT TOEGEWEZEN AAN DE SOCIALE ZEKERHEID (OVERSCHOT « MARIBEL »-OPERA- TIE):				III. — RENDEMENT DES MESURES FISCALES DONT LE PRODUIT EST AFFECTÉ À LA SÉCURITÉ SOCIALE (RELIQUAT OPÉRATION « MARIBEL »):
1. Accijnzen	6 800	—	6 800	1. Accises.
2. B.T.W.	8 200	—	8 200	2. T.V.A.
Totaal 1 + 2	15 000	—	15 000	Totaal 1 + 2.

De strijd tegen de fiscale fraude.

De strijd tegen de fiscale fraude blijft een van de voornaamste doelstellingen van de Regering. Ten einde ertegen doeltreffend te kunnen optreden en te komen tot een betere en billijkere belastinginning heeft de Regering besloten:

- 1) de aanslagtermijn voor de inkomstenbelastingen van 3 op 5 jaar te brengen om deze te harmoniseren met die welke geldt voor de belasting over de toegevoegde waarde;
- 2) de bestaande maatregelen ter verificatie van de inzake inkomstenbelastingen aftrekbare bedrijfslasten te verscherpen ten einde de aftrekbaarheid van lasten die abnormaal hoog zijn of die slechts weinig uitstaans hebben met de beroepsactiviteit, uit te schakelen;
- 3) te onderzoeken of de beperkingen die werden aangebracht aan de bevoegdheden van de directeur van de belastingen die moet uitspraak doen over de klachten die worden ingediend inzake inkomstenbelastingen, niet tot ongerechtvaardigde misbruiken leiden (toepassing van artikel 276 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen).

De aanvullende ontvangst die moet voortvloeien uit de strijd tegen de fiscale fraude werd vastgesteld op 10 miljard in de sectoren van de directe en indirecte fiscaliteit.

De onderstaande tabellen hebben betrekking:

- op de ontvangsten van de Rijksmiddelen, de toegewezen, afgestane en geristorneerde ontvangsten alsmede op de totale lopende en kapitaalontvangsten betreffende de verwezenlijkingen van 1981, de vermoedelijke ontvangsten voor 1982 en de ramingen voor 1983;
- op de gedetailleerde gegevens van de toegewezen, afgestane en geristorneerde ontvangsten in 1982 en 1983.

De beschrijving en de interpretatie van de ontvangsten voor 1983 gebeuren uitgaande van de totale ontvangsten; het opnieuw opnemen van de toegewezen, afgestane en geristorneerde ontvangsten waarvan het volume van jaar tot jaar verschilt, maakt het mogelijk de evolutie van de gegevens juist te beoordelen.

La lutte contre la fraude fiscale.

La lutte contre la fraude fiscale reste un des objectifs majeurs du Gouvernement. Dans le but d'agir efficacement contre celle-ci et de procéder à une meilleure et plus équitable perception de l'impôt, le Gouvernement a décidé:

- 1) de porter le délai d'imposition en matière d'impôt sur les revenus de 3 à 5 ans, ceci en vue d'harmoniser ce délai avec celui qui est en vigueur en matière de taxe sur la valeur ajoutée;
- 2) de renforcer les mesures existantes quant à la vérification des charges professionnelles déductibles en matière d'impôt sur les revenus afin d'éliminer la déductibilité de charges anormalement élevées ou n'ayant qu'un faible rapport avec l'activité professionnelle;
- 3) d'examiner si les restrictions apportées aux pouvoirs du directeur des contributions appelé à se prononcer sur les réclamations introduites en matière d'impôt sur les revenus ne conduisent pas à des abus injustifiés (application de l'article 276 du Code des impôts sur les revenus).

La recette complémentaire à résulter de la lutte contre la fraude fiscale est arrêtée à 10 milliards dans les secteurs de la fiscalité directe et indirecte.

Les tableaux ci-après concernent:

- les recettes des Voies et Moyens, les recettes affectées, cédées et ristournées ainsi que les recettes courantes et de capital totales relatives aux réalisations de 1981, aux recettes probables de 1982 et aux estimations de 1983;
- le détail des recettes affectées, cédées et ristournées en 1982 et 1983.

La description et l'interprétation des recettes de 1983 sont effectuées à partir des recettes totales; la réintégration des recettes affectées, cédées et ristournées, dont le niveau varie d'année en année, permet d'apprécier plus correctement l'évolution des données.

LOPENDE EN KAPITAALONTVANGSTEN

(In miljoenen frank)

RECETTES COURANTES ET DE CAPITAL

(En millions de francs)

	1981			1982			Verschil van de totale ontvangsten 1982-1981 in % — Variation des recettes totales 1982-1981 en %	1983			Verschil van de totale ontvangsten 1983-1982 in % — Variation des recettes totales 1983-1982 en %
	Verwezenlijkingen — Réalisation			Vermoedelijke ontvangsten — Recettes probables				Ramingen — Estimations			
	Rijks- middelen — Voies et Moyens	Toegewezen en afgestane ontvangen — Affectations et cessions	Totale ontvangsten — Recettes totales	Rijks- middelen — Voies et Moyens	Toegewezen afgestane en geristorneerde ontvangsten — Affectations, cessions et ristournes	Totale ontvangsten — Recettes totales		Rijks- middelen — Voies et Moyens	Toegewezen afgestane en geristorneerde ontvangsten — Affectations, cessions et ristournes	Totale ontvangsten — Recettes totales	
	(1)	(2)	(3) = (1) + (2)	(4)	(5)	(6) = (4) + (5)		(7)	(8)	(9)	
I. LOPENDE ONTVANGSTEN: — RECETTES COURANTES:											
Fiscale ontvangsten. — Recettes fiscales.											
1. Directe belastingen: — Contributions directes.											
Belasting gestort bij wijze van voorheffing: — Impôt versé par voie de précompte:											
— onroerende voorheffing. — précompte immobilier...	1 832	—	1 832	1 880	—	1 880	+ 2,6	1 324	526	1 850	-1,6
— roerende voorheffing. — précompte mobilier ...	65 607	—	65 607	75 470	—	75 470	+15,0	89 210	—	89 210	+18,2
— bedrijfvoorheffing. — précompte professionnel ...	394 041	—	394 041	431 600	—	431 600	+ 9,5	486 900	—	486 900	+12,8
Belasting op de totale inkomsten gestort als voorafbetaling.											
— Impôt sur le revenu global versé par anticipation ...	114 791	—	114 791	133 000	—	133 000	+15,9	142 240	—	142 240	+6,9
Belasting op de totale inkomsten geïnd door middel van kohieren ten laste van: — Impôt sur le revenu global perçu par rôles à charge:											
— de fysieke personen. — des personnes physiques ...	14 974	—	14 974	26 700	—	26 700	—	15 700	—	15 700	—
— de vennootschappen. — des sociétés... ..	-1 248	2 900	1 652	8 600	—	8 600	—	4 450	—	4 450	—
— de niet-verblijfhouders. — des non-résidents ...	-97	—	-97	940	—	940	—	360	—	360	—
Verkeersbelasting. — Taxe de circulation	9 953	3 724	13 677	14 450	—	14 450	+ 5,7	15 380	—	15 380	+ 6,4
Belasting op spelen en weddenschappen. — Taxe sur les jeux et paris	1 981	—	1 981	2 180	—	2 180	+10,0	604	1 696	2 300	+ 5,5
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen. — Taxe sur les appareils automatiques de divertissement.	676	—	676	624	146	770	+13,9	219	591	810	+ 5,2
Diversen. — Divers	291	—	291	380	—	380	+30,6	380	—	380	—
Totaal. — Total	602 801	6 624	609 425	695 834	146	695 970	+14,2	756 767	2 813	759 580	+ 9,1

2. Douane en accijnzen: — <i>Douanes et Accises:</i>											
Invoerrechten. — <i>Droits de douane</i>	56	16 858	16 914	100	17 400	17 500	+ 3,5	100	17 900	18 000	+ 2,9
Accijnzen en verbruiksbelasting. — <i>Accises et taxe de consommation</i>	69 803	9 855	79 658	78 070	12 630	90 700	+13,9	88 703	6 800	95 503	+ 5,3
Diversen. — <i>Divers</i>	408	—	408	715	195	910	—	725	195	920	+ 1,1
Totaal. — <i>Total</i>	70 267	26 713	96 980	78 885	30 225	109 110	+12,5	89 528	24 895	114 423	+ 4,9
3. Registratie: — <i>Enregistrement:</i>											
Registratierechten. — <i>Droits d'enregistrement</i>	18 558	—	18 558	20 000	—	20 000	+ 7,8	21 500	—	21 500	+ 7,5
B.T.W., zegelrechten en met het zegel gelijkgestelde taksen. — <i>T.V.A., droits de timbre et taxes assimilées</i>	258 075	35 350	293 425	283 410	33 720	317 130	+ 8,1	336 275	26 160	362 435	+14,3
Diversen. — <i>Divers</i>	3 775	—	3 775	4 630	—	4 630	+22,6	4 900	—	4 900	+ 5,8
Totaal. — <i>Total</i>	280 408	35 350	315 758	308 040	33 720	341 760	+ 8,2	362 675	26 160	388 835	+13,8
Totaal van de fiscale ontvangsten. — <i>Total des recettes fiscales</i>	953 476	68 687	1 022 163	1 082 749	64 091	1 146 840	+12,2	1 208 970	53 868	1 262 838	+10,1
Niet-fiscale ontvangsten. — <i>Recettes non fiscales.</i>											
Post, telegraaf, telefoon. — <i>Postes, télégraphes, téléphones</i>	10 592	—	10 592	11 007	908	11 915	+12,5	9 649	3 712	13 361	+12,1
Financiën. — <i>Finances</i>	43 324	—	43 324	48 107	—	48 107	+11,0	42 207	—	42 207	—12,3
Verkeerswezen. — <i>Communications</i>	1 697	100	1 797	1 971	—	1 971	+ 9,7	2 000	—	2 000	+ 1,5
Andere departementen. — <i>Autres départements</i>	1 093	—	1 093	1 270	—	1 270	+16,2	1 299	—	1 299	+2,3
Totaal van de niet-fiscale ontvangsten. — <i>Total des recettes non fiscales</i>	56 706	100	56 806	62 355	908	63 263	+11,4	55 155	3 712	58 867	— 6,9
Totaal van de lopende ontvangsten. — <i>Total des recettes courantes</i>	1 010 182	68 787	1 078 969	1 145 104	64 999	1 210 103	+12,2	1 264 125	57 580	1 321 705	+ 9,2
II. KAPITAALONTVANGSTEN: — <i>RECETTES DE CAPITAL:</i>											
Diversen. — <i>Divers</i>	1 724	—	1 724	1 154	—	1 154	—33,1	905	—	905	—21,6
Successierechten. — <i>Droits de succession</i>	12 174	—	12 174	12 500	—	12 500	+ 2,7	13 200	—	13 200	+ 5,6
Totaal van de kapitaalontvangsten. — <i>Total des recettes de capital</i>	13 898	—	13 898	13 654	—	13 654	— 1,8	14 105	—	14 105	+ 3,3
III. TOTAAL VAN DE LOPENDE EN KAPITAALONTVANGSTEN. — <i>TOTAL DES RECETTES COURANTES ET DE CAPITAL</i>	1 024 080	68 787	1 092 867	1 158 758	64 999	1 223 757	+12,0	1 278 230	57 580	1 335 810	+ 9,2

Toegewezen, afgestane en geristorneerde fiscale
en niet-fiscale ontvangsten — 1982

(In miljoenen frank)

Recettes fiscales et non fiscales affectées,
cédées et ristournées — 1982

(En millions de francs)

	Directe belastingen — <i>Contribution directes</i>	Douane en accijnzen — <i>Douanes et accises</i>	B.T.W. — T.V.A.	Totaal, fiscale ontvangsten — <i>Total recettes fiscales</i>	Niet- fiscale ontvangsten — <i>Recettes non fiscales</i>	Totaal (4 + 5) — <i>Total (4 + 5)</i>	
	1	2	3	4	5	6	
TOEGEWEZEN							AFFECTEES
Sociale zekerheid (Maribel)	—	12 630	15 220	27 850	—	27 850	Sécurité sociale (Maribel).
AFGESTAAN							CEDEES
Europese Gemeenschappen	—	17 400	18 500	35 900	—	35 900	Communautés européennes.
GERISTORNEERD							RISTOURNEES
Gemeenschappen en Gewesten ...	146	195	—	341	908	1 249	Communautés et Régions.
Algemeen totaal.	146	30 225	33 720	64 091	908	64 999	Total général.

Toegewezen, afgestane en geristorneerde fiscale
en niet-fiscale ontvangsten — 1983

(In miljoenen frank)

Recettes fiscales et non fiscales affectées,
cédées et ristournées — 1983

(En millions de francs)

	Directe belastingen — <i>Contribution directes</i>	Douane en accijnzen — <i>Douanes et accises</i>	B.T.W. — T.V.A.	Totaal, fiscale ontvangsten — <i>Total recettes fiscales</i>	Niet- fiscale ontvangsten — <i>Recettes non fiscales</i>	Totaal (4 + 5) — <i>Total (4 + 5)</i>	
	1	2	3	4	5	6	
TOEGEWEZEN							AFFECTEES
Sociale zekerheid (Maribel)	—	6 800	8 200	15 000	—	15 000	Sécurité sociale (Maribel).
AFGESTAAN							CEDEES
Europese Gemeenschappen	—	17 900	17 960	35 860	—	35 860	Communautés européennes.
GERISTORNEERD							RISTOURNEES
Gemeenschappen en Gewesten ...	2 813	195	—	3 008	3 712	6 720	Communautés et Régions.
Algemeen totaal.	2 813	24 895	26 160	53 868	3 712	57 580	Total général.

Directe belastingen.

De opbrengst van de directe belastingen voor 1983 wordt geraamd op 759,6 miljard. Dit bedrag ligt 9,1% hoger dan de vermoedelijke ontvangsten voor 1982. De stijging vloeit voort uit de aangroei van de belastbare massa, uit de invloed van de progressiviteit van de belasting, uit de opbrengst van de strijd tegen de fiscale fraude (7,0 miljard), uit de inhaling van de achterstand bij de stortingen van de bedrijfsvoorheffing in 1982, gedeeltelijk geneutraliseerd door de invloed van de autonome fiscale maatregelen.

De vergelijking van die stijging met die welke werd vastgesteld tussen de vermoedelijke ontvangsten van 1982 en de verwezenlijkingen van 1981, laat een duidelijke vertraging van het stijgingsritme blijken. Dat wordt tegelijk verklaard door de aanvullende gevolgen van vóór en in 1982 genomen maatregelen en door de invloed van de nieuwe maatregelen. De globale negatieve invloed van de fiscale maatregelen mag op 36,6 miljard worden geraamd.

Onder de maatregelen die in 1983 in vergelijking met 1982 een belangrijke negatieve invloed hebben m.b.t. de directe belastingen moeten worden aangehaald de niet-verlenging van de zogenaamde solidariteitsbelastingen (Sol I en Sol II) ten laste van de vennootschappen, het bonificatiesysteem voor voorafbetalingen van de belasting (fiscaal voluntariaat), de diverse maatregelen tot aanmoediging van de inschrijving op of de aankoop van aandelen of bewijzen van deelgerechtigdheid in Belgische vennootschappen en de aanpassing van het bijdragenstelsel van de sociale zekerheid.

Van de totale ontvangsten van de directe belastingen wordt een bedrag van 2,8 miljard geristorneerd aan de Gewesten, namelijk door afnemings op de belasting op spelen en weddenschappen (1,7 miljard), op de belasting op automatische ontspanningstoestellen (0,6 miljard) en op de onroerende voorheffing (0,5 miljard).

Invoerrechten.

De invoerrechten worden geraamd op 18,0 miljard en overtreffen met 2,9% de vermoedelijke ontvangsten van 1982. Alleen de invoerrechten op de E.G.K.S.-produkten blijven voorlopig nog een ontvangst op de Rijksmiddelenbegroting. Hun opbrengst in 1983 wordt op 100 miljoen geraamd.

Accijnzen en diversen.

De ontvangsten inzake accijnzen en diversen worden op 96,4 miljard geraamd en stijgen met 5,3% t.o.v. de vermoedelijke ontvangsten van 1982.

Die stijging vloeit vooral voort uit de aanvullende invloed in 1983, van de verhoging van de accijnsrechten op benzine waartoe in 1982 werd besloten, en waarvoor het bedrag op 1,5 miljard werd geraamd, alsmede uit de invoering van een vergunning voor de verkoop van alcoholische dranken (0,5 miljard) en uit de stijging van de opbrengst van de accijnzen op sigaretten wegens de commerciële verhoging van de prijs ervan en de aanpassing van de rechten (3,3 miljard).

Na aftrek van de ontvangsten die toegewezen blijven aan de sociale zekerheid (6,8 miljard) en van de opbrengst van de openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken, namelijk 195 miljoen, die aan de Gewesten wordt geristorneerd, bedragen de ontvangsten van de Rijksmiddelen 89,4 miljard.

Belasting over de toegevoegde waarde, zegelrechten en met het zegel gelijkgestelde taksen.

De ontvangsten van de B.T.W., zegelrechten en met het zegel gelijkgestelde taksen worden op 362,4 miljard geraamd, d.i. 14,3% meer dan de vermoedelijke ontvangsten van 1982. Die raming gebeurde op grond van het verwachte conjunctuurverloop en rekening houdend met de opbrengst van de strijd tegen de fiscale fraude (3,0 miljard), met de overdracht naar 1983 van

Contributions directes.

L'estimation du produit des contributions directes pour 1983 atteint 759,6 milliards. Ce montant est en augmentation de 9,1% par rapport aux recettes probables de 1982. Elle résulte de l'accroissement de la masse imposable, de l'influence de la progressivité de l'impôt, du produit de la lutte contre la fraude fiscale (7,0 milliards), de la récupération des retards survenus en matière de versement du précompte professionnel en 1982, partiellement neutralisés par l'impact des mesures fiscales autonomes.

La comparaison de cette progression avec celle constatée entre les recettes probables de 1982 et les réalisations de 1981 fait apparaître un net ralentissement du rythme de croissance. Celui-ci s'explique en raison à la fois des effets complémentaires des mesures prises avant et en 1982 et des effets des mesures nouvelles; l'impact négatif du dispositif fiscal d'ensemble peut être estimé à 36,6 milliards.

Parmi les mesures ayant un impact négatif important en 1983 par rapport à 1982 au niveau des contributions directes, il convient de citer la non-reconduction des impôts dits de solidarité (Sol I et Sol II) à charge des sociétés, le régime de bonification pour versements anticipés de l'impôt (volontariat fiscal), les diverses mesures portant encouragement à la souscription ou à l'achat d'actions ou parts représentatives de droits sociaux dans les sociétés belges et l'adaptation du régime de cotisation en matière de sécurité sociale.

Des recettes totales de contributions directes, un montant de 2,8 milliards sera ristourné aux Régions, par prélèvement sur la taxe sur les jeux et paris (1,7 milliard), sur la taxe sur les appareils automatiques de divertissement (0,6 milliard) et le précompte immobilier (0,5 milliard).

Droits d'entrée.

Les droits d'entrée sont estimés à 18,0 milliards dépassant de 2,9% les recettes probables de 1982. Seuls les droits d'entrée sur les produits C.E.C.A. restent encore provisoirement une recette du budget des Voies et Moyens. Leur produit en 1983 est estimé à 100 millions.

Accises et divers.

Les recettes en matière d'accises et divers sont évaluées à 96,4 milliards et progressent de 5,3% par rapport aux recettes probables de 1982.

Cette progression résulte surtout de l'incidence complémentaire en 1983 de la majoration du droit d'accise sur l'essence décidée en 1982 et ce pour un montant estimé à 1,5 milliard ainsi que de l'instauration d'une patente pour vente de boissons alcoolisées (0,5 milliard) et de l'augmentation du produit des accises sur les cigarettes en raison de l'augmentation commerciale du prix de celles-ci et de l'adaptation des droits (3,3 milliards).

Après déduction des recettes restant affectées à la sécurité sociale (6,8 milliards) et du produit de la taxe d'ouverture de débits de boissons fermentées, soit 195 millions, ristourné aux Régions, les recettes des Voies et Moyens s'élèvent à 89,4 milliards.

Taxe sur la valeur ajoutée, droits de timbre et taxes y assimilées.

Les recettes de T.V.A., droits de timbre et taxes y assimilées sont évaluées à 362,4 milliards soit 14,3% de plus que les recettes probables de 1982. Cette estimation a été établie sur base de l'évolution conjoncturelle prévue et en tenant compte du produit de la lutte contre la fraude fiscale (3,0 milliards), du transfert vers 1983 du reliquat de 1982 du Fonds de stimulation de la construc-

het overschot van 1982 van het Fonds voor stimulering van de woningbouw (1,5 miljard), alsmede met de invloed van de autonome maatregelen waarvan de belangrijkste bestaat in de verhoging van bepaalde tarieven met ingang van 1 januari 1983. De opbrengst hiervan, die op 15,0 miljard wordt geraamd verklaart de sterke stijging die voor de totale ontvangsten van het ene jaar tot het andere wordt voorzien.

Afgezien van het saldo van de ontvangsten die aan de sociale zekerheid toegewezen blijven en die op 8,2 miljard worden geraamd voor 1983, en van de ontvangsten die moeten worden afgestaan aan de E.G., bedragen de ontvangsten van de Rijksmiddelen 336,3 miljard.

Door de Registratie geïnde rechten.

De ontvangsten van de Registratie worden op 21,5 miljard geraamd, d.i. een stijging met 7,5% t.o.v. de vermoedelijke ontvangsten voor 1982, waarvan de stijging t.o.v. de verwezenlijkingen van 1981 nagenoeg identiek is.

De niet-fiscale lopende ontvangsten.

De niet-fiscale lopende ontvangsten worden geraamd op 58,9 miljard of 6,9% minder dan de vermoedelijke ontvangsten van 1982. Deze daling is vooral het gevolg van de verwachte achteruitgang van de inningen van het Ministerie van Financiën, hoofdzakelijk in hoofde van de deelneming van de Staat in de verrichtingen van de Nationale Bank, die worden beïnvloed door de vermoedelijke daling van de rentevoeten.

In de Rijksmiddelenbegroting zal een bedrag van 3 712 miljoen, dat deel uitmaakt van de ontvangsten van de P.T.T. (kijken luistergeld) aan de Gemeenschappen worden geristorneerd.

tion (1,5 milliard) ainsi que de l'impact des mesures autonomes dont la plus importante est la majoration de certains taux qui interviendra au 1er janvier 1983. Le produit de celle-ci estimé à 15,0 milliards explique la vive progression prévue d'une année à l'autre de la recette totale.

Abstraction faite du solde de recettes restant affecté à la sécurité sociale estimé à 8,2 milliards pour 1983 et des recettes devant être cédées aux C.E., celles des Voies et Moyens s'élèvent à 336,3 milliards.

Droits perçus par l'Enregistrement.

Les recettes de l'Enregistrement sont estimées à 21,5 milliards soit une progression de 7,5% par rapport aux recettes probables de 1982, lesquelles accusent une augmentation presque identique par rapport aux réalisations de 1981.

Les recettes courantes non fiscales.

Les recettes courantes non fiscales sont estimées à 58,9 milliards soit 6,9% de moins que les recettes probables de 1982. Cette diminution résulte surtout du recul attendu des perceptions du Ministère des Finances, essentiellement au titre de la participation de l'Etat dans les opérations de la Banque nationale, influencées par l'abaissement escompté du niveau des taux d'intérêt.

Dans le budget des Voies et Moyens, un montant de 3 712 millions faisant partie des recettes des P.T.T. (radio-T.V. redevances) sera ristourné aux Communautés.

HOOFDSTUK IV

De financieringsbehoeften van de Staat

De financieringsbehoeften van de Staat — hetzij het netto te financieren saldo — bedragen 443,0 miljard in 1983, tegen 463,8 miljard in 1982 en 454,9 in 1981 ⁽¹⁾.

Die behoeften vloeien niet enkel voort uit de eigenlijke uitvoering van de begroting (415,6 miljard in 1983, tegen 420,8 miljard in 1982 en 420,6 in 1981), maar ook uit verrichtingen die worden gecentraliseerd door de Schatkist en aldus een rechtstreekse weerslag hebben op het netto te financieren saldo van de Staat. Deze laatste omvatten enerzijds het Wegenfonds (zijn investeringen) en anderzijds, de verschillende thesaurieverrichtingen van de Staat, zoals bvb. de overname van de schuld uit het verleden van het pensioenstelsel der zelfstandigen en van het R.I.Z.I.V., of ook nog de fondsen van derden. Omwille van de zeer wisselvallige evolutie van de verschillende thesaurieverrichtingen met name de fondsen van derden, blijkt elke raming inzake de weerslag van die verschillende thesaurieverrichtingen, op het netto te financieren saldo, niet alleen moeilijk, maar ook onzeker. Om die reden wordt die post traditiegetrouw pro memorie ingeschreven.

Voor 1982, werd melding gemaakt van een bedrag van 19,0 miljard, rekening houdend met het vaststaand en belangrijk karakter van verrichtingen zoals de éénmalige heffing op de reserves van de Kas voor Weduwen en Wezen en de weerslag van de overname van de schulden van het R.S.V.Z. en het R.I.Z.I.V.

Voor 1983, werd de som van 4,0 miljard weerhouden. Ze stemt overeen met de weerslag van de voornoemde schuldovernamen op de thesaurie van de Staat in 1983.

De aandacht dient te worden gevestigd op de weerslag van de overname door het Wegenfonds, van de activiteiten van de intercommunales voor autowegen (met uitzondering van de E 3), die plaatsvond vanaf 1982.

Die overname verklaart de stijging van de kapitaaluitgaven van het Wegenfonds in 1982 (24,0 miljard tegen 14,4 in 1981) ⁽²⁾.

Er dient tenslotte opgemerkt te worden dat het netto te financieren saldo 1982 rekening houdt met de bijkredieten (zie de sectie 1, hoofdstuk I) waarvan gezegd dat de Regering de bedoeling had ze te verminderen.

⁽¹⁾ Er dient te worden onderstreept dat het netto te financieren saldo niet overeenstemt met de nominale verhoging van de openbare schuld. In de eerste plaats houdt de berekening van de financieringsbehoeften geen rekening met de weerslag van het wisselverlies op de schuld in deviezen. Dit wisselverlies zal inderdaad slechts later eventueel leiden tot reële uitgaven, in functie van de aflossingsvoorwaarden. In de tweede plaats dient te worden onderstreept dat de nominale verhoging van de openbare schuld in 1982 de weerslag ondergaat van de overname door de Staat, van de schulden van de intercommunales voor autowegen (met uitzondering van de E 3). Die weerslag bedroeg 95,1 miljard.

⁽²⁾ Die overname beïnvloedt het bedrag van de schuldaflossingen en dus ook het bruto te financieren saldo.

CHAPITRE IV

Les besoins de financement de l'Etat

Les besoins de financement de l'Etat — soit le solde net à financer — s'élèvent à 443,0 milliards en 1983 contre 463,8 milliards en 1982 et 454,9 en 1981 ⁽¹⁾.

Ces besoins résultent non seulement de l'exécution proprement dite du budget (415,6 milliards en 1983 contre 420,8 milliards en 1982 et 420,6 en 1981) mais aussi d'autres opérations centralisées par le Trésor ayant pour effet d'influencer directement le solde net à financer de l'Etat. Ces dernières comprennent d'une part, le Fonds des Routes (ses investissements) et d'autre part, des opérations diverses de la Trésorerie de l'Etat telles que par exemple la reprise par celui-ci de la dette du passé du régime de pensions des indépendants et de l'I.N.A.M.I ou encore les fonds de tiers. En raison notamment du caractère très erratique de l'évolution de ces diverses opérations de trésorerie (notamment les fonds de tiers) toute prévision quant à l'effet de ces opérations diverses de la Trésorerie sur le solde net à financer s'avère non seulement difficile mais aussi aléatoire. C'est pourquoi ce poste fut traditionnellement inscrit pour mémoire.

Pour 1982, il avait été fait état d'un montant de 19,0 milliards, compte tenu du caractère certain et important d'opérations telles que le prélèvement unique sur les réserves de la caisse des veuves et orphelins et l'impact des reprises des dettes de l'I.N.A.S.T.I. et l'I.N.A.M.I.

Pour 1983, le chiffre de 4,0 milliards a été retenu. Il correspond à l'effet des reprises des dettes précitées sur la trésorerie de l'Etat en 1983.

Il faut attirer l'attention sur l'incidence de la reprise par le Fonds des Routes des activités des intercommunales d'autoroutes (à l'exception de l'E 3), qui s'est produite à partir de 1982.

Cette reprise explique l'augmentation des dépenses de capital du Fonds des Routes en 1982 (24,0 milliards contre 14,4 en 1981) ⁽²⁾.

L'on notera enfin que le solde net à financer 1982 tient compte des crédits supplémentaires (voyez la section 1 du chapitre I) dont il a été dit que le Gouvernement avait l'intention de les réduire.

⁽¹⁾ On rappellera que le solde net à financer ne coïncide pas avec l'augmentation nominale de la dette publique. En premier lieu, le calcul des besoins de financement ne reprend pas l'incidence des pertes de change sur la dette en devises. En effet, ces pertes de change n'entraîneront, le cas échéant, des dépenses réelles qu'ultérieurement en fonction des modalités d'amortissement. En second lieu l'on rappellera que l'augmentation nominale de la dette publique subit en 1982 l'effet de la reprise par l'Etat des dettes des intercommunales d'autoroutes (à l'exception de l'E 3). Cet impact s'élevait à 95,1 milliards.

⁽²⁾ Cette reprise affecte le montant des remboursements de la dette et influence donc aussi le solde brut à financer.

Financieringsbehoeften van de Staat
Vergelijking 1981 (verwezenlijkingen)
1982 (aangepast) — 1983 (oorspronkelijk)

(In miljarden frank)

Besoins de financement de l'Etat
Comparaison 1981 (réalisations)
1982 (ajusté) — 1983 (initial)

(En milliards de francs)

	1981	1982	1983	
I. Uitvoering van de eigenlijke begroting:				I. Exécution du budget proprement dit:
A. Lopende verrichtingen ⁽¹⁾ :				A. Opérations courantes ⁽¹⁾ :
— ontvangsten	1 012,4	1 145,1	1 264,1	— recettes.
— uitgaven	1 276,9	1 418,6	1 524,0	— dépenses.
Saldo	- 264,5	- 273,5	- 259,9	Solde.
B. Kapitaalverrichtingen:				B. Opérations de capital:
— ontvangsten	13,9	13,7	14,1	— recettes.
— uitgaven ⁽²⁾	170,0	161,0	169,7	— dépenses ⁽²⁾ .
Saldo	- 156,1	- 147,3	- 155,6	Solde.
C. Totaal saldo van de eigenlijke begroting	- 420,6	- 420,8	- 415,6	C. Solde total du budget proprement dit.
II. Uitvoering van de verrichtingen die een rechtstreekse weerslag hebben op het netto te financieren saldo van de Staat.				II. Exécution d'opérations influençant directement le solde net à financer de l'Etat.
A. Kapitaaluitgaven van het Wegenfonds ⁽²⁾ .	14,4	24,0	23,5	A. Dépenses de capital du Fonds des Routes ⁽²⁾ .
B. Verschillende schatkistverrichtingen (bij saldo) ⁽²⁾	19,9	19,0 ⁽³⁾	4,0	B. Opérations de trésorerie diverses (par solde) ⁽²⁾ .
III. Netto te financieren saldo van de Staat ⁽⁴⁾ . (I C + II A + II B)	- 454,9	- 463,8	- 443,0	III. Solde net à financer de l'Etat ⁽⁴⁾ . (I C + II A + II B).
IV. Terugbetalingen van de schuld van de Staat en van het Wegenfonds.				IV. Remboursement de la dette de l'Etat et du Fonds de Routes.
— aflossingen	93,4	107,4	116,6	— amortissements.
— op eindvervaldag	2,2	48,6	73,1	— à échéance finale.
— op tussenvervaldag	61,9	—	32,7	— à échéance intercalaire.
Totaal	- 157,5	- 156,0	- 222,4 ⁽⁵⁾	Total.
V. Bruto te financieren saldo van de Staat (III + IV)	- 612,4	- 619,8	- 665,4	V. Solde brut à financer de l'Etat (III + IV).

In 1983, zal het netto te financieren saldo van 443,0 miljard, 10,5 % vertegenwoordigen van het B.N.P. Die doelstelling past in het raam van het voornemen van de Regering om over een periode van 4 jaar, de financieringsbehoeften van de openbare sector, uitgedrukt in percenten van het B.N.P. te halveren.

De norm van 10,5 % dient te worden beoordeeld, in vergelijking met het jaar 1981, op basis waarvan de Regering haar doelstelling heeft bepaald inzake de vermindering van de financieringsbehoeften van de openbare sector. In 1981 vertegenwoordigde het netto te financieren saldo van de Staat 12,7 % van het B.N.P.

⁽¹⁾ Exclusief de aan de E.G. afgestane douanerechten en B.T.W.-ontvangsten, niet inbegrepen de toegewezen en geristoreerde ontvangsten en uitgaven op toegewezen en geristoreerde ontvangsten.

⁽²⁾ Zie het hoofdstuk II van deel III.

⁽³⁾ Rekening houdend met de heffing op de reserves van de W.W.K., die een enige verrichting is.

⁽⁴⁾ Exclusief de wisselverschillen.

⁽⁵⁾ Inclusief de aflossingen (2,2 miljard) en de terugbetalingen op eindvervaldag (1,9 miljard) van de intercommunales voor autowegen die overgenomen werden door het Wegenfonds.

En 1983, le solde net à financer de 443,0 milliards représentera 10,5 % P.N.B. Cet objectif s'inscrit dans le projet du Gouvernement de réduire de moitié, sur une période de 4 ans, les besoins de financement du secteur public exprimés en pourcents du P.N.B.

La norme de 10,5 % s'apprécie par rapport à l'année 1981 à partir de laquelle le Gouvernement a fixé son objectif de réduction des besoins de financement du secteur public. En 1981, le solde net à financer de l'Etat représentait 12,7 % du P.N.B.

⁽¹⁾ A l'exclusion des droits de douane et des recettes de T.V.A. — cédés aux C.E.; non compris les recettes affectées et ristournées et les dépenses sur recettes affectées et ristournées.

⁽²⁾ Voir le chapitre II de la partie III.

⁽³⁾ Compte tenu du prélèvement des réserves de la C.V.O., qui est une opération unique.

⁽⁴⁾ A l'exclusion des différences de change.

⁽⁵⁾ Y compris les amortissements (2,2 milliards) et les remboursements à échéance finale (1,9 milliards) des intercommunales autoroutières qui sont repris par le Fonds des routes.

Hoe betekenisvol deze verbetering ook moge zijn, toch zou ze als tamelijk zwak kunnen blijken. Maar afgezien van het feit dat de verwezenlijkte inspanning ingaat op de aanbeveling van de Europese Gemeenschap (hetzij een plafond van 445 miljard voor het netto te financieren saldo van de Staat), dient die vermindering op een drievoudig vlak te worden beschouwd:

- vooreerst in de tijd, aangezien ze optreedt na een meerdere jaren durende en toenemende stijging, voornamelijk in de loop van de jaren 1980-1981, tijdens dewelke dit netto te financieren saldo is overgegaan van 6,5 % van het B.N.P. (1979) tot 12,7 % (1981), hetzij een verdubbeling in twee jaar. De verwezenlijkte inspanning vertegenwoordigt dus een ommezwaai van een tendens, die des te meer merkwaardig is dat de omvang van de vorige deficits zulke normen had aangenomen dat door de lasten van de Rijksschuld een autonome proces was ingezet van een steeds snellere verzwaring van het deficit;
- vervolgens op het internationale vlak, door de overweging dat zoals werd onderstreept door het Economisch, sociaal en financieel verslag, die vermindering is verwezenlijkt in een algemeen ongunstige conjuncturele kontekst, die heeft geleid tot een toename van de financieringsbehoeften — uitgedrukt in procenten van het B.N.P. — in talrijke landen van de Europese Gemeenschap en van de O.E.S.O.;
- tenslotte op het vlak van het economisch beleid, door eraan te herinneren dat die autonome budgettaire inspanning die moeilijk is in de huidige kontekst, deel uitmaakt van een ruimer economisch beleid, dat via de algemene sanering en het herstel van het evenwicht van de externe rekeningen, op termijn gunstiger economische en financiële omstandigheden tot stand moet brengen met het oog op de vermindering van de financieringsbehoeften van de Staat, en de vergemakkelijkte beheersing ervan.

Het is voornamelijk aan de hand van die laatste overweging dat de termijn van vier jaar moet worden beschouwd, die de Regering zich heeft toegekend om haar doelstelling te bereiken. De ervaring heeft het volgende bijgebracht: de aanvatting van het herstel — waarvan de eerste fase bestaat in de stopzetting van de bestaande verslechtering — verloopt des te trager en moeilijker, naarmate het verstoorde evenwicht waaraan moet worden verholpen, versneld en diepgaand was. En, zoals werd aangetoond, was het evenwicht van de Rijksbegroting in 1980 en 1981, in die mate verstoord. Het door de Regering gevoerde beleid inzake het begrotingsherstel is dus door die lering ingegeven: het is een langdurige onderneming, waaraan van bij de aanvang voorrang moet worden verleend; ze vereist — vooral in het begin — een inspanning die des te groter is naarmate het goed te maken onevenwicht aanzienlijk is.

Toute significative qu'elle soit, cette amélioration pourrait paraître relativement faible. Cependant, outre le fait que l'effort réalisé rencontre la recommandation de la Communauté européenne (soit un plafond de 445 milliards pour le solde net à financer de l'Etat), il faut apprécier cette réduction sur un triple plan:

- sur un plan temporel d'abord, puisqu'elle survient après plusieurs années d'augmentation continue et de plus en plus prononcée, en particulier au cours des deux années 1980-1981 pendant lesquelles ce solde net à financer est passé de 6,5 % du P.N.B. (1979) à 12,7 % (1981) soit un doublement en deux ans. L'effort entrepris représente donc le retournement d'une tendance, d'autant plus remarquable que le poids des déficits antérieurs était devenu tel qu'il avait mis en œuvre au travers des charges de la Dette publique un processus autonome d'aggravation de plus en plus rapide du déficit;
- sur un plan international ensuite, en considérant, comme l'a rappelé le Rapport économique, social et financier, qu'elle se produit dans un contexte conjoncturel général défavorable qui n'a pas manqué de provoquer une augmentation des besoins de financement — exprimés en pourcent du P.N.B. — dans bon nombre d'Etats de la Communauté européenne et de l'O.C.D.E.;
- sur le plan de la politique économique enfin, en rappelant que cet effort budgétaire autonome, difficile dans le contexte actuel, s'inscrit dans une politique économique plus vaste qui, au travers de l'assainissement global et du rééquilibrage des comptes extérieurs, doit permettre à terme l'éclosion d'un environnement économique et financier nettement plus favorable à la diminution des besoins de financement de l'Etat et qui en facilitera donc la maîtrise.

C'est essentiellement à l'aune de cette dernière considération qu'il faut apprécier le délai de quatre ans que le Gouvernement s'est donné pour mener à bien son projet. L'on rappellera cet enseignement de l'expérience: l'amorçage d'un redressement — dont la première phase est l'arrêt des processus de détérioration jusque là en action — est d'autant plus lent et délicat que furent rapides et profonds les déséquilibres auxquels il entend porter remède. Or, comme on vient de le montrer, le déséquilibre du Budget de l'Etat en 1980 et en 1981 fut de cet ordre là. Toute la politique de redressement budgétaire du Gouvernement porte ainsi la marque de cet enseignement: entreprise de longue haleine à laquelle une priorité devait être donnée dès le départ, elle appelle une persévérance d'autant plus grande, surtout au début, que fut important le déséquilibre à résorber.

HOOFDSTUK V

Begrotingspolitiek

Sectie 1

De sociale cel

Het begrotingsbeleid van de Regering in de departementen van de sociale cel is in Hoofdstuk VI van dit deel behandeld.

Sectie 2

De economische cel

De economische cel groepeerde de departementen van Economische Zaken, Landbouw, Verkeerswezen, P.T.T. en Openbare Werken.

Het geheel van deze begrotingen vertegenwoordigt ongeveer 11,6% van de lopende Staatsbegroting.

De stijging van de kredieten van de departementen van de economisch cel bedraagt 6,8% ten opzichte van de neergelegde begrotingen 1982.

Om dit resultaat te bereiken werden besparingsmaatregelen genomen waarvan de belangrijkste zijn:

— de beperking van de groei van de toelagen aan de exploitatie ondernemingen die de gepaste maatregelen zullen nemen om deze enveloppes te eerbiedigen;

— een aanpassing van de tarieven aan de stijging van de levensduurte;

— de beperking van de groei van de enveloppe van de toelagen aan de onderzoeksinstellingen aan wie een bijzondere selectiviteitsinspanning wordt gevraagd;

— een grotere selectiviteit in het investeringsprogramma van infrastructuur.

§ 1. HET MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

A. — Evolutie van de begroting.

De begroting van het departement van Economische Zaken vertoont drie grote groepen van uitgaven: het sectorieel beleid, het wetenschappelijk onderzoek en de werking van de diensten. De tabel hieronder geeft de evolutie van die drie groepen, sedert 1975.

(In miljarden frank)

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	Initiaal — Initial 1982	Initiaal — Initial 1983
Sectorieel beleid: — Politique sectorielle:									
Titel I. — Titre I	5,3	7,3	9,3	11,9	9,6	10,2	7,8	11,9	11,8
Titel II. — Titre II	0,5	0,5	—	1,2	4,1	5,4	1,9	1,6	6,8
Toegewezen ontvangsten. — Recettes affectées.	1,6	1,9	1,5	0,1	—	—	4,0	3,85	3,0
Totaal. — Total	7,4	9,7	10,8	13,2	13,7	15,6	13,7	17,35	21,6
Wetenschappelijk onderzoek: — Recherche scientifique:									
Titel I. — Titre I	3,3	4,0	4,5	4,8	5,2	5,0	4,9	5,1	5,8
Titel II. — Titre II	2,2	2,6	2,1	1,0	2,3	2,0	1,8	3,1	2,8
Totaal. — Total	5,5	6,6	6,6	5,8	7,5	7,0	6,7	8,2	8,6

CHAPITRE V

Politique budgétaire

Section 1

La cellule sociale

La politique budgétaire du Gouvernement dans les départements de la cellule sociale est développée au Chapitre VI de la présente partie.

Section 2

La cellule économique

La cellule économique regroupe les départements des Affaires économiques, de l'Agriculture, des Communications, des P.T.T. et des Travaux publics.

L'ensemble de ces budgets représente environ 11,6% du Budget courant de l'Etat.

La progression des crédits des départements de la cellule économique s'élève à 6,8% par rapport aux budgets déposés 1982.

Pour atteindre ce résultat, des mesures d'économie ont été prises dont les principales sont les suivantes:

— la limitation de la croissance de l'enveloppe des subventions aux organismes d'exploitation qui prendront les mesures adéquates pour assurer le respect de ces enveloppes;

— une adaptation des tarifs à la hausse du coût de la vie.

— le limitation de la croissance de l'enveloppe des subventions aux organismes de recherche auxquels un effort particulier de sélectivité est demandé;

— une plus grande sélectivité dans le programme d'investissements d'infrastructures.

§ 1. LE MINISTERE DES AFFAIRES ECONOMIQUES

A. — Evolution budgétaire.

Le budget du département des Affaires économiques se répartit globalement entre trois masses de dépenses: la politique sectorielle, la recherche scientifique et le fonctionnement des services. Le tableau ci-après retrace l'évolution depuis 1975, de ces trois masses.

(En milliards de francs)

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	Initiaal — Initial 1982	Initiaal — Initial 1983
Werking van de diensten en diversen. — <i>Fonctionnement des services et divers :</i>									
Titel I. — <i>Titre I</i>	3,2	3,4	4,0	4,0	4,1	4,1	4,7	4,3	4,8
Titel II. — <i>Titre II</i>	0,2	0,6	0,8	0,4	0,5	0,5	0,1	0,1	0,3
Totaal. — <i>Total</i>	3,4	4,0	4,8	4,4	4,6	4,6	4,8	4,4	5,1

Sectorieel beleid.

De budgettaire serie volgt een tamelijke erratische evolutie die hoofdzakelijk te wijten is aan technische factoren. Aldus werd het Fonds voor Economische Expansie en Gewestelijke Reconversie tot in 1977 gestijfd door toegewezen ontvangsten en vanaf 1978, door begrotingsdotaties.

In verband met de betoelaging van de steenkolenmijnen, zijn twee factoren opgetreden. Enerzijds, in 1979 en 1980, werd de onder Titel I ingeschreven toelage verminderd om te worden gecompenseerd door de kapitaalbreng in de N.V. « Kempische Steenkolenmijnen », ingeschreven onder Titel II. Anderzijds, ingevolge de oprichting van de Nationale Maatschappij voor de financiering van de steenkolenmijnen, draagt de begroting van het departement nog slechts de interesten op de leningen die door die laatste instelling werden toegestaan (vanaf 1981).

De derde grote uitgavenpost van het sectorieel beleid betreft het Nationaal Solidariteitsfonds. Dit fonds draagt de financiële lasten van de herstructurering van de staalnijverheid, de confectie- en textielindustrie, alsook van de sectoren van de scheepsbouw en de scheepsherstelling. Naast de stijving van dit fonds door kredieten van het departement, geniet het ook van ontvangsten die worden geheven op de winst van de Nationale Loterij, ten bedrage van 4,0 miljard in 1981 en 3,85 miljard in 1982. In 1983, bedraagt die heffing 3,0 miljard. De begrotingskredieten ter stijving van dit fonds voor het dienstjaar 1983, werden berekend in functie van de behoeften die voortvloeien uit de door de Staat in die sectoren aangegane verbintenissen.

Wetenschappelijk onderzoek

Die kredieten worden besproken in het hoofdstuk VII van dit deel.

Werking van de diensten en diverse.

Die kredieten voor het jaar 1983, werden berekend in toepassing van de algemene normen welke op die uitgaven van toepassing zijn.

∴

Zoals wordt aangetoond door de tabel hierboven, vormt de massa « sectorieel beleid », voor het jaar 1983, de voornaamste post van de begroting van het departement. Hij ondergaat zelfs een gevoelige stijging die, in feite, past in het raam van een zeer duidelijke tendens over de periode 1975-1983.

B. — Het energiebeleid.

In verband met het energiebeleid, kunnen de voornaamste specifieke opties als volgt worden samengevat :

— de bevordering van het rationeel energieverbruik. D.i. één van de prioritaire aspecten van het overheidsbeleid, waarbij rekening moet worden gehouden met alle elementen die de toepassing ervan kunnen bevorderen;

Politique sectorielle.

La série budgétaire suit un profil relativement erratique qui, à titre principal, tient à des facteurs techniques. C'est ainsi que le Fonds d'Expansion Economique et de Reconversion régionale qui fut alimenté jusqu'en 1977, par des recettes affectées, l'a été à partir de 1978, par des dotations budgétaires.

Quant au subventionnement des charbonnages, deux facteurs sont intervenus. D'une part, en 1979 et en 1980, la subvention inscrite au Titre I a diminué pour être compensée par des apports au capital de la S.A. « Kempische Steenkolenmijnen » inscrits au Titre II. D'autre part, par suite de la création de la Société nationale pour le financement des charbonnages, le budget du département ne supporte plus que les intérêts des emprunts consentis par celle-ci (à partir de 1981).

Le troisième grand poste de dépenses de la politique sectorielle concerne le Fonds de solidarité nationale. Ce fonds supporte les charges financières découlant de la restructuration des secteurs de la sidérurgie, de l'industrie de la confection et du textile, ainsi que de la construction et de la réparation navale. Outre son alimentation par des crédits du département, ce Fonds bénéficie de recettes prélevées sur les bénéfices de la Loterie nationale et qui se sont élevées à 4,0 milliards en 1981 et à 3,85 milliards en 1982. En 1983, ce prélèvement porte sur 3,0 milliards. Les crédits budgétaires d'alimentation de ce fonds pour l'exercice 1983 ont été calculés en fonction des besoins découlant des engagements pris par l'Etat dans ces secteurs.

Recherche scientifique

Ces crédits sont commentés au chapitre VII de la présente partie.

Fonctionnement des services et divers.

Ces crédits, pour l'année 1983, ont été calculés en application des normes générales applicables à ces dépenses.

∴

Pour l'année 1983, ainsi que le montre le tableau reproduit ci-dessus, la masse « Politique sectorielle » constitue le principal poste du budget du département. Il accuse même une progression sensible qui, à la vérité, s'inscrit dans une tendance très nette sur la période 1975-1983.

B. — La politique énergétique.

En ce qui concerne la politique énergétique, les options spécifiques principales peuvent être résumées comme suit :

— la promotion de l'utilisation rationnelle de l'énergie qui constitue un des aspects prioritaires de la politique du gouvernement et pour laquelle il doit être tenu compte de tous les éléments de nature à favoriser sa mise en œuvre;

— de verlaging van de lasten van de ondernemingen door de toepassing van zo laag mogelijke energieprijzen, rekening houdend met de marktvoorwaarden en de noodzakelijke voldoende rentabiliteit van de ondernemingen van de sector;

— de voortzetting en de toename van de industriële toepassingen van het wetenschappelijk onderzoek in alle energetische wetenschappen;

— de modernisering van het industrieel bestel en de ontwikkeling van toekomstgerichte spits technologieën door de integratie van het begrip R.E.V. in alle stadia van de industriële productie en -vernieuwing. In dit verband vormt de energie een sterke factor met het oog op het herstel en de industriële diversificatie waarvoor de wereldmarkt uiterst interessante mogelijkheden biedt.

§ 2. HET MINISTERIE VAN LANDBOUW

De Regering zet haar inspanning verder en versterkt in 1983 de prioritaire doelstellingen weerhouden in de regeringsverklaring voor wat de landbouw, de tuinbouw en de zeevisserij betreft: prijzen- en marktpolitiek, acties in verband met de produktiekosten en in het bijzonder voor de energie, bevordering van de uitvoer alsmede steun bij de installatie van de jongeren en bij de onderzoeken van spits-technologie.

Indien de globale begroting slechts met een gemiddelde en nominale verhoging van 4,9% stijgt ten overstaan van het vorig jaar dan is dit het resultaat van de gevoerde algemene economische politiek op het niveau van de werkingskosten van het openbaar ambt enerzijds en de toepassing van een grotere selectiviteit in de andere uitgaven anderzijds.

De navolgende tabel geeft een overzicht van de evolutie van de begrotingskredieten (aangepaste begroting) sedert 1975.

(In miljoenen frank)

Beknopte omschrijving — Libellé succinct	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	Initiaal — Initial 1982	1983
Grote posten. — Gros postes.									
Art. 41.20. Ruilverkaveling. — Art. 41.20. Remembrement	361,9	421,2	452,3	485,5	503,9	503,9	536,3	544,3	645,8
Art. 41.51.05. Bijdrage E.O.G.F.L. — Art. 41.51.05. Contribution F.E.O.G.A.	720,0	131,6	195,0	150,0	168,0	—	—	—	—
Art. 41.51. Transfert Landbouwfonds. — Art. 41.51. Transfert Fonds agricole	300,0	—	—	637,5	637,5	510,0	372,0	382,0	382,0
Art. 41.58. Transfert F.E.E.R.R. — Art. 41.58. Transfert F.E.E.R.R.	—	—	—	2 137,0	1 987,0	1 987,0	2 095,0	2 146,5	2 231,5
	1 381,9	552,8	647,3	3 410,0	3 296,4	3 000,9	3 003,3	3 072,8	3 259,3
Andere posten. — Autres postes.									
Niet gesplitste kredieten + Ordonnanceringskredieten. — Crédits non dissociés + Crédits d'ordonnement	4 869,5	5 174,7	5 420,4	5 495,8	6 879,9	7 024,6	7 118,4	7 217,7	7 533,6
	6 251,4	5 727,5	6 067,7	8 905,8	10 176,3	10 025,5	10 121,7	10 290,5	10 792,9

§ 3. HET MINISTERIE VAN VERKEERSWEZEN

A. Terugblik.

1) Het beleid ter bevordering van het openbaar personenvervoer, dat in de begroting van het Ministerie van Verkeerswezen tot uiting komt door de inschrijving van kredieten bestemd voor het waarborgen van een zeker evenwicht in de exploitatierekeningen van de 8 maatschappijen voor openbaar vervoer (N.M.B.S., N.M.V.B. en 6 M.I.V.) en voor de noodzakelijke investeringen, slorpt het grootste deel van de uitgaven op die aan het Departement werden toegestaan. Deze politiek vergde in de loop der jaren steeds stijgende bijdragen.

— la réduction des charges des entreprises par l'adoption de prix de l'énergie aussi bas que possible, compte tenu des contraintes du marché et d'une nécessaire rentabilité suffisante des entreprises du secteur;

— la poursuite et l'accroissement des applications industrielles de la recherche scientifique dans toutes les sciences de l'énergie;

— la modernisation de l'outil industriel et le développement de technologies d'avenir et de pointe par l'intégration de la préoccupation d'U.R.E. à tous les stades de la production et de l'innovation industrielles. A cet égard, l'énergie constitue un puissant vecteur de relance et de diversification industrielles pour lequel le marché mondial présente des opportunités particulièrement intéressantes.

§ 2. LE MINISTÈRE DE L'AGRICULTURE

En ce qui concerne l'Agriculture, l'Horticulture et la Pêche maritime, le Gouvernement poursuit et intensifie en 1983 les axes prioritaires retenus dans la déclaration gouvernementale: politique des prix et des marchés, actions sur les coûts de production et en particulier l'énergie, relance des exportations ainsi que l'aide à l'installation des jeunes et aux recherches de haute technologie.

Si le budget global accuse une augmentation moyenne et nominale de 4,9% par rapport à l'année précédente, cela est la résultante de la politique générale d'économie appliquée au niveau des frais de fonctionnement de la fonction publique, d'une part, et de l'application d'une plus grande sélectivité dans les autres dépenses, d'autre part.

Le tableau suivant donne l'évolution des crédits budgétaires (budget ajusté) depuis 1975.

(En millions de francs)

Beknopte omschrijving — Libellé succinct	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	Initiaal — Initial 1982	1983
Grote posten. — Gros postes.									
Art. 41.20. Ruilverkaveling. — Art. 41.20. Remembrement	361,9	421,2	452,3	485,5	503,9	503,9	536,3	544,3	645,8
Art. 41.51.05. Bijdrage E.O.G.F.L. — Art. 41.51.05. Contribution F.E.O.G.A.	720,0	131,6	195,0	150,0	168,0	—	—	—	—
Art. 41.51. Transfert Landbouwfonds. — Art. 41.51. Transfert Fonds agricole	300,0	—	—	637,5	637,5	510,0	372,0	382,0	382,0
Art. 41.58. Transfert F.E.E.R.R. — Art. 41.58. Transfert F.E.E.R.R.	—	—	—	2 137,0	1 987,0	1 987,0	2 095,0	2 146,5	2 231,5
	1 381,9	552,8	647,3	3 410,0	3 296,4	3 000,9	3 003,3	3 072,8	3 259,3
Andere posten. — Autres postes.									
Niet gesplitste kredieten + Ordonnanceringskredieten. — Crédits non dissociés + Crédits d'ordonnement	4 869,5	5 174,7	5 420,4	5 495,8	6 879,9	7 024,6	7 118,4	7 217,7	7 533,6
	6 251,4	5 727,5	6 067,7	8 905,8	10 176,3	10 025,5	10 121,7	10 290,5	10 792,9

§ 3. LE MINISTÈRE DES COMMUNICATIONS

A. Aperçu rétrospectif.

1) La politique de promotion des transports publics de personnes, qui se traduit dans le budget du Ministère des Communications par l'inscription de crédits destinés à assurer un certain équilibre des comptes d'exploitation des huit Sociétés de transports en commun (S.N.C.B., S.N.C.V. et 6 S.T.I.) et à réaliser les investissements nécessaires, absorbe l'essentiel des dépenses autorisées au Département; cette promotion a nécessité au fil du temps des montants en constante augmentation.

De volgende twee tabellen schetsen deze evolutie.

Tabel I.
Staatstussenkomst ten gunste van de exploitatierekening
van de N.M.B.S., de N.M.V.B. en de M.I.V.

(In miljoenen frank)

Jaren — Années	Titel I van de begroting — Titre I du budget	N.M.B.S. compensatiekredieten — S.N.C.B. crédits de compensation	Subsidies exploitatierekening — Subventions d'équilibre	
			N.M.V.B. — S.N.C.V.	M.I.V. — S.T.I.
1975	42 440,0	32 161,6	2 526,0	4 498,8
1976	50 390,8	36 137,3	3 078,6	5 630,3
1977	56 562,4	38 604,2	4 338,0	6 436,4
1978	61 044,8	41 621,0	5 368,4	7 034,9
1979	64 611,6	42 951,0	6 115,0	7 491,0
1980	66 778,6	44 555,0	6 575,9	7 989,9
1981	69 186,7	45 563,8 ⁽²⁾	7 638,4	8 975,3
1982	70 744,0 ⁽¹⁾	45 425,9 ⁽²⁾	8 059,0	9 810,8

Tabel II. — Investerings (vastleggingskrediet)
van de N.M.B.S., de N.M.V.B. en de M.I.V.

(In miljoenen frank)

Les deux tableaux suivants retracent cette évolution.

Tableau I.
Interventions de l'Etat en faveur des comptes d'exploitation
de la S.N.C.B., de la S.N.C.V. et des S.T.I.

(En millions de francs)

Jaren — Années	Titel I van de begroting — Titre I du budget	N.M.B.S. compensatiekredieten — S.N.C.B. crédits de compensation	Subsidies exploitatierekening — Subventions d'équilibre	
			N.M.V.B. — S.N.C.V.	M.I.V. — S.T.I.
1975	42 440,0	32 161,6	2 526,0	4 498,8
1976	50 390,8	36 137,3	3 078,6	5 630,3
1977	56 562,4	38 604,2	4 338,0	6 436,4
1978	61 044,8	41 621,0	5 368,4	7 034,9
1979	64 611,6	42 951,0	6 115,0	7 491,0
1980	66 778,6	44 555,0	6 575,9	7 989,9
1981	69 186,7	45 563,8 ⁽²⁾	7 638,4	8 975,3
1982	70 744,0 ⁽¹⁾	45 425,9 ⁽²⁾	8 059,0	9 810,8

Tableau II. — Investissements (crédits d'engagement)
de la S.N.C.B., de la S.N.C.V. et des S.T.I.

(En millions de francs)

Jaren — Années	Investerings op Staatsbegroting — Investissements sur crédits budgétaires de l'Etat		Investerings op eigen fondsen — Investissements sur fonds propres		
	N.M.B.S. — S.N.C.B.	B.S.V. ⁽³⁾ — P.T.U. ⁽³⁾	N.M.B.S. — S.N.C.B.	N.M.V.B. — S.N.C.V.	M.I.V. — S.T.I.
1975	2 283,9	5 764,2	680,0	963,0	2 025,4
1976	3 488,9	7 527,4	783,0	826,4	1 493,5
1977	4 850,8	9 219,4	861,3	909,4	1 701,2
1978	6 946,2	9 800,0	947,4	2 982,9	3 591,3
1979	8 832,0	10 254,6	2 055,9	2 358,9	1 146,1
1980	10 968,8	9 842,3	1 527,8	1 576,8	2 818,3
1981	13 193,8	9 280,6	1 048,9	1 722,8	2 056,8
1982	9 807,0	8 535,1	3 000,0	1 352,0	2 217,0

2) De stijging van deze kredieten is om twee redenen verklaarbaar:

— in de eerste plaats is er de noodzaak om het aanbod aan openbaar vervoer te verbeteren, om reden van hun economische en sociale betekenis en hun bijdrage tot de bescherming van het leefmilieu en het energiebehoud;

— vervolgens stijgt het merendeel van de betrokken lopende uitgaven — het gaat hier om de dekking van de personeelsuitgaven, de energierekening en de leninglasten — sterker dan de algemene inflatie.

⁽¹⁾ Exclusief aanpassingsblad.

⁽²⁾ Exclusief de tussenkomst in de afschrijvingslasten van de leningen, ingeschreven in titel II.

⁽³⁾ Exclusief de prefinanciering door de steden.

2) La progression de ces crédits trouve une double explication :

— en premier lieu, la nécessité de continuer à améliorer l'offre des transports en commun, en raison de leur apport économique et social et de leur contribution à la protection de l'environnement et à la conservation des énergies;

— ensuite, le fait que l'essentiel des dépenses courantes concernées — il s'agit de la couverture de dépenses de personnel, de dépenses énergétiques et de charges d'emprunts — croissent plus rapidement que l'inflation générale.

⁽¹⁾ Feuilleton d'ajustement non compris.

⁽²⁾ Non compris les interventions dans les charges d'amortissement des emprunts inscrits au titre II.

⁽³⁾ Non compris le préfinancement par les villes.

De financiële situatie van de maatschappijen en de budgettaire beperkingen die met het oog op de vermindering van het tekort in de openbare financiën worden opgelegd maakten vanaf 1981 belangrijke maatregelen noodzakelijk, met als doel de financiële tussenkomsten van de Staat af te remmen.

Drie types van ingrepen werden aldus doorgevoerd:

- besparingen op de bedrijfskosten door een vermindering van het vervoeraanbod daar waar de reizigers de weerslag het minst ondervinden (diensten buiten het spitsuur, weekenddiensten);
- verhogingen van de tarieven om aldus rekening te houden met de stijging van de kosten van levensonderhoud;
- beperking van de groei der investeringscapaciteiten, zowel voor de infrastructuur als het rollend materieel.

Al deze maatregelen hebben het mogelijk gemaakt de Staatstussenkomsten af te remmen.

De sterke groei van de uitgaven zal bij de N.M.B.S. echter een niet gecompenseerd tekort nalaten van rond de 2 miljard, dat te voegen is bij het gecumuleerd tekort van 10,3 miljard dat bestond op 31 december 1981.

3) Uit budgettair oogpunt ontvangen de andere dan de acht voornoemde organismen (Regie voor Maritiem Transport, Dienst voor Regeling van de Binnenvaart, SABENA en Regie der Luchtwegen) een financiële tussenkomst van de Staat, teneinde, om diverse redenen, hun exploitatierekening in evenwicht te brengen.

4) Voor wat de R.M.T. betreft, die een instelling is van commerciële aard die werkt op een concurrentiële markt en die zelf instaat voor de vernieuwing en de uitbreiding van haar vloot, dient vermeld dat tot 1982 de Staat financieel is tussengekomen door het uitkeren van terugvorderbare voorschotten.

Tabel III. — Begroting van de R.M.T.
(In miljoenen frank)

Jaren — Années	Eigen ontvangsten zonder Staats- tussenkomst — Recettes propres sans intervention de l'Etat	Staats- tussenkomst — Intervention Etat (¹)	Totale ontvangsten — Recettes totales	Totale uitgaven — Dépenses totales (²)	Saldo — Solde (³)
1975	2 016,5	—	2 016,5	1 904,2	+ 112,3
1976	2 283,3	—	2 283,3	2 322,6	- 39,3
1977	3 176,8	200,0	3 376,8	3 241,0	+ 135,8
1978	2 541,0	—	2 541,0	2 758,0	- 217,0
1979	2 646,5	—	2 646,5	2 796,4	- 149,9
1980	3 304,7	200,0	3 504,7	3 401,6	+ 103,1
1981	3 251,7	156,4	3 408,1	3 910,9	- 502,8
1982	3 721,0	380,0	4 101,0	4 227,4	- 126,4

Deze voorschotten, die eerder beperkt zijn in verhouding tot de globale begroting van de Regie, bleven steeds lager dan de lasten voortvloeiend uit haar investeringen.

Niettemin dient de door de Staat in 1982 geleverde inspanning vermeld te worden.

Deze verschillende elementen verklaren het balans-onevenwicht en dus het bestaan van een gecumuleerd verlies dat einde 1982 ongeveer 1 200 miljoen zal bedragen.

(¹) Dit is de enige tussenkomst van het Ministerie van Verkeerswezen die is ingeschreven met het oog op het dekken van de thesauriebehoeften.

(²) Inbegrepen de financiële lasten en aflossingen van leningen voor de vloot en de infrastructuur.

(³) De negatieve saldo's worden gefinancierd door schulden op korte termijn.

La situation financière des sociétés et les contraintes budgétaires imposées par la réduction du déficit des finances publiques nécessiteront dès 1981 la prise de mesures importantes ayant pour objet la diminution des crédits d'intervention de l'Etat.

Trois types d'actions ont ainsi été appliqués:

- les économies de gestion par une réduction de l'offre de transport là où les voyageurs en ressentiraient le moins les effets (services en dehors des heures de pointe, services du week-end);
- les hausses tarifaires pour tenir compte de la progression du coût de la vie;
- la modération de la croissance des capacités d'investissements, tant en ce qui concerne les infrastructures que le matériel roulant.

Ces diverses actions ont permis de freiner les interventions de l'Etat.

La forte croissance des dépenses laissera toutefois subsister à la S.N.C.B. un déficit non compensé de l'ordre de 2 milliards pour l'exercice 1982, qui doit s'ajouter au déficit cumulé de 10,3 milliards observé au 31 décembre 1981.

3) Budgétairement parlant, des organismes autres que les huit précités font traditionnellement l'objet d'une intervention financière de la part de l'Etat (R.T.M., GRNI, SABENA et R.V.A.) en vue de contribuer, à des titres divers, à l'équilibre de leurs comptes.

4) En ce qui concerne la R.T.M., organisme à vocation commerciale placé en situation concurrentielle et responsable du renouvellement et de l'extension de son infrastructure et de sa flotte, il y a lieu de signaler que l'Etat est intervenu financièrement en sa faveur jusqu'en 1982 en lui versant des avances récupérables.

Tableau III. — Budget de la R.T.M.
(En millions de francs)

Jaren — Années	Eigen ontvangsten zonder Staats- tussenkomst — Recettes propres sans intervention de l'Etat	Staats- tussenkomst — Intervention Etat (¹)	Totale ontvangsten — Recettes totales	Totale uitgaven — Dépenses totales (²)	Saldo — Solde (³)
1975	2 016,5	—	2 016,5	1 904,2	+ 112,3
1976	2 283,3	—	2 283,3	2 322,6	- 39,3
1977	3 176,8	200,0	3 376,8	3 241,0	+ 135,8
1978	2 541,0	—	2 541,0	2 758,0	- 217,0
1979	2 646,5	—	2 646,5	2 796,4	- 149,9
1980	3 304,7	200,0	3 504,7	3 401,6	+ 103,1
1981	3 251,7	156,4	3 408,1	3 910,9	- 502,8
1982	3 721,0	380,0	4 101,0	4 227,4	- 126,4

Ces avances, peu élevées par rapport au budget global de la Régie, sont toujours restées inférieures aux charges résultant de ses investissements.

L'on notera néanmoins l'effort accompli en 1982 par l'Etat.

Ces divers éléments expliquent le déséquilibre bilantaire, et donc l'existence d'une perte cumulée qui s'élèvera à quelque 1 200 millions à la fin de 1982.

(¹) C'est la seule intervention du Ministère des Communications inscrite en vue de couvrir des besoins de trésorerie.

(²) Y compris charges financières et amortissement des emprunts pour la flotte et l'infrastructure.

(³) Les soldes négatifs sont financés par des dettes à court terme.

5) Tot in 1981 heeft de D.R.B. genoten van een subsidie van 5 à 6 miljoen per jaar met het oog op het in evenwicht brengen van haar rekeningen. Dit evenwicht is nu bereikt en vanaf 1982 is geen subsidieverlening meer voorzien.

6) Rekening houdend met de gecumuleerde tekorten en overschotten van de laatste jaren op de exploitatierekening van de Regie der Luchtwegen zal het saldo einde 1982 licht positief zijn (ongeveer 340 miljoen).

De Staat komt financieel slechts tussen op het vlak van de investeringen van de R.L.W. en dit met het oog op:

— de niet terugvorderbare dekking van de dotatie voor vernieuwing;

— de dekking van de waardevermindering van de beleggingen; de tussenkomst hiervoor komt in de praktijk overeen met de investeringen die de Regie jaarlijks verwezenlijkt.

Tabel IV. — Begroting van de R.L.W.

(In miljoenen frank)

Jaren — Années	Exploitation — Exploitation			Etatstussenkomst — Intervention de l'Etat	
	Ontvangsten — Recettes	Uitgaven — Dépenses	Tekort of overschot — Déficit ou boni	Vernieuwing dotatie — Dotation renouvellement	Voor beleggingen — Pour immobi- lisations
1980	2 388,3	2 233,0	+155,3	683,2	666,8
1981	2 638,9	2 470,0	+168,9	689,3	945,4
1982 ⁽¹⁾	2 915,0	2 909,0	+ 6,8	628,2	1 570,8

Ingevolge de weerslag die de economische crisis zeker verder op het luchtverkeer zal hebben, blijven maatregelen noodzakelijk om een negatief saldo van de rekeningen van de R.L.W. te voorkomen, temeer omdat zich een vermindering van bepaalde ontvangsten zal voordoen, m.n. van de luchtrechten waarvan de tarieven in écu (1 écu = 45 BF) zijn gesteld, in plaats van in dollar (1 dollar = 50 BF).

7) De financiële situatie van SABENA is gedurende het laatste decennium zwaar verslechterd, ondanks de tussenkomsten vanwege de Staat in uitvoering van artikel 33 van de statuten van de Vennootschap.

De volgende tabellen geven, vanaf 1975, de evolutie weer van de belangrijkste financiële posten van SABENA.

(In miljoenen frank)

Jaren	Etatstussenkomst (art. 33 van de Statuten)	Over te dragen gecumuleerde verliezen
1975	1 151,1	2 534,4
1976	1 181,3	2 833,7
1977	1 202,5	3 833,1
1978	1 140,7	5 008,7
1979	1 119,5	5 679,6
1980	1 242,5	7 262,8
1981	1 358,0	9 600,3
1982	—	n.b.

5) Jusqu'en 1981, l'O.R.N.I. a bénéficié de l'octroi d'un subside de l'ordre de 5 à 6 millions par an en vue d'équilibrer ses comptes. Cet équilibre étant atteint, le subside a été supprimé dès 1982.

6) Compte tenu des déficits ou bonis d'exploitation accumulés par la Régie des Voies aériennes au cours des derniers exercices, le solde sera légèrement positif à la fin de 1982 (environ 340 millions).

L'Etat n'intervient financièrement qu'au niveau des opérations d'investissements faites par la R.V.A. pour couvrir:

— à fonds perdus la dotation de renouvellement;

— la dépréciation résultant des immobilisations; l'intervention faite à ce titre couvre en pratique les investissements réalisés annuellement par la Régie.

Tableau IV. — Budget de la R.V.A.

(En millions de francs)

En raison des répercussions que la crise économique aura sur les mouvements aériens, des plans d'action devront être mis en œuvre pour éviter que les comptes de la R.V.A. deviennent négatifs, d'autant plus qu'elle enregistrera une diminution de certaines de ses recettes (droit de route) suite au libellé des tarifs en écu (1 écu = 45 FB) en lieu et place du dollar (1 dollar = 50 FB).

7) La situation financière de la SABENA s'est détériorée au cours de la dernière décennie, malgré les interventions consenties par l'Etat en vertu de l'article 33 des statuts de la Société.

Les tableaux suivants donnent l'évolution depuis 1975 des principaux postes financiers de la SABENA.

(En millions de francs)

Années	Intervention de l'Etat (art. 33 des statuts)	Pertes cumulées à reporter
1975	1 151,1	2 534,4
1976	1 181,3	2 833,7
1977	1 202,5	3 833,1
1978	1 140,7	5 008,7
1979	1 119,5	5 679,6
1980	1 242,5	7 262,8
1981	1 358,0	9 600,3
1982	—	n.d.

(1) Raming.

(1) Estimation.

Oorspronkelijk kapitaal... ..	750 M.
Kapitaal verhoging:	
Beslissing nr 47471 Ministerraad van 13 juni 1975. Uitkering uitzonderlijk voorschot van 850 M.	
Toegestaan in 1971	850 M.
Schijf 1976	1 400 M.
Schijf 1977	1 000 M.
Schijf 1978	1 000 M.
Schijf 1979	1 000 M.
Schijf 1980	1 000 M.
Schijf 1981	1 000 M.
Schijf 1982	1 000 M.
Wet van 9 februari 1982, art. 2 (<i>Belgisch Staatsblad</i> van 11 maart 1981)	+ 7 250 M.
Totaal	8 000 M.
Vermindering door de afschrijving van de verliezen op balans, besloten op 31 december 1978 (zelfde wet)	- 5 000 M.
Huidig maatschappelijk kapitaal:	3 000 M.

Gelet op de ernst van de situatie van de Vennootschap en, op budgettair vlak, van de Staat, werd gedurende het dienstjaar 1982 tot nieuwe maatregelen besloten.

Deze bestonden voornamelijk in het inkrimpen van de loonmassa, in een eerste fase door een vermindering van de bezoldigingen volgens een progressieve schaal die tot 17 % oplopen, en in de tweede fase door vervroegde oppensioenstellingen.

De staatstussenkomsten voor de dekking van de afschrijving van het vliegend materieel (art. 33 van de statuten van SABENA) werden opgeheven ($\pm 1\,400$ miljoen per jaar).

De weerslag van deze maatregelen zal ook in 1983 voelbaar zijn. Eveneens zag SABENA er zich in 1982 toe genoopt haar diensten te herstructureren en externe middelen tot kapitaalverhoging te vinden.

Er dient aan herinnerd dat de vanwege SABENA geleverde en nog te leveren inspanningen op al deze gebieden de tegenprestatie vormden voor de regeringsbeslissing om op de begroting 1982 van het Ministerie van Verkeerswezen een krediet van 2 000 miljoen in te schrijven dat de mogelijkheid moest scheppen van een nieuwe inbreng van de Staat in een kapitaalsverhoging.

Inderdaad weze onderstreept dat het nodig is om, naast het nastreven van een evenwicht in de exploitatierekening, de Vennootschap ook te ontlasten van de financiële kosten voortspruitend uit een onvoldoende eigen kapitaal.

De resultaten van de maatregelen die in 1982 werden beslist of in uitvoering gesteld (afvloeiing van overtollig personeel, vermindering van de loonmassa, kapitaalverhoging, herstructurering van de diensten, hervorming van het net...) moeten in 1983 ten volle tastbaar zijn.

Tenslotte werd, om een klaar inzicht te hebben in de rekeningen en de verantwoordelijkheden op de verschillende niveaus beter te kunnen situeren, aan SABENA een filialisatie van de activiteitenbranches opgedragen. De opdeling in filialen kan hier worden beschouwd als een beheersinstrument en als een mogelijkheid om een externe deelname aan het kapitaal van de filialen te bereiken.

8) Buiten de aspecten verbonden aan de begroting van het Ministerie van Verkeerswezen en deze die nauw verbonden zijn met het beheer van organismen rest nog een belangrijke « grote post » te vermelden, namelijk deze van het scheepskrediet.

Een sterk gediversifieerde koopvaardijvloot van meer dan 105 eenheden met een brutotonnemaat van meer dan 2 miljoen ton is op 1 augustus 1982 het tastbare resultaat van de door de Staat gevoerde scheepvaartpolitiek via de wet van 23 augustus 1948 op het scheepskrediet.

Capital d'origine	750 M.
Augmentation du capital:	
Décision n° 47471 Conseil des Ministres du 13 juin 1975.	
Affectation avance exceptionnelle de 850 M.	
Octroyée en 1971	850 M.
Tranche 1976	1 400 M.
Tranche 1977	1 000 M.
Tranche 1978	1 000 M.
Tranche 1979	1 000 M.
Tranche 1980	1 000 M.
Tranche 1981	1 000 M.
Tranche 1982	1 000 M.
Loi du 9 février 1981, art. 2 (<i>Moniteur belge</i> du 11 mars 1981)	+ 7 250 M.
Total	8 000 M.
Réduction par l'amortissement des pertes portées au bilan arrêté au 31 décembre 1978 (même loi):	- 5 000 M.
Capital social actuel:	3 000 M.

Devant la gravité de la situation financière de la Société et budgétaire de l'Etat, de nouvelles mesures furent décidées au cours de l'exercice 1982.

Elles consistèrent à réduire la masse salariale, dans un premier temps par une diminution des traitements suivant une échelle progressive pouvant atteindre 17 %, dans un deuxième temps, par des mises à la retraite anticipée.

Les interventions de l'Etat à titre de couverture des amortissements du matériel volant (art. 33 des statuts de la SABENA) furent supprimées ($\pm 1\,400$ millions par an).

Les effets de ces mesures s'exerceront en 1983. De même, la SABENA a été amenée en 1982 à restructurer ses services, à rechercher des moyens de recapitalisation extérieurs.

Il est rappelé que les efforts faits et à faire par la SABENA dans ces divers domaines avaient valu à cette dernière une autorisation gouvernementale d'inscrire au Budget 1982 du Ministère des Communications un crédit de 2 000 millions (au-delà du crédit de 1 000 millions déjà inscrit) constituant une nouvelle possibilité d'apport de l'Etat dans une augmentation de capital.

En effet, il convient de souligner que, au-delà de l'objectif d'équilibre du compte d'exploitation, il convient de débarrasser la Société de ses charges financières résultant d'une insuffisance de capital.

Les effets des mesures décidées et amorcées en 1982 (dégagement de personnel excédentaire, diminution de la masse salariale, recapitalisation, restructuration des services, aménagement du réseau,...) doivent recevoir plein effet en 1983.

De surcroît, aux fins d'apporter la clarté dans les comptes et de mieux situer les niveaux de responsabilité, il a été prescrit à la SABENA d'entreprendre une filialisatie de ses branches d'activités, la filialisatie étant, en l'occurrence, à considérer comme un outil de gestion et comme une possibilité d'attirer des participations extérieures au capital des filiales.

8) En dehors des aspects relevant du budget du Ministère des Communications et liés étroitement à la gestion d'organismes, un autre « gros poste » budgétaire reste à signaler à savoir le crédit maritime.

Une flotte de marine marchande très diversifiée de 105 unités, d'une jauge brute totale de plus de 2 millions de tonnes, constitue au 1er juillet 1982 le résultat le plus tangible de la politique maritime de l'Etat menée à l'intervention de la loi du 23 août 1948 relative au crédit maritime.

Deze wet laat toe om aan de Belgische rederijen voor de koopvaardij en de zeevisserij, in hoofdzaak voor hun nieuwbouworders, terugbetaalbare voorschotten tegen voordelige interest te verlenen, alsook om de terugbetaling van N.M.K.N.-kredieten te waarborgen, al of niet met een beperkte rentetoelage

Bovenvermeld positief resultaat valt in de eerste plaats toe te schrijven aan het alarmplan voor de Belgische koopvaardij, dat in de jaren 1979-1980 tot een geïntensifieerde nieuwbouw van schepen heeft geleid.

Voor de periode 1975-1982 werden in toepassing van deze wet voor meer dan 54 miljard F kredietverrichtingen genoteerd. Deze kredieten werden voor 75 % gefinancierd door het Fonds voor het uitreden en aanbouwen van zeeschepen.

Deze geïntensifieerde kredietpolitiek enerzijds en sterk gestegen kostprijzen voor nieuwbouw anderzijds zijn de twee voornaamste factoren die een verhoging van het plafond van de jaarlijkse dotaties van het Fonds van 30 tot 40 miljard F noodzakelijk maken. Hiertoe zal een wetsontwerp worden ingediend.

Tabel V. — Evolutie van de scheepskredieten
(In miljoenen frank)

Jaren	Titel I: Intresten op leningen	Titel II: Samenstelling van het Fonds
1975	179,0	2 512,5
1976	284,5	3 580,0
1977	316,3	3 913,0
1978	292,9	2 484,0
1979	340,0	5 017,3
1980	395,4	5 309,0
1981	370,0	4 235,7
1982	336,5	6 020,0

B. Vooruitzichten voor 1983.

1) Ten gevolge van de soberheidspolitiek die reeds een aanvang nam tijdens de voorbije jaren en die nu met nog meer nadruk gevoerd wordt, brengt het jaar 1982 een ommekeer teweeg in het beheer van de meeste instellingen die afhangen van het Ministerie van Verkeerswezen en ook in de opvatting over de voogdij.

Er is namelijk voorzien dat de verantwoordelijke autoriteiten van de N.M.B.S., de N.M.V.B. en de M.I.V. de onontbeerlijke maatregelen voor het verbeteren van het resultaat van hun exploitatierekening van 1983 (met als vertrekbasis een begroting in evenwicht, rekening houdend met de Staatssubsidies) tot 1988 moeten voorstellen zonder echter een ontwrichting van de netten te veroorzaken. Er wordt daarenboven gepreciseerd dat deze besparingsmaatregelen niet tot effect mogen hebben het loon te verminderen van de personeelsleden waarvan de wedde lager ligt dan het minimum bepaald in artikel 10 van de herstellwet van 10 februari 1981 tot invoering van een solidariteitsbijdrage ten laste van het personeel van de overheidsdiensten.

2) De kredieten voor het in evenwicht brengen van de exploitatierekening van de N.M.V.B. en de M.I.V. bedragen voor 1983 19 042,8 miljoen F (18 242,8 miljoen voor de exploitatiesubsidies en 800 miljoen van de tussenkomst in de afschrijvingslasten), dit is een stijging met 6,6 % vergeleken met 1982.

Voor de compensatiekredieten voor de N.M.B.S. is een stijging voorzien met ongeveer 12 %; zij werden aldus vastgesteld op 53 956 miljoen (49 556 miljoen voor de eigenlijke compensatiekredieten en 4 400 miljoen voor de tussenkomst in de afschrijvingslasten).

Cette loi permet d'octroyer aux armateurs belges de la marine marchande et de la pêche maritime des avances remboursables assorties d'intérêts avantageux pour la construction de nouvelles unités; elle donne également des garanties en ce qui concerne le remboursement des crédits de la S.N.C.I., accompagnés ou non d'une bonification limitée d'intérêts.

Le résultat positif enregistré est essentiellement dû en premier lieu au plan d'alarme mis en place en 1979-1980; ce plan a permis une relance des nouvelles constructions maritimes.

En application de la loi précitée, plus de 54 milliards ont été octroyés pour la période 1975-1982; ces crédits ont été financés à raison de 75 % par le Fonds de l'armement et des constructions maritimes.

L'accentuation de cette politique et la forte hausse des prix de la construction sont les deux facteurs principaux qui nécessitent un relèvement du plafond des dotations annuelles du Fonds de 30 à 40 milliards; un projet de loi sera déposé à cette fin.

Tableau V. — Evolution des crédits maritimes
(En millions de francs)

Années	Titre I: Intérêts sur prêts	Titre II: Constitution du Fonds
1975	179,0	2 512,5
1976	284,5	3 580,0
1977	316,3	3 913,0
1978	292,9	2 484,0
1979	340,0	5 017,3
1980	395,4	5 309,0
1981	370,0	4 235,7
1982	336,5	6 020,0

B. Perspectives pour 1983.

1) En poursuivant la politique d'austérité déjà commencée au cours d'exercices précédents et en accentuant celle-ci dans plusieurs domaines, l'année 1982 marque un tournant dans la gestion de la plupart des organismes dépendant du Ministère des Communications et dans la manière d'envisager leur tutelle.

Il est notamment prévu que les autorités responsables de la S.N.C.B., de la S.N.C.V. et des S.T.I. doivent proposer les mesures indispensables pour améliorer au cours des années 1983 (budget en équilibre compte tenu des interventions de l'Etat comme point de départ) à 1988 le résultat de leur compte d'exploitation sans pour autant provoquer une désarticulation des réseaux. Il est en outre précisé que ces mesures d'assainissement ne peuvent pas avoir pour effet de réduire la rémunération des membres du personnel dont le traitement est inférieur au minimum fixé par l'article 10 de la loi de redressement du 10 février 1981 instaurant une cotisation de solidarité à charge du personnel des services publics.

2) Les crédits affectés à l'équilibre des comptes d'exploitation de la S.N.C.V. et des S.T.I. s'élèvent à 19 042,8 millions en 1983 (18 242,8 millions pour les subsides d'équilibre et 800 millions pour l'intervention dans les charges d'amortissement), soit une progression de 6,6 % par rapport à 1982.

En ce qui concerne les crédits de compensation alloués à la S.N.C.B., ceux-ci sont en progression de quelque 12 %; ils se fixent à 53 956 millions (49 556 millions pour les crédits de compensation proprement dits et 4 400 millions pour l'intervention dans les charges d'amortissement).

De verklaring voor dit eerder belangrijk verhogingspercentage ligt in het feit dat een bijzondere inspanning noodzakelijk was omwille van de deficitaire situatie die in het verleden is gegroeid; op die manier zal worden bijgedragen tot de gezondmaking van de Maatschappij.

Bovendien is, op voorwaarde dat de verantwoordelijke autoriteiten van de N.M.B.S. op korte termijn een financieel saneringsplan opmaken, een Staatstussenkomst van 3 miljard F voorzien om de financiering van de Maatschappij opnieuw in evenwicht te brengen.

De prioriteiten van de investeringen zullen door de regering vastgesteld worden ter gelegenheid van de aanvaarding van de driejaarlijkse programmatie van de openbare investeringen 1983-1985.

De voornaamste middelen die in de acht Maatschappijen zullen worden aangewend om deze doelstellingen te bereiken, zijn de volgende :

- het afstemmen van de bedieningsfrequenties op de reële behoeften, voornamelijk buiten de spitsuren en tijdens de week-ends;

- het nastreven van een betere productiviteit in alle diensten, door een beperking van de aanwervingen en door het verzekeren van een grotere personeelsmobiliteit;

- het spreiden van de investeringen omwille van hun impact op de exploitatieuitgaven, voornamelijk door het verlengen van de gebruiksduur van het rollend materieel.

In de agglomeraties waar reeds infrastructuur-investeringen (metro, premetro en lichte metro) werden uitgevoerd zullen de bedieningen aldus worden herzien dat de verkeersstromen maximaal op deze lijnen worden afgestemd, om aldus de exploitatie ervan meer rendabel te maken.

Van haar kant zal de N.M.B.S. vanaf 1983 eveneens de bediening van stopplaatsen en van enkele minder gebruikte lijnen stopzetten. Een vervangende busdienst komt hier dan in de plaats. Vanaf 1984 zal een algemeen rationalisatieplan worden doorgevoerd dat zal bestaan in het aanbod van klokvaste interstedelijke en interregionale treinen; de overname van bepaalde bedieningen door de autobus zal in dit geval steeds worden verzekerd. De groepering van de laad- en losplaatsen is eveneens een doelstelling die door de N.M.B.S. verder zal worden nagestreefd.

3) De terugvorderbare voorschotten die de Staat traditioneel aan de R.M.T. betaalde, zullen vanaf het boekjaar 1983 niet meer worden uitgekeerd.

Niettegenstaande dat heeft de Regie een begroting in evenwicht opgesteld, die verschillende maatregelen omvat :

- de Regie zal haar vloot aanpassen door de verkoop van oude schepen en door het charteren en aankopen van twee RO/RO schepen van het type STENA-NAUTICA; deze schepen hebben een grotere vervoercapaciteit en verbruiken minder brandstof;

- door het rationaliseren van de bemanning middels het afschaffen van bepaalde diensten (vooral op zondagen) en door een nieuwe verdeling van de schepen R.M.T. en B.R., zal de Regie een substantiële vermindering van de uitgaven kunnen bekomen die echter slechts op termijn volledige vruchten zal afwerpen;

- de Regie zal nieuwe ontvangsten kunnen boeken door het onderhoud van schepen van derden;

- de aanpassingen van de personeelsopleiding zullen toelaten de productiviteit van het ingezette personeel en het materieel te verhogen, bijgevolg de lopende uitgaven te verminderen.

4) De begroting 1983 van de D.R.B. werd in evenwicht opgesteld, rekening houdend met het stopzetten van de subsidiëring door de Staat vanaf 1982.

L'explication du pourcentage de hausse relativement élevé tient dans le fait qu'un effort tout particulier a été consenti en fonction de la situation financière déficitaire découlant du passé; ceci permettra de contribuer à l'assainissement de la Société.

Par ailleurs, à condition que les autorités responsables de la S.N.C.B. élaborent à bref délai un plan d'assainissement financier, l'Etat interviendra en vue de rééquilibrer le financement de la Société pour un montant de 3 milliards.

Les priorités d'investissements seront fixées par le Gouvernement à l'occasion de l'adoption de la programmation triennale des investissements publics 1983-1985.

Les principaux moyens mis, ou à mettre en œuvre dans les huit Sociétés, pour atteindre les objectifs fixés sont les suivants :

- fonder les fréquences des dessertes sur les besoins réels, principalement en dehors des heures de pointe et durant les week-ends;

- rechercher une meilleure productivité dans tous les services, en limitant les recrutements et en assurant une plus grande mobilité du personnel;

- étaler les investissements en raison de leur impact sur les dépenses d'exploitation, notamment en allongeant la durée d'utilisation du matériel roulant.

Dans les agglomérations ayant déjà fait l'objet d'investissements en infrastructures (métro, pré-métro et métro léger), les dessertes seront en outre aménagées pour rabattre un maximum de trafic vers les ouvrages en exploitation et rentabiliser ceux-ci le mieux possible.

De son côté, la S.N.C.B. abandonnera également, dès 1983, des dessertes ferroviaires — haltes, mais aussi quelques lignes — peu fréquentées; s'y substitueront des services d'autobus. Dès 1984, elle mettra en place un plan général de rationalisation qui se traduira par une offre de trains cadencés inter-city et inter-régionaux; la reprise de certains services par des lignes d'autobus sera toujours de mise à cette occasion. Le regroupement des centres d'accueil des marchandises sera par ailleurs un objectif qui continuera à être poursuivi par la S.N.C.B.

3) Les avances récupérables que l'Etat versait traditionnellement à la R.T.M. seront supprimées dès l'exercice budgétaire 1983.

Nonobstant, la Régie a établi un budget en équilibre en prenant diverses mesures :

- la Régie aménagera sa flotte en vendant d'anciens navires et en louant et achetant deux navires RO/RO du type STENA-NAUTICA; ces navires ont une plus grande capacité de transport et consomment moins de carburant;

- en rationalisant ses équipages, en supprimant certains services (notamment le dimanche) et en mettant en place une nouvelle répartition des bateaux R.T.M. et B.R., la Régie obtiendra une diminution substantielle de ses dépenses, qui ne produira ses pleins effets qu'à terme;

- la Régie enregistrera de nouvelles recettes en entretenant des navires pour compte de tiers;

- des aménagements apportés à la formation du personnel permettront un accroissement de la productivité du personnel et du matériel utilisé, ce qui diminuera les dépenses courantes.

4) Le budget 1983 de l'O.R.N.I. a été établi en équilibre, compte tenu de la suppression du subside de l'Etat déjà de mise en 1982.

5) De exploitatierekening van de R.L.W. zal, zonder een staatstussenkomst, in evenwicht zijn — de Staat komt slechts tussenbeide op het vlak van de investeringen — dank zij verschillende maatregelen om de uitgaven te drukken. Een verhoging van de ontvangsten van de Regie, in functie van de evolutie van de financiële situatie is niet uit te sluiten.

6) Rekening houdend enerzijds met de regeringsbeslissingen tot herstructurering van de grote scheepsbouw en anderzijds met de soberheidspolitiek, werden de scheepskredieten als volgt vastgesteld :

- Intresten op leningen (Titel I) : 383,0 miljoen.
- Oprichting van het Fonds (Titel II) : 717 miljoen.

∴

Door deze maatregelen voor te stellen heeft de Regering de wil een doelmatige werking tegen de meest voordelige voorwaarden te bevorderen die verzoenbaar is met de huidige eisen van de toestand van de openbare financiën.

§ 4. BEGROTING VAN P.T.T.

De enige grote post op de begroting van P.T.T. vertegenwoordigt de overdracht aan de Regie der Posterijen, voorzien in de artikels 32.01 en 02.02 van de begroting.

Het bedrag van de Staatstussenkomst ten voordele van deze Regie evolueerde sedert 1975 als volgt :

(In miljoenen frank)

Jaren	Staatstussenkomst (art. 32.01 en 02.02)	Evolutie
1975	12 927,5	100,0
1976	15 045,1	116,4
1977	16 222,8	125,5
1978	15 999,2	123,8
1979	15 948,3	123,4
1980	15 355,3	118,8
1981	15 276,6	118,2
1982	11 922,9 ⁽¹⁾	92,2
1983	16 290,6	126,0

In vergelijking met het « verbeterd » bedrag van 1982 (15 283,6 miljoen) is de stijging van de Staatstussenkomst in 1983 (16 290,6 miljoen) beperkt tot 6,6 %.

Dit resultaat werd mogelijk door een aantal besparingsmaatregelen voor een bedrag van 1 038,8 miljoen.

Bij dit bedrag van 1 038,8 miljoen dient nog het resultaat gevoegd van een nieuwe tariefhervorming voorzien voor 1983, m.n. 1 137,8 miljoen (+ 5 % gemiddeld).

Voor 1983 wordt de dekking van de uitgaven door de eigen inkomsten aldus op 61 % gebracht.

Het nagestreefde oogmerk was, overeenkomstig de begrotingsopties van de Regering, de subsidies aan de Regie der Posterijen te beperken door grondige rationalisaties, door een gezondmaking van het beheer en door een realistische tariefpolitiek.

§ 5. HET MINISTERIE VAN OPENBARE WERKEN

De begroting van het departement van Openbare Werken bevat benevens de werkingskosten van de diensten, drie grote categorieën van uitgaven :

⁽¹⁾ N.B. Voor 1982 dient rekening gehouden met de debudgettering van het saldo van de verloven en rustdagen (2 710,7 miljoen) en met de overdracht van de R.T.T. (650 miljoen) zodat, voor de vergelijking een « verbeterd » bedrag dient aangenomen van 15 283,6 miljoenen.

5) Le compte d'exploitation de la R.V.A. sera équilibré sans intervention de l'Etat — ce dernier n'intervenant qu'au niveau des investissements — suite à la prise de diverses mesures visant à comprimer les dépenses. Un accroissement des recettes de la Régie n'est pas à exclure en fonction de l'évolution de sa situation financière.

6) Compte tenu d'une part des décisions gouvernementales relatives à la restructuration de la grande construction navale et de la politique d'austérité d'autre part, les crédits ont été fixés à :

- Intérêts sur prêts (Titre I) : 383,0 millions.
- Constitution du Fonds (Titre II) : 717 millions.

∴

En proposant ces mesures le Gouvernement a la volonté de promouvoir un fonctionnement efficace et au meilleur coût des services publics compatible avec les exigences actuelles de la situation des finances publiques.

§ 4. BUDGET DES P.T.T.

Le seul gros poste du budget des P.T.T. représente les transferts à la Régie des Postes prévus aux articles 32.01 et 02.02 du budget.

Le montant des interventions de l'Etat en faveur de ladite Régie a évolué comme suit depuis 1975 :

(En millions de francs)

Années	Intervention de l'Etat (art. 32.01 et 02.02)	Evolution
1975	12 927,5	100,0
1976	15 045,1	116,4
1977	16 222,8	125,5
1978	15 999,2	123,8
1979	15 948,3	123,4
1980	15 355,3	118,8
1981	15 276,6	118,2
1982	11 922,9 ⁽¹⁾	92,2
1983	16 290,6	126,0

Par rapport au montant « corrigé » de 1982 (15 283,6 millions), la croissance de l'intervention de l'Etat en 1983 (16 290,6 millions) a été limitée à 6,6 %.

Ce résultat a été rendu possible par une série de mesures d'économies d'un montant de 1 038,8 millions.

A ce montant de 1 038,8 millions d'économies au total, il faut ajouter le rapport attendu d'une réforme tarifaire nouvelle programmée pour 1983, soit 1 137,8 millions (+ 5 % en moyenne).

Le taux de couverture des dépenses par les recettes propres a ainsi été porté à près de 61 % pour 1983.

L'objectif poursuivi était, conformément aux options budgétaires du Gouvernement, de limiter les subventions à la Régie des Postes par des rationalisations fondamentales, un assainissement de la gestion et une politique tarifaire réaliste.

§ 5. LE MINISTERE DES TRAVAUX PUBLICS

Le budget du département des Travaux publics comprend, outre les dépenses de fonctionnement des services, trois grandes catégories de dépenses :

⁽¹⁾ N.B. Pour 1982, il faut tenir compte de la débudgettisation du solde des congés et repos (2 710,7 millions) et du transfert de la R.T.T. (650 millions), de sorte que, pour la comparaison, il s'indique de retenir le montant « corrigé » de 15 283,6 millions.

- de overdracht naar het Wegenfonds (Titel I);
- de gewone onderhoudsuitgaven van de door het departement beheerde infrastructuur (Titel I);
- de uitgaven van het investeringsprogramma (Titel II).

De kredieten van de overdracht naar het Wegenfonds vormen de bijzonderste rubriek van de lopende uitgaven van het departement.

Deze kredieten worden geraamd uitgaande van een onderzoek van de begroting van dit organisme die in het bijzonder onderhoudsuitgaven van het wegennet en financiële uitgaven met betrekking tot aangegane leningen dekt. Voor het dienstjaar 1983 vertegenwoordigt de overdracht naar het Wegenfonds 73 % van de kredieten van Titel I van het departement, tegen 66 % in 1978, het jaar vanaf hetwelk zijn aandeel steeds is toegenomen.

De uitgaven van het departement zijn dus in hoofdzaak verbonden met de infrastructuur die het beheert en ontwikkelt. De begrotingsgegevens van het investeringsprogramma van het departement zijn hernomen in het hoofdstuk II van dit deel.

De prioriteiten van de investeringen zullen door de Regering vastgesteld worden ter gelegenheid van de aanvaarding van de driejaarlijkse programmatie van de openbare investeringen 1983-1985.

Er dient opgemerkt te worden dat de Regering een gevoelige verhoging van het onderhoudskrediet van het wegen- en autowegennet alsmede van het waterwegennet beslist heeft. Indien ze beantwoordt aan een bekommernis om de bestaande infrastructuur in goede staat te houden kadert deze optie eveneens in het Regeringsbeleid ter bevordering van de tewerkstelling, gezien het immers gaat om arbeidsintensieve werken.

De Regie der Gebouwen, als parastatale instelling — categorie A — beheert, onder voogdij van de Minister van Openbare Werken, momenteel circa 2 500 staatsgebouwen, met uitzondering van de militaire gebouwen en de schoolgebouwen. Buiten deze activiteit in het kader van het Departement van Openbare Werken treedt ze nog als bouwheer op voor de Regie der Posterijen en het Wegenfonds en richt ze met kredieten, uitgetrokken op de begrotingen van de respectievelijke Departementen, gebouwen en instellingen op voor de huisvesting van de rijkspsihiatrische Instituten, de beide gemeenschappen (cultuurgebouwen), de sportcentra van BLOSO en ADEPS, P.M.S.-Centra, de Regie voor Maritiem Transport, e.a.

Algemene doelstelling.

a) Evenals tijdens de vorige dienstjaren zal het beleid der Gebouwen er in bestaan een stabilisering, zelfs een vermindering van de inhuurnemingen te bekomen door eventuele aankoop van gebouwen, maar vooral door het bevorderen van de nieuwbouw. Tevens zal er bij het vervallen van belangrijke huurcontracten, naar gestreefd worden voordeliger huurvoorwaarden te bekomen waardoor belangrijke besparingen zullen verwezenlijkt worden.

b) Wat het onderhoud van de gebouwen betreft, zal in 1983 een speciale inspanning geleverd worden opdat de staatsdiensten in degelijke lokalen zouden gehuisvest worden. De Regie der Gebouwen tracht als een « goede huisvader » verder haar patrimonium in goede staat te behouden en zal er over waken dat de meest dringende onderhoudswerken met prioriteit zullen worden uitgevoerd.

Energiebeleid

Zoals tijdens het vorig dienstjaar zal er speciaal over gewaakt worden dat alle op te richten staatsgebouwen zullen voldoen aan de verplichtingen van norm B 62-301 (K 80) inzake thermische isolatie. Tevens zullen er welbepaalde projecten, die op de selectieve begrotingsschijf 1982 weerhouden werden, worden uitgevoerd met alternatieve verwarmingssystemen.

- le transfert au Fonds des Routes (Titre I);
- les dépenses d'entretien ordinaire des infrastructures gérées par le département (Titre I);
- les dépenses du programme d'investissements (Titre II).

Les crédits de transfert au Fonds des Routes constituent la principale rubrique des dépenses courantes du département.

Ces crédits sont évalués au départ d'un examen du budget de cet organisme qui couvre en particulier des dépenses d'entretien des réseaux routiers et des dépenses financières afférentes aux emprunts contractés. Pour l'exercice 1983, le transfert au Fonds des Routes représentera 73 % des crédits du Titre I du département, contre 66 % en 1978, année à partir de laquelle sa part n'a cessé de progresser.

Les dépenses du département sont donc essentiellement liées aux infrastructures qu'il gère et qu'il développe. Les données budgétaires du programme d'investissements du département sont reprises au chapitre II de la présente partie.

Les priorités d'investissements seront fixées par le Gouvernement à l'occasion de l'adoption de la programmation triennale des investissements publics 1983-1985.

Il est à noter que le Gouvernement a décidé d'augmenter sensiblement les crédits d'entretien du réseau routier et auto-routier et du réseau des voies navigables. Si elle répond à la préoccupation de maintenir en bon état l'infrastructure, cette option s'inscrit également dans la politique gouvernementale de promotion de l'emploi, tant il est vrai qu'il s'agit de travaux à haute intensité de main-d'œuvre.

La Régie des Bâtiments, en tant qu'institution parastatale — catégorie A — gère actuellement, sous tutelle du Ministre des Travaux publics, environ 2 500 bâtiments de l'Etat, à l'exception des bâtiments militaires et des bâtiments scolaires. Outre cette activité, dans le cadre du Département des Travaux publics, elle intervient encore en tant que maître de l'ouvrage pour la Régie des Postes et le Fonds des Routes et elle construit, au moyen de crédits inscrits aux budgets des Départements respectifs, des bâtiments et établissements pour le logement des Instituts psychiatriques de l'Etat, des deux Communautés (bâtiments culturels), des centres sportifs de l'ADEPS et de BLOSO, des centres P.M.S., de la Régie des Transports maritimes entre autres.

Objectifs généraux.

a) Tout comme lors des exercices précédents, la politique des Bâtiments consiste à assurer une stabilisation, voire une diminution des prises en location, et ce, par l'acquisition éventuelle de bâtiments, mais surtout par la stimulation de nouvelles constructions. En outre, lors de l'expiration de baux de location importants, l'on s'efforcera d'obtenir des conditions de location plus avantageuses permettant ainsi de réaliser des économies importantes.

b) En ce qui concerne l'entretien des bâtiments, un effort spécial sera consenti en 1983; les mesures nécessaires sont prises pour que les services de l'Etat soient logés dans des locaux appropriés. La Régie des Bâtiments essaie, en tant que « bon père de famille », de conserver son patrimoine en parfait état et veillera à ce que les travaux d'entretien les plus urgents soient exécutés par priorité.

Politique d'énergie

Comme au cours de l'exercice précédent, une importance primordiale sera accordée au fait que tous les bâtiments à construire par l'Etat, répondent aux exigences de la norme B 62-301 (K 80) en matière d'isolation thermique. En outre, l'on procèdera à l'exécution de projets retenus sur la tranche budgétaire sélective 1982, avec systèmes de chauffage alternatifs.

De activiteiten van het Bestuur voor Elektriciteit en Electromechanica beslaan vooral de volgende technische domeinen:

Elektromechanische uitrustingen voor kunstwerken.

Hieronder verstaat men de mechanische en elektrische uitrustingen van de beweegbare bruggen, van de tunnels, de stuwdammen, de schepen-elevatoren, de sluizen, enz... Het B.E.E. wendt in al die domeinen geen eigen kredieten aan, maar voert de installaties uit ten laste van de begroting van het Bestuur der Waterwegen en het Wegenfonds, voor wat betreft wegentunnels.

De mechanische en elektrische uitrustingen op het wegen- en autowegenet.

Deze installaties zijn bestemd om de verkeersveiligheid te verzekeren.

De elektrische en mechanische uitrustingen in gebouwen.

Installaties voor afstandsbediening en -meting, teletransmissie en informatie.

Deze activiteiten maken deel uit van een vast programma dat hoofdzakelijk tot doel heeft:

- de beheersing van de oppervlakte-wateren;
- de regeling van het wegverkeer;
- de coördinatie van de seininstallaties binnen de grote agglomeraties;
- de afstandsbediening van de wegverlichting, ten einde deze in- en uit te schakelen in functie van de plaats, het tijdstip, de verkeersdichtheid en de lokale weersomstandigheden.

Sectie 3

Cel Nationale Opvoeding

De voor 1983 voorziene uitgaven stijgen met 4,5% voor de twee sectoren, hetzij een stijging van 4,6% voor de lopende uitgaven en een status quo voor de kapitaalsuitgaven ten opzichte van de oorspronkelijke begroting van 1982. De relatief geringe stijgingsvoet van de lopende uitgaven is te verklaren door de bezuinigingsmaatregelen die in 1982 werden genomen.

Het jaarrendement van deze maatregelen wordt gevaloriseerd voor de begroting van 1983.

Het onderwijsbeleid in 1983 is de uitvoering en de voortzetting van de beleidsopties die in 1982 door de Regering werden opgezet met het oog op het realiseren van de bezuinigingsobjectieven van de begroting 1982.

Er werden verder andere maatregelen genomen teneinde een betere arbeidsverdeling te verzekeren door de beperking van de cumul en de veralgemening van de deeltijdse arbeid. Aldus werd het systeem van deeltijdse arbeid in het basisonderwijs ingevoerd.

Tenslotte wordt er gewerkt aan het instellen bij de Rijksinstellingen van een stelsel van bestedingsautonomie en van financiële verantwoordelijkheid.

A. TITEL I

1. *Personeelsuitgaven.*

De uitgaven m.b.t. het onderwijzend personeel bedragen respectievelijk 75 miljard voor de Franstalige sector en 97 miljard voor de Nederlandstalige sector hetzij 85% van het geheel der uitgaven.

Les activités de l'Administration de l'Electricité et de l'Electromécanique se situent essentiellement dans les domaines techniques suivants:

Equipements électromécaniques d'ouvrages d'art.

Il s'agit des équipements mécaniques et électriques de ponts mobiles, de tunnels, de barrages, d'élévateurs à bateaux, d'écluses, etc... L'A.E.E. n'opère pas dans ces domaines avec des crédits qui lui sont propres, mais exécute les installations à charge de l'Administration des Voies hydrauliques et du Fonds des Routes pour les tunnels routiers.

Equipement mécaniques et électriques sur le réseau routier et autoroutier.

Ces installations sont destinées à assurer la sécurité routière.

Equipements électriques et mécaniques dans les bâtiments.

Installations de télécommande, de télémessure, de télé-signalisation et d'informatique.

Ces activités, s'intègrent dans un vaste programme ayant notamment pour objectif:

- la maîtrise des eaux de surface;
- la régulation du trafic routier;
- la coordination des installations de signalisations routières à l'intérieur des grandes agglomérations;
- la commande à distance de l'éclairage routier, permettant d'enclencher ou d'éteindre celui-ci en fonction du lieu, de l'heure, de l'intensité du trafic et des circonstances atmosphériques locales.

Section 3

Cellule Education nationale

Les dépenses prévues pour 1983 augmentent de 4,5% pour les deux secteurs, soit 4,6% pour les dépenses courantes et un statu quo pour les dépenses de capital par rapport au budget initial de 1982. Ce taux de croissance relativement faible pour les dépenses courantes s'explique par les mesures d'économies prises en 1982.

Le rendement annuel de ces mesures a été valorisé pour le budget de 1983.

La politique de l'enseignement s'inscrit en 1983 dans la poursuite et l'exécution des options qui ont été retenues en 1982 par le Gouvernement en vue d'atteindre les objectifs d'économies du budget 1982.

Des mesures ont, en outre, été prises afin d'assurer une meilleure répartition du travail par l'imitation des cumuls et la généralisation du travail à temps partiel. C'est ainsi que le temps partiel a été instauré dans l'enseignement fondamental.

Enfin, l'autonomie de gestion et la responsabilité financière pour les établissements de l'Etat seront organisées.

A. TITRE I

1. *Les dépenses de personnel.*

Les dépenses relatives au personnel enseignant s'élèvent respectivement à 75 milliards pour le secteur F et à 97 milliards pour le secteur N, c'est-à-dire 85% de l'ensemble des dépenses.

— Het basisonderwijs.

De gemiddelde kostprijs per leerling ⁽¹⁾ in het basisonderwijs bedraagt ongeveer 50 000 frank.

De vermindering van de schoolbevolking in het basisonderwijs verklaart de geringe stijgingsvoet van de personeelskosten.

— Het bijzonder onderwijs.

De gemiddelde kostprijs per leerling in het bijzonder onderwijs bedraagt ongeveer 200 000 frank. De beperking van de kapitaalperiode tot 95% maakt het mogelijk om deze uitgaven te beperken.

Andere maatregelen werden genomen om de dubbele betrekkingen op te heffen en om de cumul van de Staatssubsidies te vermijden.

— Het secundair onderwijs.

De kredieten voorzien voor het onderwijzend personeel van dit niveau slorpen respectievelijk 50% van de begroting van de sector N en 39% van de begroting van de sector F op.

Tijdens de laatste 10 jaar was het pedagogisch comfort van dit onderwijsniveau stelselmatig gestegen vooral ten gevolge van de invoering van het vernieuwd secundair onderwijs dat ongeveer 30% duurder is dan het secundair onderwijs van het type II. Ten einde de invoering van het V.S.O. financieel te houden voor alle onderwijsnetten waren aanpassingen van de normen terzake onafwendbaar.

Besparingsmaatregelen worden dus verwacht :

- de verhoging van de behouds- en oprichtingsnormen;
- de betaling van de regenten in 21sten;
- de verstrakking van de normen voor het hulppersoneel;
- de niet-betaling van het werkuur in ploegverband.

Tegelijkertijd werden de autonome aanwendingsmogelijkheden van het ter beschikking gestelde urenkrediet in functie van de noden van de scholen uitgebreid. Het urenkrediet werd verhoogd teneinde de organisatie van één uur klasseraad en klasleiding mogelijk te maken.

De gemiddelde kostprijs in het secundair onderwijs bedraagt 150 000 frank voor de Franstalige sector en 120 000 frank voor de Nederlandstalige sector. Het verschil is te verklaren door de grotere uitbreiding van het onderwijs van het type I in de franstalige sector.

— Het niet-universitaire hoger onderwijs.

De gemiddelde kostprijs per student in het hoger onderwijs bedraagt ongeveer 135 000 frank. De vermindering van het urenkapitaal en de verhoging van de normen maken het mogelijk om de uitgaven in de hand te houden.

— Het universitair onderwijs.

Het stijgingspercentage van de werkingstoelagen bedraagt 6,44% t.o.v. 1982.

De saneringsplannen die door de deficitaire instellingen moeten ingediend worden hebben tot doel het financieel evenwicht te herstellen in het kader van een grotere beheersvrijheid.

— Het onderwijs van sociale promotie.

De stijging van de kredieten kon hoofdzakelijk worden beperkt door de harmonisatie van de loonregimes van deze onderwijsvorm en het dagonderwijs.

Bovendien werden rationalisatiemaatregelen genomen om de achterhaalde studierichtingen op te heffen en om de schoolbevolking in de loop van het jaar te controleren.

— L'enseignement fondamental.

Le coût moyen d'un élève dans l'enseignement fondamental se situe autour de 50 000 francs ⁽¹⁾.

La diminution de la population scolaire dans l'enseignement fondamental explique le faible taux d'augmentation des coûts de personnel.

— L'enseignement spécial.

Le coût moyen d'un élève fréquentant l'enseignement spécial approche les 200 000 francs. La limitation du capital période à 95%, permet de freiner ces dépenses.

D'autres mesures ont été prises afin de supprimer les doubles emplois et d'éviter le cumul des interventions du budget de l'Etat.

— L'enseignement secondaire.

Les crédits prévus pour le personnel enseignant de ce niveau absorbent respectivement 50% du budget du secteur N et 39% du budget du secteur F.

Au cours des dix dernières années, le confort pédagogique de ce niveau d'enseignement a été considérablement augmenté par l'introduction du « rénové » qui coûte, en moyenne, 30% de plus que le type II. Afin de permettre au budget de l'Etat de supporter ces dépenses, une adaptation des normes applicables à tous les réseaux d'enseignement était inéluctable.

Des économies sont donc attendues :

- de l'augmentation des normes de maintien et de création;
- du paiement des A.E.S.I. en 21es;
- du renforcement des normes pour le personnel auxiliaire;
- du non-paiement de l'heure de travail en équipe.

Simultanément l'autonomie des écoles est renforcée par la possibilité d'affecter le crédit d'heure en fonction des besoins des écoles. Le crédit d'heure a été augmenté afin de permettre l'organisation d'une heure de conseil de classe et de direction de classe.

Le coût moyen d'un élève dans le secondaire s'élève à 150 000 francs pour le secteur francophone et à 120 000 francs pour le secteur néerlandophone. La différence s'explique par la plus grande extension de l'enseignement de type I dans le secteur francophone.

— L'enseignement supérieur non universitaire.

Dans l'enseignement supérieur, le coût moyen d'un étudiant se situe autour de 135 000 francs. La diminution du capital heure et le relèvement des normes permet de contenir les dépenses.

— L'enseignement universitaire.

Le taux d'augmentation des allocations de fonctionnement s'élève à 6,44% par rapport à 1982.

Les plans d'assainissement à introduire par les universités en déficit ont pour but de restaurer l'équilibre financier dans le cadre d'une plus grande autonomie de gestion.

— L'enseignement de promotion sociale.

La croissance des crédits a pu être limitée, principalement, par l'harmonisation des régimes pécuniaires de cet enseignement et de l'enseignement de plein exercice.

En outre, des mesures de rationalisation ont été prises afin de supprimer les sections désuètes et de contrôler la population scolaire en cours d'année.

⁽¹⁾ Het gaat om de gemiddelde budgettaire kostprijs.

⁽¹⁾ Il s'agit du coût moyen budgétaire.

2. Werkingsuitgaven.

Rekening houdende ondermeer met de stijging van de energiekosten en hun relatief aandeel in de werkingskosten wordt met betrekking tot de kredieten en de werkingstoelagen gerekend met een stijgingspercentage van 8,43%.

3. Andere lopende uitgaven.

In uitvoering van de Regeringsbeslissingen van 7 maart 1982 wordt thans gewerkt aan een besluit waardoor het aantal leden van het onderwijzend personeel dat belast wordt met een bijzondere opdracht beperkt tot 0,15% van het onderwijspersoneel.

Ten slotte wordt de controle op en de recuperatie van ten onrechte uitbetaalde wedden en lonen opgedreven.

B. TITEL II

De kapitaaluitgaven blijven op hetzelfde niveau als 1982.

Sectie 4

De cel van de gezagsdepartementen

De cel van de gezagsdepartementen omvat de diensten van de Eerste Minister, de departementen van Buitenlandse Zaken en van Buitenlandse Handel, van Ontwikkelingssamenwerking, van Financiën, van Justitie, van Landsverdediging en de Rijkswacht, Binnenlandse Zaken, alsook de begroting van de Dotaties. Het geheel van die begrotingen vertegenwoordigt ongeveer 17% van de lopende begroting van de Staat.

De toename van de lopende kredieten van de gezagsdepartementen bedraagt 7,1% t.o.v. de begrotingen die werden ingediend in 1982. Teneinde dit resultaat te bereiken, werden besparingsmaatregelen getroffen, waarvan hieronder de voornaamste:

1. toepassing van strikte groeinormen voor de werkingskosten die, zo dit nog moet worden beklemtoond, de voornaamste post vormen van de lopende uitgaven van de gezagsdepartementen (controle op het energieverbruik, het beheer van gebouwen, kosten voor roerende goederen, kantoorbenodigdheden, drukwerk, vervoer, alsook inzake het personeel en de werking van de diensten);

2. rationalisering en vermindering van operationele activiteiten (met name op het departement van landsverdediging);

3. modulatie van het tienjarenplan van Landsverdediging;

4. verhoging van de dotaties aan de Fondsen voor Gemeenten en Provincies, waarbij uiting gegeven wordt aan de zorg om deze te behandelen zoals de andere Staatsuitgaven, met uitzondering van de lasten van de openbare schuld.

Aldus is de groeinorm van deze Fondsen voor 1983 vastgesteld op 5,7%. De Regering heeft bovendien de opties vastgelegd die de structurele hervormingen op dit vlak zullen leiden:

a) het geheel van de dotaties van de Fondsen voor Gemeenten en Provincies voor de komende jaren, zal jaarlijks toenemen volgens een identieke norm die is ingeschreven in de wet, zodat die instellingen vooraf de van die Fondsen afkomstige inkomsten kennen;

b) de gemeentelijke fiscaliteit zal vrijgegeven worden;

c) het verplicht evenwicht van de gemeentefinanciën zal worden ingeschreven in de gemeentewet.

De gemeenten in deficit zullen verplicht zijn zich te richten naar de normen van de Staat inzake het onderwijs en het openbaar ambt.

d) er zullen oplossingen worden gezocht om de gemeenten te helpen die zijn geconfronteerd met abnormale structurele schulden;

e) er zullen maatregelen worden getroffen om de deficits van de ziekenhuizen te beperken.

2. Dépenses de fonctionnement.

Compte tenu notamment de l'augmentation des coûts énergétiques et de leur importance relative dans les frais de fonctionnement, un taux de croissance de 8,43% a été retenu pour les crédits et les subventions de fonctionnement.

3. Autre dépenses courantes.

En application des mesures d'économies décidées par le Gouvernement, un arrêté royal est en cours d'élaboration pour les chargés de mission; il vise à limiter leur nombre à 0,15% du personnel enseignant.

Enfin, le contrôle et la récupération des indûs seront renforcés.

B. TITRE II

Les Dépenses de capital sont maintenues au niveau de 1982.

Section 4

La cellule des départements d'autorité

La cellule des départements d'autorité regroupe les services du Premier Ministre, les départements des Affaires étrangères et du Commerce extérieur, de la Coopération au Développement, des Finances, de la Justice, de la Défense nationale et de la Gendarmerie, de l'Intérieur ainsi que le Budget des Dotations. L'ensemble de ces budgets représente environ 17% du Budget courant de l'Etat.

La progression des crédits courants des départements d'autorité s'élève à 7,1% par rapport aux budgets déposés 1982. Pour atteindre ce résultat, des mesures d'économie ont été prises, dont les principales sont les suivantes:

1. l'application de normes strictes de croissance des frais de fonctionnement qui, doit-on souligner, constituent le poste majeur des dépenses courantes des départements d'autorité (contrôle de consommation d'énergie, de gestion des bâtiments, de frais de mobiliers, de matériel de bureau, d'imprimés et de transport, ainsi qu'en matière de personnel et de fonctionnement des services);

2. la rationalisation et la diminution d'activités opérationnelles (notamment au Département de la Défense nationale);

3. la modulation du plan décennal de la Défense nationale;

4. l'augmentation des dotations aux Fonds des Communes et des Provinces traduisant la préoccupation de traiter celles-ci à l'instar des autres dépenses de l'Etat, à l'exception des charges de la dette publique.

Ainsi pour 1983, la norme d'accroissement de ces Fonds est fixée à 5,7%. Le Gouvernement a en outre arrêté les options qui guideront des réformes structurelles dans ce domaine:

a) l'ensemble des dotations aux Fonds des Communes et des Provinces pour les années ultérieures croîtra annuellement selon une norme identique inscrite dans la loi de manière à permettre à ces institutions de connaître à l'avance les ressources à attendre de ces Fonds;

b) la fiscalité communale sera libérée;

c) l'obligation de l'équilibre des finances communales sera inscrit dans la loi communale.

Les communes en déficit seront obligées de s'aligner sur les normes de l'Etat pour ce qui concerne l'enseignement et la fonction publique.

d) des solutions seront recherchées pour aider les communes à faire face à des dettes structurelles anormales;

e) des mesures seront prises pour limiter les deficits des hôpitaux.

Sectie 5

Openbaar Ambt

A. — Inleiding.

Op het ogenblik dat de crisis de Staten ertoe verplicht zware budgettaire bezuinigingsmaatregelen te treffen gespreid over meerdere jaren, kan men niet vermijden dat het Openbaar Ambt het voorwerp uitmaakt van vragen en debatten die hetgeen gisteren nog onwankelbaar scheen, terug op losse schroeven zetten.

De analyse van de effectieven van het Openbaar Ambt, sedert 1971, toont aan dat indien de toename van het aantal ambtenaren overeenstemt met een aangroei van de diensten aangeboden door de openbare machten, zij eveneens aansluit bij een weloverwogen actie in de strijd tegen de werkloosheid.

In de loop der jaren is het evenwel duidelijk geworden dat men de budgettaire limiet die door de openbare machten geduld kon worden nadert, zelfs overschreden heeft. In 1982 bereikte de jaarlijkse loonmassa voor het geheel van de ambtenaren van de openbare diensten, ten laste van de begroting van de Staat, het bedrag van 420 miljard.

Overeenkomstig haar politiek van budgettaire gezondmaking, gespreid over meerdere jaren, heeft de Regering een reeks beslissingen getroffen ⁽¹⁾. Deze beslissingen steunen op drie beginselen:

- a) de beheersing van de evolutie van de loonmassa;
- b) de eerbiediging van de fundamentele regelen van het administratief en geldelijk statuut;
- c) een strikter en functioneler beleid.

B. — De evolutie van de loonmassa.

Teneinde de groei van de personeelsuitgaven in de hand te houden, heeft de Regering volgende opties weerhouden.

Eensdeels zal in 1983 het effectief van de ambtenaren die door de Staat bezoldigd worden, 1,5 % lager moeten zijn dan het effectief op 31 maart 1982. Dit doel moet bereikt worden door de niet-vervanging van de natuurlijke personeelsafvloeiingen.

Wel te verstaan kan het hier niet gaan om een blinde maatregel: voor sommige diensten kan het effectief gehandhaafd, zelfs vermeerderd worden, terwijl het voor een zekere aantal gevoelig zal verminderd worden.

Anderzijds zal een bezuiniging van 10 miljard doorgevoerd worden, bedrag dat overeenstemt met het veranderlijk gedeelte van de eindejaarspremie.

Evenwel zullen alternatieve begrotingsmaatregelen met een evenwaardig rendement weerhouden kunnen worden tijdens het overleg gepleegd met de representatieve organisaties van de werknemers uit de publieke sektor.

C. — Een strikter en functioneler beleid.

Een methodologische studie die voorafging aan de voorbereiding van de begroting heeft een serie leemten en starheden aan het licht gebracht. Leemten in de kennis zelf van de inhoud van het begrip « openbaar ambt »; starheden waarop de verantwoordelijken stuiten in hun streven naar een soepele en pragmatische toepassing van adekwate maatregelen.

a) Men kent de effectieven van het openbaar ambt, op 30 juni, slechts ten vroegste tegen het einde van het lopende jaar. Dit is ook zo voor wat betreft de loonmassa die ermee overeenstemt. Dit is in hoofdzaak te wijten aan twee factoren: de toename

Section 5

Fonction Publique

A. — Introduction.

Au moment où la crise impose aux Etats des efforts d'assainissement budgétaire sévères et portant sur plusieurs années, on ne peut éviter que la Fonction Publique fasse l'objet d'interrogations et de débats qui remettent en cause ce qui, hier encore, paraissait inébranlable.

L'analyse des effectifs de la Fonction Publique, depuis 1971, montre que si l'augmentation du nombre de fonctionnaires correspond à une croissance des services offerts par les pouvoirs publics, elle correspond également à une action délibérée de lutte contre le chômage.

Au fil des années cependant, il est devenu évident que l'on s'approche, voire que l'on a dépassé, la limite du budgétarisme supportable par les pouvoirs publics. En 1982, la masse salariale annuelle de l'ensemble des agents des services publics, à charge du budget de l'Etat, a atteint la somme de 420 milliards.

En conformité avec sa politique pluriannuelle d'assainissement budgétaire, le Gouvernement a pris une série de décisions ⁽¹⁾. Celles-ci s'articulent selon 3 principes:

- a) la maîtrise de l'évolution de la masse salariale;
- b) le respect des principes généraux des statuts administratifs et pécuniaires;
- c) une gestion plus rigoureuse et plus fonctionnelle.

B. — L'évolution de la masse salariale.

Afin de maîtriser la croissance des dépenses de personnel, le gouvernement a retenu les options suivantes.

D'une part, en 1983, l'effectif des agents rémunérés par le budget de l'Etat devra être inférieur de 1,5 % à l'effectif constaté au 31 mars 1982. Ce but devra être atteint par le non remplacement des départs naturels.

Bien entendu, il ne peut s'agir d'une mesure aveugle: certains services peuvent voir leurs effectifs maintenus, voire augmentés, tandis qu'un certain nombre doivent les voir diminuer davantage.

D'autre part, sera économisée une somme de 10 milliards qui correspond à la partie mobile de la prime de fin d'année.

Toutefois, des mesures alternatives ayant un rendement budgétaire équivalent pourront être retenues au cours de la concertation avec les organisations représentatives des travailleurs du secteur public.

C. — Une gestion plus rigoureuse et plus fonctionnelle.

L'approche méthodologique qui a présidé à l'élaboration du budget de 1983 a mis en lumière une série de lacunes et de rigidités. Lacunes dans la connaissance même de la réalité que recouvre la notion de fonction publique; rigidités auxquelles se heurtent les responsables dans leur volonté d'application souple et pragmatique de mesures adéquates.

a) On ne connaît les effectifs de la fonction publique, en date du 30 juin, que vers la fin de l'année en cours au plus tôt. Il en va de même pour la masse salariale correspondante. Cela est dû principalement à deux facteurs: le gonflement des effectifs de

⁽¹⁾ Het toepassingsveld van deze beslissingen is, behoudens andersluidende vermelding als volgt: al de personeelsleden die rechtstreeks of onrechtstreeks door de staat bezoldigd worden met uitzondering van het personeel van de Gemeenschappen, Gewesten, Provincies, Gemeenten en O.C.M.W.'s.

⁽¹⁾ Le champ d'application de ces décisions, sauf mention contraire, est le suivant: tout personnel directement ou indirectement à charge du budget de l'Etat, à l'exception des personnels des Communautés, des Régions, des Provinces, Communes et C.P.A.S.

van de effectieven gedurende deze voorbije tien jaar en de verzameling van de gegevens volgens verouderde methodes. Om het beheer van de staatsbegroting zo goed mogelijk in toom te houden heeft de regering besloten een permanente inventaris op te richten die op de computer de statistische gegevens betreffende alle ambtenaren van de openbare diensten verzamelt. Op die wijze zal de Regering, maand na maand met kennis van de effectieven en de overeenstemmende loonmassa, over een betrouwbare beslissingsbasis beschikken.

b) Een van de wel bekende aspecten van de openbare diensten is dat indien een dienst bijkomend personeel wenst, het gemakkelijker is over te gaan tot aanwerving van buitenstaanders dan personeel te laten overhevelen van uit een andere openbare dienst. Deze opzettelijk schematische maar reële voorstelling toont wel aan dat op een ogenblik dat het globaal effectief niet meer mag aangroeien starheden en hinderpalen van alle aard moeten uit de weg geruimd worden om een minder blind, een soepeler en functioneler beleid mogelijk te maken.

In dit verband werden volgende beslissingen getroffen :

- Alle aanwervingen, in welke hoedanigheid ook, moeten toegestaan worden door het begrotingscomité. Geen enkele nieuwe bezoldiging zal voortaan nog uitgekeerd worden zonder het visum van de Inspectie van Financiën, van de Regeringscommissaris of van de afgevaardigde van de Minister van Financiën.
- In verhouding moet het aantal statutaire ambtenaren aangroeien : inderdaad het te veelvuldig beroep doen op contractuelen en tijdelijken leidt op de duur tot verstoring van de diensten en van het normale bevorderingssysteem. Het toekennen van een te groot aantal hogere functies is er een illustratie van. De Regering heeft dan ook besloten een einde te stellen aan alle wervingen die leiden tot dit slecht functioneren en strenger de toekenning voor het uitoefenen van hogere functies te controleren.
- Alvorens tot werving over te gaan moeten alle mogelijkheden inzake mobiliteit uitgeput zijn : een oproep zal gericht worden tot de vrijwilligers die in de openbare sector een betrekking wensen te vinden die beter aan hun aspiraties en kwalificaties beantwoordt; verder zullen de ambtenaren, wier dienst afgeschaft zal zijn, in andere diensten, en met prioriteit, een betrekking aangeboden krijgen die met hun bekwaamheid overeenstemt. Om dit te bereiken zullen de noodzakelijke versoepelingen en de wijzigingen van de statutaire regelen, die in begin 1982 aangevat worden, in 1983 voortgezet worden. Een dienst voor wedertewerkingstelling onder het gezag van de Minister van het Openbaar Ambt, zal opgericht worden om het personeel in mobiliteit te beheren.
- Op grond van de voorstellen van elke Minister en Staatssecretaris zal de Regering beslissen over de reorganisatie, de samenvoeging, de afschaffing of hervorming van sommige diensten of instellingen van openbaar nut. De ambtenaren die zich ingevolge deze maatregelen in overtal zullen bevinden zullen ter beschikking gesteld worden van de dienst voor wedertewerkingstelling.
- Tenslotte zal de formule van tewerkingstelling van stagiairs R.V.A. in de sector Ministeries herzien worden volgens een andere stageformule die waarvoor enkel de laureaten van de wervingsexamens in aanmerking komen en die moet toelaten de beste elementen langer dan een jaar in dienst te houden.

ces 10 dernières années et le collationnement des données selon des méthodes désuètes. Désireux de maîtriser au plus près la gestion du budget de l'Etat, le gouvernement a décidé de créer un inventaire permanent qui reprendra, sur ordinateur, les éléments statistiques concernant tous les agents des services publics. De telle sorte que, connaissant de mois en mois les effectifs et la masse salariale correspondante, le gouvernement disposera d'une base de décision fiable.

b) Un des aspects bien connus du fonctionnement des services publics, c'est qu'il est plus facile, quand un service désire du personnel supplémentaire, de le recruter à l'extérieur que de le faire venir d'un autre service public. Cette description volontairement schématique, mais réelle, montre bien qu'à l'heure où l'effectif global ne peut absolument plus croître, en ayant un impact budgétaire, rigidités et obstacles divers doivent être surmontés pour permettre une gestion plus souple et plus fonctionnelle.

A cet égard, les décisions suivantes ont été prises :

- Tous les recrutements, à quelque titre que ce soit, doivent être autorisés par le Comité du Budget. Aucune nouvelle rémunération ne sera désormais payée sans le visa de l'Inspection des Finances, du Commissaire du Gouvernement ou du délégué du Ministre des Finances.
- La proportion d'agents statutaires doit croître : en effet, le recours trop fréquent à des agents non statutaires tend au fil du temps à perturber les services et l'organisation normale du système d'avancement. Le trop grand nombre d'allocations accordées pour exercice de fonctions supérieures en est une illustration. Aussi le gouvernement a-t-il décidé de mettre fin à tous les recrutements aboutissant à ce dysfonctionnement et à contrôler davantage les conditions d'octroi des allocations pour exercice de fonctions supérieures.
- Avant tout recrutement on devra épuiser toutes les possibilités de mobilité : appel sera fait aux volontaires désireux de trouver, à l'intérieur du secteur public, un emploi plus adapté à leurs aspirations; d'autre part les agents dont le service aura été supprimé se verront proposer, dans d'autres services, et par priorité, un emploi correspondant à leurs compétences. Pour ce faire, ont débuté en 1982 et se poursuivront en 1983, l'assouplissement et les modifications nécessaires des règles statutaires. Pour gérer le personnel en mobilité, un service de réaffectation sera créé sous l'autorité du Ministre de la Fonction publique.
- Sur base des propositions de chaque Ministre et Secrétaire d'Etat, le Gouvernement décidera de réorganiser, fusionner, supprimer ou transformer certains services et organismes d'intérêt public. Les agents qui seraient en excédent à la suite de ces mesures seront mis à la disposition du Service de réaffectation.
- Enfin, la formule des stagiaires O.N.E.M. dans le secteur Ministères sera revue suivant une autre formule de stage s'adressant uniquement aux lauréats des examens de recrutement et permettant de garder les meilleurs éléments au-delà d'un an.

HOOFDSTUK VI

De sociale stelsels

Sectie 1

De sociale prestaties

In het raam van de budgettaire mogelijkheden heeft de Regering haar politiek ten bate van de minstbedeelden voortgezet.

Daarenboven wordt er een speciale inspanning gedaan inzake het tewerkstellingsbeleid en worden de speciale maatregelen getroffen tot opslorping van de werkloosheid verder gezet en nog uitgebreid.

De Rijksbegroting vertegenwoordigt evenwel slechts een gedeelte van die prestaties. Het overige gedeelte wordt gefinancierd door de bijdragen en afhoudingen van de werkgevers en de werknemers.

De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van de sociale prestaties die aan de verschillende categoriën van begunstigten worden verleend:

(In miljarden frank.)

CHAPITRE VI

Les régimes sociaux

Section 1

Les prestations sociales

Dans le cadre des possibilités budgétaires, le Gouvernement a poursuivi sa politique en faveur des plus défavorisés.

En outre un effort spécial est fait en matière de politique de l'emploi et les mesures spéciales qui ont été prises pour résorber le chômage sont poursuivies et même élargies.

Le budget de l'Etat ne représente toutefois qu'une fraction des prestations sociales. La part la plus importante en est financée par les cotisations des employeurs et des travailleurs.

Le tableau ci-après donne un aperçu des prestations réparties selon les diverses catégories de bénéficiaires:

(En milliards de francs.)

	Verwezenlijkingen — Réalisations				1982		1983
	1978	1979	1980	1981	Initiaal — Initial	Aangepast — Ajusté	Voorstellen (?) Propositions
Oorlogsslachtoffers. — <i>Victimes de la guerre</i>	15,6	12,6	18,1	18,3	18,5	19,5	21,2
Pensioenen ⁽¹⁾ . — <i>Pensions</i> ⁽¹⁾	192,3	214,3	235,5	259,6	272,5	288,9	304,4
* Gezinsprestaties ⁽²⁾ . — <i>Prestations familiales</i> ⁽²⁾	87,0	97,8	102,3	109,3	105,8	110,0	111,9
Vervangingsinkomsten ⁽³⁾ . — <i>Revenu de remplacement</i> ⁽³⁾	144,5	155,5	174,8	208,3	226,1	231,2	257,7
* Gezondheidsbeleid. — <i>Politique de santé</i>	156,5	167,9	178,7	192,7	202,3	210,1	235,3
* Tewerkstellingsbeleid ⁽⁴⁾ . — <i>Politique de l'emploi</i> ⁽⁴⁾	8,0	19,1	20,3	20,7	23,5	22,8	29,0
* Huisvesting ⁽⁵⁾ . — <i>Logement</i> ⁽⁵⁾	9,3	11,8	12,7	13,6	14,7	14,7	15,8
Vakantie ⁽⁶⁾ . — <i>Vacances</i> ⁽⁶⁾	100,0	104,7	106,0	122,2	125,0	122,7	123,6
Schoolabonnementen. — <i>Abonnements scolaires</i>	0,9	1,2	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4
Sociale abonnementen. — <i>Abonnements sociaux</i>	5,3	5,5	6,0	6,3	6,2	6,0	6,0
* Nationaal studiefonds. — <i>Fonds national des études</i>	1,7	2,5	2,6	2,8	3,0	3,0	3,3
Minder-validen. — <i>Handicapés</i>	12,0	12,8	14,5	15,2	17,2	16,9	19,0
Militievergoeding. — <i>Indemnités de milice</i>	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
Bestaansminimum. — <i>Minimum de moyens d'existence</i>	0,8	1,6	1,6	1,4	1,6	2,0	2,2
Totaal. — <i>Total</i>	734,3	807,7	874,8	972,3	1 018,3	1049,7	1 131,3

(*) In deze cijfers werd rekening gehouden met een geraamd bedrag voor een bepaald aantal posten die overgegaan zijn naar de gewesten en gemeenschappen.

(1) Met inbegrip van het aan de gepensioneerden betaald vakantiegeld maar met uitsluiting van de overheidsdiensten.

(2) Het onderhoud van de door Justitie geplaatste kinderen inbegrepen, maar met uitsluiting van het personeel der overheidsdiensten. Voor 1982 werd het bedrag van de kinderbijslag verminderd met 500 frank per maand en per recht-hebbende behalve voor de wezen, minder-validen, kinderen van gepensioneerden en werklozen, evenals werknemers die minder verdienen dan 27 357 frank per maand (index 157,92). Voor 1983, wordt rekening gehouden met dezelfde maatregel.

(3) Invaliditeitspensioenen der mijnwerkers, vergoedingen voor arbeidsongeschiktheid van het R.I.Z.I.V., wegens arbeidsongevallen en wegens beroepsziekten, werkloosheidsvergoedingen, bruggpensioenen.

(4) Dit bedrag bevat, buiten de toelagen inzake beroepsopleiding, het programma tot opslorping van de werkloosheid, d.w.z.: het speciaal tijdelijk kader, de werklozen tewerkgesteld door de overheid, de premies voor stagiairs, de humanisering van de arbeidsvoorwaarden, de arbeidsplaatspremies en het derde arbeidscircuit. Het houdt nochtans geen rekening met de bedragen van de bruggpensioenen die opgenomen zijn in de rubriek « Vervangingsinkomsten ».

(5) Bouwpremies, krotopruijing, renteversillen.

(6) Met inbegrip van het vakantiegeld voor bedienden, maar met uitsluiting van het personeel van de overheidsdiensten en rekening houdend met de vermindering van 7 % op het dubbel vakantiegeld en de 2 dagen van de 4de week in 1982 en 11% in 1983.

(*) Dans ces chiffres il a été tenu compte d'un montant estimé pour un certain nombre de postes qui sont passés aux régions et aux communautés.

(1) Y compris le pécule de vacances aux pensionnés, mais à l'exclusion des services publics.

(2) Y compris l'entretien des enfants de Justice, mais à l'exclusion du personnel des services publics. Pour 1982, le montant des allocations familiales a été réduit de 500 francs par mois et par ayant-droit, à l'exclusion des orphelins, des handicapés, des enfants de pensionnés et chômeurs, ainsi que des travailleurs salariés dont le revenu est inférieur à 27 357 francs par mois (index 157,92). Pour 1983, il est tenu compte de la même mesure.

(3) Pensions d'invalidité des mineurs, indemnités d'incapacité de travail de l'I.N.A.M.I., d'accidents du travail et de maladies professionnelles, allocations de chômage, prépensions.

(4) Ce montant contient, outre les subsides en matière de formation professionnelle, le programme de résorption du chômage, c'est-à-dire : cadre spécial temporaire, les chômeurs occupés par les pouvoirs publics, les primes aux stagiaires, l'humanisation du travail, les primes d'emploi et le troisième circuit du travail. Il ne tient cependant pas compte des montants des prépensions qui sont repris sous la rubrique « Revenu de remplacement ».

(5) Primes de construction, taudis, différences d'intérêt.

(6) Y compris le pécule de vacances payés aux employés, mais à l'exclusion du personnel des services publics et en tenant compte de la diminution de 7 % sur le double pécule de vacances, y compris les 2 jours de la 4me semaine en 1982 et de la diminution de 11% en 1983.

N.B. In die tabel zijn niet opgenomen :

- a) de sommen die door de verzekeringsmaatschappijen betaald worden voor arbeidsongevallen;
- b) de renten die rechtstreeks door de verzekeringsmaatschappijen en privé-pensioenfondsen worden uitbetaald;
- c) de bedragen toegekend door de verschillende fondsen voor bestaanszekerheid.

(7) Bepaalde cijfers kunnen eventueel nog gewijzigd worden. Rekening houdend met het overleg dat met de sociale gesprekspartners plaatsheeft.

Uit deze tabel blijkt dat het geheel van de sociale prestaties in 1983 1 131,3 miljard bedraagt, tegenover 1 018,3 miljard, initiale begroting 1982 en 972,3 miljard, verwezenlijkingen 1981.

Deze cijfers zijn een bewijs van de speciale inspanning die de Regering niettegenstaande de slechte economische en financiële toestand levert op sociaal gebied, vermits de massa van de sociale prestaties in 1983 ten opzichte van 1982 initiaal, ondanks de besparingen, toeneemt met 112,9 miljard of 11,1 %.

Sectie 2

Toelagen met sociale inslag

De volgende tabel geeft een overzicht van de rijkssubsidies die begrepen zijn in het totaal bedrag van de hierboven vermelde sociale prestaties.

Wegens de hervorming van de instellingen zijn er evenwel verschuivingen opgetreden in de bevoegdheid tot toekenning van die toelagen. Om die reden worden vanaf 1980 in de tabel nog enkel die kredieten opgenomen die onder de nationale bevoegdheid vallen. Bovendien moet er rekening mede gehouden worden dat enkele gegevens nog een voorlopig karakter hebben.

Het bedrag van de toelagen met sociale inslag bedraagt 410,5 miljard in 1983 tegenover 374,2 miljard in 1982 initiaal en 379,7 miljard in 1982 aangepast. Dit is een stijgingspercentage van 9,7 % respectievelijk 8,1 %.

De toelagen aan de sociale zekerheid (met uitsluiting van de werkloosheid) stijgen in 1983 met nagenoeg 20,7 miljard ten opzichte van 1982 hetzij met 11,4 %.

De uitgaven voor de werkloosheid en het tewerkstellingsbeleid zijn in 1981 bijzonder sterk toegenomen en blijven in 1982 en in 1983 op zeer hoog niveau. Onder de sectie 3 wordt hierover uitgeweid.

De andere toelagen met sociale inslag stijgen in licht mindere mate in 1983 nml., met 6,5 miljard ten opzichte van 1982, hetzij met 10,3 %.

N.B. Ce tableau ne comprend pas :

- a) les montants payés par les compagnies d'assurances pour les accidents du travail;
- b) les rentes payées directement par les compagnies d'assurances et les caisses privées de pension;
- c) les montants attribués par les différents fonds de sécurité d'existence.

(7) Certains chiffres peuvent encore être modifiés compte tenu de la concertation sociale qui a lieu avec les partenaires sociaux.

De ce tableau, il résulte que l'ensemble des prestations sociales s'élève en 1983 à 1 131,3 milliards de francs à comparer aux 1 018,3 milliards, budget initial 1982 et aux 972,3 milliards, réalisations 1981.

Ces chiffres témoignent de l'effort particulier réalisé par le Gouvernement en matière sociale malgré la mauvaise situation économique et financière. En effet, nonobstant les mesures d'économies, la masse des prestations sociales en 1983 comparé à 1982 initial, augmente encore de 112,9 milliards ou 11,1 %.

Section 2

Subsides à caractère social

Le tableau suivant donne un aperçu des subsides de l'Etat qui sont inclus dans le total des prestations sociales mentionnées ci-dessus.

Suite à la réforme des institutions, il y a toutefois des transferts de compétence pour l'octroi de ces subsides. Il s'ensuit qu'à partir de 1980, ce tableau ne reprend plus que les crédits afférents à la compétence nationale. En outre, certaines données ont encore un caractère provisoire.

Le montant des subsides à caractère social s'élève à 410,5 milliards en 1983 contre 374,2 milliards en 1982 initial et 379,7 milliards en 1982 ajusté. Ceci correspond à un taux de croissance de respectivement 9,7 % et 8,1 %.

Les subventions à la sécurité sociale (le chômage non compris) augmentent en 1983 de 20,7 milliards environ par rapport à 1982, soit un taux de croissance de 11,4 %.

Les dépenses pour le chômage et la politique de l'emploi ont très fortement crû en 1981 et elles restent très élevées en 1982 et en 1983. Elles sont commentées à la section 3.

Les autres subsides à caractère social croissent dans une mesure légèrement moindre en 1983, soit de 6,5 milliards par rapport à 1982, ceci correspond à un taux de croissance de 10,3 %.

Toelagen met sociale inslag van de Staatsbegroting ⁽¹⁾ ⁽²⁾

(In miljarden frank)

Subsides à caractère social du budget de l'Etat ⁽¹⁾ ⁽²⁾

(En milliards de francs)

	1979	1980	1981	1982		1983	
	Verwez. — Réalís.	Verwez. — Réalís.	Verwez. — Réalís.	Init. — Init.	Aangep. — Ajusté.	Voorg. — Pro.	
A. — Toelagen aan de maatschappelijke zekerheid (zonder de werkloosheid)							A. — Subventions à la sécurité sociale (sans le chômage)
1. Maatschappelijke zekerheid van de loontrekken:							1. Sécurité sociale des salariés:
a) ziekte-invaliditeit ⁽³⁾	68,7	71,2	78,8	85,0	85,5	96,8	a) maladie-invalidité ⁽³⁾ ;
b) — pensioenen der arbeiders, bedienden, mijnwerkers en zeelieden ter koopvaardij;	29,9	29,5	35,9	46,5	47,2	50,6	b) — pensions et rentes des ouvriers, des employés, des mineurs et des marins de la marine marchande;
— brugrustpensioenen.	—	—	—	—	—	0,9	— prépensions de retraite;
— invaliditeitspensioenen der mijnwerkers	4,5	5,0	5,2	5,2	5,5	5,8	— pensions d'invalidité des mineurs;
c) kinderbijslag	0,1	0,1	—	—	—	—	c) allocations familiales.
d) beroepsziekten	7,4	7,5	8,1	8,0	8,0	8,8	d) maladies professionnelles.
Totaal	110,6	113,3	128,0	144,7	146,2	162,9	Total.
2. Sociale zekerheid van de zelfstandigen:							2. Sécurité sociale des indépendants:
a) ziekte-invaliditeit:							a) maladie-invalidité:
— verplichte	4,6	4,4	5,2	5,4	5,4	6,2	— obligatoire;
— vrije	1,4	1,4	1,4	1,3	1,5	1,3	— libre.
b) pensioenen	15,5	15,7	17,8	19,8	19,8	22,0	b) pensions.
c) kinderbijslag	4,1	4,1	4,3	3,8	3,8	4,4	c) allocations familiales.
Totaal	25,6	25,6	28,7	30,3	30,5	33,9	Total.
3. Sociale zekerheid van de vrij-verzekerden: gewaarborgd inkomen:							3. Sécurité sociale des assurés libres: revenu garanti:
a) ziekte-invaliditeit	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	a) maladie-invalidité;
b) pensioenen, gewaarborgd inkomen en renten	3,9	3,6	4,4	4,7	4,8	5,4	b) pensions, revenu garanti et rente.
Totaal	4,3	4,0	4,8	5,1	5,2	5,8	Total.
Totaal van de toelagen aan de sociale zekerheid (zonder de werkloosheid).	140,5	142,9	161,5	180,1	181,9	202,6	Total des subventions à la sécurité sociale (sans le chômage).
B. — Toelagen voor werkloosheid en werkvoorziening							B. — Subvention au chômage et à l'emploi
1. Werkloosheid ⁽⁴⁾	46,3	49,2	78,3	71,6	75,6	71,8	1. Chômage ⁽⁴⁾
2. a) Werkvoorzieningsbeleid	31,0	37,2	41,7	52,3	51,3	61,9	2. a) Politique de l'emploi.
b) Wederaanpassingshulp aan ontslagen werknemers	—(*)	—(*)	—(*)	—(*)	—(*)	—(*)	b) Aide de réadaptation aux travailleurs licenciés.
c) Sociale promotie en kredieturen	0,1	0,2	0,1	0,4	0,4	0,5	c) Promotion sociale et crédit d'heures.
Totaal	77,4	86,6	120,1	124,3	127,3	134,2	Total.

⁽¹⁾ Bepaalde van de in deze tabel opgenomen bedragen hebben nog een voorlopig karakter.

⁽²⁾ De bedragen geciteerd in de tabellen en in de commentaar zijn, voor de jaren 1982 en 1983, steeds exclusief hun aandeel in de globale provisie opgenomen onderaan de tabel.

⁽³⁾ Zonder de opbrengst van de speciale «gezondheidstaks» accijnzen en B.T.W. op tabak (cf. D).

⁽⁴⁾ Exclusief de opbrengst van de solidariteitsbijdrage-ambtenaren (3,5 miljarden in 1981; 5,8 miljarden in 1982; 5,6 miljarden in 1983) en de bijzondere heffing op de inkomens boven 3 miljoen (3,0 miljarden in 1982; 5,0 miljarden in 1983).

(*) De in deze rubriek vervatte uitgaven werden geheel of gedeeltelijk overgedragen naar de gewesten of de gemeenschappen.

⁽¹⁾ Parmi les montants cités dans ce tableau, certains sont encore à considérer comme provisoires.

⁽²⁾ Les montants mentionnés dans le tableau et dans les commentaires ne contiennent pas, pour les années 1982 et 1983, leur part dans la provision globale reprise en fin de tableau.

⁽³⁾ Abstraction faite du produit de la taxe spéciale de «santé», accises et T.V.A. tabac (cf. D).

⁽⁴⁾ Non compris le revenu de la cotisation de solidarité-fonctionnaires (3,5 milliards en 1981; 5,8 milliards en 1982; 5,6 milliards en 1983) ni le prélèvement spécial sur les revenus dépassant 3 millions (3,0 milliards en 1982; 5,0 milliards en 1983).

(*) Matière totalement ou partiellement régionalisée ou communautarisée.

(In miljarden frank)

(En milliards de francs)

	1979	1980	1981	1982		1983	
	Verwez. — Réalis.	Verwez. — Réalis.	Verwez. — Réalis.	Init. — Init.	Aangep. — Ajusté	Voorg. — Prop.	
C. — Andere toelagen							C. — Autres subventions
1. Tegemoetkomingen aan mindervalieden, gebrekkigen en verminkten	9,6	10,5	9,6 ⁽¹⁾	11,2	11,2	12,8	1. Allocations aux handicapés, estropiés et mutilés.
2. Onderhoud van kinderen toevertrouwd aan instellingen	4,8	—(*)	—(*)	—(*)	—(*)	—(*)	2. Entretien d'enfants confiés à des institutions.
3. Gezondheidszorg:							3. Politique de santé:
a) — toelagen aan sanitaire opvoedende organismen en aan het medisch wetenschappelijk onderzoek	2,0	0,5(*)	0,5(*)	0,6(*)	0,6(*)	0,6(*)	a) — subsides aux organismes éducatifs sanitaires et à la recherche scientifique médicale;
— toelagen aan de ziekenhuizen	12,7	13,2	11,3 ⁽¹⁾	15,4	15,4	18,7	— subsides aux hôpitaux;
— toelagen aan het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn;	3,7	1,8(*)	1,4(*)	1,6(*)	1,6(*)	1,7(*)	— subsides à l'Œuvre nationale de l'Enfance;
— dotatie aan het Bijzonder Onderstandsfonds en aan het Fonds voor gehandicapten	7,6	1,7(*)	0,7(*)	0,2(*)	0,4(*)	0,2(*)	— dotation au Fonds spécial d'assistance et au Fonds pour handicapés;
— financiële lasten van de door de gemeenten aangegane leningen ⁽²⁾	2,7	0,8(*)	2,3(*)	2,1(*)	2,4(*)	2,6(*)	— charges financières d'emprunts des pouvoirs subordonnés ⁽²⁾ .
b) bestaansminimum	0,7	0,7	0,7	1,1	1,0	1,1	b) minimum de moyens d'existence.
4. Gezinsbeleid:							4. Politique familiale:
— toelagen aan organismen voor het gezin en aan opleidingscentra... ..	2,9	—(*)	—(*)	—(*)	—(*)	—(*)	— subventions aux organismes familiaux et aux centres de formation;
— tariefverminderingen... ..	1,3	1,3	1,5	1,4	1,4	1,4	— réductions tarifaires;
— militievergoedingen	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	— indemnités de milice;
5. Huisvestingsbeleid:							5. Politique du logement:
— tussenkomst ten voordele van het Nationaal Fonds voor de Huisvesting ⁽²⁾	3,9(*)	3,5(*)	2,4(*)	2,0(*)	2,0(*)	1,5(*)	— interventions au profit du Fonds National du Logement ⁽²⁾ .
6. Oorlogsslachtoffers:							6. Victimes de la guerre:
— oorlogspensioenen	10,1	14,9	14,6	15,3	15,1	17,0	— pensions de guerre;
— subsidies aan de nationale werken	2,5	2,8	2,7	2,9	3,4	3,2	— subsides aux œuvres nationales;
— tariefverminderingen... ..	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	— réductions tarifaires.
7. Studietoelagen en beurzen	2,4	—(*)	—(*)	—(*)	—(*)	—(*)	7. Allocations et prêts d'études.
8. Sociale abonnementen	5,5	6,0	6,3	6,1	6,0	6,0	8. Abonnements sociaux.
9. Schoolabonnementen	1,2	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	9. Abonnements scolaires.
Totaal van de andere toelagen.	75,0	60,4	56,9	62,8	63,5	69,7	Total des autres subventions.
Provisies:							Provisions:
Index	—	—	—	7,0	7,0	4,0	Index.
Totaal (A + B + C)	292,9	289,9	338,5	374,2	379,7	410,5	Total (A + B + C).
D. — Andere middelen bestemd voor uitgaven met sociale inslag							D. — Autres ressources affectées à des dépenses à caractère social
a) Toegewezen fiscale ontvangsten ⁽³⁾							a) Recettes fiscales affectées ⁽³⁾
— gezondheidsbelastingen (accijnzen en B.T.W. op tabak)	3,5	4,3	4,9	—	—	—	— taxe santé (accises et T.V.A. tabac).
b) Andere middelen:							b) Autres ressources:
— voor de hospitalen (Nationale loterij)	—	—	2,8	—	—	—	— pour les hôpitaux (Loterie nationale).
— voor de gehandicapten (Nationale loterij)	—	—	0,6	—	—	—	— pour les handicapés (Loterie nationale).
Algemeen totaal (A + B + C + D)	296,4	294,2	346,8	374,2	379,7	410,5	Total général (A + B + C + D).

⁽¹⁾ Zonder de toegewezen winsten van de Nationale loterij (zie D).⁽²⁾ Voor de vergelijkbaarheid bevat die post nog enkele kredieten die, wegens de invoering van de eenheidsbegroting, van de gewone begroting naar de kapitaalverrichtingen overgeheveld worden.⁽³⁾ Zonder Maribel.

(*) De in deze rubriek vervatte uitgaven werden geheel of gedeeltelijk overgedragen naar de gewesten of de gemeenschappen.

⁽¹⁾ Sans les bénéfices affectés de la loterie nationale (cf. D).⁽²⁾ Ce poste contient encore, pour des raisons de comparabilité, certains crédits qui, suite à l'adoption du budget unique, passent du budget ordinaire aux opérations de capital.⁽³⁾ Sans Maribel.

(*) Matière totalement ou partiellement régionalisée ou communautarisée.

Sectie 3

I. Sociale zekerheid van de werknemers

Eind juli 1982, werd in het raam van de voorbereiding van de begroting 1983, het tekort van de sociale zekerheid op 28,3 miljard geraamd. Die ramingen werden vastgesteld bij ongewijzigde wetgeving, wat dan inhoudt:

- a) integrale toepassing van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers;
- b) niet-hernieuwing van de tijdelijke maatregelen toegepast in 1982;
- c) toepassing van de bijdragepercentages zoals ze op 1 april 1982 zijn ingevoerd.

Het tekort voor 1983 dat op 28,3 miljard is geraamd, is als volgt ingedeeld:

Gezondheidszorgen Z.I.V.	- 14,6 miljard
Uitkeringen Z.I.V.	- 3,6 miljard
Pensioenen	- 2,8 miljard
Gezinsuitkeringen	- 6,1 miljard
Beroepsziekten	- 1,2 miljard

Bij vergelijking van de oorspronkelijke ramingen van het tekort voor 1982 met de ramingen voor 1983, stellen we vast dat de voorziene stijging van de tekorten werd afgeremd door de genomen maatregelen in de sector van de gezondheidszorgen. Deze sector vertoont in 1983 echter nog een vergelijkbaar tekort met 1982.

In de sector van pensioenen daarentegen, ligt het voor 1983 geraamde tekort duidelijk beneden dat van 1982. Dit kan dan worden verklaard door het feit dat het wegvallen van de bijdragegrens voornamelijk in deze sector zal worden gevoeld. Hierdoor mogen evenwel niet de thesaurieproblemen worden verdoezeld die zich in 1983 zouden kunnen voordoen daar de beschikbare reserves in die sector volledig zijn uitgeput en daar het toch noodzakelijk is dat de pensioenen regelmatig worden uitbetaald.

Een derde vaststelling is het tekort van meer dan 6 miljard in de sector van de kinderbijlagen en dat, niettegenstaande de teruggang van het aantal grote gezinnen. Inderdaad, de reserves die 10 jaar geleden in die sector nog tot meer dan 13 miljard opliepen, werden hoofdzakelijk opgeslorpt door hulp aan andere sectoren. Tijdens de jaren 1980 en 1981 werden op die manier transfers verricht en werd de bijdrage voor de sector van kinderbijlagen verminderd met 0,75 %.

Tenslotte zal de toepassing van de maatregelen ter beperking van de indexering in 1982 ten volle tot uiting komen in 1983, wat dat zal worden omgezet in lagere inkomsten ten belope van 17 miljard.

Voor 1983 heeft de Regering dus opnieuw te kampen met het moeilijke probleem van het financiële evenwicht in de sociale zekerheid. Het is om dat evenwicht te bereiken dat de in 1982 genomen maatregelen zullen worden voortgezet en zelfs verstrakt en dat nieuwe maatregelen onontbeerlijk zijn. Behalve met het herstel van het jaarlijks financieel evenwicht van de sociale zekerheid zal ook rekening moeten worden gehouden met de thesaurieproblemen in de loop van het jaar en zal men bijgevolg een voldoende financiële veiligheidsmarge moeten voorzien.

Om dezelfde reden dient er een begrotingscontrole voor het einde van het jaar plaats te vinden om de ramingen voor 1983 na te gaan, en rekening te houden met de weerslag op de opbrengsten voor de sociale zekerheid van de maatregelen die in het raam van het inkomensbeleid in 1983 zullen worden genomen. Aanvullende maatregelen dienen dan eventueel te worden getroffen.

Section 3

I. Sécurité sociale des travailleurs salariés

A la fin juillet 1982, dans le cadre de la préparation du budget 1983, le déficit de la sécurité sociale était estimé à 28,3 milliards à prix courants. Ces prévisions étaient établies à législation constante, ce qui signifie:

- a) application intégrale de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés;
- b) non-renouvellement des mesures temporaires appliquées en 1982;
- c) application des taux de cotisation en vigueur au 1er avril 1982.

Le déficit pour 1983 estimé à 28,3 milliards se répartit comme suit:

Soins de santé A.M.I.	- 14,6 milliards
Indemnités A.M.I.	- 3,6 milliards
Pensions	- 2,8 milliards
Allocations familiales	- 6,1 milliards
Maladies professionnelles	- 1,2 milliard

Si nous comparons les prévisions initiales du déficit pour 1982 avec les prévisions pour 1983, nous constatons que les mesures prises dans le secteur des soins de santé ont freiné l'accroissement prévisible des déficits mais que néanmoins en 1983, ce secteur présente un déficit comparable à celui de 1982.

Par contre, dans le secteur des pensions, le déficit prévisible pour 1983 est nettement moins élevé que celui de 1982. Ceci s'explique par le fait que le déplaçonnement des cotisations aura son effet le plus important dans ce secteur. Ceci ne doit pas masquer les problèmes de trésorerie qui risquent de se présenter en 1983 puisque les réserves disponibles sont complètement épuisées dans ce secteur et qu'il importe d'assurer le paiement régulier des pensions.

Une troisième constatation est le déficit de plus de 6 milliards dans le secteur des allocations familiales et ce, en dépit du recul du nombre de familles nombreuses. En effet, les réserves de ce secteur, qui s'élevaient encore à plus ou moins 13 milliards il y a 10 ans, ont été épuisées pour venir essentiellement en aide à d'autres secteurs. C'est ainsi qu'au cours des années 1980 et 1981, des transferts ont été effectués et que le taux de cotisation pour le secteur des allocations familiales a été diminué de 0,75 %.

Enfin, l'application des mesures de limitation de l'indexation en 1982 aura son plein effet en 1983, ce qui se traduira par des moindres rentrées à concurrence de 17 milliards.

Pour 1983, le Gouvernement se trouve ainsi à nouveau confronté au problème difficile de l'équilibre financier de la sécurité sociale. C'est pour réaliser cet équilibre que les mesures prises en 1982 seront prorogées et même renforcées et que de nouvelles mesures s'imposent. C'est qu'en plus du rétablissement de l'équilibre financier annuel de la sécurité sociale, il faudra tenir compte des problèmes de trésorerie en cours d'année et prévoir une marge de sécurité financière suffisante.

Pour la même raison, il y aura lieu d'effectuer un contrôle budgétaire avant la fin de l'année afin de vérifier les prévisions pour 1983, et de tenir compte de la répercussion sur les recettes de sécurité sociale des mesures qui seront prises dans le cadre de la politique des revenus en 1983. Il y aura lieu de prendre alors éventuellement des mesures complémentaires.

A. MAATREGELEN TOT VERZEKERING VAN HET FINANCIEEL EVENWICHT VAN DE SOCIALE ZEKERHEID

1. Verlenging van de in 1982 getroffen maatregelen.

- Forfaitaire inhouding van 500 frank per maand per gezin met kinderen;
- Forfaitaire inhouding van 900 frank per maand voor gezinnen zonder kinderen en alleenstaanden;
- Persoonlijke bijdrage van 7 % op het dubbel vakantiegeld;
- Persoonlijke bijdrage van 3,5 % op de wettelijke en conventionele brugpensioenen;
- Transfert naar de sociale zekerheid van de opbrengst van de loonmatiging in de sector van de verzekeraars voor arbeidsongevallen;
- Solidariteitsbijdrage van 10 % op alle inkomens die 3 miljoen overschrijden. Het bedrag van die bijdrage zal worden besteed aan de werkloosheid.

..

Om tot het financiële evenwicht in de sociale zekerheid te komen dienen immers de speciale inhoudingen die in 1982 werden besloten te worden verlengd. Deze inhoudingen *sui generis* die geen gewone sociale zekerheidsbijdragen uitmaken worden ingegeven door de noodzakelijke solidariteit in deze crisisperiode tussen actieven en niet actieven.

Daarenboven moet men rekening houden met de weerslag in 1983 van de bezuinigingsmaatregelen die vanaf 1982 werden toegepast. Deze weerslag belooft (zonder werkloosheid) 6,7 miljard waarvan 4,3 miljard op het stelsel en 2,4 miljard op de Staatsbegroting.

2. Nieuwe beleidsopties van de Regering voor 1983.

Om het financieel evenwicht van de sociale zekerheid in 1983 te waarborgen dringen zich een aantal supplementaire maatregelen op. Deze zullen het voorwerp uitmaken van regeringsvoorstellen waarvan de belangrijkste aan het sociaal overleg zullen voorgelegd worden.

a) Nieuwe bezuinigingsmaatregelen in de verschillende sectoren van de sociale zekerheid.

Een aantal bijkomende maatregelen worden voorgesteld :

Voor alle regelingen :

- Gelijkschakeling van de stijging van de administratiekosten van alle organismen met de normen die gelden voor de Rijksbesturen;
- Strikte toepassing van de geldende reglementering met in het bijzonder inachtneming van de opmerkingen van het Rekenhof;
- Verlenging van de perioden voor de verjaring van de ten onrechte gestorte uitkeringen en de achterstallige bijdragen.

Ziekte- en invaliditeitsverzekering sector gezondheidszorg :

- Beperking indexering van de medische honoraria;
- Remming uitgaven voor technische verrichtingen;
- Verscherping voorwaarden om aanspraak te maken op het voorkeurstelsel W.I.G.W.;
- Verscherping toezicht op inkomsten van W.I.G.W.;
- Weerslag van de maatregelen die in de ziekenhuissector werden getroffen en die in de hiernavolgende paragraaf IV worden besproken.

Kinderbijslag :

- Opheffing van verhoogd bedrag van kinderbijslag « wezen » voor de rechthebbenden van meer dan 25 jaar en toekenning aan diezelfde rechthebbenden van de gewone kinderbijslag met leeftijdsbijslag;

A. MESURES EN VUE D'ASSURER L'EQUILIBRE FINANCIER DE LA SECURITE SOCIALE

1. Prolongation des mesures prises en 1982.

- Retenue forfaitaire de 500 francs par mois par ménage avec enfants;
- Retenue forfaitaire de 900 francs par mois pour les familles sans enfants et isolés;
- Cotisation personnelle de 7 % sur le double pécule de vacance;
- Cotisation personnelle de 3,5 % sur les prépensions légales et conventionnelles;
- Transfert à la sécurité sociale du produit de la modération salariale du secteur des assureurs en matière d'accidents du travail;
- Cotisation de solidarité de 10 % sur tous les revenus au-dessus de 3 millions. Le produit de cette cotisation sera affecté au chômage.

..

En effet, pour assurer l'équilibre financier de la sécurité sociale, il s'impose de prolonger les retenues spéciales décidées en 1982. Ces retenues *sui generis*, qui ne constituent pas des cotisations de sécurité sociale classiques, sont fondées sur la solidarité nécessaire entre les actifs et les non-actifs dans cette période de crise.

En outre, il y a lieu de tenir compte de l'incidence en 1983 des mesures d'économies appliquées dès 1982. Cette incidence (hors chômage) s'élève à 6,7 milliards dont 4,3 milliards sur le régime et 2,4 milliards sur le budget de l'Etat.

2. Options nouvelles du Gouvernement pour 1983.

Pour garantir en 1983 l'équilibre de la sécurité sociale, un certain nombre de mesures supplémentaires s'imposent. Celles-ci font l'objet de la part du Gouvernement de propositions dont les principales sont soumises à la concertation sociale.

a) Mesures nouvelles d'économie dans les différents secteurs de la sécurité sociale.

Certaines mesures supplémentaires sont présentées :

Pour tous les régimes :

- Alignement de l'accroissement des frais d'administration de tous les organismes sur les normes en vigueur pour les administrations de l'Etat;
- Application stricte de la réglementation en vigueur en tenant compte en particulier des observations de la Cour des Comptes;
- Prolongation des délais de prescription pour les prestations versées indûment et les cotisations arriérées.

Assurance maladie-invalidité secteur soins de santé :

- Limitation de l'indexation des honoraires médicaux;
- Freinage des dépenses pour prestations techniques;
- Renforcement des conditions d'octroi pour bénéficier du régime préférentiel V.I.P.O.;
- Renforcement du contrôle des revenus des V.I.P.O.;
- Incidence des mesures prises en matière hospitalière qui sont commentées au paragraphe IV ci-après.

Allocations familiales :

- Suppression des allocations familiales au taux majoré « orphelin » pour les bénéficiaires de plus de 25 ans et octroi à ces mêmes bénéficiaires des allocations familiales ordinaires au taux ordinaire avec supplément d'âge;

- Opheffing van de kinderbijslag voor studenten die niet samen wonen met de rechthebbende, en die een onderhoudsuitkering ontvangen van een derde en/of eigen inkomsten hebben die niet voortvloeien uit een toegestane beroepsactiviteit;
- Opheffing van de terugwerkende kracht van 3 jaar voor de afstand van de orde van prioriteit van de hoedanigheid van effectief rechthebbende van de kinderbijslag;
- In aanmerking nemen, voor de vaststelling van de rang van het kind, van de samenstelling van het gezin waar het kind opgroeit;
- Het supplement voor het kraamverlof zal niet langer door de regeling van de kinderbijslag worden gefinancierd maar wel door de regeling van de Z.I.V.-uitkeringen.

Beroepsziekten :

- Beperking van cumulatie van sociale vergoedingen;
- Herziening van de wijze van de beoordeling van de graad van arbeidsongeschiktheid.

Sociale pensioenen :

- Invoering van de mogelijkheid een brug-rustpensioen te genieten vanaf 60 jaar met verplichte compenserende aanwerving en opheffing voor de toekomst van wettelijke brugpensioenen.

De Regering heeft zich tot prioritaire taak gesteld niet alleen de overheidsfinanciën gezond te maken, maar ook een specifieke tewerkstellingspolitiek door te voeren. Het financieel en economisch beleid dat ze thans voert, zal beslist reeds een belangrijke weerslag hebben, mede door de afgeleide gevolgen ervan. Bovendien moet het beleid echter ook aangevuld worden door bijzondere maatregelen waarbij niet alleen de jongeren bij het bedrijfsleven worden ingeschakeld maar ook de beschikbare arbeid wordt herverdeeld.

Een van de middelen om de arbeidstijd te verkorten ligt niet noodzakelijk in de vermindering van de wekelijkse of maandelijke werktijd maar ook, voor zij die het wensen, van de duur van de beroepsloopbaan.

In dit verband werden verschillende brugpensioenregelingen ingesteld. Deze bijzondere regelingen blijven nochtans verantwoord zolang ze doeltreffend zijn en tevens door de overheidsfinanciën kunnen worden gedragen. Kortom, wegens de huidige toestand van de werkgelegenheid en van de overheidsfinanciën dienen maatregelen te worden genomen om niet alleen zoveel mogelijk arbeidsplaatsen vrij te maken, maar ook om de tegemoetkoming van de Schatkist te optimaliseren.

Wat de brugpensioenregelingen betreft, bleek dat niettegenstaande ze voor de Staat een steeds zwaardere last betekenden, de aanwerving van jonge werknemers die de bruggepensioneerden moesten vervangen, lang nog niet de verwachte resultaten heeft bereikt.

De regeling van het brug-rustpensioen, dat ter vervanging van het wettelijk brugpensioen wordt voorgesteld en tevens de verplichting tot compenserende tewerkstelling inhoudt, verleent het statuut van gepensioneerde, alsof de leeftijd van 65 jaar zou bereikt zijn, daar de pensioentitel vanaf 60 jaar een definitief karakter heeft. Daardoor zal de gerechtigde van het brug-rustpensioen het voordeel kunnen genieten van de door de gepensioneerde voorziene toegelaten activiteit.

Anderzijds wegen door de invoering van dit nieuwe stelsel de lasten van de pensioenregeling van de werknemers of zelfstandigen helemaal niet zwaarder door, daar de uitgaven ten laste komen van de Staat zoals reeds het geval is met de wettelijke brugpensioenen.

Bovendien wordt deze brug-rustpensioenregeling voor 3 jaar ingesteld, met het oog op een optimale soepelheid. Indien nodig kan ze tot na 31 december 1985 worden verlengd.

Tenslotte zet dit systeem vanzelfsprekend een belangrijke stap naar een flexibele pensioenregeling die voor mannen en vrouwen gelijk is.

- Suppression des allocations familiales pour les étudiants vivant en dehors du domicile de l'attributaire, percevant une pension alimentaire versée par un tiers et/ou jouissant de revenus propres ne découlant pas d'une activité professionnelle autorisée;
- Suppression de la rétroactivité de 3 ans des cessions d'ordre de priorité de la qualité d'attributaire effectif d'allocations familiales;
- Prise en compte pour l'établissement du rang de l'enfant de la composition de la famille où l'enfant est élevé;
- Le financement du supplément pour le repos d'accouchement sera assuré non plus par le régime d'allocations familiales mais par le régime des indemnités A.M.I.

Maladies professionnelles :

- Limitation des cumuls entre prestations sociales;
- Révision du mode d'évaluation du degré d'incapacité.

Pensions sociales :

- Instauration de la possibilité d'une prépension de retraite à partir de 60 ans avec obligation d'embauche compensatoire et suppression pour l'avenir des prépensions légales.

Le Gouvernement s'est assigné comme tâche prioritaire non seulement d'assainir les finances publiques mais également de réaliser une politique spécifique de l'emploi. Certes, la politique économique et financière qu'il déploie aura déjà, par ses effets, induit des répercussions importantes. Mais elle doit en outre être complétée par des mesures particulières visant non seulement à intégrer les jeunes dans la vie économique mais aussi à redistribuer le travail disponible.

L'un des moyens de diminuer la durée du travail peut consister à réduire non pas nécessairement la durée des prestations hebdomadaires ou mensuelles mais bien, pour ceux qui le désirent, la durée de la carrière professionnelle.

C'est dans cette optique qu'ont été institués divers systèmes de prépensions. Toutefois, ces régimes spéciaux ne peuvent se justifier que dans la mesure où ils sont efficaces et en même temps supportables pour les finances publiques. Autrement dit, la situation actuelle tant au niveau de l'emploi que des finances publiques exige des mesures qui soient de nature non seulement à libérer un maximum d'emplois mais encore à optimiser les interventions du Trésor.

Quant aux systèmes de la prépension, il est apparu que malgré la charge de plus en plus lourde qu'ils constituaient pour l'Etat, l'embauche de jeunes travailleurs qui devait compenser les départs en prépension est loin d'avoir atteint les résultats escomptés.

Le régime de la prépension de retraite proposé en substitution de la prépension légale et qui implique l'obligation d'embauche compensatoire confère le statut de pensionné comme si l'âge de 65 ans était atteint, le titre de pension acquis dès 60 ans ayant un caractère définitif. C'est également ce qui permettra au titulaire de la prépension de retraite de bénéficier des règles de l'activité autorisée prévue pour les pensionnés.

D'autre part, l'instauration de ce nouveau système n'alourdira en rien les charges du régime de pensions des travailleurs salariés ou indépendants puisque les dépenses sont mises à charge de l'Etat, ce qui était déjà le cas pour les prépensions légales.

En outre, pour conserver la plus grande souplesse, ce régime de la prépension de retraite est institué pour 3 ans. Si cela s'avère nécessaire, il pourra être prorogé au-delà du 31 décembre 1985.

Enfin, ce système constitue un pas important vers un régime de retraite flexible identique pour les hommes et pour les femmes.

b) *Nieuwe opbrengsten voor de sociale zekerheid en verstraking van de in 1982 getroffen tijdelijke maatregelen.*

- De vervroeging tot 1 oktober 1982 van de afschaffing van de loongrens voor de berekening van de sociale zekerheidsbijdragen, voorzien op 1 januari 1983 door de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers;
- Gelijkschakeling van de bijdragevoet voor de bedienden met die van de arbeiders.
Het verschil in bijdragevoeten voor arbeiders en bedienden in de regeling van de Z.I.V.-uitkeringen en in de regeling van de beroepsziekten is historisch te verklaren. Dat verschil ligt evenwel aan de basis van de inkomstenvermindering als gevolg van de sterke toename van het aantal bedienden en de teruggang van het aantal arbeiders sedert enkele jaren.
- De persoonlijke bijdrage van 7 % op het dubbel vakantiegeld zal tot 11 % worden opgevoerd;
- De persoonlijke bijdrage van 3,5 % op de wettelijke en conventionele brug-pensioenen zal tot 7 % worden gebracht.

∴

Deze voorstellen zijn bestemd om, in 1983, het financieel evenwicht van de sociale zekerheid te waarborgen. Sommige ervan zijn daarenboven in staat bij te dragen tot de beheersing van de Staatsuitgaven. Het is in deze context dat de Regering een begrotingsbesparingsobjectief van 9 500,0 miljoen heeft weerhouden (loontrekkenden, zelfstandigen en openbaar ambt) waarvan de modaliteiten aan het sociale overleg zijn voorgelegd.

B. TEWERKSTELLING EN ARBEID

Voor 1983 werd de begroting van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid vastgesteld op 136,2 miljard, hetzij een verhoging met 10 miljard tegenover 1982.

Dit bedrag is uitsluitend bestemd voor het dekken van de Staatssutenkomst in de uitgaven op het stuk van de werkloosheid en werkgelegenheid.

Deze tussenkomsten zouden 71,8 miljard moeten bedragen voor de uitgaven die verband houden met de werkloosheidsuitkeringen en 61,9 miljard voor de kost van het plan tot opslorping van de werkloosheid hetzij in het totaal 133,7 miljard. Dit cijfer houdt rekening met de overdracht van een deel van de sociale bijdragen, met de solidariteitsbijdrage van de overheidssector, met de solidariteitsbijsdrage van 10 % op de inkomens hoger dan 3 miljoen en met een deel van de sociale bijdrage op het dubbel vakantiegeld.

Wat de werkloosheid in 1983 betreft, werd door de Regering oorspronkelijk uitgegaan van het begrotingscijfer van 538 000 volledig en gedeeltelijk werklozen. Bij het opstellen van de begroting werd evenwel rekening gehouden met besparingen voor 6,9 miljard die door het voeren van een resolute tewerkstellingspolitiek zouden kunnen worden gerealiseerd. Deze politiek zou het scheppen van arbeidsbetrekkingen en het afschaffen van misbruiken tot doel hebben en aldus het aantal werklozen doen verminderen.

De controle- en besparingsmaatregelen die in 1982 inzake werkloosheid werden genomen, worden in 1983 gehandhaafd. Anderzijds zal de cumulatie in een gezin van een vervangingsinkomen van de werkloosheid en van een activiteit beperkt worden indien dit laatste een bepaald niveau overschrijdt.

Wat het plan tot opslorping van de werkloosheid betreft, zijn kredieten uitgetrokken voor de tewerkstelling van 30 000 werklozen door de openbare besturen en de V.Z.W.'s evenals het terug aan het werk zetten van 22 000 werklozen in het kader van de programma's van het bijzonder tijdelijk kader, van 15 000 werklozen in het derde arbeidscircuit en 3 000 langs het Interdepartementaal begrotingsfonds ter bevordering van de werkgelegenheid.

b) *Recettes nouvelles de sécurité sociale et renforcement des mesures temporaires prises en 1982.*

- L'anticipation au 1er octobre 1982 du déplaçonnement pour le calcul des cotisations de sécurité sociale, prévu pour le 1er janvier 1983 par la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés;
- L'alignement du taux de cotisation des employés sur celui des ouvriers.
La différence du taux de cotisation pour les ouvriers et les employés dans le régime d'indemnité A.M.I. et dans le régime maladies professionnelles s'explique par des raisons historiques. Cette différence est cependant la cause d'une baisse des recettes par suite de la forte augmentation du nombre d'employés et de la baisse du nombre d'ouvriers depuis quelques années.
- La cotisation personnelle de 7 % sur le double pécule de vacances sera portée à 11 %;
- La cotisation personnelle de 3,5 % sur les prépensions légales et conventionnelles sera portée à 7 %.

∴

Ces propositions sont destinées à assurer, en 1983, l'équilibre financier de la sécurité sociale. Certaines d'entre elles sont en outre en mesure de contribuer à la maîtrise des dépenses du budget de l'Etat. C'est dans ce contexte que le Gouvernement a retenu un objectif d'économie budgétaire de 9 500,0 millions (salariés, indépendants et fonction publique) dont les modalités sont soumises à la concertation sociale.

B. EMPLOI ET TRAVAIL

Pour 1983, le budget du Ministère de l'Emploi et du Travail a été arrêté à 136,2 milliards, soit une augmentation de 10 milliards par rapport à 1982.

Ce montant est destiné à couvrir essentiellement les interventions de l'Etat dans les dépenses en matière de chômage et d'emploi.

Ces interventions devraient s'élever à 71,8 milliards pour les dépenses relatives aux allocations de chômage et à 61,9 milliards pour le coût du plan de résorption du chômage, soit au total 133,7 milliards. Ce chiffre tient compte des transferts des contributions sociales, de la cotisation de solidarité du secteur public, de la cotisation de solidarité de 10 % sur les revenus supérieurs à 3 millions et d'une partie de la cotisation sociale sur le double pécule de vacances.

En ce qui concerne le chômage, le Gouvernement avait initialement retenu le chiffre budgétaire de 538 000 chômeurs complets et partiels pour 1983. Toutefois, il a été tenu compte pour l'élaboration du budget, d'économies de 6,9 milliards à réaliser en menant une politique résolue en matière d'emploi. Cette politique, qui devrait aboutir à la création d'emplois et à la suppression d'abus, réduirait ainsi le nombre de chômeurs.

Les mesures de contrôle et d'économies budgétaires en matière de chômage prises en 1982 seront maintenues en 1983. Par ailleurs, le cumul au sein d'un ménage d'un revenu de remplacement en matière de chômage et d'un revenu d'activité sera limité lorsque ce dernier dépassera un certain niveau.

En ce qui concerne le plan de résorption du chômage, des crédits sont prévus pour la mise au travail de 30 000 chômeurs par les pouvoirs publics et A.S.B.L., ainsi que la remise au travail de 22 000 chômeurs dans le cadre des programmes du cadre spécial temporaire, 15 000 chômeurs dans le troisième circuit du travail et 3 000 par le Fonds budgétaire interdépartemental de promotion de l'emploi.

Indien op 31 maart 1983 een vermindering van de werkgelegenheid in de privé sector moest geconstateerd worden ten opzichte van het op 31 maart 1982 geregistreerde effectief, zullen desgevallend nieuwe middelen worden aangevraagd om het werkgelegenheidsplan van de Regering te kunnen respecteren.

Het plan voorziet verder nog in de uitgaven voor de huidige van kracht zijnde brugpensioensystemen. Er zullen evenwel vanaf 1 januari 1983 geen nieuwe wettelijke brugpensioenen meer worden toegekend. De loontrekkende werknemers zullen vanaf die datum een andere vorm van wettelijk brugpensioen, het brug-rustpensioen kunnen genieten waarvan sprake is in paragraaf a hierboven.

Voor de lopende wettelijke brugpensioenen evenals voor de conventionele brugpensioenen zullen de huidige gerechtigden al hun rechten behouden tot de overeen gekomen leeftijd. Het huidige systeem van het conventioneel brugpensioen blijft verder van kracht op voorwaarde dat de bijleg volledig ten laste valt van de werkgever.

C. TEGEMOETKOMING VAN DE STAAT TEN GUNSTE VAN DE SOCIALE ZEKERHEID

De algemene beginselen van de sociale zekerheid zoals bepaald in de wet van 29 juni 1981 worden volledig nageleefd, alsook de objectieve criteria voor de Staatstegemoetkoming ten gunste van de sociale zekerheid.

Rekening houdend met de weerslag van de bezuinigingsmaatregelen bedragen de Rijkssubsidies (aan de index 174,36) (in miljarden frank):

96,8 voor de ziekte- en invaliditeitsverzekering	(+ 14,0 %)
8,8 voor de beroepsziekten	(+ 9,6 %)
50,5 voor de sociale pensioenen	(+ 10,6 %)
5,8 voor de invaliditeitspensioenen van de mijnwerkers	(+ 10,7 %)
133,7 voor de werkloosheid en de opslorping van de werkloosheid	(+ 7,8 %)

(Deze bedragen zijn vastgesteld zonder nog rekening te houden met het begrotingsbesparingsobjectief van 9 500,0 miljoen waarvan sprake onder § A, *in fine*.)

In totaal 295,6 miljard, hetzij 38 % van de sociale uitkeringen. De begrotingskredieten van de Staat voor de sociale zekerheid nemen dus sterker toe dan de meeste andere kredieten.

Dit wil duidelijk zeggen dat de Regering, in de moeilijke tijden die we nu beleven, het sociaal beleid prioritair stelt.

Bovendien zal de vermindering met 6,17 % van de werkgeversbijdragen voor de handarbeiders (Maribel operatie) worden vervangen door de bijdrage van een vast bedrag per werknemer. Die maatregel begunstigt de kleine en middelgrote ondernemingen. Het bedrag van die verlaging zal evenwel van 30 tot 15 miljard teruglopen.

Tot slot moet de nadruk gelegd worden op de vaste wil van de Regering om in 1983 zoals in 1982 het financieel evenwicht in de verschillende sociale zekerheidsregelingen te realiseren, wat een essentiële voorwaarde is voor de toekomstige leefbaarheid ervan. Een systematisch beroep op leningen zou de toekomst zwaar hypothekeren.

De Regering is tot dat evenwicht gekomen daar ze de wet van 29 juni 1981 tot vaststelling van de algemene beginselen van de sociale zekerheid uitdrukkelijk toepast, tot de solidariteit tussen actieven en niet-actieven oproept, en een grotere selectiviteit in de bijslagen toepast. Door al die maatregelen kunnen de verschillende vervangingsinkomens en dus de koopkracht van de minst-begoeden op hetzelfde peil worden gehouden.

Si au 31 mars 1983, une diminution de l'emploi apparaissait dans le secteur privé par rapport aux effectifs enregistrés au 31 mars 1982, des moyens supplémentaires seraient éventuellement demandés pour assurer le respect du plan pour l'emploi du Gouvernement.

Le plan prévoit encore des dépenses pour les systèmes de prépensions actuellement en vigueur. Toutefois, à partir du 1er janvier 1983, il ne sera plus octroyé de nouvelles prépensions légales. Par contre, les travailleurs salariés pourront bénéficier à partir de cette date d'une autre forme de prépension appelée prépension de retraite, dont il a été question au paragraphe a ci-dessus.

Pour les prépensions légales en cours ainsi que pour les prépensions conventionnelles, les bénéficiaires actuels conserveront tous leurs droits jusqu'à l'âge convenu. Le système actuel de prépension conventionnelle restera en vigueur, à condition que l'allocation complémentaire soit entièrement à charge de l'employeur.

C. INTERVENTIONS DE L'ETAT AU PROFIT DE LA SECURITE SOCIALE

Les principes généraux de la sécurité sociale tels qu'ils ont été énoncés dans la loi du 29 juin 1981 sont pleinement respectés, en ce compris les critères objectifs d'interventions de l'Etat au profit de la sécurité sociale.

C'est ainsi qu'en tenant compte de l'impact des mesures d'économie, les subsides de l'Etat s'établissent (à l'indice 174,36) à (en milliards de francs):

96,8 pour l'assurance maladie-invalidité	(+ 14,0 %)
8,8 pour les maladies professionnelles	(+ 9,6 %)
50,5 pour les pensions sociales	(+ 10,6 %)
5,8 pour les pensions d'invalidité d'ouvriers mi- neurs	(+ 10,7 %)
133,7 pour le chômage et la résorption du chôma- ge	(+ 7,8 %)

(Ces montants sont fixés sans encore tenir compte de l'objectif d'économie budgétaire de 9 500,0 millions dont question au § A, *in fine*.)

Au total 295,6 milliards, soit 38 % du montant des prestations sociales. Les crédits budgétaires de l'Etat pour la sécurité sociale augmentent donc plus que la plupart des autres crédits.

Cela veut dire clairement que le Gouvernement, dans la période difficile que nous vivons, attache une importance prioritaire à la politique sociale.

Par ailleurs, la réduction de 6,17 % des cotisations patronales pour les travailleurs manuels (opération Maribel) sera remplacée par l'allocation d'un montant forfaitaire par travailleur. Cette mesure favorisera les entreprises à haute intensité de main-d'œuvre et à bas salaires ainsi que les petites et moyennes entreprises. Le montant de cette réduction sera ramené cependant de 30 à 15 milliards.

En conclusion, il y a bien lieu de souligner la volonté du Gouvernement de réaliser en 1983 comme en 1982 l'équilibre financier des différents régimes de sécurité sociale, ce qui est essentiel pour leur viabilité à l'avenir. Un recours systématique à l'emprunt hypothèquerait largement cet avenir.

Le Gouvernement a réalisé cet équilibre en appliquant intégralement la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale, en faisant appel à la solidarité entre les actifs et les non-actifs et en réalisant une plus grande sélectivité dans les allocations. L'ensemble de ces mesures permet de maintenir les différents revenus de remplacement et de maintenir ainsi le pouvoir d'achat des moins favorisés.

D. HERVORMING VAN DE SOCIALE ZEKERHEID

De maatregelen die in 1982 werden genomen en die welke voor 1983 zijn voorgesteld, zijn voornamelijk gericht op het herstel, op korte termijn, van het financieel evenwicht van de sociale zekerheid. Sommige maatregelen zijn evenwel reeds van structurele aard, zoals dat het geval is voor de maatregelen in verband met de ziekenhuizen, de geneesmiddelen, de medische profielen, de arbeidsongevallen, de regels voor cumulatie in verband met pensioenen, enz.

De oorzaken van het tekort van de sociale zekerheid tonen duidelijk aan dat meer fundamentele hervormingen moeten worden ingevoerd, indien men wenst dat het stelsel op lange termijn leefbaar blijft.

Die hervormingen moeten dan ook de oorzaken van het onevenwicht werkelijk aanpakken. Met andere woorden, het stelsel van de maatschappelijke zekerheid moet zodanig worden veranderd dat :

1° het de invloeden van de crisis aankan. Dat houdt in dat de inkomsten gegarandeerd blijven niettegenstaande de verslechtering van de economische toestand zonder dat zulks een rem betekent voor de verbetering van de economische toestand, en vooral, van de tewerkstelling;

2° het rekening houdt met de demografische composanten. Dat betekent ook dat zijn begroting rekening moet houden met de verhoging van het aantal gepensioneerden, invaliden en W.I.G.W's een verhoging die zich vooral tot 1990 sterk zal laten gevoelen — zonder dat die begroting jaarlijks aan de rand van het faillissement verkeert.

Die twee doelstellingen mogen de essentiële functie van de sociale zekerheid niet in gevaar brengen, met name de vrijwaring van de bestaanszekerheid en de bescherming van de verzekerden tegen de risico's van het leven. In dat verband mag geen inbreuk worden gepleegd op de fundamentele beginselen van de sociale zekerheid, die gebaseerd is op het beginsel van solidariteit en van verzekering.

De voorstellen voor een grondige hervorming moeten klaar zijn tegen 1984 en dus deze herfst 1982 worden uitgewerkt.

De Minister van Sociale Zaken zal voorstellen doen gebaseerd op de volgende opties :

- meer solidariteit, zonder af te wijken van het principe van de verzekering en het individueel recht op uitkeringen;
- meer efficiëntie door het vastleggen van prioriteiten;
- een betere beheersing van de uitgaven en bestrijding van de misbruiken;
- een betere harmonisering van de verschillende stelsels;
- een grotere selectiviteit van de uitkeringen die ten goede moeten komen aan de gezinnen.

Om die principes te concretiseren, zullen volgende opties worden onderzocht :

- betere regels voor de cumulatie van de verschillende vormen van vervangingsinkomens;
- grotere selectiviteit van de verstrukkingen aan de hand van een correctie gebaseerd op de fiscale draagkracht. Een eerste stap in die richting was het nieuw belastingsstelsel der vervangingsinkomens;
- voortzetting van het beleid dat gericht is op de beheersing van het aanbod van zorgenverstrekkers, ziekenhuizen, medisch-technische apparatuur en verstrekkings;
- rationalisering door het beter harmoniseren van de verschillende stelsels van arbeidsonbekwaamheid, ongeacht de oorzaak ervan (ziekte, handicap, arbeidsongeval of beroepsziekte);
- betere harmonisering van de verschillende pensioenstelsels;

D. REFORME DE LA SECURITE SOCIALE

Les mesures prises en 1982 et celles proposées pour 1983 sont essentiellement axées sur le rétablissement, à court terme, de l'équilibre financier de la sécurité sociale. Cependant, diverses mesures ont déjà un caractère structurel. Tel est le cas des mesures en matière hospitalière, concernant les médicaments, les profils médicaux, les accidents du travail, les règles du cumul en matière de pensions, etc.

Les causes du déficit de la sécurité sociale démontrent clairement que des réformes plus fondamentales de notre sécurité sociale doivent être opérées, si nous voulons que le régime demeure viable à long terme.

Ces réformes doivent dès lors avoir un effet réel sur les causes du déséquilibre. En d'autres termes, le système de sécurité sociale doit être modifié de manière telle :

1° qu'il puisse faire face aux effets de la crise. Ceci implique que ses recettes demeurent assurées malgré une aggravation de la situation économique sans pour autant constituer un frein à l'amélioration de cette situation économique et, surtout, à l'emploi;

2° qu'il puisse tenir compte des composantes démographiques. Ceci aussi implique que son budget puisse faire face à l'augmentation du nombre de pensionnés, d'invalides et de V.I.P.O. — augmentation qui se fera sentir d'une façon accentuée jusqu'en 1990 encore — sans être annuellement au bord de la faillite.

Ces deux objectifs ne peuvent avoir pour effet que la sécurité sociale perde sa fonction essentielle, celle de garantir une sécurité d'existence et de protéger les assurés contre les risques de la vie. A cet égard, il ne peut pas être porté atteinte aux principes fondamentaux de la sécurité sociale, basée sur l'idée de la solidarité et de l'assurance.

Les propositions pour une réforme profonde doivent être prêtes pour 1984 et donc élaborées dès cet automne 1982.

Le Ministre des Affaires sociales soumettra des propositions basées sur les options ci-après :

- une plus grande solidarité, sans abandonner le principe de l'assurance et le droit individuel aux prestations;
- une plus grande efficacité par l'établissement des priorités;
- une meilleure maîtrise des dépenses et lutte contre les abus;
- une plus grande harmonisation des différents régimes;
- une plus grande sélectivité dans les prestations qui doivent être plus favorables aux familles.

En vue de concrétiser ces principes, on examinera les options suivantes :

- meilleures règles de cumul de diverses formes de revenus de remplacement;
- plus grande sélectivité dans les prestations par une correction par voie fiscale selon le pouvoir contributif. Un premier pas a été fait avec le nouveau régime fiscal des revenus de remplacement;
- poursuite de la politique quant à la maîtrise de l'offre des dispensateurs de soins, hôpitaux, appareillage médico-technique et prestations;
- rationalisation par une plus grande harmonisation des différents régimes d'incapacité de travail, quelle qu'en soit la cause (maladie, handicap, accident de travail ou maladie professionnelle);
- plus grande harmonisation des différents régimes de pensions;

- betere rationalisering van de administratieve structuren en procedures;
- stricte toepassing van de reglementering en verscherpte controle, zowel van de kant van de rechthebbenden als van de organismen en de verstrekkers;
- meer efficiënte informatieverwerking. Een wetsontwerp betreffende de sociale gegevensbank zal deze herfst worden ingediend.

Vermeld moet ook worden dat de Koninklijke Commissie voorstellen uitwerkt met het oog op de harmonisatie, de vereenvoudiging en de codificatie van de sociale zekerheid.

De Koninklijke Commissie zal een eerste voorlopig verslag afleveren voor het einde van het jaar. Dat verslag zal een overzicht geven van haar werkzaamheden en een schema bevatten van voorontwerp van de code van sociale zekerheid.

De uitwerking van een beleid dat de verworvenheden van de sociale zekerheid moet waarborgen en het stelsel een nieuwe richting moet geven, is de taak van de regering, in samenwerking met het parlement en met de sociale partners.

II. Sociale zekerheid der zelfstandigen

Gelijkaardige maatregelen zullen worden getroffen in de verschillende sectoren van de maatschappelijke zekerheid van de zelfstandigen.

De Rijkstegemoetkomingen ten gunste van de stelsels van sociale zekerheid der zelfstandigen werden voor 1983 bepaald op (in miljarden frank, index 174,36):

— Kinderbijslag	4,4
— Pensioenen	20,5
— Ziekte-en invaliditeitsverzekering	6,2

(Deze bedragen zijn vastgesteld zonder rekening te houden met het begrotingsbesparingsobjectief van 9 500,0 miljoen waarvan sprake onder § I, A, *in fine*.)

III. Minima inkomsten bestaanszekerheid

Hieronder zijn de sociale uitkeringen gegroepeerd die worden toegekend, na enquête over de inkomsten, en die bedoeld zijn om een vitaal minimum te garanderen aan onze meest behoeftige medeburgers. Op 1 augustus 1982, bedroeg dat minimum 15 082 frank voor een gezin en 10 859 frank voor een alleenstaande tegen index 164,30, zonder rekening te houden met eventuele supplementen ter compensatie van een handicap.

De kredieten bepaald voor die minima zullen in 1982 oplopen tot:

12,8 miljard	voor uitkeringen aan gehandicapten (begroting Sociale Voorzorg);
5,4 miljard	voor het gewaarborgd inkomen voor bejaarden (begroting Pensioenen);
1,1 miljard	voor het bestaansminimum (begroting Volksgezondheid).
19,3 miljard.	

Op te merken valt dat het geheel van die kredieten ten aanzien van de oorspronkelijke kredieten voor 1982 met 13 % hetzij 2,3 miljard is gestegen.

Ten einde de bestaanszekerheid van de gehandicapten te verbeteren, bepaalt het koninklijk besluit van 29 juli 1982 (*Belgisch Staatsblad* 20 augustus 1982) dat voor het verkrijgen van een uitkering het toegestane beroepsinkomen van de gehandicapte en zijn echtgenote wordt opgevoerd van 150 000 frank tot 250 000 frank per jaar.

- plus grande rationalisation des structures et procédures administratives;
- application stricte de la réglementation et contrôle renforcé, tant dans le chef des bénéficiaires que dans celui des organismes et des prestataires;
- plus grande efficience quant au traitement de l'information. Un projet de loi relatif à la banque de données sociales sera déposé en automne.

Il y a lieu de signaler aussi que la Commission royale élabore des propositions en vue d'harmoniser, de simplifier et de codifier la sécurité sociale.

La Commission royale présentera un premier rapport intérimaire pour la fin de l'année. Ce rapport donnera un aperçu de ses travaux, ainsi qu'un schéma d'avant-projet de code de sécurité sociale.

L'élaboration d'une politique en vue de garantir les acquis fondamentaux de la sécurité sociale et de réorienter le régime est la tâche du gouvernement, en collaboration avec le parlement et les partenaires sociaux.

II. Sécurité sociale des travailleurs indépendants

Des mesures analogues seront prises dans les différents secteurs de la sécurité sociale des travailleurs indépendants.

Les interventions de l'Etat au profit des régimes de sécurité sociale des travailleurs indépendants ont été fixées pour 1983 (en milliards de francs à l'indice 174,36):

— Allocations familiales	4,4
— Pensions	20,5
— Assurances maladie-invalidité	6,2

(Ces montants sont fixés sans encore tenir compte de l'objectif d'économie budgétaire de 9 500,0 millions dont question au § I, A, *in fine*.)

III. Minima de revenus de sécurité d'existence

Sous ce vocable, sont regroupées les prestations sociales octroyées après enquête sur les ressources et dont l'objectif est d'assurer un minimum vital à nos concitoyens les plus défavorisés. Au 1er août 1982, ce montant s'élevait à 15 082 francs pour un ménage et 10 859 francs pour un isolé à l'indice 164,30, sans tenir compte des suppléments éventuels pour compenser un handicap.

Les crédits prévus pour ces minima s'élèveront en 1982 à:

12,8 milliards	pour les allocations aux handicapés (budget Prévoyance sociale);
5,4 milliards	pour le revenu garanti aux personnes âgées (budget Pensions);
1,1 milliards	pour le minimum de moyens d'existence (budget Santé publique);
19,3 milliards.	

L'on observera que l'ensemble de ces crédits connaît une augmentation de l'ordre de 13 % soit 2,3 milliards en plus par rapport à 1982 initial.

En vue d'améliorer la sécurité d'existence des handicapés et favoriser leur emploi, l'arrêté royal du 29 juillet 1982 (*Moniteur belge* du 20 août 1982) prévoit que l'immunisation du revenu professionnel autorisé du handicapé et de son épouse pour l'obtention d'une allocation est portée de 150 000 francs à 250 000 francs par an.

Bovendien zullen de dossiers voor tegemoetkomingen aan minder-validen eveneens op geregelde tijdstippen worden herzien om te verhinderen dat, bij gelijke financiële toestand, sommigen voordelen genieten die anderen worden geweigerd of in mindere mate worden toegekend.

Op lange termijn moet het stelsel van de tegemoetkomingen aan minder-validen fundamenteel worden herzien, in de zin van het eenvormig maken van de uitkeringen en van de procedure in een geest van coördinatie.

IV. Ziekenhuisbeleid

A. VERMINDERING VAN DE ZIEKENHUISCAPACITEIT

Zoals reeds herhaalde malen werd benadrukt, meer bijzonder in deze periode van economische crisis, is het meer dan ooit nodig de middelen beschikbaar voor de gezondheidszorg beter te verdeelen.

Een van de middelen hiertoe bestaat in het aanpakken van het aantal bedden in de ziekenhuizen en ze desgevallend te benutten voor verzorgingstehuizen bestemd voor bejaarde personen en invaliden, zodat deze categorie van burgers zou kunnen genieten van kwaliteitszorgen die beter aangepast zijn aan hun gezondheidstoestand.

Dit objectief werd gerealiseerd in het raam van de bijzondere volmachten. Inderdaad de koninklijke besluiten nrs 58, 59 en 60 voorzien het invoege treden van de maatregelen die voorheen werden aangekondigd.

Een van de belangrijkste is ontegensprekelijk deze met betrekking op de blokkering van het aantal bedden dat overeenstemt met de bedden erkend op 1 juli 1982. Dit gaat gepaard met de mogelijkheid van reconversie in verzorgingstehuis en voorziet in een vergoeding bij sluiting of niet-opening van ziekenhuisbedden.

De inrichtende machten van de ziekenhuizen moeten zich rekenschap geven dat geen enkel bed in exploitatie mag genomen worden zonder dat een gelijkwaardige vermindering gerealiseerd wordt in een andere ziekenhuisinstelling.

B. FINANCIERING VAN DE ZIEKENHUIZEN IN VERBAND MET DE VERPLEEGDAGPRIJS

De wijze van financiering ingevoerd voor 1982 die de blokkering van het aantal dagen overeenstemmend met deze van het jaar 1980 bepaalt, is de eerste stap die normaal de stijging van de kosten op gebied van hospitalisatie moet tegenhouden.

Teneinde door een vermindering van het aantal dagen een vermindering van het aantal bedden te kunnen realiseren (niet deze die in opbouw zijn of nog te bouwen maar wel deze die geëxploiteerd worden en die in ruime mate in overtal zijn), moet de kostenmassa voorzien voor 1983 en 1984 voor wat betreft het aantal dagen nog verminderen met 3 % voor het eerste dienstjaar en 5 % voor het tweede t.a.v. 1980. Voor de psychiatrische ziekenhuizen zijn deze verminderingen respectievelijk 4 % en 6 % t.a.v. 1981.

Die beperkingsmaatregelen moeten er de beheerders toe aanzetten de middelen waarover ze beschikken beter te spreiden, middelen die ze kennen door het systeem van de «enveloppe». Dit beoogt onder meer het uitsluiten van verlengde en niet verantwoorde hospitalisaties, het met overleg kiezen van de te realiseren investeringen, door een spel van communicerende vaten, het in evenwicht brengen van nieuwe uitgaven door de afschaffing van andere die overbodig worden geacht; dit kan o.m. betrekking hebben op de kwalificatie van het personeel, het aantal nodig om te beantwoorden aan de erkenningscriteria, de kwaliteit en de hogere techniciteit van de zorgen enz.

Par ailleurs, les dossiers des allocations aux handicapés seront également revus à intervalles réguliers afin d'éviter qu'à situation financière égale, certains bénéficient d'avantages qui sont diminués ou refusés à d'autres.

A long terme, le régime des allocations aux handicapés doit être fondamentalement revu dans le sens d'une uniformisation des prestations et de la procédure, et dans un esprit de coordination.

IV. Politique hospitalière

A. REDUCTION DE LA CAPACITE DU SECTEUR HOSPITALIER

Ainsi que cela a été souligné à maintes reprises et particulièrement en cette période de crise économique, il est plus que jamais nécessaire de mieux répartir les moyens disponibles en matière de soins de santé.

Un des moyens est d'agir sur le nombre de lits exploités dans les hôpitaux et d'en affecter le cas échéant à des maisons de soins destinées aux personnes âgées et invalides, afin que cette catégorie de citoyens puisse bénéficier de soins de qualité mieux adaptés à leur état de santé.

Cet objectif a pu être réalisé dans le cadre des pouvoirs spéciaux. En effet, les arrêtés royaux n°s 58, 59 et 60 prévoient la mise en œuvre des mesures annoncées précédemment.

Une des plus importantes est sans conteste celle se rapportant au blocage du nombre de lits correspondant à celui des lits agréés au 1er juillet 1982. Cette mesure est assortie d'une possibilité de reconversion en maison de soins et prévoit en outre une indemnisation en cas de fermeture ou de non ouverture de lits hospitaliers.

Les pouvoirs organisateurs des hôpitaux doivent donc être conscients qu'aucun lit ne pourra être mis en exploitation sans qu'une réduction équivalente ne soit réalisée dans un autre établissement hospitalier.

B. FINANCEMENT DES HOPITAUX EN CE QUI CONCERNE LE PRIX DE LA JOURNEE D'HOSPITALISATION

Le mode de financement mis en place pour 1982 qui prévoit un blocage du nombre de journées correspondant à celui de 1980 est la première étape qui doit normalement arrêter la croissance des coûts en matière d'hospitalisation.

Afin de pouvoir réaliser à travers une réduction du nombre de journées une diminution du nombre de lits (non plus ceux en construction ou à construire mais ceux qui sont exploités et qui sont largement en surnombre), l'enveloppe prévue pour 1983 et 1984, en ce qui concerne le nombre de journées, doit encore diminuer de 3 % pour le premier exercice cité et 5 % pour le second par rapport à 1980. Pour les hôpitaux psychiatriques, ces réductions sont respectivement de 4 % et 6 % par rapport à 1981.

Ces mesures de restrictions devront inciter les gestionnaires à mieux répartir les moyens dont ils disposent et qu'ils connaissent par le système d'enveloppe. Cela vise notamment à éliminer les hospitalisations prolongées et injustifiées, à choisir judicieusement les investissements à effectuer, à équilibrer, par un jeu de vases communicants, de nouvelles dépenses par la suppression d'autres jugées superflues; ceci peut porter notamment sur la qualification du personnel, le nombre nécessaire pour répondre aux critères d'agrément, la qualité et la haute technicité des soins, etc.

Een groot aantal gemeenten wordt geconfronteerd met de verplichting alsmear meer tussen te komen in de aanzuivering van de tekorten van de openbare ziekenhuizen.

Tegenover de verslechtering van de exploitatiecijfers van de openbare ziekenhuizen, moeten vanaf 1 januari 1983 dringende rationalisatie- en beheersmaatregelen worden genomen om die tekorten te beperken en geleidelijk weg te werken.

Voor het ogenblik behandelt een werkgroep actief deze kwestie en kortelings zullen maatregelen kunnen getroffen worden.

Die maatregelen zullen slechts voor de komende jaren effectief uitwerking hebben op de begroting.

De geldmiddelen die gepaard gaan met de ziekenhuiskosten zullen worden uitgetrokken op:

— de begroting van Volksgezondheid (in miljard franken):	
— verpleegdagprijs in ziekenhuizen	17,4
— supplement voor academische ziekenhuizen	1,4
— de begroting van de ziekteverzekering — gezondheidszorg	48,7
In totaal	67,5

V. Pensioenen van de openbare sector

Maatregelen worden genomen teneinde de sterke toename te beperken van de uitgaven in deze sector.

In 1960 lag het totaal aantal gepensioneerd van de overheidssector beneden de 70 000; vandaag bereikt het 161 000.

Bovendien wordt in sommige regelingen van de overheidssector de groei van het aantal gepensioneerd nog in de hand gewerkt door het feit dat men er vroeger dan in de andere regelingen met pensioen kan gaan.

De pensioenregelingen van de overheidssector kenden nog enkele cumulaties die in de andere pensioenregimes niet mogen bestaan. De koninklijke besluiten die werden getroffen strekken ertoe geleidelijk alle gepensioneerd ongeacht hun statuut gelijk te behandelen.

De genomen maatregelen passen in de lijn van harmonisering der stelsels:

1. de eenmaking van de regels inzake toekenning en cumulatief van het overlevingspensioen en van het bedrag van de bijdragen werd verwezenlijkt bij de koninklijk besluiten nrs 30 en 31 van 30 maart 1982.

2. Het koninklijk besluit van 13 april 1982 heeft op het vlak van de reglementering, de harmonisatie inzake de toegelaten bezigheid vervolledigd.

3. Het bedrag van de bijdragen werd van 6,5 op 7 % gebracht. Het is gelijk aan het bedrag van de regeling voor werknemers. Sommige waarborgmaatregelen werden echter door de regering genomen om het tot stand komen van sociaal ongelukkige toestanden te vermijden. Zo waarborgt het koninklijk besluit nr 51 van 2 juli 1982 het behoud van een minimum ingeval van toepassing van de regels inzake cumulatief van overlevingspensioenen.

Bovendien heeft de Regering in het kader van de bijzondere machten besloten dat een gedeelte van de uitgaven voor het jaar 1983 inzake rustpensioenen van het Rijkspersoneel, van het leger, van de rijkswacht, van het gesubsidieerd onderwijs evenals voor de pensioenen, tegemoetkomingen en andere door de Belgische Staat gewaarborgde voordelen aan gerechtigden van het vroeger beroepspersoneel van de kaders van Afrika ten belope van 3 miljard zal worden uitgetrokken op de reserves — opgebouwd in 1983 — van de overlevingspensioenen van de overheidsdiensten.

Bon nombre de communes sont confrontées à l'obligation d'intervenir de plus en plus dans l'apurement des déficits des hôpitaux publics.

Face à l'aggravation des résultats d'exploitation des hôpitaux publics, des mesures de rationalisation doivent être prises d'urgence afin de réduire et même d'éliminer progressivement ces déficits, et ce, à partir du 1er janvier 1983.

Un groupe de travail s'en occupe activement à l'heure actuelle.

Les mesures prises n'auront d'impact budgétaire important que pour les années à venir.

Les moyens financiers afférents au coût de l'hospitalisation sont inscrits:

— au budget de la Santé publique (en milliards de francs):	
— prix de journée d'entretien dans les hôpitaux	17,4
— supplément hôpitaux universitaires	1,4
— au budget de l'Assurance maladie — soins de santé	48,7
Soit au total	67,5

V. Pensions du secteur public

Des mesures ont été prises en vue de limiter la forte croissance des dépenses de ce secteur.

En 1960, les effectifs globaux des pensionnés du secteur public étaient inférieurs à 70 000; ils approchent aujourd'hui les 161 000.

En outre, dans certains régimes publics, cette croissance du nombre des pensionnés s'est encore accélérée par suite de la possibilité d'obtenir la pension plus tôt que dans les autres régimes.

Les statuts de pension du secteur public connaissent encore certains états de cumul non autorisés dans les autres régimes de pensions. Les arrêtés qui ont été pris, tendent à réserver progressivement un même traitement à l'ensemble des pensionnés quel que soit leur régime.

Les mesures intervenues s'inscrivent dans la ligne de l'harmonisation des régimes:

1. L'unification des règles d'octroi et de cumul de la pension de survie et des taux de cotisations a été réalisée par les arrêtés royaux n°s 30 et 31 du 30 mars 1982.

2. L'arrêté royal du 13 avril 1982 a complété, sur le plan de la réglementation, l'harmonisation en matière d'activité autorisée.

3. Le taux de cotisation a été porté de 6,5 à 7 %. Il est identique à celui du régime des travailleurs salariés. Néanmoins, certaines mesures de garantie ont été prises par le Gouvernement pour éviter de créer des situations socialement malheureuses. Ainsi l'arrêté royal n° 51 du 2 juillet 1982 garantit le maintien d'un minimum en cas d'application des règles de cumul de pensions de survie.

Par ailleurs, le Gouvernement a décidé dans le cadre des pouvoirs spéciaux qu'une partie des dépenses de l'année 1983 en matière de pensions de retraite du personnel de l'Etat, de l'armée, de la gendarmerie, de l'enseignement subventionné ainsi que des pensions, allocations et autres avantages garantis par l'Etat belge aux ayants-droit de l'ancien personnel de carrière des cadres d'Afrique soit imputée à concurrence de 3 milliards sur les réserves — constituées en 1983 — des pensions de survie du personnel des services publics.

VI. Oorlogspensioenen

In het raam van het op 7 november 1975 tussen de Regering en de vaderlandslievende verenigingen gesloten protocol van akkoord, met het oog op de regeling van alle nog hangende problemen van de oorlogsslachtoffers, wordt een krediet van 402,9 miljoen frank voorzien voor de verwezenlijking in 1983 van nieuwe maatregelen voor de slachtoffers van de vaderlandslievende plicht.

De aard van die voordelen zal in de Permanente Commissie worden besproken en zal in een wetsontwerp worden opgenomen dat zal worden ingediend zodra de voorstellen van deze Commissie voor het jaar 1983 door de Regering zijn aangenomen.

In het raam van dit protocol, heeft de wet van 3 juni 1982 tot inlassing van nieuwe beschikkingen in de wetgeving betreffende de oorlogsslachtoffers de programmatie ten gunste van de militaire oorlogsslachtoffers voor de jaren 1981 en 1982 geconcretiseerd.

Voor de burgerlijke oorlogsslachtoffers werd diezelfde programmatie tot stand gebracht door de wet van 4 juni 1982 houdende nieuwe maatregelen ten voordele van de weerstanders tegen het nazisme in de geannexeerde gebieden, de werkweigeraars, de gedeporteerden, de burgerlijke slachtoffers van beide oorlogen en hun rechthebbenden.

VI. Pensions de guerre

Dans le cadre du protocole d'accord conclu le 7 novembre 1975 entre le Gouvernement et les associations patriotiques, en vue du règlement du contentieux des victimes de la guerre, un crédit de 402,9 millions de francs est destiné à réaliser en 1983 de nouvelles mesures en faveur des victimes du devoir patriotique.

La nature de ces avantages devra être négociée au sein de la Commission permanente et fera l'objet d'un projet de loi qui sera déposé dès que les propositions de ladite Commission pour l'année 1983 auront été acceptées par le Gouvernement.

Dans le cadre de ce protocole, la loi du 3 juin 1982 insérant de nouvelles dispositions dans la législation relative aux victimes de la guerre, a concrétisé la programmation en faveur des victimes militaires de la guerre pour les années 1981 et 1982.

Pour les victimes civiles de la guerre, cette même programmation a été réalisée par la loi du 4 juin 1982 portant des mesures nouvelles en faveur des résistants au nazisme dans les régions annexées, des réfractaires, des déportés, des victimes civiles des deux guerres et de leurs ayants-droit.

HOOFDSTUK VII

Begrotingsprogramma voor Wetenschapsbeleid

Het begrotingsprogramma voor Wetenschapsbeleid hergroept de begrotingskredieten van de verschillende ministeriële departementen die betrokken zijn bij de financiering van activiteiten inzake wetenschapsbeleid ⁽¹⁾.

Het volledige programma staat onder drie tekens: soberheid, rationalisatie en selectiviteit.

De toegekende bedragen dwingen de universiteiten en de wetenschappelijke instellingen er onder andere toe deel te nemen aan de inspanning die gericht is op het herstel van de financiële toestand van het land. Daarom zal de hen in 1982 bevroegde rationalisatie-inspanning in 1983 worden verdergezet.

Deze onontbeerlijke soberheid moet die instellingen de gelegenheid bieden tegelijkertijd hun beheer en hun prioriteiten te rationaliseren. Heel in het bijzonder op het gebied van het onderzoek wordt iedere verantwoordelijke verzocht elke frank die hij van de Staat ontvangt doeltreffender aan te wenden. Meer algemene maatregelen zijn trouwens bestemd ter ondersteuning van de inspanning van de instellingen.

In dit verband en zonder een ogenblik de noodzaak uit het oog te verliezen van het bevorderen van de technologische omschakeling en de economische heropbloei van het land, worden ten gunste van de universiteiten en de parallelle financiering van hun onderzoeken alsook ten gunste van sommige programma's die uitgevoerd worden door de universiteiten, de industrieën of de wetenschappelijke instellingen begrotingsmiddelen voorzien die meer bedragen dan de gemiddelde aangroei van de ganse begroting voor de wetenschap en dienen ter aanmoediging van de innovatie in uiteenlopende veelbelovende industriële domeinen alsook in domeinen die verband houden met de landbouw, de gezondheidszorg, de energie en de grondstoffen.

De begroting 1983 moet op die manier, in de budgettaire discipline, de start bieden tot een nieuwe bloei.

TOTALE KREDIETEN VOOR WETENSCHAPSBELEID

1. Het begrotingsprogramma voor wetenschapsbeleid voor 1982 bedroeg in het totaal 46 715,1 miljoen frank. Dit bedrag omvatte:

- in Titel I: 40 523,5 miljoen frank voor het geheel van de lopende uitgaven voor wetenschapsbeleid;
- in Titel II: 6 191,6 miljoen frank voor het geheel van de kapitaaluitgaven voor wetenschapsbeleid.

Her vertegenwoordigde 3,31 % van de nationale Rijksbegroting voor 1982 (openbaar investeringsprogramma niet inbegrepen).

2. Het voor 1983 voorgestelde begrotingsprogramma voor wetenschapsbeleid belooft — in het huidige stadium van de regeringsbeslissingen — 49 598,7 miljoen frank. Dit bedrag omvat:

⁽¹⁾ Het programma zoals hieronder uiteengezet bevat niet de kredieten die dienen voor de verwezenlijking van het openbaar investeringsprogramma. Tevens bevat het niet de kredieten die het departement van Ontwikkelingssamenwerking, in het kader van zijn globale begrotingsenveloppe voor 1983, zal besteden aan de financiering van de activiteiten inzake wetenschapsbeleid die ontwikkeld zullen worden in het raam van de steunverlening aan de ontwikkelingslanden. In het huidige stadium werden die kredieten nog niet definitief berekend. Enkel de werkingsuitkeringen zijn opgenomen die toegekend worden aan de Belgische universitaire instellingen voor het onthaal van vreemde studenten uit de ontwikkelingslanden. Het programma bevat tenslotte niet de kredieten van Cultuur - gemeenschappelijke sector die dienen voor de financiering, in 1983, van activiteiten inzake wetenschapsbeleid van bicommunautair belang die door dit departement ontwikkeld worden, aangezien die kredieten thans evenmin beschikbaar zijn.

CHAPITRE VII

Programme budgétaire de la Politique scientifique

Le programme budgétaire de la Politique scientifique regroupe les crédits budgétaires des différents départements ministériels qui sont concernés par le financement d'activités relevant de la politique scientifique ⁽¹⁾.

L'ensemble du programme est placé sous le triple signe de l'austérité, de la rationalisation et de la sélectivité.

Les montants alloués imposent notamment aux universités et aux institutions scientifiques de participer à l'effort de restauration de la situation financière du pays. C'est la raison de la poursuite en 1983 de l'effort de rationalisation qui leur avait été demandé en 1982.

Cette indispensable austérité doit être pour ces institutions l'occasion de rationaliser à la fois leur gestion et leurs priorités. Dans le domaine de la recherche tout spécialement, chaque responsable est convié à accroître l'efficacité de chaque franc qui lui est confié par l'Etat. Des mesures d'ordre plus général sont d'ailleurs destinées à appuyer l'effort des institutions.

Dans ce cadre et sans perdre un instant de vue la nécessité de promouvoir la reconversion technologique et le redéploiement économique du pays, des moyens budgétaires dépassant la moyenne d'accroissement accordée pour l'ensemble du budget de la science sont prévus en faveur des universités et du financement parallèle de leurs recherches, de même qu'en faveur de certains programmes exécutés par les universités, les industries ou les établissements scientifiques, et destinés à stimuler l'innovation dans divers domaines industriels prometteurs ainsi que dans des domaines intéressants l'agriculture, la santé, l'énergie et les matières premières.

Le budget 1983 doit ainsi offrir, dans la discipline budgétaire, le point de départ d'un nouvel essor.

TOTAL DES CREDITS DE POLITIQUE SCIENTIFIQUE

1. Le programme budgétaire de la politique scientifique pour 1982 totalisait 46 715,1 millions de francs, montant comprenant :

- au Titre I: 40 523,5 millions de francs pour l'ensemble des dépenses courantes de politique scientifique;
- au Titre II: 6 191,6 millions de francs pour l'ensemble des dépenses de capital de politique scientifique.

Il représentait 3,31 % du budget national de l'Etat pour 1982 (programme des investissements publics non compris).

2. Le programme budgétaire de la politique scientifique proposé pour 1983 s'élève — au stade actuel des décisions gouvernementales — à 49 598,7 millions de francs, montant comprenant :

⁽¹⁾ Le programme tel qu'il est exposé ci-après ne comprend pas les crédits destinés à la réalisation du programme des investissements publics. Il ne comprend pas non plus les crédits que le département de la Coopération au Développement consacrerait, dans le cadre de l'enveloppe budgétaire globale dont il disposera pour 1983, au financement des activités de politique scientifique qu'il compte développer au titre de l'assistance aux pays en voie de développement, ces crédits n'étant pas encore définitivement évalués au stade actuel; seules sont reprises les allocations de fonctionnement accordées aux établissements universitaires belges accueillant des étudiants étrangers originaires des pays en voie de développement. Le programme ne comprend pas enfin les crédits de la Culture - secteur commun destinés à financer en 1983 les activités de politique scientifique d'intérêt bicommunautaire développées par ce département, ces crédits n'étant pas non plus actuellement disponibles.

- in Titel I: 43 487,8 miljoen frank voor het geheel van de lopende uitgaven voor wetenschapsbeleid;
- in Titel II: 6 110,9 miljoen frank voor het geheel van de kapitaaluitgaven voor wetenschapsbeleid.

3. Uitgedrukt in lopende prijzen:

a) Neemt het totale bedrag van het begrotingsprogramma voor wetenschapsbeleid voor 1983 globaal toe met 6,17 % t.o.v. 1982. Dit bedrag vertegenwoordigt 3,28 % van de nationale Rijksbegroting voor 1983 (zonder de kredieten voor de verwezenlijking van het openbaar investeringsprogramma).

b) Stijgt het totale bedrag van de lopende uitgaven voor wetenschapsbeleid voor 1983 (Titel I) globaal met 7,32 % t.o.v. 1982. Dit bedrag vertegenwoordigt 2,98 % van het totaal van Titel I van de nationale Rijksbegroting voor 1983.

c) Neemt het totale bedrag van de kapitaaluitgaven voor wetenschapsbeleid (Titel II — openbaar investeringsprogramma niet meegerekend) globaal af met 1,31 % t.o.v. 1982. Dit bedrag vertegenwoordigt 10,32 % van het totaal van Titel II van de algemene Rijksbegroting voor 1983 (kredieten voor de verwezenlijking van het openbaar investeringsprogramma niet inbegrepen).

4. De tabellen I a, b, c, gevoegd bij deze toelichting, geven de globale verdeling en evolutie van de kredieten voor wetenschapsbeleid per betrokken ministerieel departement.

De eveneens toegevoegde tabel II geeft de globale verdeling en evolutie van de grote uitgavenmassa's voor wetenschapsbeleid. (Ter herinnering: deze massa's worden samengesteld door hergroeping van de uitgaven in de departementsbegrotingen voorzien ter financiering van wetenschappelijke activiteiten met eenzelfde doel.)

ANALYSE VAN HET BEGROTINGSPROGRAMMA VOOR WETENSCHAPSBELEID VOOR 1983 PER MASSA EN PER DEPARTEMENT

Massa I — Rechtstreekse financiering van het universitair onderwijs.

Deze massa hergroepeert de uitgaven ingeschreven in Titel I en II van de begrotingen van de departementen betrokken bij het universitair onderwijs, te weten:

- de gemeenschappelijke, de Franstalige en de Nederlandstalige sector van Nationale Opvoeding voor een totaal van 23 994,1 miljoen frank, hetzij een globale stijging van 8,09 % t.o.v. 1982 (22 196,3 miljoen frank);
- Landsverdediging, voor een totaal van 562,7 miljoen frank, hetzij een toename van 7,60 % ten opzichte van 1982 (523,0 miljoen frank);
- Ontwikkelingssamenwerking voor 700,0 miljoen frank, nl. het bedrag van de werkingsuitkeringen die toegekend zullen worden aan de universitaire instellingen voor het onthaal van vreemde studenten uit de ontwikkelingslanden (status-quo t.o.v. 1982).

Massa I bedraagt in het totaal 25 256,8 miljoen frank. Dit bedrag vertegenwoordigt 50,92 % van het gehele begrotingsprogramma voor wetenschapsbeleid voor 1983; t.o.v. 1982 belooft de globale toename 7,84 % (23 419,3 miljoen frank, hetgeen 50,13 % vertegenwoordigt van het totale begrotingsprogramma voor wetenschapsbeleid voor 1982).

Massa II — Onrechtstreekse financiering van het niet-georiënteerd fundamenteel onderzoek.

Deze massa hergroepeert de subsidies die de Staat, voor de financiering van het niet-georiënteerd fundamenteel onderzoek, verleent aan het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (N.F.W.O.) en de hiermee geassocieerde Fondsen (F.C.F.O. - Initiatief navorsers.; I.I.K.W. - Interuniversitair Instituut voor Kernwetenschappen; F.G.W.O. - Fonds voor Geneeskundig Wetenschappelijk Onderzoek).

- au Titre I: 43 487,8 millions de francs pour l'ensemble des dépenses courantes de politique scientifique;
- au Titre II: 6 110,9 millions de francs pour l'ensemble des dépenses de capital de politique scientifique.

3. A prix courants:

a) Le montant total du programme budgétaire de la politique scientifique pour 1983 est en accroissement global de 6,17 % par rapport à 1982. Ce montant représente 3,28 % du budget national de l'Etat pour 1983 (crédits pour la réalisation du programme des investissements publics non compris).

b) Le montant total des dépenses courantes de politique scientifique pour 1983 (Titre I) est en accroissement global de 7,32 % par rapport à 1982. Ce montant représente 2,98 % du total du Titre I du budget national de l'Etat pour 1983.

c) Le montant total des dépenses de capital de politique scientifique (Titre II — programme d'investissements publics exclu) est en réduction globale de 1,31 % par rapport à 1982. Ce montant représente 10,32 % du total du Titre II du budget général de l'Etat pour 1983 (crédits pour la réalisation du programme des investissements publics non compris).

4. Les tableaux I a, b, c, joints à cet exposé donnent la répartition et l'évolution globales des crédits de politique scientifique par département ministériel concerné.

Le tableau II, également joint, donne la répartition et l'évolution globales des grandes masses de dépenses de politique scientifique. (Pour mémoire, ces masses sont constituées en regroupant les dépenses prévues dans les budgets des départements pour le financement d'activités scientifiques de même objet.)

ANALYSE DU PROGRAMME BUDGETAIRE DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE POUR 1983 PAR MASSE ET PAR DEPARTEMENT

Masse I — Financement direct de l'enseignement universitaire

Cette masse regroupe les dépenses inscrites aux Titres I et II des budgets des départements concernés par l'enseignement universitaire, à savoir:

- les secteurs commun, français et néerlandais de l'Education nationale pour un total de 23 994,1 millions de francs, en accroissement global de 8,09 % par rapport à 1982 (22 196,3 millions de francs);
- la Défense nationale, pour un total de 562,7 millions de francs, en accroissement de 7,60 % par rapport à 1982 (523,0 millions de francs);
- la Coopération au Développement pour 700,0 millions de francs, montant représentant les allocations de fonctionnement qui seront accordées aux établissements universitaires accueillant des étudiants étrangers originaires des pays en voie de développement (statu quo par rapport à 1982).

Au total, la masse I s'élève à 25 256,8 millions de francs. Ce montant représente 50,92 % de l'ensemble du programme budgétaire de la politique scientifique pour 1983; il est en accroissement global de 7,84 % par rapport à 1982 (23 419,3 millions de francs, représentant 50,13 % du total du programme budgétaire de la politique scientifique pour 1982).

Masse II — Financement indirect de la recherche fondamentale non orientée.

Cette masse regroupe des subsides que l'Etat accorde, pour le financement de la recherche fondamentale non orientée, au Fonds national de la Recherche scientifique (F.N.R.S.) ainsi qu'aux Fonds que lui sont associés (F.R.F.C. - Initiative des chercheurs; I.I.S.N. - Institut interuniversitaire des Sciences nucléaires; F.R.S.M. - Fonds de la Recherche scientifique médicale).

Deze subsidies zijn in de hiernavolgende departementale begrotingen ingeschreven :

- voor het N.F.W.O. en het F.C.F.O. - Initiatief navorsers, bij de Nederlandstalige en Franstalige sector van Nationale Opvoeding, voor een globaal bedrag van 1 459,0 miljoen frank, hetzij een toename van 7,65 % t.o.v. 1982 (1 355,2 miljoen frank);
- voor het I.I.K.W., bij het Ministerie van Economische Zaken, een bedrag van 672,7 miljoen frank, hetzij een stijging van 6,44 % t.o.v. 1982 (632,0 miljoen frank);
- voor het F.G.W.O., bij het Ministerie van Volksgezondheid en het Gezin, een bedrag van 588,3 miljoen frank, hetzij een toename van 8,50 % t.o.v. 1982 (542,2 miljoen frank).

In het totaal beloopt massa II 2 720,0 miljoen frank. Dit bedrag verteenwoordigt 5,48 % van het gehele begrotingsprogramma voor wetenschapsbeleid voor 1983; vergeleken met 1982 bedraagt de globale toename 7,53 % (2 529,4 miljoen frank, hetgeen 5,41 % vertegenwoordigt van het begrotingsprogramma voor wetenschapsbeleid voor 1982).

Massa III — Wetenschappelijke activiteiten gericht op technologie, nijverheid en landbouw.

Deze massa hergroepeert verschillende kredieten voor wetenschapsbeleid die zijn ingeschreven in de begroting van de departementen van Economische Zaken, Landbouw, Openbare Werken en de Eerste Minister - sector Wetenschapsbeleid.

1. Economische Zaken.

Een totaal van 6 722,0 miljoen frank is ingeschreven in de begroting voor de financiering van :

a) Activiteiten van technologisch onderzoek in de industriële sector, voor een bedrag van 3 787,7 miljoen frank, hetzij een stijging van 6,98 % t.o.v. 1982 (3 540,6 miljoen frank). Dit bedrag wordt verdeeld over het I.W.O.N.L. voor 1 846,5 miljoen frank (+ 6,44 % t.o.v. 1982) en het Fonds voor Prototypes voor 1 941,2 miljoen frank (+ 7,50 % t.o.v. 1982);

b) Wetenschappelijke activiteiten van R-D en van overheidsdienst die in het raam van hun statutaire opdrachten ontwikkeld worden door de wetenschappelijke instellingen afhankelijk van het departement, voor 2 828,8 miljoen frank, hetzij een toename van 5,98 % t.o.v. 1982 (2 669,2 miljoen frank). Dit bedrag gaat ten belope van :

- 2 691,7 miljoen frank (hetzij + 5,33 % t.o.v. 1982, bedrag : 2 555,4 miljoen frank) naar :
 - het Nationaal Instituut voor de Extractiebedrijven (N.I.R.B.) : 177,4 miljoen frank;
 - het Studiecentrum voor Kernenergie te Mol (S.C.K.) : 2 178,9 miljoen frank;
 - het Nationaal Instituut voor Radio-elementen te Fleurus (I.R.E.) : 355,4 miljoen frank;
- 137,1 miljoen frank (+ 10,74 % t.o.v. 1982, bedrag : 123,8 miljoen frank) voor de overige wetenschappelijke inrichtingen afhankelijk van het departement;

c) R-D activiteiten in het domein van de niet-nucleaire energie op initiatief van de Minister van Economische Zaken, voor 105,5 miljoen frank (+ 8,42 % t.o.v. 1982, bedrag : 97,3 miljoen frank).

2. Landbouw.

Een totaal van 1 980,4 miljoen frank is ingeschreven in de begroting. Hiermee zal gefinancierd worden :

a) Het technologisch onderzoek ontwikkeld door het I.W.O.N.L. in de landbouwsector, voor 658,3 miljoen frank, hetzij een stijging van 6,45 % t.o.v. 1982 (618,4 miljoen frank);

Ces subsides sont inscrits aux budgets départementaux ci-après :

- pour le F.N.R.S. et le F.R.F.C. - Initiative des chercheurs, aux secteurs français et néerlandais de l'Education nationale, pour un montant global de 1 459,0 millions de francs, en accroissement de 7,65 % par rapport à 1982 (1 355,2 millions de francs);
- pour l'I.I.S.N., au Ministère des Affaires économiques, pour un montant de 672,7 millions de francs, en accroissement de 6,44 % par rapport à 1982 (632,0 millions de francs);
- pour le F.R.S.M., au Ministère de la Santé publique et de la Famille, pour un montant de 588,3 millions de francs, en accroissement de 8,50 % par rapport à 1982 (542,2 millions de francs).

Au total, la masse II s'élève à 2 720,0 millions de francs. Ce montant représente 5,48 % de l'ensemble du programme budgétaire de la politique scientifique pour 1983; il est en accroissement global de 7,53 % par rapport à 1982 (2 529,4 millions de francs, représentant 5,41 % du programme budgétaire de la politique scientifique pour 1982).

Masse III — Activités scientifiques à finalité technologique, industrielle et agricole.

Cette masse regroupe divers crédits de politique scientifique inscrits au budget des départements des Affaires économiques, de l'Agriculture, des Travaux publics et du Premier Ministre - secteur Politique scientifique.

1. Affaires économiques.

Un total de 6 722,0 millions de francs est inscrit au budget, pour financer :

a) Des activités de recherche technologique dans le secteur industriel, pour un montant de 3 787,7 millions de francs, en accroissement de 6,98 % par rapport à 1982 (3 540,6 millions de francs). Ce montant se répartit entre l'I.R.S.I.A. pour 1 846,5 millions de francs (+ 6,44 % par rapport à 1982) et le Fonds des Prototypes pour 1 941,2 millions de francs (+ 7,50 % par rapport à 1982);

b) Les activités scientifiques de R-D et de service public développées dans le cadre de leurs missions statutaires par les établissements scientifiques relevant du département, pour un montant de 2 828,8 millions de francs, en accroissement de 5,98 % par rapport à 1982 (2 669,2 millions de francs). Ce montant se répartit comme suit :

- 2 691,7 millions de francs (soit + 5,33 % par rapport à 1982, montant : 2 555,4 millions de francs) à :
 - l'Institut national des Industries extractives (I.N.I.E.X.) : 177,4 millions de francs;
 - le Centre d'études de l'Energie nucléaire de Mol (C.E.M.) : 2 178,9 millions de francs;
 - l'Institut national des Radio-éléments de Fleurus (I.R.E.) : 355,4 millions de francs;
- 137,1 millions de francs (+ 10,74 % par rapport à 1982, montant : 123,8 millions de francs) pour les autres institutions scientifiques relevant d'un département;

c) Des activités de R-D dans le domaine de l'énergie non nucléaire, exécutées à l'initiative du Ministre des Affaires économiques, pour 105,5 millions de francs (+ 8,42 % par rapport à 1982, montant : 97,3 millions de francs).

2. Agriculture.

Un total de 1 980,4 millions de francs est inscrit au budget. Il est destiné à financer :

a) La recherche technologique développée par l'I.R.S.I.A. dans le secteur agricole, pour un montant de 658,3 millions de francs, en accroissement de 6,45 % par rapport à 1982 (618,4 millions de francs);

b) De wetenschappelijke activiteiten van R-D en openbaar dienstbetoon die in het kader van hun statutaire zending ontwikkeld worden door de wetenschappelijke instellingen afhankelijk van het departement, voor 1 158,3 miljoen frank, hetzij een toename van 8,00 % t.o.v. 1982 (1 072,5 miljoen frank);

c) De R-D activiteiten ontwikkeld op initiatief van de Minister van Landbouw voor 163,8 miljoen frank, hetzij een toename van 7,20 % t.o.v. 1982 (152,8 miljoen frank).

3. Openbare Werken.

Een totaal van 178,8 miljoen frank, hetzij een stijging van 6,76 % t.o.v. 1982 (167,5 miljoen frank). Dit bedrag is bestemd voor het financieren van wetenschappelijke activiteiten op het gebied van hydrologie, de waterbouwkunde en de grondmechanica.

4. Wetenschapsbeleid.

Een totaal van 537,5 miljoen frank, hetzij een toename van 7,50 % t.o.v. 1982 (500,0 miljoen frank) voor de financiering op nationaal en internationaal vlak van acties en programma's inzake vernieuwing in de spits technologieën.

Die acties en programma's hebben onder meer betrekking op de micro-elektronica; de robotica; de nieuwe informatie- en telecommunicatietechnologieën; de afstandsbeveiligingssystemen; de nieuwe transportsystemen; de industriële, medische en onderwijsinformatica; de nieuwe technieken voor landbouw en voeding; de aangepaste technologieën voor de ontwikkelingslanden. Verscheidene van deze acties en programma's staan door hun doelstellingen in verband met de toekomstige behoeften van de openbare sector.

Het totaal van massa III belooft 9 418,8 miljoen frank. Dit bedrag vertegenwoordigt 18,99 % van het globale begrotingsprogramma voor wetenschapsbeleid voor 1983; de globale toename bedraagt 6,81 % t.o.v. 1982 (8 818,3 miljoen frank, hetgeen 18,88 % vertegenwoordigt van het totale begrotingsprogramma voor Wetenschapsbeleid voor 1982).

Masse IV — Wetenschappelijke activiteiten van openbaar dienstbetoon en van algemeen nut.

Deze massa hergroepeert de kredieten voor wetenschapsbeleid van de departementen ter financiering van de hiernavolgende wetenschappelijke activiteiten:

1. Activiteiten van R-D en van wetenschappelijk openbaar dienstbetoon ontwikkeld door de wetenschappelijke Rijksinstellingen en de daarmee gelijkgestelde instellingen, voor een totaal van 2 801,7 miljoen frank. Dit bedrag stijgt met 8,66 % t.o.v. 1982 (2 578,4 miljoen frank). De verdeling gebeurt tussen de hiernavolgende departementen:

a) Nationale opvoeding (gemeenschappelijke, Nederlandstalige en Franstalige sector): 1 559,7 miljoen frank, hetzij een toename van 7,99 % t.o.v. 1982 (1 444,3 miljoen frank);

b) Volksgezondheid, Leefmilieu en Gezin: 607,6 miljoen frank, hetzij een toename van 9,06 % t.o.v. 1982 (557,1 miljoen frank);

c) Economische Zaken: 366,5 miljoen frank voor de Geologische Dienst van België, hetzij een toename van 12,28 % t.o.v. 1982 (326,4 miljoen frank);

d) Overige departementen: in totaal: 267,8 miljoen frank, waarvan 176,7 miljoen frank voor Landbouw en 86,6 miljoen frank voor Landsverdediging; in totaal een toename van 6,82 % t.o.v. 1982 (250,7 miljoen frank).

2. Onderzoeksprogramma's ontwikkeld op initiatief van de Regering voor een totaal van 1 342,0 miljoen frank, waarvan 860,0 miljoen frank voor de nationale R-D programma's en andere wetenschappelijke acties en 482,0 miljoen frank voor de geconcentreerde fundamentele onderzoeksacties. Dit totaal betekent een stijging van 5,11 % t.o.v. 1982 (1 276,8 miljoen frank).

b) Les activités scientifiques de R-D et de service public développées dans le cadre de leur mission statutaire par les établissements scientifiques relevant du département, pour un montant de 1 158,3 millions de francs, en accroissement de 8,00 % par rapport à 1982 (1 072,5 millions de francs);

c) Les activités de R-D développées à l'initiative du Ministre de l'Agriculture pour un montant de 163,8 millions de francs, en accroissement de 7,20 % par rapport à 1982 (152,8 millions de francs).

3. Travaux publics.

Un total de 178,8 millions de francs, en accroissement de 6,76 % par rapport à 1982 (167,5 millions de francs). Ce montant est destiné à financer des activités scientifiques dans les domaines de l'hydrologie, de l'hydraulique et de la géotechnique.

4. Politique scientifique.

Un total de 537,5 millions de francs, en accroissement de 7,50 % par rapport à 1982 (500,0 millions de francs), pour le financement d'actions et de programmes d'innovation dans les technologies de pointe sur le plan national et international.

Ces actions et programmes concernent notamment la microélectronique; la robotique; les technologies nouvelles de l'information et des télécommunications; les systèmes de surveillance à distance; les nouveaux systèmes de transport; l'informatique industrielle, médicale et éducative; les nouvelles techniques agroalimentaires; les technologies appropriées aux pays en voie de développement. Nombre de ces actions et programmes sont de par leurs objectifs, liés aux besoins futurs du secteur public.

Au total, la masse III s'élève à 9 418,8 millions de francs. Ce montant représente 18,99 % de l'ensemble du programme budgétaire de la politique scientifique pour 1983; il est en accroissement global de 6,81 % par rapport à 1982 (8 818,3 millions de francs, représentant 18,88 % du total du programme budgétaire de la Politique scientifique pour 1982).

Masse IV — Activités scientifiques de service public et d'intérêt général.

Cette masse regroupe les crédits de politique scientifique des départements pour le financement des activités scientifiques ci-après:

1. Activités de R-D et de service public scientifique développées par les établissements scientifiques de l'Etat et les établissements assimilés, pour un total de 2 801,7 millions de francs. Ce montant est en accroissement de 8,66 % par rapport à 1982 (2 578,4 millions de francs). Il se répartit entre les départements ci-après:

a) Education nationale (secteurs commun, français, néerlandais): 1 559,7 millions de francs, en accroissement de 7,99 % par rapport à 1982 (1 444,3 millions de francs);

b) Santé publique, Environnement et Famille: 607,6 millions de francs, en accroissement de 9,06 % par rapport à 1982 (557,1 millions de francs);

c) Affaires économiques: 366,5 millions de francs pour le Service géologique de Belgique, en accroissement de 12,28 % par rapport à 1982 (326,4 millions de francs);

d) Autres départements: un ensemble de 267,8 millions de francs, dont 176,7 millions de francs pour l'Agriculture et 86,6 millions de francs pour la Défense nationale; au total, accroissement de 6,82 % par rapport à 1982 (250,7 millions de francs).

2. Programmes de recherche développés à l'initiative du Ministre de la Politique scientifique, pour un total de 1 342,0 millions de francs, dont 860,0 millions de francs pour les programmes nationaux de R-D et autres actions scientifiques, et 482,0 millions de francs pour les actions concertées de recherche fondamentale. Ce total est en accroissement de 5,11 % par rapport à 1982 (1 276,8 millions de francs).

De voorziene uitgaven in verband met de nationale R-D-programma's hebben onder andere betrekking op de voortzetting, in 1983, van de programma's en acties inzake luchtvaart- en aanverwante technologieën en op het gebied van de energie, zowel op nationaal vlak als voor onze bijdrage aan Europese en internationale programma's. Zij zullen betrekking hebben op de nieuwe acties en programma's met het oog op onder meer de Belgische bijdrage aan het Fonds voor Wetenschap en Techniek van de Verenigde Naties, de valorisatie van de biowetenschappen en de maatschappelijke en economische gevolgen van de nieuwe technologieën.

De uitgaven voorzien met betrekking tot de programma's in verband met de onderling overlegde onderzoekacties houden verband met: wetenschappelijke spitsdomeinen zoals de micro-elektronica; de catalyse; de chemische engineering en de synthese van moleculen; de nieuwe materialen op basis van metalen of polymeren en de wetenschap van de oppervlakte-eigenschappen; de moleculaire en cellulaire biologie, de genetische engineering, de enzymtechnologie en de agrobiologie; de oceanologie; de geïntegreerde optica.

3. Onderzoeksprogramma's op ministerieel initiatief ontwikkeld door verscheidene departementen, voor een totaal van 628,2 miljoen frank, hetzij een toename van 6,22 % t.o.v. 1982 (591,4 miljoen frank). Dit totaal omvat in het bijzonder 314,3 miljoen frank voor Nationale Opvoeding (gemeenschappelijke, Nederlandstalige en Franstalige sector); 237,4 miljoen frank voor Volksgezondheid en Leefmilieu; 37,7 miljoen frank voor Landsverdediging en Rijkswacht en 21,3 miljoen frank voor Sociale Voorzorg.

4. Verscheidene andere wetenschappelijke activiteiten, hoofdzakelijk van opvoedkundige aard, voor een totaal van 69,2 miljoen frank, hetzij een daling van 11,51 % t.o.v. 1982 (78,2 miljoen frank).

In het totaal bedraagt massa IV 4 841,0 miljoen frank. Dit bedrag vertegenwoordigt 9,76 % van het gehele begrotingsprogramma voor wetenschapsbeleid voor 1983; vergeleken met 1982 belooft de globale stijging 6,98 % (4 524,8 miljoen frank, hetgeen 9,69 % vertegenwoordigt van het begrotingsprogramma voor wetenschapsbeleid voor 1982).

Massa V — Bijdragen tot de intergouvernementele en internationale wetenschappelijke activiteiten.

Deze massa hergroepeert de kredieten voor wetenschapsbeleid ingeschreven in de begrotingen van de departementen om naar aanleiding van door België aangegane verbintenissen op dit stuk, de deelname aan de intergouvernementele en internationale wetenschappelijke activiteiten te financieren.

Het betreft in het bijzonder de deelname aan volgende activiteiten:

— R-D activiteiten op het gebied van de ruimtevaart waarvoor de Belgische bijdrage aan het Europees Ruimteagentschap (E.S.A.) 1 285,0 miljoen frank bedraagt, ingeschreven voor 1983; deze bijdrage komt voor in de begroting van de Diensten van de Eerste Minister - sector Wetenschapsbeleid;

De belangrijkste programma's van het E.S.A. zijn het wetenschappelijk programma, de toepassingsprogramma's inzake telecommunicatie en observatie van de Aarde en de toekomstige ontwikkelingen van de ruimtetransportmiddelen (Ariane en Spacelab).

De contracten die in België door het E.S.A. geplaatst worden ter uitvoering van zijn programma's vertegenwoordigen circa 80 % van het bedrag van de Belgische bijdragen. Die contracten houden verband met zeer geavanceerde technologische activiteiten in de sectoren van de elektronica en de precisiemechanica.

Les dépenses prévues relatives aux programmes nationaux de R-D concernent notamment la poursuite en 1983 des programmes et actions en technologies aéronautiques et connexes et dans le domaine de l'énergie tant sur le plan national qu'à titre de participation à des programmes européens et internationaux. Elles concerneront les actions et programmes nouveaux ayant notamment pour objet la participation belge au Fonds Science et Technique des Nations-Unies, la valorisation des sciences de la vie, les incidences socio-économiques des technologies nouvelles.

Les dépenses prévues relatives aux programmes d'actions de recherches concertées concernent les domaines scientifiques de pointe tels que la micro-électronique; la catalyse, le génie chimique et la synthèse de molécules; les matériaux nouveaux à base de métaux ou de polymères et la science des surfaces; la biologie moléculaire et cellulaire, le génie génétique, le génie enzymatique et l'agrobiologie; l'océanologie; l'optique intégrée.

3. Programmes de recherche d'initiative ministérielle développés par divers départements, pour un total de 628,2 millions de francs, en accroissement de 6,22 % par rapport à 1982 (591,4 millions de francs). Ce total comprend notamment: 314,3 millions de francs pour l'Education nationale (secteur commun, français et néerlandais); 237,4 millions de francs pour la Santé publique et l'Environnement; 37,7 millions de francs pour la Défense nationale et la Gendarmerie et 21,3 millions de francs pour la Prévoyance sociale.

4. Diverses autres activités scientifiques essentiellement éducatives, pour un total de 69,2 millions de francs, en diminution de 11,51 % par rapport à 1982 (78,2 millions de francs).

Au total, la masse IV s'élève à 4 841,0 millions de francs. Ce montant représente 9,76 % de l'ensemble du programme budgétaire de la politique scientifique pour 1983; il est en accroissement global de 6,98 % par rapport à 1982 (4 524,8 millions de francs, représentant 9,69 % du total du programme budgétaire de la politique scientifique pour 1982).

Masse V — Contributions aux activités scientifiques intergouvernementales et internationales.

Cette masse regroupe les crédits de politique scientifique inscrits dans les budgets des départements pour financer la participation aux activités scientifiques intergouvernementales et internationales, suite aux engagements pris par la Belgique en la matière.

Il s'agit notamment de la participation aux activités suivantes:

— Activités de R-D dans le domaine spatial, pour lesquelles la contribution belge à l'Agence Spatiale Européenne (A.S.E.) implique une inscription de 1 285,0 millions de francs pour 1983; cette contribution figure au budget des Services du Premier Ministre - secteur Politique scientifique.

Les programmes principaux de l'A.S.E. sont le programme scientifique, les programmes d'applications en télécommunications et en observation de la Terre et les développements ultérieurs des moyens de transport spatiaux (Ariane et Spacelab).

Les contrats placés en Belgique par l'A.S.E. pour l'exécution de ses programmes sont de l'ordre de 80 % du montant des contributions belges. Ces contrats concernent des activités de technologie très avancée dans les secteurs de l'électronique et de la mécanique de précision.

— Activiteiten van fundamenteel onderzoek en van R-D in het domein van de energie. De Belgische bijdrage aan verscheidene organismen bedraagt in het totaal 921,6 miljoen frank. Dit totaal omvat in het bijzonder 711,0 miljoen frank nl. het bedrag van de bijdrage 1983 aan het C.E.R.N.-Genève; 106,0 miljoen frank nl. het saldo van de bijdrage aan het S.N.R./Kalkar programma in het kader van de huidige verbintenis van België; 48,0 miljoen frank voor Eurochemic en 15,0 miljoen frank voor het J.E.T. project. Dit totaal is ingeschreven in de begroting van Economische Zaken, met als enige uitzondering 41,6 miljoen frank die thuishoort in de begroting van Buitenlandse Zaken, nl. de bijdrage aan het I.A.E.A.;

— Uiteenlopende andere activiteiten, ontwikkeld in het bijzonder door Nationale Opvoeding (273,1 miljoen frank), Verkeerswezen (48,5 miljoen frank), Buitenlandse Zaken (44,0 miljoen frank) en Volksgezondheid en Leefmilieu (voor 36,8 miljoen frank); hetzij in totaal voor 410,7 miljoen frank.

Massa V belooft in het totaal 2 617,3 miljoen frank. Dit bedrag vertegenwoordigt 5,28 % van het gehele begrotingsprogramma voor wetenschapsbeleid voor 1983; om zuiver technische redenen is er een daling van 6,37 % t.o.v. 1982 (2 795,6 miljoen frank, hetgeen 5,98 % vertegenwoordigt van het totale begrotingsprogramma voor wetenschapsbeleid voor 1982).

Massa VI — Financiële overdrachten.

Deze massa omvat de kredieten voorzien in toepassing van uiteenlopende wettelijke beschikkingen als sociale toelagen ten gunste van de universitaire instellingen, als tegemoetkoming in de financiële bouwlasten van de vrije universitaire instellingen en voor het pensioen van hun academisch personeel.

Deze kredieten zijn ingeschreven in de begrotingen van Nationale Opvoeding, Nederlandstalige en Franstalige sector. Voor 1983 bedragen zij in het totaal 3 381,2 miljoen frank, hetzij een toename van 3,21 % t.o.v. 1982 (3 275,9 miljoen frank).

Deze massa omvat tevens de toelagen die zijn ingeschreven in de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid en het Gezin voor de universitaire ziekenhuizen als bijdrage in de verpleegdagprijs en de medische promotie in de ziekenhuizen.

Voor 1983 belooft deze totale bijdrage 1 363,6 miljoen frank, hetzij een toename van 0,87 % t.o.v. 1982 (1 351,8 miljoen frank).

Het totaal van massa VI bedraagt 4 744,8 miljoen frank. Dit bedrag vertegenwoordigt 9,57 % van het gehele begrotingsprogramma voor wetenschapsbeleid voor 1983; t.o.v. 1982 is er een stijging van 2,53 % (4 627,7 miljoen frank, hetgeen 9,91 % vertegenwoordigt van het begrotingsprogramma voor Wetenschapsbeleid voor 1982).

— Activités de recherche fondamentale et de R-D dans le domaine de l'énergie pour lesquelles la contribution belge à divers organismes implique des inscriptions totalisant 921,6 millions de francs. Ce total comprend notamment 711,0 millions de francs représentant le montant de la cotisation 1983 au C.E.R.N.-Genève; 106,0 millions de francs représentant le solde de la participation au programme S.N.R./Kalkar, dans le cadre de l'engagement actuel de la Belgique; 48,0 millions de francs pour Eurochemic et 15,0 millions de francs pour le projet J.E.T. Ce total est inscrit au budget des Affaires économiques, à la seule exception de 41,6 millions de francs qui relèvent du budget des Affaires étrangères et représentent la contribution à l'A.I.E.A.

— Diverses autres activités développées notamment par l'Éducation nationale (273,1 millions de francs), par les Communications (48,5 millions de francs), par les Affaires étrangères (44,0 millions de francs) et par la Santé publique et l'Environnement (pour 36,8 millions de francs); soit ensemble pour 410,7 millions de francs.

Au total, la masse V s'élève à 2 617,3 millions de francs. Ce montant représente 5,28 % de l'ensemble du programme budgétaire de la politique scientifique pour 1983; pour des raisons purement techniques, il est en réduction globale de 6,37 % par rapport à 1982 (2 795,6 millions de francs, représentant 5,98 % du total du programme budgétaire de la politique scientifique pour 1982).

Masse VI — Transferts financiers.

Cette masse comprend les crédits prévus en application de diverses dispositions légales, au titre de subventions sociales en faveur des établissements universitaires, d'intervention dans les charges financières de construction des institutions universitaires libres et pour la pension de leur personnel académique.

Ces crédits sont inscrits dans les budgets de l'Éducation nationale, secteurs français et néerlandais. Ils totalisent, pour 1983, 3 381,2 millions de francs, montant en accroissement de 3,21 % par rapport à 1982 (3 275,9 millions de francs).

Cette masse comprend également les subventions inscrites au budget du Ministère de la Santé publique et de la Famille pour les hôpitaux universitaires, à titre de contribution au coût de la journée d'entretien et de la promotion médicale en milieu hospitalier.

Cette contribution totalise pour 1983 1 363,6 millions de francs, montant en accroissement de 0,87 % par rapport à 1982 (1 351,8 millions de francs).

Au total, la masse VI s'élève à 4 744,8 millions de francs. Ce montant représente 9,57 % de l'ensemble du programme budgétaire de la Politique scientifique pour 1983; il est en accroissement de 2,53 % par rapport à 1982 (4 627,7 millions de francs représentant 9,91 % du programme budgétaire de la Politique scientifique pour 1982).

TABEL I a

Begrotingsprogramma voor Wetenschapsbeleid
(Titel I + Titel II)
(In miljoenen frank)

TABLEAU I a

Programme budgétaire de Politique scientifique
(Titre I + Titre II)
(En millions de francs)

Departementen — Départements	1982	1983	Evolutie — Evolution (b)/(a)	
	(a) MF	(b) MF	MF	%
Nationale Opvoeding. — <i>Education nationale</i>	(28 844,1)	(31 050,7)	(+ 2 206,6)	(+ 7,65)
— Gemeenschappelijke sector. — <i>Secteur commun</i>	1 773,0	1 960,5	+ 187,5	+ 10,57
— Franse sector. — <i>Secteur français</i>	13 749,3	14 633,5	+ 884,2	+ 6,43
— Nederlandse sector. — <i>Secteur néerlandais</i>	13 321,8	14 456,7	+ 1 134,9	+ 8,51
Cultuur: Gemeenschappelijke sector (*). — <i>Culture: Secteur commun (*)</i>	—	—	—	—
Landsverdediging en Rijkswacht. — <i>Défense nationale et Gendarmerie</i> ...	642,3	687,1	+ 44,8	+ 6,98
Economische Zaken. — <i>Affaires économiques</i>	8 528,1	8 644,4	+ 116,3	+ 1,36
Landbouw. — <i>Agriculture</i>	2 013,3	2 162,1	+ 148,8	+ 7,39
Openbare Werken. — <i>Travaux publics</i>	167,5	178,8	+ 11,3	+ 6,76
Eerste Minister: Sector Wetenschapsbeleid. — <i>Premier Ministre: Secteur Politique scientifique</i>	2 953,2	3 164,5	+ 211,3	+ 7,16
Volksgezondheid, Leefmilieu en Gezin. — <i>Santé publique, Environnement et Famille</i>	2 680,9	2 833,7	+ 152,8	+ 5,69
Buitenlandse Zaken. — <i>Affaires étrangères</i>	78,7	85,6	+ 6,9	+ 8,85
Ontwikkelingssamenwerking (*). — <i>Coopération au Développement (*)</i> ...	700,0	700,0	—	—
Binnenlandse Zaken. — <i>Intérieur</i>	2,5	2,7	+ 0,2	+ 8,00
Justitie. — <i>Justice</i>	14,7	14,2	— 0,5	— 3,40
Tewerkstelling en Arbeid. — <i>Emploi et Travail</i>	4,8	5,1	+ 0,3	+ 4,81
Sociale Voorzorg. — <i>Prévoyance sociale</i>	39,7	21,3	— 18,4	— 46,35
Verkeerswezen. — <i>Communications</i>	45,3	48,5	+ 3,2	+ 7,10
Totaal begrotingsprogramma's voor wetenschapsbeleid. — <i>Totaux pro- grammes budgétaires de politique scientifique</i>	46 715,1	49 598,7	+ 2 883,6	+ 6,17

(*) Zonder de kredieten die door Cultuur — gemeenschappelijke sector — en Ontwikkelingssamenwerking besteed zullen worden ter financiering van hun activiteiten inzake wetenschapsbeleid behalve voor dit laatste departement de werkingsuitkeringen aan de universitaire instellingen voor het onthaal van vreemde studenten uit de ontwikkelingslanden.

(*) Non compris les crédits que la Culture — secteur commun — et la Coopération au Développement consacreront au financement de leurs activités de politique scientifique, sauf pour ce dernier département les allocations de fonctionnement aux établissements universitaires accueillant des étudiants étrangers en provenance des pays en voie de développement.

TABEL I b

Begrotingsprogramma voor Wetenschapsbeleid
(Titel I)

Lopende verrichtingen

(In miljoenen frank)

TABLEAU I b

Programme budgétaire de Politique scientifique
(Titre I)

Opérations courantes

(En millions de francs)

Departementen — Départements	1982	1983	Evolutie — Evolution (b)/(a)	
	(a)	(b)	MF	%
	MF	MF		
Nationale Opvoeding. - <i>Education nationale</i>	(28 747,5)	(30 954,1)	(+ 2 206,6)	+ 7,67
— Gemeenschappelijke sector. — <i>Secteur commun</i>	1 697,1	1 884,6	+ 187,5	+ 11,05
— Franse sector. — <i>Secteur français</i>	13 748,5	14 632,7	+ 1 134,9	+ 6,43
— Nederlandse sector. — <i>Secteur néerlandais</i>	13 301,9	14 436,8	+ 884,2	+ 8,53
Cultuur: Gemeenschappelijke sector. — <i>Culture: Secteur commun</i>	—	—	—	—
Landsverdediging en Rijkswacht. — <i>Défense nationale et Gendarmerie</i> ...	642,3	687,1	+ 44,8	+ 6,98
Economische Zaken. — <i>Affaires économiques</i>	5 437,8	5 813,5	+ 375,7	+ 6,91
Landbouw. — <i>Agriculture</i>	1 964,8	2 112,9	+ 148,8	+ 7,53
Openbare Werken. — <i>Travaux publics</i>	142,5	154,1	+ 11,6	+ 8,14
Eerste Minister: Sector Wetenschapsbeleid. — <i>Premier Ministre: Secteur Politique scientifique</i>	120,0	161,2	+ 41,2	+ 34,33
Volksgezondheid, Leefmilieu en Gezin. — <i>Santé publique, Environnement et Famille</i>	2 584,4	2 729,0	+ 144,6	+ 5,59
Buitenlandse Zaken. — <i>Affaires étrangères</i>	78,7	85,6	+ 6,9	+ 8,85
Ontwikkelingssamenwerking. — <i>Coopération au Développement</i>	700,0	700,0	—	—
Binnenlandse Zaken. — <i>Intérieur</i>	2,5	2,7	+ 0,2	+ 8,00
Justitie. — <i>Justice</i>	14,7	14,2	— 0,5	— 3,40
Tewerkstelling en Arbeid. — <i>Emploi et Travail</i>	3,3	3,6	+ 0,3	+ 6,97
Sociale Voorzorg. — <i>Prévoyance sociale</i>	39,7	21,3	— 18,4	— 46,35
Verkeerswezen. — <i>Communications</i>	45,3	48,5	+ 3,2	+ 7,10
Totale begrotingsprogramma's voor wetenschapsbeleid. — <i>Totaux pro- grammes budgétaires de politique scientifique</i>	40 523,5	43 487,8	+ 2 964,3	+ 7,39

TABEL I c

Begrotingsprogramma voor Wetenschapsbeleid

Kapitaalverrichtingen

(In miljoenen frank)

TABLEAU I c

Programme budgétaire de Politique scientifique

Opérations de capital

(En millions de francs)

Departementen — Départements	1982	1983	Evolutie — Evolution (b)/(a)	
	(a)	(b)	MF	%
	MF	MF		
Nationale Opvoeding. - <i>Education nationale</i>	(96,6)	(96,6)	—	—
— Gemeenschappelijke sector. — <i>Secteur commun</i>	75,9	75,9	—	—
— Franse sector. — <i>Secteur français</i>	0,8	0,8	—	—
— Nederlandse sector. — <i>Secteur néerlandais</i>	19,9	19,9	—	—
Cultuur: Gemeenschappelijke sector. — <i>Culture: Secteur commun</i>	—	—	—	—
Economische Zaken. — <i>Affaires économiques</i>	3 090,3	2 830,9	- 259,4	- 8,39
Landbouw. — <i>Agriculture</i>	48,5	49,2	+ 0,7	+ 1,44
Openbare Werken. — <i>Travaux publics</i>	25,0	24,0	- 0,3	- 1,20
Eerste Minister: Sector Wetenschapsbeleid. — <i>Premier Ministre: Secteur Politique scientifique</i>	2 833,2	3 003,3	+ 170,1	+ 6,00
Volksgezondheid, Leefmilieu en Gezin. — <i>Santé publique, Environnement et Famille</i>	96,5	104,7	+ 8,2	+ 8,49
Ontwikkelingssamenwerking. — <i>Coopération au Développement</i>	—	—	—	—
Tewerkstelling en Arbeid. — <i>Emploi et Travail</i>	1,5	1,5	—	—
Totale begrotingsprogramma's voor wetenschapsbeleid. — <i>Totaux pro- grammes budgétaires de politique scientifique</i>	6 191,6	6 110,9	- 80,7	- 1,31

TABEL II

Begrotingsprogramma voor Wetenschapsbeleid

Analyse per begrotingsmassa

(In miljoenen frank)

TABLEAU II

Programme budgétaire de Politique scientifique

Analyse par masse budgétaire

(En millions de francs)

Massa's — Masses	1982 (a)	1983 (b)	Evolutie — Evolution (b)/(a)	
	MF	MF	MF	%
Massa I — Rechtstreekse financiering van de instellingen van universitair onderwijs. — <i>Masse I — Financement direct des établissements d'enseignement universitaire</i>	23 419,3	25 256,8	+ 1 837,5	+ 7,84
Massa II — Onrechtstreekse financiering van het universitair onderzoek. — <i>Masse II — Financement indirect de la recherche universitaire</i>	2 529,4	2 720,0	+ 190,6	+ 7,53
Massa III — Wetenschappelijke activiteiten gericht op de nijverheid en landbouw. — <i>Masse III — Activités scientifiques à finalité industrielle ou agricole</i>	8 818,3	9 418,8	+ 600,5	+ 6,81
Massa IV — Wetenschappelijke activiteiten van openbaar dienstbetoon en algemeen belang. — <i>Massa IV — Activités scientifiques de service public et d'intérêt général</i>	4 524,8	4 841,0	+ 316,2	+ 6,98
Massa V — Bijdragen in de internationale organismen. — <i>Masse V — Contributions aux organismes nationaux</i>	2 795,6	2 617,3	– 178,3	– 6,37
Massa VI — Financiële overdrachten. — <i>Masse VI — Transferts financiers</i>	4 627,7	4 744,8	+ 117,1	+ 2,53
Totalen begrotingsprogramma's voor wetenschapsbeleid. — <i>Totaux programmes budgétaires de politique scientifique</i>	46 715,1	49 598,7	+ 2 964,3	+ 6,17

HOOFDSTUK VIII

De vijf niveaus van de begroting

In dit hoofdstuk worden de lopende en kapitaaluitgaven samen verdeeld over de machten en instellingen die er uiteindelijk over kunnen beschikken.

Niettegenstaande bepaalde verminderingen en de indexprovisie, die nog te verdelen zijn, mogen de gegevens die voorkomen in de hergroeperingen van het onderhavige hoofdstuk als representatief beschouwd worden.

(In miljarden frank)

	1982 Aangepast — Ajusté	1983
1. Totaal van de Rijksbegroting	1 597,5	1 701,3
2. a) Buitenlandse activiteiten... ..	27,0	29,0
b) Gemeenschappen	55,0	59,9
c) Gewesten	46,1	50,6
d) Provinciën en gemeenten	122,8	130,3
Subtotaal 2	250,9	269,8
3. Centrale Rijksbegroting (1-2)	1 346,6	1 431,5

De groei van de uitgaven van de centrale Rijksbegroting is lager dan deze van de andere niveaus met uitzondering van de provincies en gemeenten. Deze evolutie wordt verklaard door de invloed van de begeleidende maatregelen van de begroting 1983: deze hebben hoofdzakelijk betrekking op de centrale rijksbegroting.

Er dient opgemerkt te worden dat de groeivoet van de begrotingsuitgaven ten voordele van de Gemeenschappen en de Gewesten hoog zijn in vergelijking met de andere niveaus van de Staatsbegroting en dat dit voortvloeit uit de toepassing van de wet.

Sectie 1

De begroting en de hervorming van de instellingen

Sinds de algemene verkiezingen van november 1981 maken de Vlaamse Executieve, de Executieve van de Franse Gemeenschap en de Executieve van het Waalse Gewest geen deel meer uit van de Nationale Regering en functioneren ze op het begrotingsvlak op een autonome wijze.

De Gemeenschappen en Gewesten leggen hun investeringsprogramma's vast en nemen de kredieten nodig voor de werking van hun Raad ten laste van hun dotatie.

De financiering van de Gemeenschappen en Gewesten is verbonden met de Staatsbegroting, enerzijds wat de voorziene begrotingskredieten betreft, die voorzien zijn respectievelijk in de artikels 3 tot 6 van de gewone wet van de hervorming van de instellingen van 9 augustus 1980 (het zijn de eigenlijke dotaties), en in artikel 7 van dezelfde wet (kredieten voor de culturele uitgaven op de begroting van Nationale Opvoeding — Education nationale) en anderzijds voor de ristorno's op het produkt van sommige belastingen en heffingen, voorzien in de artikelen 9 tot 11 van de genoemde wet van 9 augustus 1980.

De begrotingskredieten zijn vervat in de algemene totalen van de Titels I en II van de Staatsbegroting waarvan de verdeling onderzocht wordt in dit hoofdstuk, de ristorno's komen niet onmiddellijk tot uitdrukking in de begroting, ze hebben evenwel een invloed op het niveau van de werkelijke ontvangsten, voor de vaststellingen van de rijksmiddelen.

CHAPITRE VIII

Les cinq niveaux du budget

Dans ce chapitre, les dépenses courantes et les dépenses de capital, regroupées ensemble, sont réparties d'après les pouvoirs et institutions qui sont finalement habilités à en disposer.

Nonobstant certaines réductions et la provision index qui restent encore à répartir, les données reprises dans les regroupements opérés dans le présent chapitre peuvent être considérés comme représentatives.

(En milliards de francs)

	1982 Aangepast — Ajusté	1983	Groei in % — Croissance en %	
1. Totaal van de Rijksbegroting	1 597,5	1 701,3	6,4	1. Total du budget de l'Etat.
2. a) Buitenlandse activiteiten... ..	27,0	29,0	7,4	2. a) Activités extérieures.
b) Gemeenschappen	55,0	59,9	8,9	b) Communautés.
c) Gewesten	46,1	50,6	9,8	c) Régions.
d) Provinciën en gemeenten	122,8	130,3	6,2	d) Provinces et communes.
Subtotaal 2	250,9	269,8	7,5	Sous-total 2.
3. Centrale Rijksbegroting (1-2)	1 346,6	1 431,5	6,2	3. Etat central (1-2).

La croissance des dépenses du budget de l'Etat central est inférieure à celle des dépenses des autres niveaux, à l'exception des provinces et des communes. Cette évolution s'explique par l'impact des mesures d'accompagnement du budget 1983: celles-ci concernent, pour l'essentiel, le budget de l'Etat central.

L'on notera les taux de croissance des dépenses budgétaires en faveur des Communautés et des Régions: ces taux, élevés par rapport aux autres niveaux du budget de l'Etat, résultent de l'application de la loi.

Section 1

Le budget et les réformes institutionnelles

Depuis les élections générales de novembre 1981, l'Exécutif flamand, l'Exécutif de la Communauté française et l'Exécutif de la Région wallonne ne font plus partie du Gouvernement national et fonctionnent de manière autonome, notamment sur le plan budgétaire.

Les Communautés et Régions fixent leurs programmes d'investissements et prennent à charge de leur dotation les crédits nécessaires au fonctionnement de leur Conseil.

Le financement des Communautés et des Régions se rattache au budget de l'Etat, d'une part en ce qui concerne les crédits budgétaires prévus, respectivement, aux articles 3 à 6 de la loi ordinaire des réformes institutionnelles du 9 août 1980 (ce sont les dotations proprement dites), et à l'article 7 de la même loi (crédits pour les dépenses culturelles, aux budgets de l'Education nationale — Nationale Opvoeding), et d'autre part pour les ristournes sur le produit de certains impôts et perceptions, prévues aux articles 9 à 11 de ladite loi du 9 août 1980.

Les crédits budgétaires sont compris dans les totaux généraux des Titres I et II du budget de l'Etat dont la ventilation est examinée dans le présent chapitre; les ristournes n'apparaissent pas directement dans le budget; elles influencent cependant au niveau des soldes budgétaires, en tant qu'elles viennent en déduction des recettes réelles, pour déterminer la hauteur des Voies et Moyens.

In de ingediende begrotingen voor 1982, werden de dotaties aan de Gemeenschappen en Gewesten vastgesteld op definitieve basissen in de mate waarin hun stijging gebonden was aan de gemiddelde index van de consumptieprijzen van 1981.

De dotaties vereisen dus geen aanpassing, behoudens om budgettaire terugstorting aan het Waalse Gewest van de parallelle kredieten te verzekeren, die vervat zijn in de saldi van de overgedragen kredieten op 31 december 1979 en die het voorwerp hebben uitgemaakt van betalingen door het Waalse Gewest in 1980 en 1981.

Voor de vaststelling van de provisionele dotaties voor 1983, werd een verhoging van 18% toegepast op de forfaitaire bases die vastgesteld zijn in de wet:

- voor de Gemeenschappen: 40 miljard voor Titel I en 7 miljard voor Titel II;
- voor de Gewesten: 15 miljard voor Titel I en 24 miljard voor Titel II.

Het in 't algemeen weerhouden mechanisme inzake de indexering werd toegepast op de budgettaire dotaties.

De verhoging valt tevens samen met het stijgingspercentage van de begroting van 1983 ten overstaan van de begroting van 1982 ($\pm 9,6\%$).

De dotaties zullen eventueel aangepast worden wanneer de definitieve gemiddelde index van de consumptieprijzen voor 1982 zal gekend zijn.

Een zelfde verhoging werd verzekerd voor de dotaties aan de Duitstalige Gemeenschap en aan het Brusselse Gewest.

Op de culturele kredieten van de drie Gemeenschappen, die ingeschreven zijn in de begrotingen van Nationale Opvoeding werd een nulgroei toegepast, in het kader van de besparingsmaatregelen.

Voor de *ristorno's* voor de Gemeenschappen en Gewesten daarentegen, gezien de globale stijgingsvoet van de lopende uitgaven van de begroting 1983 — met uitsluiting van de werkloosheidsuitgaven — lager is dan het stijgingsritme van de gemiddelde geraamde index van de consumptieprijzen in 1982, moeten geen nieuwe *ristorno's* in toepassing van artikel 9, § 1, van de gewone wet van 9 augustus 1980 voorzien worden.

Er zullen eventueel *ristorno's* toegekend worden voor het begrotingsjaar 1983, krachtens deze bepaling indien de vergelijking van de definitieve begrotingscijfers voor de begrotingsjaren 1982 en 1983 en van de index voor de consumptie voor 1982 er de noodzaak van zouden aangeven.

Het is wel te verstaan dat de volledig geristorneerde belastingen alsmede de gedeeltelijk geristorneerde belastingen verworven blijven voor de Gewesten en Gemeenschappen ten belope van het overeenstemmende percentage van de bedragen vermeld in de Rijksmiddelenbegroting 1982. Een aanpassing van de *ristorno's* 1982 zal plaats hebben van zodra de definitieve begrotingsgegevens voor het jaar 1982 gekend zullen zijn.

Anderzijds, zullen bijkomende *ristorno's* voorzien worden, ten belope van een totaal bedrag van 5 470,6 miljoen frank, om de uitgaven van de Ministeries van de Gemeenschappen en Gewesten te dekken: elke Gemeenschap of Gewest zal tenminste ontvangen wat noodzakelijk is om zijn werkelijke behoeften te dekken.

Zijn gekozen voor de toekenning van deze *ristorno's*:

- wat de Gemeenschappen betreft, het kijk- en luistergeld (ten belope van 3 711,4 miljoen frank);
- wat de Gewesten betreft, de openingsbelasting op de dranksluiterijen (195 miljoen frank) van giste dranken, de belasting op de automatische ontspanningstoestellen 445,5 miljoen frank), de belasting op de spelen en weddenschappen (1 696 miljoen frank) alsmede de onroerende voorheffing (ten belope van 525,7 miljoen frank).

Dans les budgets déposés pour 1982, les dotations aux Communautés et aux Régions ont été fixées sur des bases définitives dans la mesure où leur progression était liée à l'indice moyen des prix à la consommation de 1981.

Les dotations n'appellent donc pas d'ajustement hormis pour assurer budgétairement, le remboursement à la Région wallonne des crédits parallèles compris dans les soldes de crédits reportés au 31 décembre 1979 et qui ont été liquidés en 1980 et en 1981 par la Région wallonne.

Pour la détermination des dotations provisionnelles pour 1983, on a appliqué une majoration de 18% aux bases forfaitaires fixées dans la loi:

- pour les Communautés: 40 milliards pour le Titre I et 7 milliards pour le Titre II;
- pour les Régions: 15 milliards pour le Titre I et 24 milliards pour le Titre II.

Ce pourcentage de 18% procède de l'application de l'indexation aux dotations communautaires et régionales.

Cette progression coïncide également avec le taux d'accroissement du budget de 1983 par rapport au budget de 1982 ($\pm 9,6\%$).

Les dotations seront éventuellement adaptées lorsque le chiffre définitif de l'indice moyen des prix à la consommation pour 1982 sera connu.

Une progression identique a été assurée aux dotations à la Communauté germanophone et aux crédits de la Région bruxelloise.

Aux crédits culturels des trois communautés inscrits aux budgets de l'Education nationale, on a appliqué une croissance zéro, dans le cadre des mesures d'économie.

Quant aux *ristournes* aux Communautés et aux Régions, étant donné que le taux de croissance global des dépenses courantes du budget de l'Etat 1983 — à l'exclusion des dépenses de chômage — est inférieur au taux de fluctuation de l'indice moyen estimé des prix à la consommation en 1982, il ne faut pas prévoir de nouvelles *ristournes* en application de l'article 9, § 1er, de la loi ordinaire du 9 août 1980.

Des *ristournes* seront éventuellement accordées pour l'année budgétaire 1983 du chef de cette disposition légale, si la comparaison des chiffres budgétaires définitifs pour les années budgétaires 1982 et 1983 et/ou l'indice définitif des prix à la consommation pour 1982 en révèle la nécessité.

Il est bien entendu que les impositions intégralement *ristournées* et les impositions partiellement *ristournées* restent acquises aux Régions et aux Communautés à raison du pourcentage correspondant aux montants mentionnés dans le budget des Voies et Moyens 1982. Un ajustement des *ristournes* 1982 aura lieu dès que les données budgétaires définitives pour l'année 1982 seront connues.

D'autre part, des *ristournes* supplémentaires, d'un montant total de 5 470,6 millions de francs, sont prévues pour couvrir les dépenses des ministères des Communautés et des Régions: chaque Communauté et Région recevra au moins ce qui est nécessaire pour couvrir ses besoins.

Sont élues pour l'attribution de ces *ristournes*:

- en ce qui concerne les Communautés, les redevances radio et télévision (à concurrence de 3 711,4 millions de francs);
- en ce qui concerne les Régions, la taxe d'ouverture des débits de boissons fermentées (195 millions de francs), la taxe sur les appareils de jeux automatiques (445,5 millions de francs), la taxe sur les jeux et paris (1 696 millions de francs) ainsi que le précompte immobilier (à concurrence de 525,7 millions de francs).

Sectie 2

Buitenlandse activiteiten

De onderhavige tabel geeft een overzicht van de tegemoetkomingen met betrekking tot de activiteiten van internationale aard, inzonderheid in verband met de Europese Gemeenschappen, de Ontwikkelingssamenwerking en de andere internationale activiteiten.

	1982 Aangepast — 1982 Ajusté	1983	
A. Europese gemeenschappen:			A. Communautés européennes:
Eigen middelen	47 134,0	46 660,0	Ressources propres.
B. Ontwikkelingssamenwerking:			B. Coopération au développement:
a) Budgettaire hulp ⁽¹⁾	20 357,7	21 476,3	a) Aide budgétaire ⁽¹⁾ .
b) Niet budgettaire hulp ⁽²⁾	1 850,0	1 900,0	b) Aide non budgétaire ⁽²⁾ .
C. Andere buitenlandse activiteiten ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ :			C. Autres activités internationales ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ :
Lopende- en kapitaalverrichtingen	6 600,0	7 500,0	Opérations courantes + opérations de capital.
Totaal A + B + C.	75 941,7	77 536,3	Total A + B + C.
Totaal ten laste van de begroting ⁽⁵⁾ .	26 957,7	28 976,3	Total à charge du budget ⁽⁵⁾ .

Vanaf 1979 wordt de begroting van de Europese Gemeenschappen praktisch alleen met « eigen middelen » gespijsd (B.T.W.-inkomsten en douanerechten) die niet via de Rijksbegroting lopen.

Voor 1983 worden de aan de Europese Gemeenschappen afgestane ontvangsten geraamd op 17,9 miljard voor de douanerechten en 18,0 miljard voor de B.T.W.-ontvangsten die aan de E.E.G. toegewezen worden.

De resterende eigen middelen van de Gemeenschap voorkomende op vorige tabel betreffen vooral de bijdragen voor suikers en isoglucose en de landbouwheffingen (10,8).

De enveloppe voor de ontwikkelingssamenwerking 1983 is in de hiernavolgende tabel gedetailleerd.

Le tableau ci-dessous donne un aperçu des interventions afférentes aux activités de caractère international, notamment en ce qui concerne les Communautés européennes, la Coopération au Développement et les autres activités internationales.

Depuis 1979, les Communautés européennes sont presque uniquement alimentées par des « ressources propres » (recettes T.V.A., droits de douane) qui ne transitent pas par le budget de l'Etat.

Pour 1983, les recettes cédées aux Communautés européennes sont estimées à 17,9 milliards, en ce qui concerne les droits de douane et à 18,0 milliards en ce qui concerne les recettes T.V.A. attribuées à la C.E.E.

Les autres recettes propres des Communautés supputées dans le tableau qui précède sont, en ordre principal, les cotisations sucre et isoglucose et les prélèvements agricoles (10,8).

L'enveloppe de l'aide publique au développement 1983 est détaillée dans le tableau ci-après.

⁽¹⁾ Aangerekend op de verschillende begrotingen volgens de budgettaire enveloppe voor ontwikkelingssamenwerking (zonder E.E.G. noch Nationale Loterij).

⁽²⁾ Uitzonderd het Belgische aandeel in het Europees Ontwikkelingsfonds — begrepen in A.

⁽³⁾ Zonder E.E.G.

⁽⁴⁾ Schatting.

⁽⁵⁾ Alle rubrieken, uitgezonderd A en het Belgisch aandeel in het Europees Ontwikkelingsfonds alsook de Nationale Loterij, inbegrepen in B, b).

⁽¹⁾ Imputée aux différents départements ministériels suivant le tableau de l'enveloppe budgétaire de l'aide au développement (sans C.E.E. ni Loterie nationale).

⁽²⁾ Non compris la quote-part de la Belgique dans le F.E.D. — déjà comptée sub A.

⁽³⁾ Sans C.E.E.

⁽⁴⁾ Estimation.

⁽⁵⁾ Ensemble des rubriques, moins A et la quote-part belge aux Fonds européens de développement ainsi que la Loterie nationale, compris dans B, b).

Budgettaire enveloppe voor ontwikkelingssamenwerking

(Voorlopige gegevens in miljoenen frank)

(Niet gesplitste kredieten + vastleggingskredieten)

Enveloppe budgétaire de l'aide au développement

(Données provisoires en millions de francs)

(Crédits non dissociés + crédits d'engagement)

	1982 Aangepast — 1982 Ajusté	1983	
Ministerie van Financiën	7 061,0	7 148,0	Ministère des Finances.
Landsverdediging	483,1	528,5	Défense nationale.
Nationale Opvoeding... ..	231,3	231,3	Education nationale.
Buitenlandse Zaken	175,1	191,5	Affaires étrangères.
E.E.G.	1 800,0	2 122,0	C.E.E.
Ontwikkelingssamenwerking:			Coopération au développement:
— Lopende uitgaven	6 956,5	7 396,7	— Dépenses courantes.
— Kapitaaluitgaven	5 450,7	5 980,3	— Dépenses de capital.
— Nationale Loterij	1 850,0	1 900,0	— Loterie nationale.
Totaal.	24 007,7	25 498,3	Total.

De enveloppe voor ontwikkelingssamenwerking bedraagt in 1983 : 0,60 % van het B.N.P. De aangepaste enveloppe van 1982 voor de ontwikkelingssamenwerking bedroeg 0,62 % van het B.N.P.

L'enveloppe de l'aide publique au développement représente en 1983 : 0,60 % du P.N.B. L'enveloppe ajustée de 1982 de l'aide publique au développement a représenté 0,62 % du P.N.B.

Sectie 3

De Gemeenschappen

De kredieten ingeschreven in de Staatsbegroting voor de Gemeenschappen bevatten:

- de dotaties aan de Gemeenschappen, ingeschreven in de begroting. Dit bedrag bevat de kredieten waarvan de Culturele Raad voor de Duitstalige Cultuurgemeenschap de aanwending bepaalt (culturele aangelegenheden);
- de kredieten voor de culturele uitgaven ingeschreven in de begrotingen van Nationale Opvoeding en waarvan iedere gemeenschapsraad de aanwending bepaalt;
- de kredieten voor de personaliseerbare aangelegenheden van de Duitstalige Gemeenschap, die het voorwerp uitmaken van een afzonderlijk wetsontwerp;
- het krediet met betrekking tot de Duitstalige Culturele Raad is ingeschreven in de begroting van de Dotaties. Sinds 1982 worden de lasten van de andere Raden gedekt door de eigen middelen van de Gemeenschappen.

(In miljoenen frank)

Section 3

Les Communautés

Les crédits portés dans le budget de l'Etat pour les Communautés comprennent :

- les dotations aux Communautés, inscrites au budget des Dotations aux Communautés et aux Régions. Ce montant comprend les crédits dont le Conseil culturel de la Communauté culturelle de langue allemande règle l'affectation (matières culturelles);
- les crédits pour les dépenses culturelles inscrites aux budgets de l'Education nationale et dont chaque conseil de Communauté règle l'affectation;
- les crédits pour les matières personnalisables de la Communauté germanophone, qui font l'objet d'un projet de loi distinct;
- le crédit relatif au Conseil culturel allemand, inscrit au budget des Dotations. Depuis 1982, les charges des autres Conseils sont couvertes par les moyens propres des Communautés.

(En millions de francs)

a) Niet gesplitste kredieten b) Ordonnancingskredieten c) Vastleggingskredieten	1982	1983	a) Crédits non dissociés b) Crédits d'ordonnancement c) Crédits d'engagement
TITEL I <i>Lopende uitgaven</i>			TITRE I <i>Dépenses courantes</i>
Dotaties aan de Gemeenschappen a)	43 230,7	47 395,7	a) Dotations aux Communautés.
Culturele kredieten — Begrotingen Nationale Opvoeding:			Crédits culturels. — Budgets Education nationale:
— Franse sector:			— secteur français:
franstalige cultuur a)	1 332,0	1 332,0	a) cult. française.
deutstalige cultuur a)	14,3	14,3	a) cult. allemande.
— Nederlandse sector a)	2 288,0	2 288,0	a) — secteur néerlandais.
Duitstalige Gemeenschap. — Persoonsgebonden mater			Communauté allemande. — Matières personali
ries a)	143,6	157,5	a) sables.
Totaal (a + b)	47 008,6	51 187,5	(a + b) Total.
TITEL II <i>Kapitaalsuitgaven</i>			TITRE II <i>Dépenses de capital</i>
Dotaties aan de Gemeenschappen a)	7 555,7	8 284,2	a) Dotations aux Communautés.
... .. b)	146,3	158,4	b)
Culturele kredieten - Begrotingen Nationale Opvoeding:			Crédits culturels — Budgets Education nationale:
— Franse sector:			— secteur français:
franstalige cultuur a)	164,8	164,8	a) culture française.
— Nederlandse sector a)	27,3	27,3	a) — secteur néerlandais.
Duitstalige gemeenschap — Persoonsgebonden mater			Communauté culturelle allemande — Matières per
ries a)	47,9	53,5	a) sonnalisables.
... .. b)	15,8	17,7	b)
Totaal (a + b)	7 957,8	8 705,9	(a + b) Total.
Totaal Titels I en II (a + b)	54 966,4	59 893,4	(a + b) Total Titres I en II.

De dotaties aan de Franse en Vlaamse Gemeenschappen werden berekend door voorlopig een vermeerdering van 18% toe te passen op de wettelijke forfaitaire basis van 40 miljard frank op Titel I en van 7 miljard frank op Titel II.

Deze stijging beantwoordt aan een verwachte stijging van de gemiddelde index van de consumptieprijzen voor het jaar 1982 van 9,6%.

De aldus berekende dotaties bedragen:

Titel I: 47 200 miljoenen frank.

Titel II: 8 260 miljoenen frank.

Les dotations aux Communautés française et flamande ont été calculées en appliquant à titre provisionnel, une majoration de 18% à la base forfaitaire légale de 40 milliards de francs au Titre I et de 7 milliards de francs au Titre II.

Cet accroissement correspond à une fluctuation présumée de l'indice moyen des prix à la consommation pour l'année 1982 de 9,6%.

Les dotations ainsi calculées s'élèvent à:

Titre I: 47 200 millions de francs.

Titre II: 8 260 millions de francs.

Overeenkomstig de wetsbepaling zullen de dotaties aangepast worden van zodra de gemiddelde index van de consumptieprijzen voor 1982 gekend zal zijn.

De dotaties aan de Duitstalige Gemeenschap werden in dezelfde mate aangepast. Rekening houdend met de verdeelsleutel van 45/55 voorzien in de wet van 9 augustus 1980 worden de dotaties aan de Gemeenschappen als volgt verdeeld:

(In miljoenen frank)

a) niet-gesplitste kredieten. — crédit non dissociés
b) ordonnanceringskredieten. — crédit d'ordonnancement

TITEL I. — TITRE I

Culturele dotaties. — Dotations culturelles a)
Personaliseerbare aangelegenheden. — Matières personnalisables a)

Totaal. — Total

TITEL II. — TITRE II

a)
b)

N.B. — Om de gegevens betreffende de drie gemeenschappen te kunnen vergelijken werden met de dotaties in de hierbovenvermelde tabel de kredieten voor de personaliseerbare aangelegenheden van de Duitstalige Gemeenschap toegevoegd daar de overeenstemmende uitgaven gedekt worden door de dotaties voor de Franse en Vlaamse Gemeenschappen.

De kredieten voor de culturele uitgaven die ingeschreven zijn in de begrotingen van Nationale Opvoeding en waarvan de Raden de aanwending mogen regelen, werden op het niveau van 1982 vastgesteld.

Benevens de kredieten ingeschreven in de nationale begrotingen bekomen de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap sinds 1982 *ristorno's* op bepaalde belastingen en heffingen. Zoals uitgelegd werd in de sectie I van dit hoofdstuk zullen de *ristorno's* in 1983 verhoogd worden voor de uitgaven van de Ministeries van de Gemeenschappen en Gewesten.

De voor 1983 voorziene *ristorno's* hebben betrekking op volgende bedragen:

(In miljoenen frank)

	1982	1983
Kijk- en luistergeld	908	3 711,4

Rekening houdend met de *ristorno's* belopen de totale financiële middelen die de Gemeenschappen bekomen van de Staat in het totaal:

(In miljoenen frank)

	1982	1983
Begrotingskredieten	54 998,4	59 933,4
Ristorno's	908,0	3 711,4
Totaal	55 906,4	63 644,8

hetzij een stijging van 14%.

Conformément au prescrit légal, les dotations seront adaptées dès que l'indice moyen définitif des prix à la consommation pour 1982 sera connu.

Les dotations à la Communauté germanophone ont été adaptées dans la même mesure. Compte tenu de la clé de répartition 45/55 prévue par la loi du 9 août 1980, les dotations aux Communautés se répartissent comme suit:

(En millions de francs)

Gemeenschap. — Communauté

Vlaamse
—
Flamande

Franse
—
Française

Totaal
—
Total

Duitstalige
Gemeenschap
(Culturele en
personaliseerbare
aangelegenheden)
—
Communauté
germanophone
(matières culturelles
et personnalisables)

Totaal
der
Gemeenschappen
—
Total
des
Communautés

} 25 960

} 21 240

} 47 200

195,7

47 395,7

157,5

157,5

353,2

47 553,2

77,7

8 337,7

176,1

176,1

N.B. — Pour assurer la comparabilité entre les données relatives aux trois Communautés, on a ajouté aux dotations dans le tableau ci-dessus, les crédits pour les matières personnalisables de la Communauté allemande car les dépenses correspondantes sont couvertes par les dotations pour les Communautés française et flamande.

En ce qui concerne les crédits pour dépenses culturelles inscrits aux budgets de l'Éducation nationale dont les Conseils peuvent régler l'affectation, ceux-ci ont été fixés à leur niveau de 1982.

En dehors des crédits inscrits dans les budgets nationaux, la Communauté française et la Communauté flamande obtiennent, depuis 1982, des *ristournes* sur certains impôts et perceptions. Comme expliqué à la section I du présent chapitre, les *ristournes* seront augmentées en 1983 pour les dépenses des ministères des Communautés.

En définitive, les *ristournes* prévues pour 1983 portent sur les montants suivants:

(En millions de francs)

	1982	1983
Redevance radio-TV	908	3 711,4

Compte tenu des *ristournes*, l'ensemble des moyens financiers que les Communautés tiennent de l'État s'élèvent globalement à:

(En millions de francs)

	1982	1983
Crédits budgétaires	54 998,4	59 933,4
Ristournes	908,0	3 711,4
Total	55 906,4	63 644,8

soit une croissance de 14%.

Sectie 4

De Gewesten

De hiernavolgende tabel hergroepeert de dotaties aan het Vlaamse Gewest en aan het Waalse Gewest, die ingeschreven zijn in de Titels I en II van de Staatsbegroting alsmede de begroting van het Brussels Gewest.

Sinds 1982 zijn de lasten van de Vlaamse Raad en van de Waalse Gewestelijke Raad gedekt door de eigen middelen van ieder gewest.

(In miljoenen frank)

Section 4

Les Régions

Le tableau suivant regroupe les dotations à la Région flamande et à la Région wallonne inscrites aux Titres I et II du budget de l'Etat ainsi que le budget de la Région bruxelloise.

Depuis 1982, les charges du Conseil flamand et du Conseil régional wallon sont couvertes par les moyens propres de chaque région.

(En millions de francs)

	1982 Aangepast — Ajusté	1983	
TITEL I			TITRE I
Dotaties aan de Gewesten	16 144,5	17 700,0	Dotations aux Régions.
Brussels Gewest... ..	1 543,5	1 691,7	Région bruxelloise.
Totaal der kredieten Titel I.	17 688,0	19 391,7	Total des crédits Titre I.
TITEL II			TITRE II
Dotaties aan de Gewesten	25 831,2	28 320,0	Dotations aux Régions.
Brussels Gewest... ..	2 612,5	2 864,2	Région bruxelloise.
Totaal der kredieten Titel II.	28 443,7	31 184,2	Total des crédits Titre II.
Totaal der kredieten Titels I en II voor de Gewesten	46 131,7	50 575,9	Total des crédits des Titres I et II pour les Régions.

De dotaties aan het Vlaamse Gewest en aan het Waalse Gewest werden berekend zoals uiteengezet werd in de sectie I, door toepassing van een verhoging van 18 % op de wettelijke forfaitaire basis van 15 miljard frank op Titel I en van 24 miljard frank op Titel II.

De aldus berekende dotaties zijn als volgt :

Titel I: 17 700 miljoen frank.

Titel II: 28 320 miljoen frank.

Deze aangroei beantwoordt aan een verwachte verandering van de gemiddelde index van de consumptieprijzen voor het jaar 1982 van 9,6 %.

Deze dotaties zullen zo nodig aangepast worden wanneer de definitieve gemiddelde index der consumptieprijzen voor 1982 gekend zal zijn.

Door toepassing van de verdeelsleutel die vastgesteld is door het K.B. van 22 april 1982, zal de verdeling van de globale dotaties tussen het Waalse Gewest en het Vlaamse Gewest er als volgt uitzien :

(In miljoenen frank)

	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Totaal Gewesten Vlaams + Waals
Titel I	10 120,3	7 579,7	17 700
Titel II	16 192,5	12 127,5	28 320
Totaal.	26 312,8	19 707,2	46 020

De kredieten van het Brussels Gewest werden zo vastgesteld dat ze een zelfde stijging hebben als de twee andere Gewesten (kredieten 1982 × 1,096).

Les dotations à la Région flamande et à la Région wallonne ont été calculées comme il a été expliqué à la section I, en appliquant une majoration de 18 % à la base forfaitaire légale de 15 milliards de francs au Titre I et de 24 milliards de francs au Titre II.

Les dotations ainsi calculées s'établissent comme suit :

Titre I: 17 700 millions de francs.

Titre II: 28 320 millions de francs.

Cet accroissement correspond à une fluctuation présumée de l'indice moyen des prix à la consommation pour l'année 1982 de 9,6 %.

Ces dotations seront adaptées, s'il y a lieu, lorsque l'indice moyen définitif des prix à la consommation pour 1982 sera connu.

En appliquant la clé de répartition fixée par l'arrêté royal du 22 avril 1982, la ventilation des dotations globales entre la Région wallonne et la Région flamande se présenterait comme suit :

(En millions de francs)

	Région flamande	Région wallonne	Total Régions flamande + wallonne
Titre I	10 120,3	7 579,7	17 700
Titre II	16 192,5	12 127,5	28 320
Total.	26 312,8	19 707,2	46 020

Les crédits pour la Région bruxelloise ont été fixés de manière à lui assurer la même progression qu'aux deux autres Régions (crédits 1982 × 1,096).

Benevens de dotaties, krijgen de Gewesten sinds 1982 het geheel of een gedeelte van de *ristorno's* op het produkt van sommige belastingontvangsten. Deze *ristorno's* worden in 1983 verhoogt met het vooruitzicht van de overdracht ten laste van de begrotingen van de Gewesten van de uitgaven met betrekking tot hun Ministeries.

De verdeling van de *ristorno's* ziet er als volgt uit :

(In miljoenen frank)

	1982		1983
	Initiaal — Initial	Waarschijnlijke verwezenlijkingen — Réalisations probables	
Openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken. — <i>Taxe d'ouverture des débits de boissons...</i>	230,5	195,0	195,0
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen. — <i>Taxe sur les appareils de jeux automatiques</i>	110,0	145,5	591,0
Belasting op de spelen en weddenschappen. — <i>Taxe sur les jeux et paris mutuels</i>	—	—	1 696,0
Onroerende voorheffing. — <i>Précompte immobilier</i>	—	—	525,7
Totaal. — Total	340,5	340,5	3 007,7

Rekening houdend met de *ristorno's* zien de totale ontvangsten die de Gewesten van de Staat krijgen er als volgt uit :

(In miljoenen frank)

	1982	1983
Budgettaire dotaties	46 131,7	50 575,9
Ristorno's	340,5	3 007,7
Algemeen totaal	46 472,2	53 583,6

hetzij een stijging van 15 %.

Sectie 5

De provinciale en gemeentelijke financiën

De groei van de dotatie aan het Gemeentefonds en aan het Provinciefonds t.a.v. de begroting van het voorgaande jaar werd beperkt tot de groei van de lopende uitgaven van de Staat na aftrek van de lasten van de openbare schuld, hetzij 5,7 %.

De dotatie aan het Gemeentefonds bedraagt aldus 64 405,2 miljoen en deze aan het Provinciefonds bedraagt 7 938,6 miljoen.

De dotatie aan de Stad Brussel bedraagt 2 576,1 miljoen, zijnde 4 % van de dotatie van het Gemeentefonds.

Buiten deze kredieten genieten de gemeenten en provincies rechtstreeks of onrechtstreeks andere toezienkomsten die verdeeld zijn over verschillende begrotingen of die ten laste zijn van de gemeenschappen of de gewesten.

Bij gebrek aan gegevens m.b.t. de kredieten die ingeschreven zijn in de begrotingen van de gemeenschappen en gewesten ten voordele van de provincies en gemeenten is men genooddaakt deze buiten beschouwing te laten.

De volgende tabel hergroepeert de kredieten ingeschreven ten behoeve van de provincies en van de gemeenten, enerzijds in de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en anderzijds in andere begrotingen.

De groei van het krediet tot dekking van de financiële lasten van de consolidatielingen van de deficits van de samengevoegde gemeenten wordt verklaard hoofdzakelijk door de inwerking-treding in 1983 van de fusie van Antwerpen.

Outre les dotations, les Régions se voient attribuer depuis 1982 tout ou partie des *ristournes* sur le produit de certaines recettes fiscales. Ces *ristournes* sont augmentées en 1983 en prévision du transfert à charge des budgets des Régions des dépenses afférentes à leurs Ministères.

La ventilation des *ristournes* se présente comme suit :

(En millions de francs)

	1982		1983
	Initiaal — Initial	Waarschijnlijke verwezenlijkingen — Réalisations probables	
Openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken. — <i>Taxe d'ouverture des débits de boissons...</i>	230,5	195,0	195,0
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen. — <i>Taxe sur les appareils de jeux automatiques</i>	110,0	145,5	591,0
Belasting op de spelen en weddenschappen. — <i>Taxe sur les jeux et paris mutuels</i>	—	—	1 696,0
Onroerende voorheffing. — <i>Précompte immobilier</i>	—	—	525,7
Totaal. — Total	340,5	340,5	3 007,7

Compte tenu des *ristournes*, les ressources totales que les Régions tiennent de l'Etat se présentent comme suit :

(En millions de francs)

	1982	1983
Dotations budgétaires	46 131,7	50 575,9
Ristournes	340,5	3 007,7
Total général	46 472,2	53 583,6

soit une croissance de 15 %.

Section 5

Les finances provinciales et communales

La croissance de la dotation au fonds des communes et au fonds des provinces par rapport au budget de l'année antérieure a été limitée à celle des dépenses courantes de l'Etat, déduction faite des charges de la dette publique, soit 5,7 %.

La dotation au fonds des communes s'élève ainsi à 64 405,2 millions et celle au fonds des provinces à 7 938,6 millions.

La dotation au profit de la ville de Bruxelles s'élève quant à elle à 2 576,1 millions, c'est-à-dire 4 % de la dotation au fonds des communes.

En dehors de ces crédits, les provinces et les communes bénéficient directement ou indirectement d'autres interventions réparties dans différents budgets ou qui sont à charge des communautés ou des régions.

En l'absence de données relatives aux crédits inscrits dans les budgets des communautés et des régions en faveur des provinces et des communes, force est d'en faire ici abstraction.

Le tableau suivant regroupe les crédits portés au profit des provinces et des communes, d'une part, au budget du Ministère de l'Intérieur et, d'autre part, dans d'autres budgets.

La croissance du crédit destiné à couvrir les charges financières des emprunts de consolidation des deficits des communes fusionnées s'explique principalement par l'entrée en vigueur, en 1983, de la fusion d'Anvers.

Inkomens- en kapitaaloverdrachten aan provinciën en gemeenten (In miljoenen frank)			Transferts de revenus et de capitaux aux provinces et communes (En millions de francs)		
Art.		1982 Aangepaste kredieten — Crédits ajustés	1983 Aangevraagde kredieten — Crédits sollicités		Art.
	<i>A. Tegemoetkomingen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.</i>			<i>A. Interventions du Ministère de l'Intérieur</i>	
	TITRE I			TITEL I	
43.04	Gemeentefonds	60 932,1	64 405,2	Fonds des communes.	43.04
43.05	Provinciefonds	7 115,8	7.938,6	Fonds des provinces.	43.05
43.06	Bijzonder krediet uitgetrokken ten behoeve van de agglomeraties en federaties van gemeenten... ..	200,0	200,0	Crédit spécial prévu pour les besoins des agglomérations et des fédérations de communes.	43.06
43.07	Betaling door de Staat aan de betrokken gemeenten van bedragen die de tegenprestatie vormen van de gemeentelijke opcentiemen welke niet werden geïnd wegens de vrijstelling die sommige op hun grondgebied gelegen onroerende goederen genieten	312,0	335,4	Paiements par l'Etat aux communes concernées de montants constituant la contrepartie des centimes additionnels communaux non perçus en raison de l'exonération dont jouissent certains immeubles situés sur leur territoire.	43.07
43.08	Dotatie ten voordele van de stad Brussel	2 437,3	2 576,1	Dotation au profit de la ville de Bruxelles.	43.08
43.09	Werkingskosten hulpcentra « 900 »	134,6	134,3	Coûts de fonctionnement centre « 900 ».	43.09
43.10	Bijzonder krediet uitgetrokken ten behoeve van het Brussels Gewest om het in staat te stellen tegemoet te komen aan de financiële problemen van de ondergeschikte besturen	799,3	859,3	Crédit spécial destiné à la Région bruxelloise en vue de rencontrer les problèmes financiers des pouvoirs subordonnés.	43.10
43.13	Krediet tot dekking van de financiële lasten van de consolidatielingen van de deficits van de samengevoegde gemeenten	581,5	971,8	Crédit destiné à couvrir les charges financières des emprunts de consolidation des déficits des communes fusionnées.	43.13
43.14	Bijzonder krediet ter bevordering van de rationele verdeling op provinciaal niveau	394,7	—	Crédit spécial destiné à favoriser la répartition rationnelle des dépenses au niveau provincial.	43.14
	Totaal van Titel I	72 907,3	77 420,7	Total du Titre I.	
	TITEL II			TITRE II	
63.01 02/03 06/07	Centra « 900 » en brandweermaterieel ...	387,0	407,6	Centre « 900 » et matériel d'incendie.	63.01 02/03 06/07
	Totaal A (Titel I + Titel II)	73 294,3	77 828,3	Total A (Titre I + Titre II).	
	<i>B. Andere nationale begrotingen. ⁽¹⁾</i>			<i>B. Autres transferts nationaux.⁽¹⁾</i>	
43	Inkomensoverdrachten aan provinciën en gemeenten (Titel I)	44 200,0	47 500,0	Transferts de revenus aux provinces et aux communes (Titre I).	43
63	Kapitaaloverdrachten aan provinciën en gemeenten (Titel II)	5 300,0	5 000,0	Transferts de capitaux aux provinces et aux communes (Titre II).	63
	Totaal B	49 500,0	52 500,0	Total B.	
	Algemeen totaal (A + B)	122 794,3	130 328,3	Total général (A + B).	

⁽¹⁾ Ramingen op basis van de economische voorstelling van de begroting (bijlage VII).

⁽¹⁾ Evaluations sur base de la présentation économique des budgets (annexe VII).

BIJLAGE I

ANNEXE I

Openbare financiën in 1981
en tijdens de eerste zes maanden van 1982

A. — UITVOERING VAN DE BEGROTINGEN

De begroting van 1981

1. Aanpassing van de begrotingsvooruitzichten 1981.

In de algemene toelichting voor 1982 heeft men uiteengezet hoe de vooruitzichten voor de begroting 1981 bij de achtereenvolgende herschattingen geleidelijk aan verslechterden.

Enerzijds bereikten de lopende ontvangsten, die oorspronkelijk op 1 104,2 miljard werden geraamd, slechts 1 010,2 miljard; anderzijds stegen de voor de lopende uitgaven van 1981 geopen-de kredieten van 1 195,4 miljard tot 1 267,1 miljard. Daaraan moeten de kredieten worden toegevoegd die voor de uitgaven van de vorige jaren werden aangevraagd (10,1 miljard). De bijkredieten voor uitgaven van vorige jaren zijn $\pm$ constant: 1976 = 8,9 miljard; 1977 = 10,7 miljard; 1978 = 8,2 miljard; 1979 = 6,2 miljard; 1980 = 9,5 miljard.

Het saldo van de lopende begrotingsverrichtingen ging dan ook van -90,8 miljard naar ongeveer -257 miljard voor de verrichtingen van 1981, of -267 miljard indien men de bijkredieten voor vorige jaren meerekent.

Wat de kapitaalverrichtingen betreft werden de ontvangsten — trouwens weinig belangrijk in verhouding tot de uitgaven — min of meer bereikt (13,9 miljard voor een oorspronkelijke raming van 14,4 miljard). De kredieten voor de kapitaaluitgaven verzwaaarden tegen het einde van het jaar, inzonderheid wegens voorschotten aan het R.I.Z.I.V. en aan de N.M.B.S.: zij stegen aldus van 153,4 miljard tot 160 miljard.

In totaal zien de verschillen tussen de aangepaste begrotingskredieten en de ontvangsten van 1981 er als volgt uit:

— lopende verrichtingen: 1981	...	...	...	-257 miljard
— lopende verrichtingen: vorige jaren	...	...	...	-10 miljard
— kapitaalverrichtingen	...	...	...	-146 miljard
				-413 miljard

2. Uitvoering van de begroting 1981.

a) De ordonnanceringen.

Lopende verrichtingen.

Gelet op de late indiening van de algemene toelichting bij de begroting voor 1982, stemmen de geboekte ontvangsten overeen met de herschatting van de begrotingsvooruitzichten.

Wat daarentegen de uitgaven betreft, stelt men vast dat de ordonnanceringen op de begroting 1981 — afgesloten op 30 juni 1982 — betrekking hebben op een totaal bedrag van 1 309,4 miljard, wat 32 miljard meer is dan de aangepaste ramingen (bijkredieten voor uitgaven van vorige jaren inbegrepen).

Dienaangaande vertoont de toestand van 1981 een duidelijk verschil met die van de vorige jaren: tussen 1975 en 1980 stelt men vast dat de verrichte ordonnanceringen bestendig onder de aangepaste begrotingsramingen gebleven zijn.

De afwijkende evolutie in 1981 spruit voort uit de toeneming van het volume der overgedragen kredieten (78,1 miljard in 1981 tegen 65,2 in 1980 en 65,2 in 1979) en uit een grotere aanwending van de voor 1981 geopende kredieten ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Zie verslag van de heer Pouillet over Rijksmiddelenbegroting 1982, uit naam van de Commissie voor Financiën van de Senaat (*Stuk Senaat 5-I* (1981-82) nr 2, pp. 65 en 66).

Finances publiques en 1981
et au cours des six premiers mois de 1982

A. — EXECUTION DES BUDGETS

Budget de 1981

1. Ajustement des prévisions budgétaires 1981.

Dans l'exposé général pour 1982, on a expliqué comment les prévisions pour le budget de 1981 s'étaient dégradées au fil des réestimations successives.

D'une part, les recettes courantes, estimées initialement à 1 104,2 milliards, ne se sont réalisées qu'à concurrence de 1 010,2 milliards; d'autre part, les crédits ouverts pour les dépenses courantes de 1981 sont passées de 1 195,4 milliards à 1 267,1 milliards. A quoi il faut ajouter les crédits sollicités pour des dépenses des années antérieures (10,1 milliards). Ces crédits supplémentaires pour dépenses des années antérieures sont $\pm$ constants: 1976 = 8,9 milliards; 1977 = 10,7 milliards; 1978 = 8,2 milliards; 1979 = 6,2 milliards; 1980 = 9,5 milliards.

Le solde des opérations budgétaires courantes est, dès lors, passé de -90,8 milliards à -257 milliards environ, pour les opérations propres à 1981 ou -267 milliards en comptant les crédits supplémentaires pour années antérieures.

En ce qui concerne les opérations de capital, les recettes — d'ailleurs peu importantes au regard des dépenses — se sont à peu près réalisées (13,9 milliards, pour une prévision initiale de 14,4 milliards). Les crédits pour les dépenses de capital se sont alourdis en fin d'année notamment du fait d'avances à l'I.N.A.M.I. et à la S.N.C.B.; ils sont ainsi passés de 153,4 milliards à 160 milliards.

Au total, les écarts entre les crédits budgétaires ajustés et les recettes de 1981 s'établissent comme suit:

— opérations courantes: 1981	...	...	...	-257 milliards
— opérations courantes: années antérieures	...	...	...	-10 milliards
— opérations de capital	...	...	...	-146 milliards
				-413 milliards

2. Exécution du budget de 1981.

a) Les ordonnancements.

Opérations courantes.

Eu égard au dépôt tardif de l'exposé général du budget pour 1982, les recettes enregistrées correspondent à la réestimation reprise à propos de l'ajustement des prévisions budgétaires.

Par contre, en ce qui concerne les dépenses, on constate que les ordonnancements sur le budget de 1981 — arrêtés au 30 juin 1982 — portent sur un montant total de 1 309,4 milliards, soit 32 milliards de plus que les prévisions ajustées (crédits supplémentaires pour les dépenses des années antérieures compris).

A cet égard, la situation de 1981 marque une nette différence avec celle des années précédentes: entre 1975 et 1980 on constate que les ordonnancements effectués sont constamment restés en deçà des prévisions budgétaires ajustées.

La situation différente en 1981 tient à l'augmentation du volume des crédits reportés (78,1 milliards en 1981 contre 65,2 en 1980 et 65,2 en 1979) et à une utilisation plus grande des crédits ouverts pour 1981 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Voir rapport de M. Pouillet, sur le budget des Voies et Moyens 1982, au nom de la Commission des Finances du Sénat (*Doc. Sénat 5-I* (1981-82) n° 2, pp. 65 et 66).

Ten opzichte van de ontvangsten wijzen de ordonnancerings voor 1981 een uitgavenoverschot van 299,2 miljard aan wat betreft de lopende verrichtingen.

Kapitaalverrichtingen.

Ook hier overschrijden de geboekte ordonnancerings aanzienlijk de aangepaste kredieten: zij hebben betrekking op 172,1 miljard (de aanvullende inschrijvingen op het I.M.F. ten belope van 13,4 miljard buiten beschouwing gelaten), ten opzichte van de aangepaste kredieten die 160 miljard bedragen. Die toestand weerspiegelt de evolutie van een aanhoudende toeneming van het volume der ordonnancerings die het gevolg is, enerzijds van een voortdurende aanwas van de kredieten voor de kapitaaluitgaven en, anderzijds van de gewoonlijk belangrijke afwijkingen van de ordonnancerings ten opzichte van de vastleggingen.

Verder, weze opgemerkt, dat de financiële uitgaven in 1981 uitzonderlijk groot geworden zijn wegens de aan het R.I.Z.I.V. en aan de N.M.B.S. toegestane voorschotten.

Voor de kapitaalverrichtingen bedraagt het overschot van de ordonnancerings, ten opzichte van de ontvangsten, 158,2 miljard (de participaties in het I.M.F. buiten beschouwing gelaten).

Voor de lopende verrichtingen en de kapitaalverrichtingen samen bereikt het overschot van de ordonnancerings, ten opzichte van de aangerekende ontvangsten, $299,2 + 158,2 = 457,4$ miljard in 1981.

b) Uitvoering van het investeringsprogramma.

Het investeringsprogramma valt niet samen met de begroting van de kapitaalverrichtingen.

Enerzijds omvat het noch de financiële uitgaven, noch de uitrustingsaankopen; anderzijds dekt het, naast een sector genaamd « budgettaire sector » (maar die de investeringen van het Wegenfonds insluit) ook de verrichtingen van de fondsen (gedebudgetteerde sector) en de investeringen van de instellingen van openbaar nut.

Het programma der openbare investeringen is evenwel een belangrijke factor als instrument van het economisch beleid en verdient, uit dien hoofde, een bijzondere aandacht.

De uitvoering van het investeringsprogramma wordt traditioneel beoordeeld op grond van de door de betrokken instellingen geboekte of medegedeelde vastleggingen.

Voor 1981 beschikken wij over globale gegevens betreffende het totale programma (nationale sector + gewesten + gemeenschappen samen).

PROGRAMMA VAN DE OPENBARE INVESTERINGEN VOOR 1981 (a)

(In miljarden frank)

	Oorspronkelijk programma — Programme initial	Toegelaten programma — Programme autorisé	Voorlopige verwezenlijkingen (vastleggingen) — Réalizations provisoires (engagements)	
Budgettaire sector (inclusief Wegenfonds) ...	111,9	128,4	116,0	Secteur budgétaire (y compris le Fonds des Routes).
Gedebudgetteerde sector	32,2	27,0	25,6	Secteur débudgetisé.
Instellingen van Openbaar nut	53,4	58,8	58,8	Organismes d'intérêt public.
Totaal.	197,5	214,2	200,4	Total.

(a) Nationaal + gewesten + gemeenschappen.

Par rapport aux recettes, les ordonnancements accusent pour 1981 un excédent de dépenses de 299,2 milliards, en ce qui concerne les opérations courantes.

Opérations de capital.

Ici également, les ordonnancements enregistrés dépassent sensiblement les crédits ajustés: ils portent sur 172,1 milliards (abstraction faite des souscriptions complémentaires au F.M.I. = 13,4 milliards), par rapport aux crédits ajustés s'élevant à 160 milliards. Il convient de voir dans cette situation l'évolution d'une progression continue du volume des ordonnancements qui tient, d'une part, à l'accroissement continu des crédits pour les dépenses de capital et au décalage, normalement important, des ordonnancements par rapport aux engagements.

A noter, par ailleurs, que les dépenses financières ont pris, en 1981, une importance assez exceptionnelle, du fait des avances consenties à l'I.N.A.M.I. et à la S.N.C.B.

Pour les opérations de capital, l'excédent des ordonnancements par rapport aux recettes est de 158,2 milliards (abstraction faite des participations au F.M.I.).

Pour les opérations courantes et les opérations de capital réunies, l'excès des ordonnancements par rapport aux recettes imputées atteint $299,2 + 158,2 = 457,4$ milliards, en 1981.

b) Exécution du programme d'investissements.

Le programme d'investissements ne coïncide pas avec le budget des opérations de capital.

D'une part, il ne comprend pas les dépenses financières, ni les achats d'équipements; d'autre part, à côté d'un secteur dit budgétaire (mais qui inclut les investissements du Fonds des Routes), le programme d'investissements couvre les opérations des fonds (secteur débudgetisé) et les investissements des organismes d'intérêt public.

Mais le programme d'investissements publics constitue un élément important en tant qu'instrument de la politique économique et, à ce titre, mérite une attention particulière.

Traditionnellement, l'exécution du programme d'investissements s'apprécie en fonction des engagements enregistrés ou communiqués par les organismes intéressés.

Pour 1981, nous disposons de données globales concernant l'ensemble du programme (secteur national + régions + communautés, confondus).

PROGRAMME D'INVESTISSEMENTS PUBLICS POUR 1981 (a)

(En milliards de francs)

(a) National + régions + communautés.

De begroting van 1982

Aanpassing van de begroting en ordonnancerings van de eerste zes maanden

Voor de aanpassingen van de begroting van 1982 wordt verwezen naar de tabellen van het eerste deel van deze algemene toelichting alsmede naar de commentaren in het derde deel (hoofdstuk I, sectie I voor de lopende uitgaven, hoofdstuk II, sectie I voor de kapitaaluitgaven en hoofdstuk III voor de lopende en kapitaaluitgaven).

Voor de jaren 1975 tot 1982 geeft de onderstaande tabel een vergelijking tussen de oorspronkelijke kredieten en de aangepaste kredieten (met inbegrip van de bijkredieten voor vorige jaren), het totaal van de ordonnancerings alsmede de ordonnancerings van de eerste zes maanden van elk jaar; zij duidt verder het verband aan tussen de ordonnancerings van het eerste semester en respectievelijk de aangepaste kredieten en het totaal van de ordonnancerings van het jaar.

UITVOERING VAN DE BEGROTING
VAN 1982 OP 30 JUNI 1982(In miljarden frank)
Opbrengsten in %

Budget de 1982

Ajustement du budget et ordonnancements des six premiers mois

Au sujet des ajustements du budget de 1982, on se référera aux tableaux de la première partie du présent exposé général ainsi qu'aux commentaires dans la troisième partie (chapitre I, section I pour les dépenses courantes, chapitre II, section I pour les dépenses de capital et chapitre III pour les recettes courantes et de capital).

Pour les années 1975 à 1982 le tableau suivant rapproche les crédits initiaux et les crédits ajustés (y compris les crédits supplémentaires pour années antérieures), le total des ordonnancements ainsi que les ordonnancements des six premiers mois de chaque année; il indique en outre le rapport des ordonnancements du premier semestre, respectivement, aux crédits ajustés et au total des ordonnancements de l'année.

EXECUTION DU BUDGET DE 1982
AU 30 JUIN 1982(En milliards de francs)
Rapports en %

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981 (¹)	1982 (²)
Lopende uitgaven. — Dépenses courantes :								
A. — Oorspronkelijke kredieten. — <i>Crédits initiaux</i>	580,4	680,9	793,6	956,1	1 022,2	1 104,6	1 195,4	1 401,3
B. — Aangepaste kredieten (bijkredieten vorige jaren inbegrepen). — <i>Crédits ajustés (crédits supplémentaires années antérieures compris)</i>	620,4	715,5	828,8	965,8	1 038,6	1 120,2	1 277,2	1 425,7
C. — Totaal der ordonnancerings. — <i>Total des ordonnancements</i>	626,4	716,5	815,7	956,9	1 028,4	1 114,3	1 309,4	—
D. — Ordonnancerings van de eerste 6 maanden. — <i>Ordonnancements des 6 premiers mois</i>	318,8	388,4	431,2	536,0	548,2	601,1	680,1	735,1
$\frac{D}{B} \times 100$	51,4%	54,3%	52,0%	55,5%	52,8%	53,7%	53,2%	51,6%
$\frac{D}{C} \times 100$	50,9%	54,2%	52,9%	56,0%	53,3%	53,9%	51,9%	—
Kapitaaluitgaven: — Dépenses de capital:								
A. — Oorspronkelijke kredieten. — <i>Crédits initiaux</i>	76,6	84,7	102,5	120,6	138,2	155,5	148,5	185,7
B. — Aangepaste kredieten (bijkredieten vorige jaren inbegrepen). — <i>Crédits ajustés (crédits supplémentaires années antérieures compris)</i>	78,7	88,3	102,9	121,4	140,1	153,1	160,0	187,3
C. — Totaal der ordonnancerings. — <i>Total des ordonnancements</i>	73,3	77,1	86,3	103,6(²)	119,2	145,5	172,1(²)	—
D. — Ordonnancerings van de eerste 6 maanden. — <i>Ordonnancements des 6 premiers mois</i>	29,8	25,6	33,9	35,9(²)	43,9	48,1	62,2(²)	64,0
$\frac{D}{B} \times 100$	37,9%	29,0%	32,9%	29,6%	31,3%	31,4%	38,9%	34,2%
$\frac{D}{C} \times 100$	40,7%	33,2%	39,3%	34,7%	36,8%	33,1%	36,1%	—

(1) Op 30 juni 1982 geboekte ordonnancerings.

(2) Zonder de inschrijvingen op het I.M.F. = 9,7 miljard in 1978 en 13,4 miljard in 1981.

Voor de eerste zes maanden van 1982 bedragen de lopende ontvangsten 529,7 miljard en de kapitaalontvangsten op 6,4 miljard.

(1) Ordonnancements enregistrés au 30 juin 1982.

(2) Sans les souscriptions au F.M.I. = 9,7 milliards en 1978 et 13,4 milliards en 1981.

Pour les six premiers mois de 1982, les recettes courantes portent sur 529,7 milliards et les recettes de capital sur 6,4 milliards.

Het overschot van de geordonnanceerde uitgaven ten opzichte van de ontvangsten bedraagt dus 205,4 miljard voor de lopende verrichtingen en 57,6 miljard voor de kapitaalverrichtingen dat is in totaal 263 miljard.

Investeringsprogramma van 1982

Krachtens de wetten op de hervorming van de instellingen stellen de Executieven, voor de Gemeenschappen en de Gewesten, de respectieve investeringsprogramma's vast — daar de nationale begroting alleen de inschrijvingen omvat voor de kapitaaldotaties die aan de nieuwe instellingen toekomen.

De onderstaande tabel geeft dus alleen aanwijzingen omtrent het investeringsprogramma van de nationale sector.

Ter vergelijking neemt de tabel ook de overeenstemmende gegevens voor 1981 op.

PROGRAMMA VAN DE OPENBARE INVESTERINGEN VOOR 1982 NATIONALE SECTOR

(In miljarden frank)

L'excédent des dépenses ordonnancées sur les recettes s'élève donc à 205,4 milliards pour les opérations courantes et à 57,6 milliards pour les opérations de capital, soit au total à 263 milliards.

Programme d'investissements de 1982

En vertu des lois sur la réforme des institutions, les Exécutifs arrêtent, pour les Communautés et les Régions, les programmes d'investissements respectifs — le budget national comportant uniquement des inscriptions pour les dotations en capital qui reviennent aux nouvelles institutions.

Le tableau suivant reprend donc uniquement des indications concernant le programme d'investissements du secteur national.

A titre de comparaison il reprend les données correspondantes pour 1981.

PROGRAMME D'INVESTISSEMENTS PUBLICS POUR 1982 SECTEUR NATIONAL

(En milliards de francs)

	Oorspronkelijk programma — Programme initial	Toegestaan programma — Programme autorisé	Voorlopige verwezenlijkingen 30 juni 1982 — Réalisations provisoires 30 juin 1982	
Budgettaire sector (inclusief Wegenfonds):				Secteur budgétaire (y compris Fonds des Routes):
1981	89,8	100,1	(93,7)*	1981
1982	90,3	95,6	36,8	1982
Gedebudgeteerde sector:				Secteur débudgétisé:
1981	12,1	13,3	(13,1)*	1981
1982	4,6	4,6	1,8	1982
Instellingen van openbaar nut:				Organismes d'intérêt public:
1981	20,5	23,7	(22,9)*	1981
1982	17,2	17,2	7,6	1982
Selectieve tranche:				Tranche sélective:
1981	p.m.	p.m.	p.m.	1981
1982	19,0	—	—	1982
Totaal (nationale sector)				Total (secteur national)
1981	122,4	137,1	(129,4)*	1981
1982	131,1	117,4	46,2	1982

(*) De gegevens betreffende de werkelijke vastleggingen van 1981 hebben betrekking op het ganse jaar.

N.B. — De dotaties aan de Gemeenschappen en aan de Gewesten bedragen respectievelijk 8 miljard en 28,4 miljard.

De andere financiële uitgaven voor de nationale sector in Titel II van de begroting 1982 belopen 57,6 miljard in vastleggingsmachtigingen en 51,3 miljard in betalingskredieten.

(*) Les données relatives aux engagements effectifs de 1981 se rapportent à l'année entière.

N.B. — Les dotations aux Communautés et aux Régions pour 1982 s'élèvent, respectivement, à 8 milliards et à 28,4 milliards.

Les autres dépenses financières pour le secteur national dans le Titre II du budget de 1982, s'élèvent à 57,6 milliards en autorisations d'engagement et à 51,3 milliards en crédits de paiement.

B. — TOESTAND VAN DE SCHATKIST (op kasbasis)

Voor het *begrotingsjaar 1981* vertoont de Schatkisttoestand een globaal netto te financieren saldo van 454,9 miljard. Na introductie van de wisselverschillen bedraagt de nominale evolutie van de rijksschuld 475,4 miljard. De forse stijging van het tekort in vergelijking met het voorgaande jaar is vooral te wijten aan het negatieve saldo op de lopende verrichtingen, dat 117,1 miljard hoger ligt dan in 1980.

De totale lopende ontvangsten van 1981 zijn met 2,1% gestegen ten opzichte van het vorige jaar. De lopende uitgaven daarentegen kenden in 1981 een groei van 12,1%. Hiervoor zijn twee crisisgebonden uitgavenrubrieken, met name de intrestlasten en de kosten van de werkloosheid en werkgelegenheid, grotendeels verantwoordelijk.

Het tekort op de kapitaalverrichtingen bedraagt voor 1981 170,5 miljard, wat 25,8 miljard meer is dan vorig jaar.

De schatkistverrichtingen, inclusief de terugbetalingen op sommige overgenomen schulden, (door de Staat) vertonen een negatief saldo van 19,9 miljard. De wisselverschillen belopen in 1981 20,5 miljard.

Voor de *eerste zes maanden* van 1982 bedraagt het globaal netto te financieren saldo 355,7 miljard. De nominale evolutie van de schuld, dus inclusief de wisselverschillen doch exclusief de door het Wegenfonds overgenomen schulden, is gelijk aan 384,2 miljard wat 45,9 miljard meer is dan in de overeenstemmende periode van vorig jaar. De lopende ontvangsten zijn in het eerste halfjaar van 1982 met 13,4% gestegen evenals de lopende uitgaven (+13,5%). Langs de uitgavenzijde lopen vooral de intrestlasten en de uitgaven voor rekening van de diverse begrotingsfondsen hoog op.

B. — SITUATION DE TRESORERIE (sur base de caisse)

Pour l'*année budgétaire 1981*, la situation de trésorerie présente un solde global net à financer de 454,9 milliards. Après l'introduction des variations de change, l'évolution nominale de la dette publique atteint 475,4 milliards. La brusque augmentation du déficit par rapport à l'année précédente est principalement due au solde négatif des opérations courantes qui est supérieur de 117,1 milliards à celui de 1980.

Le total des recettes courantes de 1981 a augmenté de 2,1% par rapport à l'année précédente. En revanche, les dépenses courantes ont enregistré une hausse de 12,1% en 1981. Deux rubriques de dépenses liées à la crise, à savoir les charges d'intérêts et les coûts du chômage et de la mise au travail, sont les causes principales de cette augmentation.

Pour 1981, le déficit des opérations de capital est de 170,5 milliards soit 25,8 milliards de plus que l'année précédente.

Les opérations de trésorerie, y compris les remboursements de certaines dettes reprises (par l'Etat) accusent un solde négatif de 19,9 milliards. En 1981, les variations de change atteignent 20,5 milliards.

Pour les *six premiers mois* de 1982, le solde global net à financer est de 355,7 milliards. L'évolution nominale de la dette, y compris donc les variations de change, mais à l'exclusion cependant des dettes reprises par le Fonds des Routes, est égale à 384,2 milliards, soit une progression de 45,9 milliards par rapport à la période correspondante de l'an dernier. Les recettes courantes ont augmenté de 13,4% au cours du premier semestre de 1982, soit autant que les dépenses courantes (+13,5%). Du côté des dépenses, ce sont surtout les charges d'intérêts et les dépenses pour compte de divers fonds budgétaires qui augmentent fortement.

De toestand van de Schatkist ⁽¹⁾

(In miljarden frank)

La situation de Trésorerie ⁽¹⁾

(En milliards de francs)

	Jaren — Années			Eerste zes maanden — Six premiers mois		
	1980	1981	Vershil 1980-1981 — Différence 1980-1981	1981	1982	Vershil 1981-1982 — Différence 1981-1982
A. Begrotingsverrichtingen: — <i>Opérations budgétaires:</i>						
1. Lopende verrichtingen ⁽²⁾ : — <i>Opérations courantes</i> ⁽²⁾ :						
a) Ontvangsten. — <i>Recettes</i>	+ 991,7	+ 1 012,4	+ 20,7	+ 465,3	+ 527,5	+ 62,2
b) Uitgaven. — <i>Dépenses</i>	- 1 139,1	- 1 276,9	- 137,8	- 708,3	- 803,7	- 95,4
c) Saldo van de lopende verrichtingen. — <i>Solde des opérations courantes</i>	- 147,4	- 264,5	- 117,1	- 243,0	- 276,2	- 33,2
2. Kapitaalverrichtingen: — <i>Opérations de capital:</i>						
a) Ontvangsten. — <i>Recettes</i>	+ 12,6	+ 13,9	+ 1,3	+ 6,2	+ 6,4	+ 0,2
b) Uitgaven ⁽³⁾ . — <i>Dépenses</i> ⁽³⁾	- 157,3	- 184,4	- 27,1	- 84,4	- 89,3	- 4,9
c) Saldo van de kapitaalverrichtingen. — <i>Solde des opérations de capital</i>	- 144,7	- 170,5	- 25,8	- 78,2	- 82,9	- 4,7
3. Saldo van de begrotingsverrichtingen (1 + 2). — <i>Solde des opérations budgétaires (1 + 2)</i>	- 292,1	- 435,0	- 142,9	- 321,2	- 359,1	- 37,9
B. Schatkistverrichtingen: — <i>Opérations de trésorerie:</i>						
4. Derdengelden. — <i>Fonds de tiers</i>	+ 13,0	- 0,3	- 13,3	- 5,8	- 10,6	- 4,8
5. Kasverrichtingen. — <i>Mouvements de l'encaisse</i>	- 13,0	- 1,8	+ 11,2	+ 7,2	+ 21,8	+ 14,6
6. Correcties: — <i>Corrections:</i>						
a) Verschil tussen de netto en de nominale opbrengst van de uitgiften. — <i>Différence entre le produit net et le produit nominal des émissions</i>	- 3,4	- 4,6	- 1,2	- 2,7	- 3,2	- 0,5
b) Verschil tussen de terugbetalingen volgens de toestand van de rijksschuld en deze werkelijk gedaan. — <i>Différence entre les remboursements suivant la situation de la dette publique et ceux qui ont été réellement décaissés</i>	+ 2,5	+ 4,3	+ 1,8	+ 1,9	+ 0,9	- 1,0
c) Indirecte schuld + conv. A.S.L.K. + F.I.V. + Aggl. Brussel. — <i>Dette indirecte + conv. C.G.E.R. + F.R.I. + Aggl. Bruxelles.</i>	- 3,8	- 17,5 ⁽⁴⁾	- 13,7	- 2,2	- 5,5	- 3,3
7. Saldo van de schatkistverrichtingen. — <i>Solde des opérations de trésorerie</i>	- 4,7	- 19,9	- 15,2	- 1,6	+ 3,4	+ 5,0
C. Globaal netto te financieren saldo (A + B). — <i>Solde global net à financer (A + B)</i>	- 296,8	- 454,9	- 158,1	- 322,8	- 355,7	- 32,9
D. Wisselverschillen. — <i>Variations de change</i>	- 3,9	- 20,5	- 16,6	- 15,5	- 28,5	- 13,0
E. Nominale evolutie van de schuld (C + D). — <i>Evolution nominale de la dette (C + D)</i>	- 300,7	- 475,4	- 174,7	- 338,3	- 384,2	- 45,9
F. Terugbetalingen van de schuld: — <i>Remboursements de la dette:</i>						
8. Delgingen. — <i>Amortissements</i>	- 83,0	- 93,4	- 10,4	- 43,1	- 54,2	- 11,1
9. Terugbetalingen op de eindvervaldag. — <i>Remboursements à échéance finale</i>	- 12,8	- 2,2	+ 10,6	- 2,2	- 39,7	- 37,5
10. Terugbetalingen op de tussentijdse vervaldag. — <i>Remboursements à échéance intercalaire</i>	- 24,4	- 61,9	- 37,5	- 61,7	—	+ 61,7
11. Totaal. — <i>Total</i>	- 120,2	- 157,5	- 37,3	- 107,0	- 93,9	+ 13,1
G. Bruto te financieren saldo (C + F). — <i>Solde global brut à financer (C + F).</i>	- 417,0	- 612,4	- 195,4	- 429,8	- 449,6	- 19,8

⁽¹⁾ Een + teken wijst op het bestaan van een financieringsbron (ontvangsten, stijging van ontvangsten of vermindering van de uitgaven) terwijl een - teken een financieringsbehoefte aanduidt (uitgaven, stijging van de uitgaven en van de rijksschuld of vermindering van de ontvangsten).

⁽²⁾ Exclusief de afgestane ontvangsten, de toegewezen ontvangsten en de uitgaven op toegewezen ontvangsten.

⁽³⁾ Inbegrepen de investeringen van het Wegenfonds: 15,8 miljard in 1980, 14,4 in 1981 en 7,9 voor de zes eerste maanden 1982.

⁽⁴⁾ Inclusief 8 miljard aflossingen op schulden overgenomen van de R.I.Z.I.V. en van het pensioenstelsel der zelfstandigen.

⁽¹⁾ Un signe + implique l'existence d'un flux financier positif (recettes, augmentation des recettes ou diminution des dépenses) tandis qu'un signe - caractérise un flux financier négatif (dépenses, augmentation des dépenses et de la dette publique ou diminution des recettes).

⁽²⁾ A l'exclusion des recettes cédées, des recettes affectées et des dépenses sur recettes affectées.

⁽³⁾ Y compris les investissements du Fonds des Routes: 15,8 milliards en 1980, 14,4 en 1981 et 7,9 pour les six premiers mois 1982.

⁽⁴⁾ Y compris des amortissements pour un montant de 8 milliards sur des dettes reprises de l'I.N.A.M.I. et du régime de pensions des indépendants.

Belangrijkste groepen van lopende uitgaven⁽¹⁾
(Kasuitkeringen)
(In miljarden frank)

Principales catégories de dépenses courantes⁽¹⁾
(Décaissements)
(En milliards de francs)

	Jaren — Années			Eerste zes maanden — Six premiers mois		
	1980	1981	Vershil 1980-1981 — Différence 1980-1981	1981	1982	Vershil 1981-1982 — Différence 1981-1982
Schuld (intrest en kosten). — <i>Dette (intérêts et frais)</i>	148,6	192,8	+ 44,2	109,9	148,8	+ 38,9
Pensioenen. — <i>Pensions</i>	119,3	136,8	+ 17,5	70,3	75,0	+ 4,7
Lonen en sociale lasten. — <i>Salaires et charges sociales</i>	159,3	165,6	+ 6,3	86,3	100,6	+ 14,3
Goederen en diensten. — <i>Biens et services</i>	45,1	46,4	+ 1,3	24,4	29,9	+ 5,5
Duurzame materialen. — <i>Matériaux durables</i>	23,6	23,1	- 0,5	12,8	14,4	+ 1,6
Rente en verliezen. — <i>Intérêts et pertes</i>	16,0	15,2	- 0,8	8,3	8,6	+ 0,3
Diverse inkomensoverdrachten. — <i>Transferts de revenus divers.</i>	97,2	99,2	+ 2,0	58,8	57,2	- 1,6
Waarvan: — <i>Dont</i> :						
— Verkeerswezen. — <i>Communications</i>	(50,4)	(50,4)	(—)	(32,8)	(33,7)	(+ 0,9)
Inkomensoverdrachten naar de publieke sector. — <i>Transferts de revenus au secteur public</i>	375,4	429,8	+ 54,4	241,5	249,4	+ 7,9
Waarvan: — <i>Dont</i> :						
— Binnenlandse Zaken. — <i>Intérieur</i>	(61,5)	(67,7)	(+ 6,2)	(35,5)	(31,9)	(- 3,6)
— Tewerkstelling. — <i>Travail</i>	(52,1)	(76,8)	(+ 24,7)	(44,1)	(47,1)	(+ 3,0)
— Sociale Voorzorg. — <i>Prévoyance sociale</i>	(84,9)	(92,6)	(+ 7,7)	(59,2)	(67,6)	(+ 8,4)
— Nationale Opvoeding en Cultuur. — <i>Education nationale et Culture</i> ...	(146,5)	(161,9)	(+ 15,4)	(86,0)	(87,9)	(+ 1,9)
Diversen. — <i>Divers</i>	63,6	77,2	+ 13,6	46,3	44,6	- 1,7
Begrotingsfondsen. — <i>Fonds budgétaires</i>	91,0	90,8	- 0,2	49,7	75,2	+ 25,5
Totaal van de lopende uitgaven. — <i>Total des dépenses courantes</i>	1 139,1	1 276,9	+ 137,8	708,3	803,7	+ 95,4

Het deficit op de kapitaalverrichtingen is voor het eerste semester van 1982 gelijk aan 82,9 miljard, wat lichtjes hoger is dan vorig jaar (+ 4,7 miljard).

Pour le premier semestre de 1982, le déficit des opérations de capital équivaut à 82,9 milliards, ce qui est légèrement supérieur à l'année passée (+ 4,7 milliards).

C. — RIJKSSCHULD⁽²⁾

De netto uitgifte van geconsolideerde schuld ligt in 1981 15,2 miljard lager dan het voorgaande jaar. Voor de eerste zeven maanden situeert de netto uitgifte van langlopende schuld zich in 1982 35,7 miljard beneden het overeenkomstig peil van 1981.

Het aandeel van de bruto-emissie van geconsolideerde schuld in deviezen in het totaal van de uitgaven van geconsolideerde schuld is gedurende de eerste zeven maanden van 1982 wat teruggelopen tot 30,7%. In 1981 beliep dit aandeel 35,4% voor het jaar en 31,7% voor de eerste zeven maanden.

De aflossingen en terugbetalingen van geconsolideerde rijks-schuld in eigen en vreemde munt stegen in 1981 met 37,3 miljard ten overstaan van 1980. Vooral de tussentijdse terugbetalingen namen toe. Gevolg was dat van de bruto-uitgaven in 1981 slechts 44,4% overbleef voor de financiering van het globaal netto te financieren saldo.

Na zeven maanden bedragen de terugbetalingen en aflossingen 102,5 miljard in 1982 tegen 115,2 miljard in 1981, waardoor 52,6% van de bruto emissies van geconsolideerde leningen vrijgemaakt wordt voor de financiering van het tekort.

⁽¹⁾ Exclusief de uitgaven op toegewezen ontvangsten.

⁽²⁾ Exclusief de overname door het Wegenfonds van de schuldvorderingen en schulden van de intercommunales voor autowegen (uitgezonderd Intercommunale E 3). Bedrag opgenomen in de geconsolideerde schuld in Belgische frank op 31 juli 1982: 93,3 miljard.

C. — DETTE PUBLIQUE⁽²⁾

En 1981, les émissions nettes de la dette consolidée sont inférieures de 15,2 milliards à celles de l'année précédente. Pour les sept premiers mois de 1982, les émissions nettes de la dette à long terme se situent 35,7 milliards en dessous du niveau correspondant de 1981.

La part des émissions brutes de la dette consolidée en devises dans le total des émissions de la dette consolidée a légèrement diminué pendant les sept premiers mois de 1982 pour se situer à 30,7%. En 1981, cette part s'élevait à 35,4% pour l'année et à 31,7% pour les sept premiers mois.

Les amortissements et remboursements de la dette publique consolidée en monnaies belge et étrangères ont augmenté en 1981 de 37,3 milliards par rapport à 1980. Ce sont surtout les remboursements intercalaires qui ont augmenté. En conséquence, il n'est resté en 1981 que 44,4% des émissions brutes pour le financement du solde global net à financer.

Après 7 mois, les remboursements et amortissements s'élevaient à 102,5 milliards en 1982 contre 115,2 milliards en 1981, ce qui signifie que 52,6% des émissions brutes d'emprunts consolidés ont été libérés pour le financement du déficit.

⁽¹⁾ A l'exclusion des dépenses sur recettes affectées.

⁽²⁾ A l'exclusion de la reprise par le Fonds des Routes des créances et dettes des intercommunales autoroutières (excepté l'Intercommunale E 3). Montant repris dans la dette consolidée en francs belges le 31 juillet 1982: 93,3 milliards.

(In miljarden frank)			(En milliards de francs)		
Geconsolideerde leningen	1980	1981	Eerste zeven maanden — Sept premiers mois		Emprunts consolidés
			1981	1982	
Bruto-emissies:					Emissions brutes:
— Staat	229,6	245,8	229,2	176,2	— Etat.
— Wegenfonds	29,5	35,0	35,0	39,3	— Fonds des Routes.
— Dienst der Scheepvaart	2,2	2,6	0,5	0,8	— Office de la Navigation.
Totaal	+ 261,3	+ 283,4	+ 264,7	+ 216,3	Total
Aflossingen en terugbetalingen	— 120,2	— 157,5	— 115,2	— 102,5	Amortissements et remboursements.
Netto uitgaven	+ 141,1	+ 125,9	+ 149,5	+ 113,8	Emissions nettes

Het relatief aandeel van de geconsolideerde schuld in de totale rijksschuld neemt verder af. Einde 1981 beliep deze verhouding 62,8%; na zeven maanden in 1982 is deze gedaald tot 57,8%. Per saldo is het procentueel aandeel van de vlottende schuld dan ook gestegen van 37,2% einde 1981 tot 42,2%.

La part relative de la dette consolidée dans la dette publique totale continue de diminuer. Fin 1981, ce rapport s'élevait à 62,8%; après sept mois en 1982, il est descendu à 57,8%. De manière correspondante, le pourcentage de la dette flottante est donc passé de 37,2% fin 1981 à 42,2%.

Toestand van de rijksschuld ⁽¹⁾

(In miljarden frank)

Situation de la dette publique ⁽¹⁾

(En milliards de francs)

	31.12.1980			31.12.1981			31.07.1982		
	In BF — En FB	In deviezen — En devises	Totaal — Total	In BF — En FB	In deviezen — En devises	Totaal — Total	In BF — En FB	In deviezen — En devises	Totaal — Total
Geconsolideerde schuld. — Dette consolidée ...	1 322,4	84,3	1 406,7	1 349,1	183,5	1 532,6	1 400,9	245,5	1 646,4
Vlottende schuld. — Dette flottante	480,9	69,2	550,1	701,7	204,8	906,5	875,1	328,5	1 203,6
Totaal. — Totaal	1 803,3	153,5	1 956,8	2 050,8	388,3	2 439,1	2 276,0	574,0	2 850,0

In 1981 werd voor bijna de helft van de nominale schuldevolutie een beroep gedaan op het buitenland (49,4%). Gedurende de eerste zeven maanden van 1982 is dit percentage wat gedaald (46,0%), maar is hoger dan het aandeel van vorig jaar (38,2%) in de overeenkomstige periode.

En 1981, on a fait appel à l'étranger à concurrence de presque la moitié de l'évolution nominale de la dette (49,4%). Pendant les sept premiers mois de 1982, ce pourcentage a légèrement diminué (46,0%), mais il est supérieur à celui de l'an dernier (38,2%) pour la période correspondante.

Evolutie van de structuur van de rijksschuld

(In miljarden frank)

Evolution de la structure de la dette publique

(En milliards de francs)

	1980			1981			Eerste zeven maanden — Sept premiers mois					
							1981			1982		
	In BF — En FB	In deviezen — En devises	Totaal — Total	In BF — En FB	In deviezen — En devises	Totaal — Total	In BF — En FB	In deviezen — En devises	Totaal — Total	In BF — En FB	In deviezen — En devises	Totaal — Total
Geconsolideerde schuld. — Dette consolidée	+ 69,5	+ 71,6	+ 141,1	+ 26,7	+ 99,2	+ 125,9	+ 65,8	+ 83,7	+ 149,5	+ 51,8	+ 62,0	+ 113,8
Schuld op korte termijn ⁽²⁾ . — Dette à court terme ⁽²⁾	+ 134,9	+ 24,7	+ 159,6	+ 213,9	+ 135,6	+ 349,5	+ 159,7	+ 55,7	+ 215,4	+ 166,2	+ 123,7	+ 289,9
Totaal. — Total.	+ 204,4	+ 96,3	+ 300,7	+ 240,6	+ 234,8	+ 475,4	+ 225,5	+ 139,4	+ 364,9	+ 218,0	+ 185,7	+ 403,7

⁽¹⁾ Inclusief certificaten in handen van I.M.F.⁽²⁾ Exclusief de verrichtingen met het I.M.F.⁽¹⁾ Y compris les certificats aux mains du F.M.I.⁽²⁾ Non compris les opérations avec le F.M.I.

In 1981 is de rijksschuld gestegen met 24,6% en noteerde per 31 december 1981 2 439,1 miljard (inclusief 43,9 miljard bij het I.M.F.). Gedurende de eerste zeven maanden van 1982 is de uitstaande schuld verder gestegen met 410,9 miljard of 16,8% tot een bedrag van 2 850,0 miljard (inclusief 51,1 miljard bij het I.M.F.).

In percent van het B.N.P. evolueerde de rijksschuld als volgt :

	1978	1979	1980	1981	31.07.81	31.07.82
Uitstaand bedrag van de rijksschuld in % van het B.N.P.						
— <i>Encours de la dette publique en % du P.N.B.</i> ...	46,5	50,3	56,5	68,0	64,9	73,6
Variatie van de rijksschuld ⁽¹⁾ in % van het B.N.P. —						
<i>Variation de la dette publique ⁽¹⁾ en % du P.N.B.</i> ...	6,0	6,5	8,7	13,3	10,2	10,4

⁽¹⁾ Exclusief de verrichtingen met het I.M.F.

Per hoofd van de bevolking klimt de rijksschuld op van 198 390 BF einde 1980 tot 246 897 BF einde 1981 en verder door tot 288 199 BF na zeven maanden in 1982.

En 1981, la dette publique s'est accrue de 24,6% et, au 31 décembre 1981, elle s'élevait à 2 439,1 milliards (y compris 43,9 milliards auprès du F.M.I.). Pendant les sept premiers mois de 1982, la dette exigible s'est encore accrue de 410,9 milliards, soit 16,8%, et elle atteint un montant de 2 850,0 milliards (y compris 51,1 milliards auprès du F.M.I.).

En pourcent du P.N.B., la dette publique évolue comme suit :

⁽¹⁾ Non compris les opérations avec le F.M.I.

Par tête d'habitant, la dette publique a grimpé de 198 390 FB fin 1980 à 246 897 FB fin 1981 et ensuite à 288 199 FB après sept mois en 1982.

BIJLAGE II

Financieel beleid in 1982

Het door de Regering sinds maart 1982 gevoerde economisch en financieel beleid ligt, rekening houdend met de externe beperkingen en de toestand van de openbare financiën, in de lijn van de maatregelen tot economisch en financieel herstel waarvoor de middelen werden verstrekt door de wet inzake bijzondere machten d.d. 2 februari 1982.

1. Monetair en kredietbeleid

Het monetair en kredietbeleid werd opgebouwd met het oog op de bevordering van het primordiale doel: de economische groei; en rekening houdend met de enge manoeuvreerruimte die door de evolutie van de Belgische frank op de wisselmarkten, de internationale rentevoeten en de omvang van de financieringsbehoeften van de overheid aan de Autoriteiten werd gelaten.

Een aanhoudend belangrijk tekort op de balans van de lopende verrichtingen met het buitenland, de sociale moeilijkheden en zekere geruchten in verband met de toekomst van de Belgisch-Luxemburgse monetaire unie hebben de baissedruk op de Belgische frank doen aanhouden na de devaluatie van 22 februari 1982. Het was eveneens noodzakelijk om de rente op schatkistcertificaten en van het Rentefonds te verhogen. De discontovoet van de Nationale Bank die met één punt verlaagd was onmiddellijk na de devaluatie, moest op 8 april opnieuw op 14 % worden gebracht. Als gevolg daarvan verhoogden de financiële instellingen op 13 april de debetrentevoeten van hun kas-en discontokredieten. De aanhoudende druk binnen het E.M.S. waarvan de Franse frank en in minder belangrijke mate de Belgische frank de slachtoffers waren, verhinderde de daling van de rentevoeten op korte termijn, die zich vanaf april 1982 voordeed in bepaalde landen van de Europese Gemeenschappen maar zich niet kon uitbreiden tot ons land. Deze spanningen zijn blijven voortduren tot de aanpassing van de pariteiten binnen het E.M.S. op 14 juni 1982.

Deze aanpassing van de bilaterale spilkoersen bestond uit een opwaardering van de Duitse mark en van de Nederlandse gulden met 4,25 % ten aanzien van de Belgische en Luxemburgse frank, de Deense kroon en het Ierse pond, en uit een waardevermindering van de Franse frank (5,75 %) en de Italiaanse lire (2,75 %) ten aanzien van de voormelde vier munten. Een lichte depreciatie van de Belgische frank ten aanzien van de ECU (0,61 %), vloeide hieruit voort.

Ten gevolge van die herschikking is de positie van de Belgische frank binnen het E.M.S. sterk verbeterd; de divergentieindicator van de Belgische frank werd teruggebracht tot rond nul en het verschil tussen de noteringen op de vrije en de gereglementeerde markt, dat gemiddeld meer dan 10,5 % heeft bedragen in de loop van de eerst vijf maanden van het jaar, daalde geleidelijk tot minder dan 4 % in de eerste dagen van september.

De versterking van de Belgische frank liet ten andere de Nationale Bank toe om haar wisselreserves aan te vullen door op de markt opnieuw deviezen te kopen.

Vanaf half juni hebben de rentevoeten op korte termijn zich gestabiliseerd. Half juli zijn ze gaan dalen, daling die blijft aanhouden in een internationale context van teruglopen van de rentevoeten op korte termijn.

Deze evoluties hebben de daling mogelijk gemaakt van de officiële tarieven van de Nationale Bank van België op 29 juli, 19 augustus en 9 september 1982. De discontovoet werd aldus achtereenvolgens verminderd tot 13,5 %, 13 % en tenslotte tot 12,5 %. De debetrentevoeten aangerekend door de financiële instellingen voor het krediet op korte termijn werden op 2 en 23 augustus 1982 aangepast.

ANNEXE II

La politique financière en 1982

La politique économique et financière suivie par le Gouvernement depuis mars 1982 s'inscrit, compte tenu des contraintes extérieures et de la situation des finances publiques, dans la ligne de l'action de redressement économique et financier dont la loi de pouvoirs spéciaux du 2 février 1982 lui a fourni les moyens.

1. La politique monétaire et du crédit

La politique monétaire et du crédit a été articulée en vue de promouvoir l'objectif primordial de croissance économique compte tenu de la marge de manoeuvre étroite que laissaient aux Autorités l'évolution du franc belge sur les marchés des changes, les taux d'intérêt internationaux et l'ampleur des besoins de financement des pouvoirs publics.

La persistance d'un déficit important de la balance des opérations courantes avec l'étranger, les difficultés sociales et certains bruits relatifs à l'avenir de l'union monétaire Belgo-Luxembourgeoise entretenaient les pressions à la baisse sur le franc belge au-delà de la dévaluation du 22 février 1982. Aussi fut-il nécessaire de relever les taux des certificats de trésorerie et du Fonds des Rentes. Le taux d'escompte de la Banque Nationale qui avait été abaissé d'un point immédiatement après la dévaluation dut être ramené à 14 % le 8 avril. Suite à cela, les intermédiaires financiers majorèrent les taux débiteurs de leurs crédits de caisse et d'escompte le 13 avril 1982. La persistance de tensions au sein du S.M.E., dont le franc français et, accessoirement, le franc belge étaient les victimes, empêcha que le repli des taux à court terme qui s'était produit dans certains pays membres des Communautés européennes dès avril 1982 ne se propage à notre pays. Ces tensions ont perduré jusqu'à l'ajustement des parités mis en œuvre le 14 juin 1982 dans le cadre du S.M.E.

Cette adaptation des taux pivots bilatéraux a consisté en une appréciation du Deutsche mark et du florin néerlandais de 4,25 % vis-à-vis des francs belge et luxembourgeois, de la couronne danoise et de la livre irlandaise, et d'une dépréciation du franc français (5,75 %) et de la lire italienne (2,75 %) vis-à-vis des quatre monnaies précitées. Une minime dépréciation du franc belge vis-à-vis de l'ECU (0,61 %) en a résulté.

Suite à ce réajustement, la position du franc belge au sein du S.M.E. s'est considérablement améliorée, l'indicateur de divergence du franc belge étant ramené au voisinage de zéro et l'écart entre les cotations aux marchés libre et réglementé, qui avait atteint, en moyenne, plus de 10,5 % au cours des cinq premiers mois de l'année, s'abaissant progressivement jusqu'à moins de 4 % dans les premiers jours de septembre.

Ce raffermissement du franc permet d'ailleurs à la Banque Nationale de racheter des devises sur le marché pour accroître ses réserves de change.

Dès la mi-juin, les taux à court terme se sont stabilisés. Vers la mi-juillet, ils ont amorcé un repli qui persiste dans un contexte international de recul des taux à court terme.

Ces évolutions ont rendu possible la baisse des barèmes officiels de la Banque Nationale de Belgique intervenue le 29 juillet, le 19 août et le 9 septembre 1982, le taux d'escompte étant ainsi ramené successivement à 13,5 %, 13 % et enfin 12,5 %. Les taux débiteurs des intermédiaires financiers pour le crédit à court terme ont été conséquemment adaptés le 2 et le 23 août 1982.

De debetrentevoeten op middellange en lange termijn, bleven daarentegen zeer stabiel gedurende gans de beschouwde periode. De verhoging van het plafond van de kredietlijn door de Nationale Bank toegestaan aan het Rentenfonds van 170 tot 190 miljard, die werd doorgevoerd op 4 mei 1982, droeg onder andere bij tot die stabiliteit. Deze vermindering van de financieringsmogelijkheden van de schatkist bij de Bank maakte het inderdaad voor de Staat minder noodzakelijk om een beroep te doen op de lange termijn-kapitaalmarkt.

De Regering heeft specifiek voor wat de intrestvoeten voor exportkredieten betreft maatregelen genomen om deze te drukken. Deze maatregelen namen de vorm aan van de vaststelling van een precieze toewijzing van de opbrengst van de loonmatiging in de kredietsector. Zoals bepaald in het koninklijk besluit nr 19 van 18 maart 1982 gewijzigd bij het koninklijk besluit nr 91 van 23 augustus 1982, zal twee derden van de opbrengst van die loonmatiging gestort worden in een fonds voor de financiering van de export; in de praktijk zal deze storting gebeuren ten voordele van Copromex. Het resterende derde dient door de kredietinstellingen renteloos uitgeleend te worden aan het Herdisconterings- en Waarborginstituut. Zij dient de opbrengst van dat fonds dat haar aldus werd geleend te gebruiken voor de vermindering van de kosten van de exportkredieten die bij haar aangegaan zijn. Uitzondering op de algemene regel, ten gevolge van de specifieke opdracht van deze instelling, zal de opbrengst van de loonmatiging bij het Gemeentekrediet van België, die gestort moet worden in het Exportfinancieringsfonds, gebruikt mogen worden voor de verbetering van de gemeentelijke beheer-methoden en -technieken.

De creditrentevoeten op middellange en lange termijn zijn eveneens zeer stabiel gebleven met recentelijk dalende tendens. Zo heeft het Wegenfonds in maart bij het publiek een lening uitgegeven met een faciale rentevoet van 14,25 % tegen 99,75 % en de N.M.K.N.-lening van april geschiedde onder dezelfde voorwaarden. In juni heeft de Staat twee leningen voor een duur van 8 jaar uitgegeven, de eerste tegen de faciale rente van 14 % tegen 98,75 % en de tweede met een tussentijdse vervaldag na 4 jaar, tegen de faciale renten van 13,75-14 % tegen 99,50 % midden september, daalde de opbrengst van kasbonds en van financiële parastatalen met 0,25 %.

2. Economisch en financieel herstelbeleid

Het economisch en financieel herstelbeleid dat in uitvoering van de wet op de bijzondere machten vanaf februari 1982 werd toegepast, werd voortgezet. In de loop van de laatste maanden werden verscheidene koninklijke besluiten genomen in uitvoering van deze wet om de voor de begroting 1982 voorziene besnoeiing van de uitgaven en de bevordering van de productieve investeringen te verwezenlijken.

Voor de verwezenlijking van het eerste doel hebben deze koninklijke besluiten betrekking op de sociale zekerheid, het onderwijs, de ondergeschikte besturen en het openbaar ambt.

Wat de openbare investeringen betreft, werd, bij een beslissing van de Ministerraad van 25 juni 1982, het basisprogramma voor het jaar 1982, namelijk 118,5 miljard, tot het beloop van 90,5 miljard vrijgegeven voor de periode januari-september 1982. De verdeling van de selectieve tranche van 19,0 miljard om het beleid voor industriële diversificatie te oriënteren naar toekomstgerichte sectoren of sectoren die een beroep doen op spits technologieën door middel van directe investeringen van de ministeriële departementen (10,0 miljard) en door aanvullende investeringen voor prioritair geachte projecten (9,0 miljard) is aan de gang.

Einde april 1982 was 34,9 miljard van het jaarlijkse basisprogramma voor het jaar 1982 vastgelegd, wat 5,5 % minder is dan tijdens dezelfde periode van 1981.

Les taux débiteurs à moyen et long terme restèrent par contre très stables tout au long de la période sous revue. Le relèvement, intervenu le 4 mai 1982, du plafond de la ligne de crédit accordée par la Banque Nationale au Fonds des Rentes, de 170 à 190 milliards, contribua, entre autres, à cette stabilité. Cet élargissement des possibilités de financement du Trésor auprès de la Banque réduisit en effet la nécessité pour l'Etat de recourir au marché des capitaux à long terme.

En ce qui concerne, plus spécifiquement, les taux des crédits à l'exportation le Gouvernement prit des mesures visant à leur compression. Ces mesures prirent la forme de la définition d'une affectation précise du produit de la modération salariale dans le secteur du crédit. Comme précisé dans l'arrêté royal n° 19 du 18 mars 1982 modifié par l'arrêté royal n° 91 du 23 août 1982, les deux tiers du produit de cette modération salariale devront être versés à un Fonds pour le financement des exportations : dans la pratique ce versement sera effectué en faveur de Copromex. En ce qui concerne le tiers restant, il devra être prêté, sans intérêt, par les institutions de crédit à l'Institut de Réescompte et de Garantie. Celui-ci devra affecter le revenu des fonds qui lui sont ainsi prêtés à la réduction des coûts des crédits à l'exportation qui sont mobilisés auprès de lui. Exception à la règle générale, en raison de la mission spécifique de cet organisme, le produit de la modération salariale au Crédit Communal de Belgique, qui doit être versé au Fonds de financement des exportations, pourra être utilisé pour l'amélioration des méthodes et techniques de gestion communale.

Les taux créditeurs à moyen ou long terme sont également restés assez stables avec une tendance récente à la baisse. Ainsi, en mars, le Fonds des Routes a émis dans le public un emprunt au taux facial de 14,25 % à 99,75 % et l'emprunt S.N.C.I. d'avril s'est fait aux mêmes conditions. En juin l'Etat a lancé deux emprunts publics d'une durée de 8 ans, le premier au taux facial de 14 % à 98,75 % et le second avec une échéance intercalaire après 4 ans, aux taux faciaux de 13,75-14 % à 99,50 %. A la mi-septembre, le rendement des bons de caisse d'organismes parastataux financiers a baissé de 0,25 %.

2. La politique de redressement économique et financier

Mise en œuvre dès février 1982, en exécution de la loi des pouvoirs spéciaux, la politique de redressement économique et financier a été poursuivie. Au cours des derniers mois plusieurs arrêtés royaux ont été pris en exécution de cette loi en vue de réaliser la compression des dépenses prévue pour le budget de 1982 et la promotion des investissements productifs.

Pour la réalisation du premier objectif, ces arrêtés royaux concernent la sécurité sociale, l'enseignement, les pouvoirs subordonnés et la fonction publique.

En ce qui concerne les investissements publics, par une décision du Conseil des Ministres du 25 juin 1982, le programme de base pour l'année 1982, soit 118,5 milliards, a été libéré à concurrence de 90,5 milliards pour la période janvier-septembre 1982. La répartition de la tranche sélective de 19,0 milliards destinée à orienter la politique de diversification industrielle vers les secteurs d'avenir ou qui font appel aux technologies de pointe par des investissements directs des départements ministériels (10,0 milliards) et par des financements complémentaires apportés à des projets jugés prioritaires (9,0 milliards) est en cours.

Fin avril 1982, il avait été engagé 34,9 milliards du programme annuel de base pour l'année 1982, soit 5,5 % de moins qu'au cours de la même période de 1981.

Om de investeringsneiging bij de ondernemingen te stimuleren, werden een aantal in het W.I.B. vervatte fiscale stimulansen vervangen door een geïntegreerd systeem dat gemakkelijker toepasbaar is. Dat systeem is ingevoerd door het koninklijk besluit nr 48 van 22 juni 1982 (*Belgisch Staatsblad* van 26 juni 1982) tot wijziging van het W.I.B. inzake investeringsaftrek, meerwaarden en afschrijvingen. Het treedt in werking met ingang van het aanslagjaar 1983 en is van toepassing op nijverheids-, handels- en landbouwondernemingen.

Het leidt tot een vermindering van de belastbare winst volgens de modaliteiten beschreven in bijlage III — Evolutie van de fiscaliteit.

En vue de développer la propension à investir des entreprises, un certain nombre d'incitants fiscaux contenus dans le C.I.R. ont été remplacés par un système intégré et d'application plus aisée. Ce système est instauré par l'arrêté royal n° 48 du 22 juin 1982 (*Moniteur Belge* du 26 juin 1982) modifiant le C.I.R. en matière de déduction pour investissement, de plus-value et d'amortissement. Il entre en vigueur à partir de l'exercice d'imposition 1983 et s'applique aux entreprises industrielles, commerciales ou agricoles.

Il conduit à une réduction du bénéfice imposable selon des modalités décrites à l'annexe III — Evolution de la fiscalité.

BIJLAGE III

Evolutie van de fiscaliteit

De onderstaande inlichtingen hebben tot doel, de informatie, die voorheen in bijlage III van de Algemene Toelichting 1982 werd verstrekt, te actualiseren. Die inlichtingen bestrijken, volgens het geval, de periodes van 1 juli 1981 tot 30 juni 1982 (maatregelen betreffende de Directe Belastingen, de Douane en Accijnzen en de Belasting over de Toegevoegde Waarde) of van 1 januari 1982 tot 30 juni 1982 (maatregelen betreffende de Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten, alsmede de Successierechten). Geen enkele nieuwe maatregel werd getroffen tijdens de periode van 1 januari 1982 tot 30 juni 1982 wat betreft de Zegelrechten en de met het Zegel gelijkgestelde Taksen.

DIRECTE BELASTINGEN

Sedert 1 juli 1981 werden inzake inkomstenbelastingen ⁽¹⁾ verscheidene maatregelen genomen, hetzij onder de vorm van wetten, hetzij onder de vorm van koninklijke uitvoeringsbesluiten.

Deze maatregelen worden hierna, met een beknopte omschrijving, in chronologische volgorde opgesomd.

1. De programmawet 1981 van 2 juli 1981 (*Belgisch Staatsblad* van 8 juli 1981) bevat de volgende fiscale maatregelen:

a) *Vrijstelling van de vennootschapsbelasting, de personenbelasting en de belasting der niet-verblijfhouders voor de meerwaarden, verwezenlijkt op activa die in het bedrijf worden wederbelegd.*

De maatregel bestendigt het stelsel van de meerwaarden, bepaald in artikel 9ter van het koninklijk besluit van 4 maart 1965, tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, door het in het voornoemd wetboek (art. 36) op te nemen.

Terzelfdertijd wordt dat stelsel vereenvoudigd door geen andere voorwaarde te stellen dan de wederbelegging in België binnen de drie jaar, met dien verstaande echter dat de wederbelegging moet worden gedaan in bestanddelen die in nieuwe staat zijn verworven of tot stand gebracht.

Inwerkingtreding: vanaf het aanslagjaar 1982.

b) *Giften gedaan aan diverse erkende instellingen.*

— Voortaan mogen enkel de giften in geld worden afgetrokken.
Inwerking: vanaf 8 juli 1981.

— Bovendien wordt de aftrek beperkt tot 5 % van de totale netto-inkomsten, maar de grens van 10 miljoen frank blijft ongewijzigd.

Inwerkingtreding: vanaf het aanslagjaar 1983.

c) *Grens inzake afscheiding en splitsing.*

De grens wordt teruggebracht tot 680 000 frank, terwijl de splitsingverhouding die van toepassing is voor de vaststelling van het belastingtarief voor « gezinnen met één bedrijfsinkomen » teruggebracht wordt van 73/27 tot 74/26.

De thans geldende overstapregeling wordt behouden.

Er valt aan te stippen dat er geen belastingvermeerdering zal worden toegepast indien de aanvullende belasting, voortspuitend uit die wijzigingen, niet werd voorafbetaald.

Inwerkingtreding: vanaf het aanslagjaar 1981.

d) *Belastingsvrije investeringsreserve.*

Uitbreiding voor vennootschappen van de vrijstelling van de investeringsreserve bepaald bij artikel 1 van de wet van

⁽¹⁾ Inzake de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen werd geen enkele nieuwe maatregel genomen.

ANNEXE III

Evolution de la fiscalité

Les renseignements qui suivent, tendent à actualiser les informations fournies antérieurement dans l'annexe III de l'Exposé Général 1982. Ces renseignements couvrent, selon le cas, les périodes du 1er juillet 1981 au 30 juin 1982 (mesures relatives aux Impôts directs, aux Douanes et Accises et à la Taxe sur la valeur ajoutée) ou du 1er janvier 1982 au 30 juin 1982 (mesures relatives aux Droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, ainsi qu'aux droits de succession). Aucune mesure nouvelle n'a été prise au cours de la période du 1er janvier 1982 au 30 juin 1982 pour ce qui concerne les Droits de timbre et les Taxes assimilées au timbre.

IMPOTS DIRECTS

Depuis le 1er juillet 1981, diverses mesures ont été prises en matières d'impôts sur les revenus, soit sous forme de lois, soit sous forme d'arrêtés royaux d'exécution ⁽¹⁾.

Ces mesures sont énumérées ci-après dans l'ordre chronologique, avec une description sommaire de leur objet.

1. La loi-programme 1981 du 2 juillet 1981 (*Moniteur belge* du 8 juillet 1981) contient les mesures fiscales suivantes:

a) *Immunisation de l'impôt des sociétés, de l'impôt des personnes physiques et de l'impôt des non-résidents pour les plus-values réalisées sur des éléments d'actif qui sont réinvestis dans l'entreprise.*

La mesure rend permanent le régime des plus-values défini à l'article 9ter de l'arrêté royal du 4 mars 1965 d'exécution du Code des impôts sur les revenus, en l'insérant dans le Code précité (art. 36).

Ce régime a en même temps été simplifié en posant comme unique condition le emploi en Belgique dans les trois ans, étant cependant entendu que ce emploi doit être effectué en éléments acquis ou constitués à l'état neuf.

Entrée en vigueur: exercice d'imposition 1982.

b) *Dons faits à diverses institutions reconnues.*

— Dorénavant, seuls les dons en espèces peuvent être déduits.
Entrée en vigueur: le 8 juillet 1981.

— En outre, la déduction est limitée à 5 % du total des revenus nets, mais la limite de 10 millions reste inchangée.

Entrée en vigueur: exercice d'imposition 1983.

c) *Limite en matière de décumul et de fractionnement.*

La limite a été ramenée à 680 000 francs, tandis que le rapport du fractionnement en application pour la détermination du pourcentage d'imposition pour « les ménages ne disposant que d'un seul revenu professionnel » est ramené de 73/27 à 74/26.

La règle de palier qui était en vigueur est maintenue.

Il convient de préciser qu'aucune majoration d'impôt ne sera appliquée si l'impôt complémentaire issu de ces modifications, n'est pas versé anticipativement.

Entrée en vigueur: exercice d'imposition 1981.

d) *Immunisation pour réserve d'investissement.*

Extension aux sociétés de l'immunisation pour réserve d'investissement instaurée par l'article 1er de la loi du 10 février

⁽¹⁾ En matière de taxes assimilées aux impôts sur les revenus, aucune nouvelle mesure n'a été prise.

10 februari 1981, d.w.z.: 5 % van het geheel van de maatschappelijke winst (ongewijzigd percentage), vermeerderd met 30 % maximum van de verhoging van de reserves.

Inwerkingtreding: vanaf het aanslagjaar 1982.

e) *Vrijstelling van de winsten per bijkomend personeelslid in de K.M.O.*

Het bedrag van de vrijstelling, bij artikel 26 van de wet van 10 februari 1981 vastgesteld op 100 000 frank, wordt op 150 000 frank gebracht.

Inwerkingtreding: vanaf het aanslagjaar 1982.

f) *Uitzonderlijke en tijdelijke solidariteitsbijdrage.*

De bepalingen inzake de uitzonderlijke en tijdelijke solidariteitsbijdrage worden andermaal verlengd.

De voornaamste toepassingsmodaliteiten zijn de volgende:

- behoud van het referentietijdperk (1972 tot 1974);
- voor de tegen 4,8 % berekende bijdrage wordt het uitzonderlijk gedeelte van de winst vastgesteld ten opzichte van de referentiewinst die gelijk is aan 140 % van de gemiddelde winst van het referentietijdperk;
- de verhoging van de bijdrage met 4 % wordt toegepast op de winst die de 125 % van de referentiewinst overschrijdt;
- de solidariteitsbijdrage kan van ambtswege ontlast worden als de belastingplichtige onder bepaalde voorwaarden investeringen heeft verricht of bijkomende personeelsleden heeft tewerkgesteld.

Inwerkingtreding: vanaf het aanslagjaar 1982.

2. Het koninklijk besluit van 2 juli 1981 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (*Belgisch Staatsblad* van 25 juli 1981) regelt de uitvoering van de artikelen 42bis en 48, § 3, van voormeld Wetboek.

Het bepaalt in hoofdzaak:

1° betreffende voormeld artikel 42bis (vrijstelling van winst voor het bijkomend personeel dat in België voor wetenschappelijk onderzoek wordt tewerkgesteld):

- het begrip « personeel voor wetenschappelijk onderzoek tewerkgesteld »;
- de berekeningswijze van de vermeerdering of de vermindering van bedoeld personeel;
- de bescheiden die bij hun aangifte in de inkomstenbelastingen moeten worden gevoegd door de belastingplichtigen die de vrijstelling vragen en willen behouden.

2° betreffende voormeld artikel 48, § 3 (afschrijving tot 110 % van de aanschaffings- of beleggingswaarde van de bestanddelen in België gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek):

- het begrip « investeringen gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek »;
- het belastingstelsel van de afschrijvingen boven de aanschaffings- of beleggingswaarde (vrijgestelde meerwaarde); en de invloed van die afschrijvingen op de berekening van de latere meer- of minderwaarde;
- de bescheiden die bij hun aangifte in de inkomstenbelastingen moeten worden gevoegd door de belastingplichtigen die van deze maatregel willen genieten.

Inwerkingtreding: vanaf het aanslagjaar 1982.

3. Het koninklijk besluit van 6 juli 1981 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (*Belgisch Staatsblad* van 28 juli 1981) regelt de uitvoering van artikel 71, §§ 1, 7° en 5, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (belastingvrijstelling voor uitgaven gedaan met het oog op de thermische isolatie van woningen).

1981, c'est-à-dire: 5 % de l'ensemble des bénéfices sociaux (pourcentage non modifié), majorés de 30 % maximum de l'augmentation des réserves.

Entrée en vigueur: à partir de l'exercice d'imposition 1982.

e) *Immunisation des bénéfices par unité de personnel supplémentaire dans les P.M.E.*

Le montant de l'immunisation, fixé à 100 000 francs par l'article 26 de la loi du 10 février 1981, est porté à 150 000 francs.

Entrée en vigueur: à partir de l'exercice d'imposition 1982.

f) *Participation exceptionnelle et temporaire de solidarité.*

Les dispositions relatives à la participation exceptionnelle et temporaire de solidarité sont à nouveau prorogées.

Les principales modalités d'application sont les suivantes:

- maintien de la période de référence (1972 à 1974);
- la partie exceptionnelle des bénéfices taxable au taux de 4,8 % est déterminée en fonction d'un bénéfice de référence égal à 140 % de la moyenne des bénéfices de la période de référence;
- la majoration de 4 % de la participation s'applique au bénéfice qui excède 125 % du bénéfice de référence;
- la participation de solidarité peut être dégrevée d'office si le contribuable a, sous certaines conditions, effectué des investissements ou mis au travail du personnel supplémentaire.

Entrée en vigueur: à partir de l'exercice d'imposition 1982.

2. L'arrêté royal du 2 juillet 1981 modifiant l'arrêté royal du 4 mars 1965 d'exécution du Code des impôts sur les revenus (*Moniteur belge* du 25 juillet 1981) règle l'exécution des articles 42bis et 48, § 3 du même Code.

Il détermine en substance:

1° en ce qui concerne l'article 42bis précité (immunisation des bénéfices pour l'accroissement du personnel affecté en Belgique à la recherche scientifique):

- la notion de « personnel affecté à la recherche scientifique »;
- les modalités de détermination de l'augmentation ou de la diminution de ce personnel;
- les documents à joindre à l'appui de leur déclaration aux impôts sur les revenus par les contribuables qui sollicitent pour la première fois le bénéfice de cette immunisation et qui désirent la maintenir;

2° en ce qui concerne l'article 48, § 3 précité (amortissement à concurrence de 110 %, de leur valeur d'investissement ou de revient des éléments affectés en Belgique à la recherche scientifique):

- la notion d'« investissements affectés à la recherche scientifique »;
- le régime fiscal des amortissements admis au-delà de la valeur d'investissement ou de revient (plus-value immunisée) et l'incidence de ces amortissements sur le calcul des plus-values ou des moins-values ultérieures;
- les documents à joindre à l'appui de leur déclaration aux impôts sur les revenus par les contribuables qui désirent bénéficier de cette disposition.

Entrée en vigueur: exercice d'imposition 1982.

3. L'arrêté royal du 6 juillet 1981 modifiant l'arrêté royal du 4 mars 1965 d'exécution du Code des impôts sur les revenus (*Moniteur belge* du 28 juillet 1981) règle l'exécution de l'article 71, §§ 1er, 7°, et 5 du même Code (immunité fiscale des dépenses faites en vue de l'isolation thermique des habitations).

Het bepaalt :

- de nomenclatuur van de dienstverrichtingen waarvan de uitgaven voor belastingvrijstelling in aanmerking komen;
- de grenzen van de aftrekbaarheid van die uitgaven;
- de bescheiden evenals hun inhoud, die bij hun aangiften in de inkomstenbelastingen moeten worden gevoegd door de belastingplichtigen die deze belastingvrijstelling vragen.

Inwerkingtreding : vanaf het aanslagjaar 1982.

4. Het koninklijk besluit van 28 juli 1981 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (*Belgisch Staatsblad* van 15 augustus 1981), omschrijft de energiebesparende investeringen die naar wens kunnen worden afgeschreven en legt tevens de procedure vast om bij de Minister van Economische Zaken een attest aan te vragen waaruit blijkt dat investeringen energiebesparend zijn.

Inwerkingtreding : vanaf het aanslagjaar 1982.

5. Het koninklijk besluit van 10 augustus 1981 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (*Belgisch Staatsblad* van 5 september 1981), stelt het percentage van de vrijstelling die wordt bepaald op grond van de in het vermogen van de vennootschappen behouden winst (investeringsreserve — zie programwett van 2 juli 1981 onder punt 1, d, hiervoor), vast op 28 %, voor de sectoren behorend tot het nationaal beleid wordt dat percentage evenwel op 30 gebracht.

Inwerkingtreding : vanaf het aanslagjaar 1982.

6. Het koninklijk besluit van 30 oktober 1981 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (*Belgisch Staatsblad* van 9 december 1981), brengt de lijst van de ambtsgebieden van de fiscale commissies (bijlage V van het voormeld koninklijk besluit van 4 maart 1965) in overeenstemming met twee bij wet gewijzigde gemeentenamen.

Inwerkingtreding : 20 september 1982.

7. De Financiewet van 17 december 1981 voor het begrotingsjaar 1982 en wet tot vaststelling van de legersterkte (*Belgisch Staatsblad* van 30 december 1981) maakt de op 31 december 1981 bestaande directe en indirecte belastingen van toepassing tijdens het jaar 1982 en laat de Koning toe om de inkomsten van sommige in het buitenland uitgegeven leningen van belasting vrij te stellen.

Inwerkingtreding : 1 januari 1982.

8. Het koninklijk besluit van 20 januari 1982 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (*Belgisch Staatsblad* van 11 februari 1982), bevat de volgende bepalingen :

- wijziging van de grenzen en voorwaarden voor de belastingvrijstelling van provisies voor waarschijnlijke verliezen of lasten, om rekening te houden met de in de artikelen 23bis en 107bis van het Wetboek van de inkomstenbelastingen bedoelde investeringsreserve.

Inwerkingtreding : vanaf het aanslagjaar 1982.

- opheffing van de artikelen 84 en 85 van voornoemd uitvoeringsbesluit (strafbepalingen inzake roerende voorheffing) om aldus rekening te houden met de strafbepalingen opgenomen in de huidige tekst van de artikelen 339 en 340 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen.

Inwerkingtreding : 14 februari 1981.

9. De wet van 2 februari 1982 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning (*Belgisch Staatsblad* van 4 februari 1982) laat het Staatshoofd onder meer toe om inzake inkomstenbelastingen, bij in Ministerraad overlegde besluiten, maatregelen te treffen in de navolgende aangelegenheden (zie art. 2):

Il détermine :

- la nomenclature des prestataires pour lesquelles les dépenses sont à envisager pour l'immunité fiscale;
- les limites de déductibilité des dépenses;
- les documents ainsi que leur contenu à produire à l'appui de leur déclaration aux impôts sur les revenus par les contribuables qui sollicitent le bénéfice de l'immunité dont il s'agit.

Entrée en vigueur : exercice d'imposition 1982.

4. L'arrêté royal du 28 juillet 1981 modifiant l'arrêté royal du 4 mars 1965 d'exécution du Code des impôts sur les revenus (*Moniteur belge* du 15 août 1981) décrit les investissements économiseurs d'énergie qui peuvent être amortis au gré du contribuable et fixe également la procédure à suivre pour obtenir du Ministre des affaires économiques une attestation dont il ressort que les investissements sont économiseurs d'énergie.

Entrée en vigueur : à partir de l'exercice d'imposition 1982.

5. L'arrêté royal du 10 août 1981 modifiant l'arrêté royal du 4 mars 1965 d'exécution du Code des impôts sur les revenus (*Moniteur belge* du 5 septembre 1981) fixe à 28 % le pourcentage de l'immunisation qui est déterminée en fonction des bénéfices sociaux maintenus dans le patrimoine de l'entreprise (réserve d'investissement — voir loi-programme du 2 juillet 1981 au point 1, d, ci-dessus); pour les secteurs relevant de la politique nationale, ce pourcentage est toutefois porté à 30.

Entrée en vigueur : à partir de l'exercice d'imposition 1982.

6. L'arrêté royal du 30 octobre 1981 modifiant l'arrêté royal du 4 mars 1965 d'exécution du Code des impôts sur les revenus (*Moniteur belge* du 9 décembre 1981) met la liste du ressort des commissions fiscales (annexe V de l'arrêté royal du 4 mars 1965 précité) en concordance avec deux dénominations de communes modifiées par la loi.

Entrée en vigueur : le 20 septembre 1982.

7. La loi de finances du 17 décembre 1981 pour l'année budgétaire 1982 et de fixation du contingent de l'armée (*Moniteur belge* du 30 décembre 1981) rend applicables pendant l'année 1982 les impôts, directs et indirects, existant au 31 décembre 1981, et autorise le Roi à accorder des exonérations fiscales pour certains revenus d'emprunts émis à l'étranger.

Entrée en vigueur : le 1er janvier 1982.

8. L'arrêté royal du 20 janvier 1982 modifiant l'arrêté royal du 4 mars 1965 d'exécution du Code des impôts sur les revenus (*Moniteur belge* du 11 février 1982) contient les dispositions suivantes :

- modification des limites et des conditions d'immunisation fiscale des provisions pour pertes ou charges probables, pour tenir compte de la réserve d'investissement visée aux articles 23bis et 107bis du Code des impôts sur les revenus.

Entrée en vigueur : à partir de l'exercice d'imposition 1982.

- abrogation des articles 84 et 85 de l'arrêté d'exécution précité (dispositions pénales en matière de précompte mobilier) de manière à tenir compte des dispositions pénales reprises dans le texte actuel des articles 339 et 340 du Code des impôts sur les revenus.

Entrée en vigueur : le 14 février 1981.

9. La loi du 2 février 1982 accordant certains pouvoirs spéciaux au Roi (*Moniteur belge* du 4 février 1982) autorise entre autres le Roi à prendre dans le domaine des impôts sur les revenus, par arrêtés délibérés en Conseil des Ministres, des mesures dans les matières suivantes (voir art. 2):

1° de aanmoediging van de inschrijving op of de aankoop van aandelen of bewijzen van deelgerechtigheid in Belgische vennootschappen;

2° de gezamenlijke belasting van echtgenoten en hun kinderen, onder meer wat betreft de in artikel 74, § 1, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen bepaalde grens van de bedrijfsinkomsten;

3° de harmonisering van het stelsel van de onderscheiden bedrijfsinkomsten bedoeld in de artikelen 20 tot 33 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen;

4° de aanmoediging van de vestiging van jongeren als zelfstandige;

5° de belasting op de meerwaarden op ongebouwde onroerende goederen, bedoeld in artikel 67, 7°, c, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen;

6° het stelsel van de afschrijvingen en de investeringen, onder meer de energiebesparende investeringen en de investeringen tot bevordering van het onderzoek en de ontwikkeling van nieuwe produkten en van toekomstgerichte technologieën;

7° de vennootschapsbelasting en de belasting der niet-verblijfhouders ten laste van vennootschappen;

8° de nalatigheidsinteressen inzake inkomstenbelastingen, onder meer door een wijziging van artikel 306 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen;

9° het aanleggen van een belastingvrije reserve, bij het scheppen van nieuwe werkgelegenheid, met het oog op het dekken van het sociaal passief te wijten aan een eventuele latere afdanking;

10° het stelsel van de voorafbetalingen;

11° ...

12° ...

13° de bestrijding van de fiscale fraude; in die aangelegenheid zijn de bepalingen van Boek I van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, van toepassing op de bedoelde misdrijven.

Inwerkingtreding: 4 februari 1982.

10. Het koninklijk besluit van 10 februari 1982 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (*Belgisch Staatsblad* van 3 maart 1982) verhoogt in artikel 145bis van voormeld uitvoeringsbesluit de inkomstengrenzen die in aanmerking komen om de natuurlijke personen van de jaarlijkse hernieuwing van hun aangifte in de inkomstenbelastingen te ontslaan (thans 100 000 frank kadastraal inkomen, 30 000 frank roerende inkomsten en 300 000 frank pensioenen).

Inwerkingtreding: vanaf het aanslagjaar 1982.

11. Het koninklijk besluit nr 2 van 15 februari 1982 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen inzake meerwaarden op ongebouwde onroerende goederen (*Belgisch Staatsblad* van 20 februari 1982) werd getroffen in uitvoering van artikel 2, 5°, van de wet van 2 februari 1982 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning (zie punt 9 hiervoor) en:

- trekt artikel 67, 7°, c, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen in dat betrekking heeft op de taxatie van de meerwaarden verwezenlijkt op bouwgronden gelegen in een bij gewestplan vastgesteld woongebied, (d.w.z. ontleent het dwingend karakter aan de bepaling vanaf de inwerkingtreding op 1 januari 1978);
- past dienovereenkomstig de artikelen 69bis en 93, § 1, van hetzelfde wetboek aan;
- regelt de ambtshalve ontlasting van de ten onrechte ingekohierde bedragen;
- laat de vestiging toe van een nieuwe aanslag in de gevallen waar de krachtens de littera c van artikel 67, 7°, belaste meerwaarden eveneens in het toepassingsgebied vallen van de littera a of littera b van dezelfde bepaling.

1° l'encouragement à la souscription ou à l'achat d'actions ou de parts représentatives de droits sociaux dans des sociétés belges;

2° l'imposition collective des époux et de leurs enfants, notamment en ce qui concerne la limite des revenus professionnels fixée à l'article 74, § 1er, du Code des impôts sur les revenus;

3° l'harmonisation du régime des divers revenus professionnels visés aux articles 20 à 33 du Code des impôts sur les revenus;

4° l'encouragement à l'établissement des jeunes comme travailleurs indépendants;

5° l'imposition des plus-values sur des immeubles non bâtis, visée à l'article 67, 7°, c, du Code des impôts sur les revenus;

6° le régime des amortissements et des investissements, notamment les investissements tendant à économiser l'énergie et à promouvoir la recherche et le développement de produits nouveaux et de technologies avancées;

7° l'impôt des sociétés et l'impôt des non-résidents à charge des sociétés;

8° les intérêts de retard en matière d'impôts sur les revenus, notamment par une modification de l'article 306 du Code des impôts sur les revenus;

9° la constitution, à l'occasion de la création de nouveaux emplois, d'une réserve immunisée d'impôt en vue de couvrir le passif social dû à un licenciement ultérieur éventuel;

10° le régime des versements anticipés;

11° ...

12° ...

13° la répression de la fraude fiscale. En cette matière, les dispositions du Livre Premier du Code pénal, y compris le chapitre VII et l'article 85, seront applicables aux infractions prévues.

Entrée en vigueur: le 4 février 1982.

10. L'arrêté royal du 10 février 1982 modifiant l'arrêté royal du 4 mars 1965 d'exécution du Code des impôts sur les revenus (*Moniteur belge* du 3 mars 1982) relève à l'article 145bis de l'arrêté d'exécution précité les limites des revenus à prendre en considération pour dispenser les personnes physiques du renouvellement annuel de leur déclaration à l'impôt sur les revenus (actuellement 100 000 francs de revenus immobiliers, 30 000 francs de revenus mobiliers et 300 000 francs de pensions).

Entrée en vigueur: à partir de l'exercice d'imposition 1982.

11. L'arrêté royal n° 2 du 15 février 1982 modifiant le Code des impôts sur les revenus en matière de plus-values sur des immeubles non bâtis (*Moniteur belge* du 20 février 1982) a été pris en exécution de l'article 2, 5°, de la loi du 2 février 1982 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi (voir point 9 ci-dessus) et:

- rapporte (c'est-à-dire enlève la force obligatoire à la disposition dès son entrée en vigueur au 1er janvier 1978) l'article 67, 7°, c, du Code des impôts sur les revenus, relatif à la taxation des plus-values réalisées sur des terrains à bâtir situés dans une zone d'habitat déterminée par le plan de secteur;
- adapte corrélativement les articles 69bis et 93, § 1er, du même Code;
- règle le dégrèvement d'office des montants enrôlés à tort;
- permet l'établissement d'une cotisation nouvelles dans les cas où les plus-values imposées en exécution du littera c du 7° de l'article 67 tombent également dans le champ d'application du littera a ou du littera b de la même disposition.

Inwerkingtreding: vanaf 1 januari 1978.

12. Het koninklijk besluit nr 6 van 15 februari 1982 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen inzake aanmoediging van de vestiging van de jongeren als zelfstandige (*Belgisch Staatsblad* van 20 februari 1982) werd getroffen in uitvoering van artikel 2, 4°, van de wet van 2 februari 1982 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning (zie punt 9 hiervoor) en:

- onttrekt aan de vermeerdering wegens gebrek aan of ontoereikendheid van voorafbetalingen, de belasting die betrekking heeft op de bedrijfsinkomsten van natuurlijke personen die de leeftijd van 35 jaar niet hebben onverschreden en die zich, met ingang van 1 januari 1982, voor de eerste maal vestigen in een zelfstandig beroep;
- bepaalt dat de maatregel van toepassing is gedurende de eerste drie jaren van de uitoefening van de nieuwe beroepswerkzaamheid.

Inwerkingtreding: vanaf het aanslagjaar 1983.

13. Het koninklijk besluit nr 7 van 15 februari 1982 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen met betrekking tot het sociaal passief (*Belgisch Staatsblad* van 20 februari 1982) opent, in uitvoering van artikel 2, 9°, van de wet van 2 februari 1982 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning (zie punt 9 hiervoor), de mogelijkheid voor werkgevers die minder dan 100 personen tewerkstellen op de 1ste dag van het belastbaar tijdperk en die bijkomend personeel aanwerven, om een belastingvrije provisie aan te leggen ten einde het hoofd te bieden aan de lasten die op hen drukken bij afdanking van werknemers. Die provisie mag niet meer dan 40 000 frank of 120 000 frank per bijkomende personeelseenheid bedragen, naargelang het respectievelijk gaat om een handarbeider of een hoofdarbeider; zij wordt in dezelfde mate vermindert wanneer een daling van het aantal personeelseenheden wordt vastgesteld van het ene belastbare tijdperk tot het andere.

Inwerkingtreding: vanaf het aanslagjaar 1983.

14. Het koninklijk besluit nr 10 van 15 februari 1982 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen inzake voorafbetalingen (*Belgisch Staatsblad* van 20 februari 1982), werd getroffen in uitvoering van artikel 2, 10°, van de wet van 2 februari 1982 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning (zie punt 9 hiervoor) en:

- voert een stelsel van bonificaties wegens voorafbetalingen in dat voor alle belastingplichtingen (natuurlijke personen) op de belasting met betrekking tot het globaal inkomen van toepassing is. Die bonificaties worden berekend volgens regels die min of meer analoog zijn met die welke toepasselijk zijn voor de vermeerderingen ingeval geen of onvoldoende voorafbetalingen zijn gedaan (basisrentevoet, periode van betaling, enz.) met dien verstaande dat het maximumpct. van de bonificatie beperkt is tot 1,5 maal de basisrentevoet bepaald voor de berekening van de vermeerderingen;

- geeft de Koning de bevoegdheid om de uitvoeringsmodaliteiten vast te stellen (zie sub 20, hierna).

Inwerkingtreding: vanaf het aanslagjaar 1983.

15. Het koninklijk besluit van 26 februari 1982 betreffende de solidariteitsbijdrage, bepaald in artikel 62, § 7, van de programwet 1981 van 2 juli 1981 (*Belgisch Staatsblad* van 3 april 1982 — voor de programwet 1981, zie punt 1 hiervoor), regelt de toepassingsmodaliteiten in geval van fusie of splitsing van vennootschappen en bepaalt verder welke winst in aanmerking moet worden genomen.

Inwerkingtreding: vanaf het aanslagjaar 1982.

16. Het koninklijk besluit nr 15 van 9 maart 1982 tot aanmoediging van de inschrijving op of de aankoop van aandelen of bewijzen van deelgerechtigdheid in Belgische vennootschappen (*Belgisch Staatsblad* van 12 maart 1982) werd getroffen in uit-

Entrée en vigueur: à partir du 1er janvier 1978.

12. L'arrêté royal n° 6 du 15 février 1982 modifiant le Code des impôts sur les revenus en matière d'encouragement à l'établissement des jeunes comme travailleurs indépendants (*Moniteur belge* du 20 février 1982) a été pris en exécution de l'article 2, 4°, de la loi du 2 février 1982 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi (voir point 9 ci-dessus) et:

- soustrait à la majoration pour absence ou insuffisance de versements anticipés l'impôt afférent aux revenus professionnels réalisés par des personnes physiques qui n'ont pas dépassé l'âge de 35 ans et qui, à partir du 1er janvier 1982, s'établissent pour la première fois dans une profession indépendante;
- dispose qu'une mesure s'applique pour les 3 premières années au cours desquelles la nouvelle activité professionnelle est exercée.

Entrée en vigueur: à partir de l'exercice d'imposition 1983.

13. L'arrêté royal n° 7 du 15 février 1982 modifiant le Code des impôts sur les revenus en matière de passif social (*Moniteur belge* du 20 février 1982) a été pris en exécution de l'article 2, 9°, de la loi du 2 février 1982 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi (voir point 9 ci-dessus); il permet aux employeurs qui occupent moins de 100 personnes au 1er jour de la période imposable et qui recrutent du personnel supplémentaire de constituer, en exemption d'impôt, une provision en vue de faire face aux charges qui leur incombent en cas de licenciements de travailleurs. Cette provision ne peut excéder 40 000 francs ou 120 000 francs par unité de personnel supplémentaire, suivant qu'il s'agit respectivement d'un travailleur manuel ou d'un travailleur intellectuel; celle-ci est réduite dans la même mesure si une diminution du nombre d'unités de personnel est constatée d'une période imposable à l'autre.

Entrée en vigueur: à partir de l'exercice d'imposition 1983.

14. L'arrêté royal n° 10 du 15 février 1982 modifiant le Code des impôts sur les revenus en matière de versements anticipés (*Moniteur belge* du 20 février 1982) a été pris en exécution de l'article 2, 10°, de la loi du 2 février 1982 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi (voir point 9 ci-dessus) et:

- instaure un régime de bonifications pour versements anticipés de l'impôt qui s'applique à tous les contribuables (personnes physiques) et à l'impôt se rapportant à l'ensemble des revenus. Ces bonifications se calculent suivant des règles plus ou moins analogues à celles qui régissent les majorations pour absence ou insuffisance de versements anticipés (taux de référence, période de versement, etc.), étant entendu que le p.c. maximum de bonification est limité à 1,5 fois le taux de référence prévu pour le calcul des majorations;

- donne le pouvoir au Roi de fixer les modalités d'exécution (voir sub 20, ci-après).

Entrée en vigueur: à partir de l'exercice d'imposition 1983.

15. L'arrêté royal du 26 février 1982 relatif à la participation de solidarité prévue par l'article 62, § 7, de la loi-programme 1981 du 2 juillet 1981 (*Moniteur belge* du 3 avril 1982 — pour la loi-programme 1981, voir point 1 ci-dessus) règle les modalités d'application en cas de fusion ou de scission de sociétés et fixe ensuite les bénéfices qui doivent être pris en considération.

Entrée en vigueur: à partir de l'exercice d'imposition 1982.

16. L'arrêté royal n° 15 du 9 mars 1982 portant encouragement à la souscription ou à l'achat d'actions ou parts représentatives de droits sociaux dans des sociétés belges (*Moniteur belge* du 12 mars 1982) a été pris en exécution de l'article 2, 1° et 13°,

voering van artikel 2, 1° en 13°, van de wet van 2 februari 1982 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning (zie punt 9 hiervoor) en :

- a) behoudt als dusdanig :
 - de huidige vrijstelling inzake vennootschapsbelasting betreffende de inkomsten uitgekeerd aan aandelen of nieuwe deelbewijzen die in 1981 werden onderschreven en in geld afbetaald : vrijstelling voor een periode van 5 boekjaren en ten belope van 5% van het werkelijk in geld afbetaalde kapitaal;
 - de vrijstelling van personenbelasting, die thans is bepaald voor dividenden of inkomsten van belegde kapitalen, voortvloeiend uit aandelen of deelbewijzen die tussen 1 maart 1977 en 31 december 1981 door de belastingplichtige ter gelegenheid van de kapitaalvorming of kapitaalverhoging van Belgische vennootschappen werden onderschreven en afbetaald;
- b) in hoofde van de uitkerende vennootschap :
 - breidt de vrijstelling van vennootschapsbelasting uit voor de inkomsten uitgekeerd aan in 1982 of 1983 onderschreven en in geld afbetaalde nieuwe aandelen of deelbewijzen, in die zin dat :
 - het maximumtarief van de vrijstelling van 5% op 8% of op 13% wordt gebracht naargelang de vennootschap al dan niet de verbintenis aangaat — en al dan niet nakomt om :
 - hetzij de belastingbesparing die zij zal verwezenlijken ingevolge de aan die inkomsten verbonden vrijstelling inzake vennootschapsbelasting volledig over te dragen op de inkomsten van de nieuwe aandelen of deelbewijzen;
 - hetzij aan de nieuwe aandelen of deelbewijzen het aanvullend inkomen dat zij zal innen uit de aandelen of deelbewijzen die zijzelf zal hebben onderschreven en afbetaald in andere vennootschappen die de hierbovenvermelde verbintenis van overdracht hebben aangegaan en naleven;
 - de duur van de vrijstelling inzake vennootschapsbelasting van 5 boekjaren op 10 boekjaren (verrichtingen in 1982) of op 9 boekjaren (verrichtingen in 1983) wordt gebracht wanneer de vennootschap de hiervoor vermelde verbintenis aangaat en naleeft;
 - voert een beperking in door de toekenning van de vrijstelling inzake vennootschapsbelasting afhankelijk te stellen van de voorwaarde dat het ingezameld risicodragend kapitaal ten belope van minstens 60% gebruikt wordt — en blijft — voor directe of indirecte investeringen in België waarbij die grens van 60% in bepaalde gevallen met toelating van de Minister van Financiën kan worden verlaagd;
- c) in hoofde van de aandeelhouders of vennoten :
 - breidt de vrijstelling inzake personenbelasting uit voor dividenden en inkomsten van belegde kapitalen voortkomend van aandelen of deelbewijzen die in 1982 of in 1983 worden onderschreven en in geld afbetaald ter gelegenheid van de kapitaalvorming of kapitaalverhoging van Belgische vennootschappen.

Aldus wordt de vrijstelling :

- niet langer beperkt tot 75 000 frank per belastbaar tijdperk, noch tot het gedeelte van de dividenden of inkomsten van belegde kapitalen dat van vennootschapsbelasting werd vrijgesteld, noch tot de inkomsten van effecten op naam;
- toegestaan voor dividenden of inkomsten van belegde kapitalen die aan de aandeelhouders of vennoten zijn toegekend of uitgekeerd voor de 5, de 10 of de 9 boekjaren waarvoor de vrijstelling van vennootschapsbelasting in principe van toepassing is;

de la loi du 2 février 1982 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi (voir point 9 ci-dessus) et :

- a) maintient telles quelles :
 - l'immunité actuelle en matière d'impôt des sociétés en ce qui concerne les bénéfices distribués aux actions ou aux parts nouvelles qui ont été souscrites et libérées en numéraires en 1981 : immunité pour une période de 5 exercices sociaux et à concurrence de 5% du capital réellement libéré en numéraire;
 - l'exonération à l'impôt des personnes physiques actuellement prévue pour les dividendes ou revenus de capitaux investis provenant d'actions ou de parts souscrites et libérées par le contribuable entre le 1er mars 1977 et le 31 décembre 1981 à l'occasion de la constitution ou de l'augmentation de capital de sociétés belges;
- b) au niveau de la société distributrice :
 - étend l'immunité à l'impôt des sociétés pour les bénéfices distribués aux actions ou aux parts nouvelles souscrites et libérées en numéraire en 1982 ou en 1983, en ce sens que :
 - le taux maximum de l'immunité est porté de 5% à 8% ou à 13% suivant que la société ne prend pas ou prend — et ne tient pas ou tient — l'engagement :
 - soit de reporter totalement, sur les revenus des actions ou parts nouvelles, l'économie d'impôt qu'elle réalisera elle-même à la faveur de l'immunité à l'impôt des sociétés attachée à ces revenus;
 - soit de redistribuer à ses propres actions ou parts nouvelles le complément de revenus qu'elle encaissera en raison des actions ou parts nouvelles qu'elle aura elle-même souscrites et libérées dans d'autres sociétés qui auront pris et respecteront l'engagement de report susvisé;
 - la durée de l'immunité à l'impôt des sociétés est portée de 5 exercices sociaux à 10 exercices sociaux (opérations de 1982) ou 9 exercices sociaux (opérations de 1983) quand la société prend et tient l'engagement dont il est question ci-dessus;
 - introduit une restriction, en ce sens que l'octroi de l'immunité à l'impôt des sociétés est subordonnée à la condition que le capital à risque récolté soit — et reste — affecté à concurrence d'au moins 60% à des investissements directs ou indirects en Belgique, cette limite de 60% pouvant être abaissée dans certains cas avec l'autorisation du Ministre des Finances;

c) au niveau des actionnaires ou des associés :

- étend l'exonération à l'impôt des personnes physiques pour les dividendes ou revenus de capitaux investis provenant d'actions ou de parts souscrites et libérées en numéraire en 1982 ou en 1983 à l'occasion de la constitution ou de l'augmentation du capital de sociétés belges.

C'est ainsi que l'exonération :

- n'est plus limitée à 75 000 francs par période imposable, ni à la quotité des dividendes ou revenus de capitaux investis qui a été immunisée à l'impôt des sociétés dans le chef de la société débitrice, ni aux revenus provenant de titres nominatifs;
- est accordée en raison des dividendes ou revenus de capitaux investis alloués ou attribués aux actionnaires ou associés au titre des 5, des 10 ou des 9 exercices sociaux pour lesquels l'immunité à l'impôt des sociétés est applicable en principe;

- niet alleen aan de inschrijvers op nieuwe aandelen of deelbewijzen toegestaan, maar tevens aan hen die ze later ten bezwarende titel of om niet verwerven;
- niet toegekend indien zij minder voordelig is dan de belasting volgens het gemeen recht;

d) laat de privé-spaarders die aan de personenbelasting onderworpen zijn toe om, mits verzaking van de tijdelijke vrijstelling van personenbelasting voor de inkomsten van de onder het vorige streepje bedoelde effecten (de belastingplichtige mag immers niet tegelijk van de twee vormen van fiscale aanmoediging genieten), ten belope van 40 000 frank vermeerderd met 10 000 frank voor de echtgenoot en voor elke andere persoon ten laste, hun globaal inkomen te verminderen met de sommen die gedurende elk der jaren 1982 tot 1985 werden besteed voor de verwerving van aandelen of deelbewijzen van Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen, voor zover de effecten waarvoor die aftrek wordt toegestaan door de betrokken belastingplichtige gedurende 60 maanden (5 jaar) worden behouden. In geval van overdracht onder bezwarende titel vóór het verstrijken van die termijn, zal de aftrek pro rata temporis worden herzien door middel van een taxatie, als roerend inkomen zonder recht op enige verrekening van voorheffing, voor het jaar van de overdracht, behalve indien de prijs van afstand binnen de 3 maand wordt wederbelegd in effecten ter vertegenwoordiging van risicodragend kapitaal. In geval van overdracht om niet (overlijden of schenking) moet de verkrijger de effecten in kwestie behouden gedurende de tijd die nog moet verlopen tot het einde van de vereiste termijn van bezit.

17. Het koninklijk besluit nr 16 van 9 maart 1982 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, inzake vennootschapsbelasting en belasting der niet-verblijfhouders ten laste van vennootschappen (*Belgisch Staatsblad* van 12 maart 1982), werd getroffen in uitvoering van artikel 2, 7°, van de wet van 2 februari 1982 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning (zie punt 9 hiervoor) en :

- brengt het basistarief van de vennootschapsbelasting terug :
 - a) van 48% tot 45% voor de belastbare inkomens van 14 400 000 frank en meer;
 - b) van 33% tot 31% voor de belastbare inkomens die niet hoger zijn dan 1 000 000 frank.
 - stelt een overstapregeling vast voor de belastbare inkomens begrepen tussen 1 000 000 frank en 14 400 000 frank;
 - vermindert de bijzondere tarieven :
 - a) van 24% tot 22,5% voor de vennootschapsbelasting verschuldigd :
 - door sommige kredietinstellingen;
 - op meerwaarden;
 - in geval van verdeling van maatschappelijk vermogen en gelijkgestelde gevallen voor het gedeelte van de belastbare grondslag dat het bedrag van de vroeger gereserveerde winst overtreft.
 - b) van 48% tot 45% in geval van inkoop van eigen aandelen en van verdeling van maatschappelijk vermogen en gelijkgestelde gevallen, voor het gedeelte van de belastbare grondslag dat niet hoger is dan het bedrag van de vroeger gereserveerde winst;
 - brengt het tarief van de Belasting der niet-verblijfhouders voor vennootschappen terug van 54% tot 50%;
 - vermindert het belastingkrediet :
 - a) van 57,5% tot 51% voor inkomsten van aandelen of belegde kapitalen;
 - b) van 46% tot 41% voor tantièmes.
- Inwerkingtreding :*
- a) vanaf het aanslagjaar 1983 wat betreft de aanslagtarieven;
 - b) betreffende de verminderingen inzake belastingkrediet :

- est accordée non seulement aux souscripteurs d'actions ou de parts nouvelles, mais également à ceux qui les acquièrent ultérieurement à titre onéreux ou à titre gratuit;
- n'est pas accordée si elle est moins favorable que la taxation suivant le régime de droit commun;

d) permet aux épargnants privés assujettis à l'impôt des personnes physiques moyennant la renonciation à l'exonération temporaire à l'impôt des personnes physiques pour les revenus de titres visés au tiret précédent (le contribuable ne pouvant bénéficier à la fois des deux formes d'encouragement fiscal), de déduire de leur revenu global, à concurrence de 40 000 francs majorés de 10 000 francs pour le conjoint et pour chacune des autres personnes à charge, les sommes consacrées pendant chacune des années 1982 à 1985 à l'acquisition d'actions ou de parts dans des sociétés belges ou de certificats de fonds communs de placement belges agréés, pour autant que les titres en raisons desquels cette déduction a été accordée soient conservés par le contribuable en cause pendant au moins 60 mois (5 ans). En cas de cession à titre onéreux avant l'expiration de ce délai, la déduction sera rapportée prorata temporis par la voie d'une taxation pour l'année de la cession, au titre de revenu mobilier ne donnant droit à aucune imputation de précompte, sauf emploi du prix de cession dans les 3 mois en titres représentatifs de capital à risque. En cas de cession à titre gratuit (décès ou donation) le cessionnaire devra conserver les titres en cause pendant le temps restant à courir jusqu'à l'expiration du délai de conservation requis.

17. L'arrêté royal n° 16 du 9 mars 1982 modifiant le Code des impôts sur les revenus en matière d'impôt des sociétés et d'impôt des non-résidents à charge des sociétés (*Moniteur belge* du 12 mars 1982) a été pris en exécution de l'article 2, 7°, de la loi du 2 février 1982 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi (voir point 9 ci-dessus) et :

- ramène le taux de base de l'impôt des sociétés :
 - a) de 48% à 45% pour les revenus imposables de 14 400 000 francs et plus;
 - b) de 33% à 31% pour les revenus imposables n'excédant pas 1 000 000 de francs.
 - fixe des règles de palier pour les revenus imposables compris entre 1 000 000 et 14 400 000 francs;
 - réduit les taux spéciaux :
 - a) de 24% à 22,5% pour l'impôt des sociétés dû :
 - par certaines institutions de crédit;
 - sur les plus-values;
 - en cas de partage de l'avoir social et cas y assimilés pour la partie de la base imposable qui dépasse le montant des bénéfices antérieurement réservés;
 - b) de 48% à 45% en cas de rachat par une société de ses propres actions et en cas de partage de l'avoir social et cas y assimilés, pour la partie de la base imposable qui ne dépasse pas le montant des bénéfices antérieurement réservés;
 - ramène le taux de l'impôt des non-résidents pour les sociétés de 54% à 50%;
 - réduit le crédit d'impôt :
 - a) de 57,5% à 51% pour les revenus d'actions et de capitaux investis;
 - b) de 46% à 41% pour les tantièmes.
- Entrée en vigueur :*
- a) à partir de l'exercice d'imposition 1983 en ce qui concerne les taux d'imposition;
 - b) concernant les réductions en matière de crédit d'impôt :

- voor inkomsten van aandelen of delen, verleend of toegekend vanaf 1 januari 1983;
- voor inkomsten van belegde kapitalen en op tantièmes die met vanaf 31 december 1982 afgesloten boekjaren verband houden of gedurende die boekjaren worden verleend of toegekend met voorafnemingen op vroeger gereserveerde winst.

18. Het koninklijk besluit van 12 maart 1982 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (*Belgisch Staatsblad* van 30 maart 1982) stelt, in de uitvoering van artikel 92, § 1, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, de schaal van de coëfficiënten vast voor de omzetting in lijfrente van de vergoedingen in kapitaal die aan de genietter worden uitbetaald, hetzij ter gelegenheid van zijn pensioenering, hetzij in de loop van één der 5 jaren die de normale pensioendatum voorafgaan, hetzij ter gelegenheid van het overlijden van de persoon van wie hij de rechthebbende is, in de gevallen waarin :

- een kapitaal wordt toegekend zonder dat het werd gewaarborgd door een verzekeringscontract ten voordele van de schuldenaar of door het reglement van een voorzorgsfonds ingesteld ten voordele van het personeel van de onderneming, m.a.w., zonder dat er voorafgaande bijdragen zijn geweest (gratis kapitaal);
- een kapitaal betaald ter gelegenheid van één van bovenvermelde gevallen en voortspruitend uit een zogenaamde verzekering « bedrijfsleider », een bepaalde grens overschrijdt (zelfde techniek als voor de toekenning van een kapitaal zoals bedoeld onder het vorige streepje, met dit verschil dat de onderneming vooraf de verbintenis aangaat het kapitaal te betalen en het risico daarvan dekt door de afsluiting van een zogenaamde verzekering « bedrijfsleider »). In die gevallen bedraagt de maximumcoëfficiënt 15%.

Inwerkingtreding : vanaf het aanslagjaar 1982.

19. Het koninklijk besluit van 12 maart 1982 tot uitvoering van artikel 62, §§ 9 en 10, van de programmawet 1981 van 2 juli 1981 (*Belgisch Staatsblad* van 1 april 1982), bepaalt de formaliteiten die dienen te worden vervuld door de belastingplichtige die, wegens de investeringen die hij in 1982 heeft gedaan of het bijkomende personeel dat hij ten overstaan van het vorige jaar in zijn onderneming heeft tewerkgesteld, de gehele of gedeeltelijke ontlasting wil bekomen van de uitzonderlijke en tijdelijke solidariteitsbijdrage of haar vermeerdering.

Inwerkingtreding : vanaf het aanslagjaar 1982.

20. Het koninklijk besluit van 26 maart 1982 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (*Belgisch Staatsblad* van 3 april 1982) bepaalt in uitvoering van het koninklijk besluit nr 10 van 15 februari 1982 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen inzake voorafbetalingen (zie punt 14 hiervoor), de uitvoeringsmodaliteiten in verband met de toekenning van bonificaties ingeval voorafbetalingen werden gedaan.

Verder stelt het koninklijk besluit ook de nieuwe regels vast die, inzake personenbelasting voor de berekening van de vermeerdering ingeval geen of ontoereikende voorafbetalingen zijn gedaan, in die zin dat de inkomsten die aanleiding geven tot belastingvermeerdering, voortaan in alle gevallen worden geacht overeen te stemmen met een volledig kalenderjaar (periode van meer of minder dan 12 maanden, boekjaar afgesloten op een andere datum dan 31 december, seizoenactiviteiten).

Inwerkingtreding : vanaf het aanslagjaar 1983.

21. Het koninklijk besluit van 26 maart 1982 tot wijziging van de in artikel 89 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen bedoelde rentevoet (*Belgisch Staatsblad* van 3 april 1982) bepaalt, bij toepassing van artikel 89, § 8, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, de rentevoet op 10% voor de berekening van de vermeerderingen ingeval geen of ontoereikende voorafbetalingen zijn gedaan.

- aux revenus d'actions ou de parts alloués ou attribués à partir du 1er janvier 1983;
- aux revenus de capitaux investis et aux tantièmes qui sont afférents à des exercices sociaux clôturés à partir du 31 décembre 1982 ou qui sont alloués ou attribués pendant ces exercices par prélèvement sur des bénéfices antérieurement réservés.

18. L'arrêté royal du 12 mars 1982 modifiant l'arrêté royal du 4 mars 1965 d'exécution du Code des impôts sur les revenus (*Moniteur belge* du 30 mars 1982) fixe, en exécution de l'article 92, § 1er, du même Code, l'échelle des coefficients applicables, pour la conversion en rente viagère des allocations en capital liquidées au bénéficiaire, soit à l'occasion de sa mise à la retraite, soit au cours d'une des 5 années qui précèdent la date normale de sa retraite, soit à l'occasion du décès de la personne dont il est l'ayant cause, dans les cas où :

- un capital est accordé sans qu'il ait été garanti par un contrat d'assurance au profit du débiteur ou par le règlement d'un fonds de prévoyance institué au profit du personnel de l'entreprise, c'est-à-dire sans qu'il y ait eu de cotisations préalables (capital gratuit) ;
- un capital liquidé à l'une des occasions susvisées et provenant d'une assurance dite « dirigeant d'entreprise » dépasse un plafond déterminé (même technique qu'en matière d'attribution d'un capital du genre visé au tiret précédent, à la différence que l'entreprise prend au préalable l'engagement de payer le capital et en garantit le risque en souscrivant une assurance dite « dirigeant d'entreprise »); Dans ces cas, le coefficient maximum s'élève à 15%;

Entrée en vigueur : à partir de l'exercice d'imposition 1982.

19. L'arrêté royal du 12 mars 1982 réglant l'exécution de l'article 62, §§ 9 et 10, de la loi-programme 1981 du 2 juillet 1981 (*Moniteur belge* du 1er avril 1982) fixe les formalités à accomplir par le contribuable qui désire obtenir le dégrèvement total ou partiel de la participation exceptionnelle et temporaire de solidarité ou de sa majoration, en raison des investissements qu'il a effectués en 1982 ou du personnel supplémentaire qu'il a mis au travail au cours de la même année par rapport à l'année précédente.

Entrée en vigueur : à partir de l'exercice d'imposition 1982.

20. L'arrêté royal du 26 mars 1982 modifiant l'arrêté royal du 4 mars 1965 d'exécution du Code des impôts sur les revenus (*Moniteur belge* du 3 avril 1982) arrête, en exécution de l'arrêté royal n° 10 du 15 février 1982 modifiant le même Code en matière de versements anticipés (voir point 14 ci-dessus), les modalités d'exécution en vue de l'octroi des bonifications en cas de versements anticipés.

L'arrêté royal fixe ensuite de nouvelles règles, en matière d'impôt des personnes physiques, pour le calcul de la majoration en cas d'absence ou d'insuffisance de versements anticipés, en ce sens que les revenus donnant lieu à majoration d'impôt sont dorénavant censés se rapporter, dans tous les cas, à l'année civile complète (période inférieure ou supérieure à 12 mois, exercice comptable clos à une date autre que le 31 décembre, activité à caractère saisonnier).

Entrée en vigueur : à partir de l'exercice d'imposition 1983.

21. L'arrêté royal du 26 mars 1982 modifiant le taux de référence visé à l'article 89 du Code des impôts sur les revenus (*Moniteur belge* du 3 avril 1982) arrête, par application de l'article 89, § 8, du même Code, à 10% le taux de référence pour le calcul des majorations applicables en cas d'absence ou d'insuffisance de versements anticipés.

Inwerkingtreding: aanslagjaar 1983.

22. Het koninklijk besluit van 29 maart 1982 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (*Belgisch Staatsblad* van 10 april 1982) vult voor het jaar 1981 de bepalingen betreffende de voordelen van alle aard aan.

Het gaat inzonderheid om de voordelen die voortspruiten uit leningovereenkomsten, maaltijden en het persoonlijk gebruik van een autovoertuig.

Inwerkingtreding: voordelen toegekend vanaf 1 januari 1981.

23. Het koninklijk besluit nr 29 van 30 maart 1982 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen inzake het belasten van de vervangingsinkomsten (*Belgisch Staatsblad* van 1 april 1982), werd getroffen in uitvoering van artikel 2, 3°, van de wet van 2 februari 1982 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning (zie punt 9 hiervoor) en:

- behoudt, bij wijze van overgangsbepaling, voor het aanslagjaar 1982 de bijzondere abtømmenten, voorzien inzake het belasten van de vervangingsinkomsten, op hetzelfde peil van het aanslagjaar 1981 (143 000 en 244 000 frank). Die abtømmenten worden nochtan respectievelijk verhoogd tot 162 000 frank en 265 000 frank voor de « zuiver » sociaal gerechtigden waarvan de vervangingsinkomsten niet hoger zijn dan respectievelijk 261 571 frank en 364 246 frank;
- vervangt, met ingang van het aanslagjaar 1983, het stelsel van de bijzondere abtømmenten waarvan sprake hiervoor door een stelsel van belastingverminderingen waarvan het bedrag jaarlijks zal worden vastgesteld respectievelijk op grond van het maximumbedrag van de werkloosheidsvergoeding of van he bruggensioen;
- stelt een einde aan het thans bestaande verschil in behandeling tussen de vergoedigen tot geheel of gedeeltelijk herstel van een tijdelijk verlies van bedrijfsinkomsten naargelang zij winsten of baten dan wel bezoldigingen zijn (afzonderlijke aanslag voor de ene en globalisatie voor de andere);
- schaft de aftrek voor bejaarden af.

Inwerkingtreding: vanaf het aanslagjaar 1983 (behoudens de overgangsbepalingen voor het aanslagjaar 1982).

24. Het koninklijk besluit van 1 april 1982 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (*Belgisch Staatsblad* van 24 april 1982) verleent vrijstelling van roerende voorheffing voor de inkomsten van aandelen of delen of van belegde kapitalen waarvan de schuldenaar een rechtspersoon is naar privaaf recht die in België belastingplichtig is, wanneer de genietter geïdentificeerd wordt als een spaarder niet-verblijfhouder die zich niet met een exploitatie of met verrichtingen van winstgevende aard bezighoudt en die in het land waar hij verblijfhouder is, vrijgesteld is van inkomstenbelastingen.

Inwerkingtreding: vanaf 1 januari 1982.

25. Het koninklijk besluit nr 40 van 2 april 1982 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen inzake nalatighedsintresten (*Belgisch Staatsblad* van 7 april 1982), getroffen in uitvoering van artikel 2, 8°, van de wet van 2 februari 1982 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning (zie punt 9 hiervoor) en wijzigt artikel 306 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen in die zin dat de in afwijking van artikel 305 van hetzelfde wetboek, eisbare nalatighedsintresten slechts verschuldigd zijn:

a) in de gevallen waar een belastingverhoging van ten minste 50% werd opgelegd;

Entrée en vigueur: exercice d'imposition 1983.

22. L'arrêté royal du 29 mars 1982 modifiant l'arrêté royal du 4 mars 1965 d'exécution du Code des impôts sur les revenus (*Moniteur belge* du 10 avril 1982) complète, pour l'année 1981, les dispositions relatives aux avantages de toute nature.

Il s'agit tout spécialement des avantages résultant d'emprunts, de repas et de l'utilisation d'un véhicule à des fins personnelles

Entrée en vigueur: avantages attribués à partir du 1er janvier 1981.

23. L'arrêté royal n° 29 du 30 mars 1982 modifiant le Code des impôts sur les revenus en matière de taxation des revenus de remplacement (*Moniteur belge* du 1er avril 1982) a été pris en exécution de l'article 2, 3°, de la loi du 2 février 1982 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi (voir point 9 ci-dessus) et:

- maintient, à titre de dispositions transitoires pour l'exercice d'imposition 1982, les abattements spéciaux prévus en matière de taxation des revenus de remplacement au même niveau que pour l'exercice d'imposition 1981 (143 000 et 244 000 francs). Ces abattements sont cependant portés respectivement à 162 000 et 265 000 francs pour les allocataires sociaux « purs » dont les revenus de remplacement n'excèdent pas, selon le cas, 261 571 et 364 246 francs;
- remplace à partir de l'exercice d'imposition 1983, le régime des abattements spéciaux dont il est question ci-dessus par un système de réductions d'impôt dont le montant sera fixé annuellement en fonction respectivement du montant maximum de l'allocation de chômage ou du montant maximum de la pension;
- met fin à la différence de traitement qui existe actuellement entre les indemnités obtenues en réparation totale ou partielle d'une perte temporaire de revenus professionnels, suivant que ceux-ci sont des bénéfices ou profits ou des rémunérations (taxation distincte pour les uns et globalisation pour les autres);
- supprime l'abattement pour personnes âgées.

Entrée en vigueur: à partir de l'exercice d'imposition 1983 (sauf les dispositions transitoires pour l'exercice d'imposition 1982).

24. L'arrêté royal du 1er avril 1982 modifiant l'arrêté royal du 4 mars 1965 d'exécution du Code des impôts sur les revenus (*Moniteur belge* du 24 avril 1982) accorde l'exonération du précompte mobilier pour les revenus d'actions ou parts ou de capitaux investis dont le débiteur est une personne morale de droit privé qui est soumise à l'impôt en Belgique, lorsque le bénéficiaire est identifié comme un épargnant non-résident qui ne se livre pas à une exploitation ou à des opérations de caractère lucratif et qui est exempté de tout impôt sur les revenus dans le pays dont il est résident.

Entrée en vigueur: à partir du 1er janvier 1982.

25. L'arrêté royal n° 40 du 2 avril 1982 modifiant le Code des impôts sur les revenus en matière d'intérêts de retard (*Moniteur belge* du 7 avril 1982) a été pris en exécution de l'article 2, 8°, de la loi du 2 février 1982 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi (voir point 9 ci-dessus) et modifie l'article 306 du Code précité en ce sens que les intérêts de retard exigibles par dérogation à l'article 305 du même Code ne sont dus:

a) que dans le cas où un accroissement de 50% au moins a été appliqué;

b) ten laste van vennootschappen die hun boekhouding afsluiten na 30 juni van het aanslagjaar (of voor ontbonden vennootschappen wanneer de laatste dag van het tijdperk waarop de resultaten betrekking hebben na 30 juni van het aanslagjaar valt) vanaf de 13de maand volgend op de afsluitingsdatum van het boekjaar (of voor de ontbonden vennootschappen, vanaf de 13de maand die volgt op de laatste dag van het tijdperk waarop de resultaten betrekking hebben).

Inwerkingtreding: vanaf het aanslagjaar 1981.

26. Het koninklijk besluit nr 41 van 2 april 1982 tot wijziging van de fiscale wetgeving inzake strafrechterlijke beteugeling van de belastingontduiking (*Belgisch Staatsblad* van 7 april 1982), getroffen in uitvoering van artikel 2, 13°, van de wet van 2 februari 1982 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning (zie punt 9 hiervoor), geeft aan de rechter, die zich moet uitspreken over een inbreuk die met een strafrechterlijke sanctie kan worden gestraft, het recht om verzachtende omstandigheden in aanmerking te nemen.

Inwerkingtreding: 7 april 1982.

27. Het koninklijk besluit van 13 april 1982 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (*Belgisch Staatsblad* van 22 april 1982) legt de nieuwe toepassingsregels en de nieuwe schaal vast voor de berekening van de bedrijfsvoorheffing op pensioenen in plaats van een aftrek; de belastingvermindering in kwestie wordt door de Administratie der directe belastingen in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt).

Inwerkingtreding: op de vanaf 1 mei 1982 betaalde of toegekende inkomsten.

28. Het koninklijk besluit van 19 april 1982 betreffende de erkenning van Belgische gemeenschappelijke beleggingsfondsen voor de toepassing van artikel 4, §§ 1, 2° en 3, van het koninklijk besluit nr 15 van 9 maart 1982 tot aanmoediging van de inschrijving op of de aankoop van aandelen of bewijzen van deelgerechtigdheid in Belgische vennootschappen (zie punt 16 hiervoor) (*Belgisch Staatsblad* van 24 april 1982), stelt de voorwaarden en de procedure vast zowel voor de erkenning van die beleggingsfondsen als voor de intrekking van de erkenning.

Inwerkingtreding: 24 april 1982.

29. Het koninklijk besluit nr 44 van 5 mei 1982 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen inzake de gezamenlijke belasting van de echtgenoten (*Belgisch Staatsblad* van 11 mei 1982), getroffen in uitvoering van artikel 2, 2°, van de wet van 2 februari 1982 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning (zie punt 9 hiervoor), verhoogt het grensbedrag inzake gescheiden belastingheffing wanneer beide echtgenoten bedrijfsinkomsten genieten en inzake gesplitste belastingheffing wanneer slechts één van de echtgenoten bedrijfsinkomsten geniet, van 680 000 frank tot 750 000 frank.

Inwerkingtreding: vanaf het aanslagjaar 1982.

30. Het koninklijk besluit nr 48 van 22 juni 1982 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen inzake investeringsaftrek, meerwaarden en afschrijvingen (*Belgisch Staatsblad* van 26 juni 1982), getroffen in uitvoering van artikel 2, 6°, van de wet van 2 februari 1982 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning (zie punt 9 hiervoor), vervangt voornamelijk de thans geldende investeringsstimuli (investeringsreserve — vermindering van de belasting van sommige meerwaarden — afschrijving tegen 110% van de vaste active die worden gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek — afschrijving ad libitum van de energiebesparende investeringen) door een nieuw stelsel waarbij de ondernemingen de mogelijkheid krijgen hun belastbare winst te verminderen met een investeringsaftrek die, naar keuze van de belastingplichtige, volgens twee methodes kan worden toegepast.

b) dans le chef des sociétés dont la comptabilité est clôturée après le 30 juin de l'exercice d'imposition (ou pour les sociétés dissoutes lorsque le dernier jour de la période à laquelle les résultats se rapportent se situe après le 30 juin de l'exercice d'imposition), qu'à partir du 13e mois suivant la date de clôture de l'exercice comptable (ou pour les sociétés dissoutes, à partir du 13e mois suivant le dernier jour de la période à laquelle les résultats se rapportent).

Entrée en vigueur: à partir de l'exercice d'imposition 1981.

26. L'arrêté royal n° 41 du 2 avril 1982 modifiant la législation fiscale en matière de répression pénale de la fraude fiscale (*Moniteur belge* du 7 avril 1982) pris en exécution de l'article 2, 13°, de la loi du 2 février 1982 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi (voir point 9 ci-dessus) rend au juge appelé à se prononcer sur une infraction susceptible d'entraîner une sanction pénale, le droit d'avoir égard aux circonstances atténuantes.

Entrée en vigueur: le 7 avril 1982.

27. L'arrêté royal du 13 avril 1982 modifiant l'arrêté royal du 4 mars 1965 d'exécution du Code des impôts sur les revenus (*Moniteur belge* du 22 avril 1982) établit les nouvelles règles d'application et le nouveau barème pour le calcul du précompte professionnel dû sur les pensions (introduction d'une réduction spéciale d'impôt en matière de pensions, à la place d'un abattement; la réduction d'impôt en question est publiée au *Moniteur belge* par l'Administration des contributions directes).

Entrée en vigueur: revenus payés ou attribués à partir du 1er mai 1982.

28. L'arrêté royal du 19 avril 1982 relatif à l'agrération des fonds communs de placement belges pour l'application de l'article 4, §§ 1er, 2° et 3, de l'arrêté royal n° 15 du 9 mars 1982 portant encouragement à la souscription ou à l'achat d'actions ou parts représentatives de droits sociaux dans des sociétés belges (voir point 16 ci-dessus) (*Moniteur belge* du 24 avril 1982) fixe les conditions et la procédure tant pour l'agrération de ces fonds de placement que pour le retrait de l'agrération.

Entrée en vigueur: le 24 avril 1982.

29. L'arrêté royal n° 44 du 5 mai 1982 modifiant le Code des impôts sur les revenus en matière d'imposition collective des époux (*Moniteur belge* du 11 mai 1982) pris en exécution de l'article 2, 2°, de la loi du 2 février 1982 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi (voir point 9 ci-dessus) relève de 680 000 francs à 750 000 francs le plafond en matière de taxation séparée lorsque les deux conjoints bénéficient de revenus professionnels et en matière de fractionnement lorsque seul un des conjoints recueille des revenus professionnels.

Entrée en vigueur: à partir de l'exercice d'imposition 1982.

30. L'arrêté royal n° 48 du 22 juin 1982 modifiant le Code des impôts sur les revenus en matière de déduction pour investissement, de plus-values et d'amortissements (*Moniteur belge* du 26 juin 1982), pris en exécution de l'article 2, 6°, de la loi du 2 février 1982 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi (voir point 9 ci-dessus), remplace, en ordre principal, le régime actuel des incitants fiscaux (réserve d'investissement — réduction de la taxation de certaines plus-values — amortissement à 110% des immobilisations affectées à la recherche scientifique — amortissement ad libitum des investissements économiseurs d'énergie), par un nouveau système en vertu duquel les entreprises ont la possibilité de diminuer leurs bénéfices imposables par une déduction pour investissement qui, au choix du contribuable, peut s'appliquer selon deux méthodes.

De investeringsaftrek stemt overeen met een percentage van de aanschaffings- of vervaardigingsprijs van de tijdens het belastbaar tijdperk gedane afschrijfbaar investeringen in materiële vaste activa die in nieuwe staat zijn verkregen of tot stand gebracht en in nieuwe immateriële vaste activa die in België voor het uitoefenen van de beroepswerkzaamheid worden gebruikt.

Dat percentage wordt bepaald op :

- 25% van hun prijs voor energiesbesparende bestanddelen;
- 20% van hun prijs voor bestanddelen die worden gebruikt om het onderzoek en de ontwikkeling van nieuwe producten en van toekomstgerichte technologieën te bevorderen;
- 5% van hun prijs voor meubels en kantoomaterieel;
- 13% van hun prijs voor alle andere vaste activa die voldoen aan de in het voorgaande lid gestelde vereisten.

De aldus bepaalde investeringsaftrek kan, naar de keuze van de belastingplichtige :

- ofwel in éénmaal worden afgetrokken van de winst van het belastbaar tijdperk tijdens hetwelk de investering is verricht;
- ofwel worden gespreid over de volledige afschrijvingstermijn waarbij de jaarlijks aftrekbare schijf wordt bepaald volgens de aanduidingen van een tabel die door de Koning wordt vastgesteld.

Exploitanten van kleine en middelgrote ondernemingen (minder dan twintig werknemers) kunnen evenwel, indien zij dat wensen een vaste aftrek verrichten die gelijk is aan 5% of aan 20% van de aanneembare afschrijvingen (naargelang die betrekking hebben op meubels en kantoomaterieel of op alle andere vaste activa) van ieder belastbaar tijdperk dat deel uitmaakt van de afschrijvingstermijn.

Er is eveneens voorzien dat :

- indien de winst van het belastbaar tijdperk onvoldoende is, de niet toegepaste vrijstelling wordt overgedragen op de volgende belastbare tijdperken;
- de investeringsaftrek niet in aanmerking komt voor het bepalen van de latere meer- of minderwaarden op de vaste activa waarop hij betrekking heeft;
- diezelfde aftrek in zekere, bepaalde, gevallen niet van toepassing is.

De bedoelde aftrek is toepasselijk op de winst van nijverheids-, handels- of landbouwbedrijven die worden uitgebaat door natuurlijke personen of rechtspersonen, maar hij kan worden uitgebreid tot de vrije beroepen, ambten, enz. bij in Ministerraad overlegd besluit dat ten laatste op 31 december 1982 moet worden genomen.

De maatregelen is van toepassing op de investeringen die worden gedaan vanaf de eerste dag van het jaar of het boekjaar waarvan de winsten belastbaar zijn voor het aanslagjaar 1983.

Verder bepaalt het koninklijk besluit nr 48 in hoofdzaak dat :

- de vrijstelling, mits wederbelegging, van meerwaarden (artikel 36 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen) niet meer zal worden toegepast in geval van verwezenlijking van goederen waarvoor de belastingplichtige het genot heeft gehad ofwel voor het aanslagjaar 1982 van de vrijstelling van de investeringsreserve, ofwel vanaf het aanslagjaar 1983 van de investeringsaftrek;
- sommige kleine wijzigingen worden aangebracht aan de artikelen 36 (zie hiervoor) en 36bis (meerwaarden verwezenlijkt door « vastgoedhandelaars »);
- de fiscale wetgeving betreffende de afschrijvingen wordt afgestemd op de boekhoudwetgeving inzake eensdeels de activabestanddelen die het voorwerp zijn van huurkoopcontracten (leasing) of soortgelijke overeenkomsten (voortaan zal enkel nog de « nemer » afschrijvingen kunnen doen) en anderdeels de vaststelling van de afschrijfbaar waarde van de af te schrijven goederen;

La déduction pour investissement correspond à un pourcentage du prix d'acquisition ou de revient des investissements amortissables effectués, pendant la période imposable, en immobilisations corporelles acquises à l'état neuf ou constituées à l'état neuf et en immobilisations incorporelles neuves, qui sont affectées en Belgique à l'exercice de l'activité professionnelle.

Ce pourcentage est fixé :

- à 25% de leur prix pour les éléments « économiseurs » d'énergie;
- à 20% de leur prix pour les éléments qui tendent à promouvoir la recherche et le développement de produits nouveaux et de technologies avancées;
- à 5% de leur prix pour les meubles meublants et le matériel de bureau;
- à 13% de leur prix pour toutes les autres immobilisations répondant aux conditions visées à l'alinéa qui précède.

La déduction pour investissement ainsi déterminée peut, au choix du contribuable :

- soit être opérée en une fois sur les bénéfices de la période imposable au cours de laquelle l'investissement a été effectué;
- soit être répartie sur toute la période d'amortissement de l'investissement, la tranche déductible annuellement étant déterminée suivant les indications d'un tableau fixé par le Roi.

Les exploitants de petites et moyennes entreprises (moins de vingt travailleurs) peuvent toutefois, s'ils le désirent, opérer une déduction forfaitaire égale à 5% ou à 20% des amortissements admissibles (suivant que ceux-ci se rapportent à des meubles meublants ou à du matériel de bureau ou à toutes autres immobilisations), pour chacune des périodes imposables comprises dans la période d'amortissement.

Il est également prévu que :

- si les bénéfices de la période imposable sont insuffisants, la déduction non accordée est reportée sur les périodes imposables suivantes;
- la déduction pour investissement n'entre pas en compte pour la détermination des plus-values ou moins-values ultérieures relatives aux immobilisations auxquelles elle se rapporte;
- la même déduction ne s'applique pas dans certains cas déterminés.

La déduction dont il s'agit est opérée sur les bénéfices des entreprises industrielles, commerciales ou agricoles exploitées par des personnes physiques ou morales, mais elle pourra être étendue aux profits des professions libérales, charges, etc., par arrêté délibéré en Conseil des Ministres à prendre le 31 décembre 1982 au plus tard.

La mesure est applicable aux investissements effectués à partir du 1er jour de l'année ou de l'exercice comptable dont les bénéfices sont imposables au titre de l'exercice d'imposition 1983.

Pour le surplus et essentiellement, le même arrêté royal n° 48 :

- prévoit que l'immunité des plus-values sous condition de emploi (article 36 du Code des impôts sur les revenus) ne trouvera plus son application en cas de réalisation de biens en raison desquels le contribuable aura bénéficié soit de l'immunité de la réserve d'investissement pour l'exercice d'imposition 1982, soit de la déduction pour investissement à partir de l'exercice d'imposition 1983;
- apporte certaines adaptations mineures aux articles 36 (voir ci-avant) et 36bis (plus-values réalisées par les « marchands de biens »);
- aligne la législation fiscale en matière d'amortissements admissibles sur la législation comptable en ce qui concerne d'une part, les éléments d'actif faisant l'objet de contrats de crédit-bail (leasing) ou de conventions similaires (dorénavant, seul le « preneur » pourra pratiquer les amortissements) et, d'autre part, la détermination de la valeur amortissable des biens amortissables;

— aan de administratieve praktijk betreffende de afschrijving van de oprichtings- en bijkomende kosten een vaste vorm wordt gegeven (volledige afschrijving voor het belastbaar tijdperk waarin de kosten werden gedaan of afschrijving met vaste, door de belastingplichtige te bepalen annuïteiten).

De maatregelen opgenomen onder de eerste twee streepjes van het voorgaande lid zijn van toepassing vanaf het aanslagjaar 1983, terwijl voor deze opgenomen onder het derde en vierde streepje, de datum van inwerkingtreding dezelfde is als deze betreffende de investeringsaftrek (zie hiervoor).

DOUANE EN ACCIJNZEN

A. — Ontleding van de Rijksmiddelenbegroting 1983.

Onderstaande tabel geeft de indeling in grote categorieën van de gewone ontvangsten van 1983, zij worden vergeleken met de verwezenlijkingen van 1981 en de voor 1982 geraamde ontvangsten.

(In miljoenen frank)

— concrétise la pratique administrative en matière d'amortissement des frais d'établissement et des frais accessoires (amortissement intégral pendant la période imposable au cours de laquelle ces frais ou coûts sont exposés ou amortissement par annuités fixes à déterminer par le contribuable).

Les mesures reprises sous les deux premiers tirets de l'alinéa qui précède sont applicables à partir de l'exercice d'imposition 1983, tandis que pour celles figurant sous les troisième et quatrième tirets, l'entrée en vigueur est la même qu'en ce qui concerne la déduction pour investissement (voir ci-avant).

DOUANES ET ACCISES

A. — Analyse du budget des Voies et Moyens 1983.

Le tableau ci-après donne la ventilation, par grandes catégories, des recettes ordinaires de 1983 comparées aux réalisations de 1981 et des recettes prévisionnelles de 1982.

(En millions de francs)

Rubriek — Rubrique	Artikel — Article	Verwezen- lijkingen 1981 — Réalisations 1981	Oorspronke- lijke raming 1982 — Estimation initiale 1982	Aangepaste raming 1982 — Estimation ajustée 1982	Raming 1983 — Estimation 1983
Invoerrechten. — <i>Droits d'entrée</i>	36.01	59	30	100	100
Accijnzen en overige. — <i>Accises et divers</i>	36.02	70 208	76 530	78 750	89 393
	36.03				
	36.04				
	38.01				

De opbrengst van de douanerechten (E.G.K.S.-rechten) wordt voor 1983 op 100 miljoen geraamd.

De opbrengst van de accijnzen en diverse ontvangsten wordt op 89 393 miljoen geraamd (een aan de sociale zekerheid geaffekteerde ontvangst van 6 800 miljoen niet inbegrepen), dit is een verhoging van 10 463 miljoen in vergelijking met de aangepaste raming voor 1982.

Deze verhoging vloeit hoofdzakelijk voort eensdeels door de vermindering van de aan de sociale zekerheid geaffekteerde ontvangsten en anderdeels door de verhoging van de opbrengst van gefabriceerde tabak.

B. — Evolutie van het belastingstelsel.

I. — Douane.

Tijdens de periode van 1 juli 1981 tot en met 30 juni 1982 werden wijzigingen aangebracht aan het tarief van invoerrechten ingevolge de in E.E.G.-verband genomen beslissingen. Deze wijzigingen zijn hoofdzakelijk het gevolg van:

a) een reeks wijzigingen aan het Gemeenschappelijk douanetarief, namelijk de toepassing van een derde verlaging van invoerrechten ingevolge de multilaterale handelsovereenkomst (Tokyo-round);

b) de vrijstelling of verlaging van invoerrechten voor bepaalde landbouwprodukten van oorsprong uit Turkije;

c) de toepassing van een verruimd stelsel van algemene preferentie ten gunste van de ontwikkelingslanden;

Le rendement des droits de douane (droits C.E.C.A.) est estimé pour 1983 à 100 millions.

Le rendement des droits d'accise et des recettes diverses est évalué à 89 393 millions (non compris un montant de 6 800 millions affecté à la sécurité sociale), soit une augmentation de 10 463 millions par rapport à l'estimation ajustée de 1982.

Cette augmentation résulte principalement d'une part de la diminution des recettes affectées à la sécurité sociale et, d'autre part, de l'augmentation de la recette provenant des tabacs fabriqués.

B. — Evolution de la fiscalité.

I. — Douane.

Au cours de la période du 1er juillet 1981 au 30 juin 1982, des modifications ont été apportées au tarif des droits d'entrée, en raison de décisions prises dans le cadre de la C.E.E. Ces modifications résultent principalement:

a) d'une série de modifications au tarif douanier commun, notamment l'application d'une troisième réduction de droits d'entrée résultant des négociations commerciales multilatérales (Tokyo-round);

b) de l'exemption ou de la réduction des droits d'entrée pour certains produits agricoles originaires de Turquie;

c) de l'application d'un régime plus étendu de préférences tarifaires généralisées en faveur des pays en voie de développement;

d) de toepassing van een tweede verlaging van de invoerrechten op produkten herkomstig uit het vrije verkeer van Griekenland ingevolge de toetreding van de Helleense Republiek tot de Europese Gemeenschappen;

e) een verlenging van de huidige tariefregelingen voor de goederen van oorsprong uit Malta of Cyprus.

II. — Accijnzen.

Tijdens de periode van 1 juli 1981 tot 30 juli 1982 werden wat betreft het belastingsstelsel van accijnsgoederen de volgende maatregelen getroffen :

1° De wet van 23 juli 1981 (*Belgisch Staatsblad* van 31 juli 1981) waardoor met ingang van 1 september 1981 een accijns op koffie werd ingesteld.

2° Het ministerieel besluit van 23 juli 1981 (*Belgisch Staatsblad* van 31 juli 1981) waardoor met ingang van 1 januari 1982 de detailverpakkingen van geestrijke dranken met een controlebandje moesten worden bekleed.

3° Het ministerieel besluit van 28 augustus 1981 (*Belgisch Staatsblad* van 29 augustus 1981) tot uitvoering van bovenvermelde wet van 23 juli 1981.

4° Het ministerieel besluit van 9 december 1981 (*Belgisch Staatsblad* van 12 december 1981) dat vanaf 12 december 1981 de §§ 17¹ en 29 van het reglement « tabak » alsmede de tabel der fiscale bandjes voor gefabriceerde tabak heeft gewijzigd.

5° Het koninklijk besluit van 14 december 1981 (*Belgisch Staatsblad* van 19 december 1981) dat met ingang van 1 januari 1982 de accijns van lichte en halfzware minerale olie, van gasolie en benzol heeft verhoogd en in dezelfde mate de bijzondere accijns van die produkten heeft verminderd.

6° Het koninklijk besluit van 14 december 1981 (*Belgisch Staatsblad* van 19 december 1981) dat vanaf 1 januari 1982 de accijnstarieven bij invoer heeft vervangen door tarieven gebaseerd op de totale produktie van de buitenlandse brouwerij.

7° Het ministerieel besluit van 16 december 1981 (*Belgisch Staatsblad* van 19 december 1981) waardoor met ingang van 1 januari 1982 de heffing tegen gemiddelde tarieven in functie van de totale produktie wordt gerealiseerd, door de accijnsontheffing bij uitvoer of bij verlies of vernietiging van inlands bier, nog slechts te verlenen tegen de gemiddelde tarieven berekend over de totale produktie.

8° Het ministerieel besluit van 24 december 1981 (*Belgisch Staatsblad* van 30 december 1981) dat de datum van inwerking-treding van voormeld ministerieel besluit van 23 juli 1981 heeft uitgesteld tot een later te bepalen datum.

9° Het koninklijk besluit van 26 februari 1982 (*Belgisch Staatsblad* van 27 februari 1982) dat met ingang van 1 maart 1982 de bedragen van de accijns, bijzondere accijns en aanvullende accijns van gegiste vruchtendranken en van mousserende gegiste dranken heeft verhoogd ingevolge de devaluatie van de Belgische munt met 8,5 pct.

10° Het koninklijk besluit van 12 maart 1982 (*Belgisch Staatsblad* van 17 maart 1982) dat met ingang van 1 april 1982 :

— van sigaren en cigarillo's een bijzondere accijns van 5 pct. heeft ingesteld;

— van sigaretten de bedragen van de bijzondere accijns heeft gewijzigd en de totale minimumaccijns per stuk heeft verhoogd ingevolge een verhoging met 3 F per pakje;

— van sigaren en cigarillo's de B.T.W. van 17 tot 7 pct. heeft verminderd.

11° Het koninklijk besluit van 18 maart 1982 (*Belgisch Staatsblad* van 20 maart 1982) dat met ingang van 22 maart 1982 de bijzondere accijns van lichte en halfzware minerale olie en van benzol heeft verhoogd.

d) de l'application d'une deuxième réduction des droits d'entrée pour les produits exportés en libre pratique de la Grèce, consécutive à l'adhésion de la république hellénique aux Communautés européennes;

e) de la prolongation de la réglementation tarifaire actuelle à l'égard des produits originaires de Malte ou de Chypre.

II. — Accises.

Au cours de la période du 1er juillet 1981 au 30 juin 1982, les dispositions ci-après sont intervenues en ce qui concerne le régime de taxation des produits soumis à l'accise :

1° La loi du 23 juillet 1981 (*Moniteur belge* du 31 juillet 1981) par lequel, à partir du 1er septembre 1981, un droit d'accise sur le café a été instauré.

2° L'arrêté ministériel du 23 juillet 1981 (*Moniteur belge* du 31 juillet 1981) par lequel, à partir du 1er janvier 1982, les emballages de détail de boissons spiritueuses devaient être revêtus d'une bandelette de contrôle.

3° L'arrêté ministériel du 28 août 1981 (*Moniteur belge* du 29 août 1981) portant exécution de la loi précitée du 23 juillet 1981.

4° L'arrêté ministériel du 9 décembre 1981 (*Moniteur belge* du 12 décembre 1981), qui, à partir du 12 décembre 1981, a modifié les §§ 17¹ et 29 du règlement « tabac » ainsi que le tableau des bandelettes fiscales pour tabacs fabriqués.

5° L'arrêté royal du 14 décembre 1981 (*Moniteur belge* du 19 décembre 1981) qui, à partir du 1er janvier 1982, a majoré le taux du droit d'accise sur les huiles minérales, légères et moyennes, sur les gazois et sur les benzols et a réduit dans la même mesure le taux du droit d'accise spécial de ces produits.

6° L'arrêté royal du 14 décembre 1981 (*Moniteur belge* du 19 décembre 1981) qui à partir du 1er janvier 1982, a remplacé les tarifs des droits d'accise à l'importation par des tarifs basés sur la production totale de la brasserie étrangère.

7° L'arrêté ministériel du 16 décembre 1981 (*Moniteur belge* du 19 décembre 1981) par lequel à partir du 1er janvier 1982, la perception suivant des taux moyens découlant de la production totale est réalisée, en n'accordant plus, pour les bières indigènes exportées, perdues ou détruites, la décharge de l'accise sur base des taux moyens calculés sur la production totale.

8° L'arrêté ministériel du 24 décembre 1981 (*Moniteur belge* du 30 décembre 1981) qui a reporté la date de l'entrée en vigueur de l'arrêté ministériel du 23 juillet 1981 précité, à une date ultérieure.

9° L'arrêté royal du 26 février 1982 (*Moniteur belge* du 27 février 1982) qui, à partir du 1er mars 1982, a augmenté les montants du droit d'accise, du droit d'accise spécial, et des droits d'accise supplémentaires sur les boissons fermentées de fruits et les boissons fermentées mousseuses suite à la dévaluation de la monnaie belge de 8,5 p.c.

10° L'arrêté royal du 12 mars 1982 (*Moniteur belge* du 27 mars 1982) à partir du 1er avril 1982 :

— a instauré un droit d'accise spécial de 5 p.c. sur les cigares et les cigarillos;

— a modifié les montants du droit d'accise spécial sur les cigarettes et a majoré l'imposition minimum par pièce suite à une hausse de 3 F par paquet;

— a réduit la T.V.A. de 17 à 6 p.c. des cigares et cigarillos.

11° L'arrêté royal du 18 mars 1982 (*Moniteur belge* du 20 mars 1982) qui, à partir du 22 mars 1982, a majoré le droit d'accise spécial sur les huiles minérales légères et moyennes et sur les benzols.

12° Het ministerieel besluit van 19 maart 1982 (*Belgisch Staatsblad* van 20 maart 1982) tot uitvoering van vorenvermeld koninklijk besluit van 18 maart 1982.

13° Het ministerieel besluit van 19 maart 1982 (*Belgisch Staatsblad* van 27 maart 1982) tot uitvoering van vorenvermeld koninklijk besluit van 12 maart 1982 en dat met ingang van 1 april 1982 de §§ 2, 9 en 231 van het reglement « tabak » heeft gewijzigd en de bij dat reglement gevoegde tabel der fiscale bandjes voor gefabriceerde tabak heeft vervangen. Dit besluit heeft tevens de forfaitaire verkoopprijzen, die opgenomen zijn in § 231 van het reglement « tabak » verhoogd.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE

Tijdens de periode van 1 januari 1982 tot 30 juni 1982 werden de volgende wijzigingen aangebracht aan de belasting over de toegevoegde waarde (B.T.W.).

I. — Openbare instellingen

Het koninklijk besluit van 29 januari 1982 (*Belgisch Staatsblad* van 6 februari 1982) heeft het koninklijk besluit nr 26, van 2 december 1970, met betrekking tot het onderwerpen van de openbare instellingen aan de belasting over de toegevoegde waarde gewijzigd.

De belastingsplicht van de openbare instellingen ten aanzien van de B.T.W. wordt uitgebreid voor de volgende handelingen:

1° het verlenen van het recht tot verkoop in 't groot van land- en tuinbouwprodukten op een openbare markt, evenals de in dit kader verstrekte leveringen en diensten;

2° de exploitatie en het verlenen van rechten op de exploitatie van een voor het publiek vrij toegankelijk restaurant, hotel of drankgelegenheden;

3° de exploitatie en het verlenen van rechten op de exploitatie van een school voor het besturen van motorrijtuigen;

4° de exploitatie en het verlenen van rechten op de exploitatie van een parkeerplaats, een opslagplaats, een kampeerterrein, een distributienet voor radio of TV en een slachthuis.

Dit koninklijk besluit is in werking getreden op 1 februari 1982.

II. — Wet van 2 februari 1982

tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning
(*Belgisch Staatsblad* van 4 februari 1982)

Artikel 2 van de wet van 2 februari 1982 heeft aan de Koning de tijdelijke bevoegdheid verleend om vanaf 4 februari 1982 tot op 31 december 1982 alle nuttige maatregelen te nemen ten einde de wetten betreffende de B.T.W. op te heffen, aan te vullen, te wijzigen of te vervangen en inzonderheid de grondslag, het tarief, de heffings- en inningsmodaliteiten en de administratieve procedure te wijzigen voor de volgende aangelegenheden:

1. het stelsel van de B.T.W. in de bouwsector.

De uitvoering van deze bepaling werd geregeld door het koninklijk besluit nr 1 van 15 februari 1982 (*Belgisch Staatsblad* van 20 februari 1982) tot wijziging van het koninklijk besluit nr 20, van 20 juli 1970, tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en de diensten bij die tarieven (zie rubriek IV, nr 1, met betrekking tot de tarieven).

Deze tijdelijke maatregel is in werking getreden op 1 maart 1982.

12° L'arrêté ministériel du 19 mars 1982 (*Moniteur belge* du 20 mars 1982) portant exécution de l'arrêté royal précité du 18 mars 1982.

13° L'arrêté ministériel du 19 mars 1982 (*Moniteur belge* du 27 mars 1982) portant exécution de l'arrêté royal précité du 12 mars 1982 et qui, à partir du 1er avril 1982, a modifié les §§ 2, 9 et 231 du règlement « tabac » et a remplacé le tableau des bandelettes fiscales pour tabacs fabriqués annexé audit règlement. Cet arrêté a majoré en même temps les prix de vente forfaitaires repris au § 231 du règlement « tabac ».

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTÉE

Pendant la période du 1er janvier 1982 au 30 juin 1982, les modifications suivantes ont été apportées à la taxe sur la valeur ajoutée (T.V.A.).

I. — Organismes publics

L'arrêté royal du 29 janvier 1982 (*Moniteur belge* du 6 février 1982) a modifié l'arrêté royal n° 26, du 2 décembre 1970, relatif à l'assujettissement des organismes publics à la taxe sur la valeur ajoutée.

L'assujettissement des organismes publics à la T.V.A. est étendu aux opérations suivantes:

1° la concession du droit de vendre en gros des produits agricoles et horticoles sur un marché public, de même que les livraisons de biens et les prestations de services que les organismes publics effectuent dans ce cadre;

2° l'exploitation et la concession de droits à l'exploitation d'un restaurant, d'un hôtel ou d'un débit de boissons librement accessibles au public;

3° l'exploitation et la concession de droits à l'exploitation d'une école de conduite de véhicules automoteurs;

4° l'exploitation et la concession de droits à l'exploitation d'un parking, d'un entrepôt, d'un terrain de camping, d'un réseau de radiodistribution et de télédistribution et d'un abattoir.

Cet arrêté royal est entré en vigueur le 1er février 1982.

II. — Loi du 2 février 1982

attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi
(*Moniteur belge* du 4 février 1982)

L'article 2 de la loi du 2 février 1982 a donné au Roi, pour la période du 4 février au 31 décembre 1982, la compétence de prendre toutes les mesures utiles en vue d'abroger, compléter, modifier ou remplacer la législation relative à la T.V.A. et notamment modifier l'assiette, les taux, les modalités d'établissement et de recouvrement et la procédure dans les matières suivantes:

1. le régime de la T.V.A. dans le secteur de la construction.

L'exécution de cette mesure a été réglée par l'arrêté royal n° 1 du 15 février 1982 (*Moniteur belge* du 20 février 1982), modifiant l'arrêté royal n° 20, du 20 juillet 1970, fixant les taux de la taxe sur la valeur ajoutée et déterminant la répartition des biens et des services selon ces taux (voir rubrique IV, n° 1, relative aux taux).

Cette mesure temporaire est entrée en vigueur le 1er mars 1982.

2. het stelsel van de B.T.W. op de levering en de invoer van kunstwerken en van goud.

a) Het stelsel van de B.T.W. op de levering en de invoer van kunstwerken werd gewijzigd door het koninklijk besluit nr 8 van 15 februari 1982 (*Belgisch Staatsblad* van 20 februari 1982) tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde.

De wijziging, aangebracht aan artikel 58, § 4, van het B.T.W.-Wetboek, heeft tot gevolg dat bij de levering van oorspronkelijke kunstwerken, antiquiteiten, verzamelobjecten, postzegels en oude munten, die werden aangekocht bij particulieren, de B.T.W. uitsluitend wordt berekend over het verschil tussen de verkoopprijs en de aankoopprijs.

Het koninklijk besluit nr 8 van 15 februari 1982 is in werking getreden op 1 maart 1982.

b) Artikel 1 van het koninklijk besluit nr 9 van 15 februari 1982 (*Belgisch Staatsblad* van 20 februari 1982) tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde en van het koninklijk besluit nr 20, van 20 juli 1970, tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en de diensten bij die tarieven, heeft aan artikel 37 van het B.T.W.-Wetboek een vierde paragraaf toegevoegd, waarbij een B.T.W.-tarief van 1 % wordt ingevoerd voor goud dat normaal als beleggingsobject wordt gebruikt.

Het koninklijk besluit nr 9 van 15 februari 1982 is in werking getreden op 1 maart 1982.

3. de bestrijding van de fiscale fraude.

De uitvoering van deze maatregel werd geregeld door het koninklijk besluit nr 41 van 2 april 1982 (*Belgisch Staatsblad* van 7 april 1982) tot wijziging van de fiscale wetgeving inzake strafrechterlijke beteugeling van de belastingontduiking.

De wijziging, aangebracht aan artikel 73quinquies, § 1, van het B.T.W.-Wetboek, heeft tot gevolg dat de rechter die zich moet uitspreken over een inbreuk op de B.T.W.-wetgeving en die met strarechterlijke sancties kan worden gestraft, rekening kan houden met verzachtende omstandigheden.

Deze bepaling is in werking getreden op 7 april 1982.

III. — Uitvoer

Het koninklijk besluit van 10 februari 1982 (*Belgisch Staatsblad* van 19 februari 1982) heeft het koninklijk besluit nr 18, van 27 december 1977, met betrekking tot de vrijstellingen ten aanzien van de uitvoer van goederen en diensten, op het stuk van de belasting over de toegevoegde waarde gewijzigd.

Vanaf 1 januari 1982 is de levering van goederen aan een in het buitenland gevestigde reiziger die deze goederen in bezit neemt en uitvoert naar Denemarken in z'n persoonlijke bagage vrijgesteld van B.T.W. indien de waarde per goed, inclusief B.T.W., meer bedraagt dan 7.200 frank in plaats van 5.400 frank vóór die datum.

IV. — Tarieven

1. Het koninklijk besluit nr 1 van 15 februari 1982 (*Belgisch Staatsblad* van 20 februari 1982) heeft het koninklijk besluit nr 20, van 20 juli 1970, tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en de diensten bij die tarieven aangevuld met een tijdelijke bepaling.

Dit besluit werd genomen ter uitvoering van artikel 2, 11° van de wet van 2 februari 1982 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning (zie nr II hiervoor).

2. le régime de la T.V.A. sur la livraison et l'importation d'œuvres d'art et d'or.

a) Le régime de la T.V.A. sur la livraison et l'importation d'œuvres d'art et d'or a été modifié par l'arrêté royal n° 8 du 15 février 1982 (*Moniteur belge* du 20 février 1982), modifiant le Code de la taxe sur la valeur ajoutée.

La modification apportée à l'article 58, § 4, du Code de la T.V.A. a pour conséquence que, lors de la livraison d'œuvres d'art originales, d'objets d'antiquité et de collection de timbres-poste et de monnaies anciennes, achetés à des particuliers, la T.V.A. est calculée uniquement sur la différence entre le prix de vente et le prix d'achat.

L'arrêté royal n° 8 du 15 février 1982 est entré en vigueur le 1er mars 1982.

b) L'article 1er de l'arrêté royal n° 9 du 15 février 1982 (*Moniteur belge* du 20 février 1982), modifiant le Code de la taxe sur la valeur ajoutée et l'arrêté royal n° 20, du 20 juillet 1970, fixant les taux de la taxe sur la valeur ajoutée et déterminant la répartition des biens et des services selon ces taux, a ajouté à l'article 37 du Code de la T.V.A. un quatrième paragraphe qui introduit un taux de la T.V.A. de 1 % applicable à l'or normalement affecté à des fins de placement.

L'arrêté royal n° 9 du 15 février 1982 est entré en vigueur le 1er mars 1982.

3. la répression de la fraude fiscale.

L'exécution de cette mesure a été réglée par l'arrêté royal n° 41 du 2 avril 1982 (*Moniteur belge* du 7 avril 1982), modifiant la législation fiscale en matière de répression fiscale.

La modification, apportée à l'article 73quinquies, § 1er, du Code de la T.V.A., a pour conséquence que le juge appelé à se prononcer sur une infraction à la législation de la T.V.A. susceptible d'entraîner une sanction pénale, peut tenir compte de circonstances atténuantes.

Cette disposition est entrée en vigueur le 7 avril 1982.

III. — Exportations

L'arrêté royal du 10 février 1982 (*Moniteur belge* du 19 février 1982), a modifié l'arrêté royal n° 18 du 27 décembre 1977, relatif aux exemptions concernant les exportations de biens et de services, en matière de taxe sur la valeur ajoutée.

A partir du 1er janvier 1982, la livraison de biens à un voyageur résidant à l'étranger, qui prend possession de ces biens en Belgique et les exporte vers le Danemark dans ses bagages personnels, est exemptée de la T.V.A. lorsque la valeur unitaire des biens est supérieure à 7.200 francs au lieu de 5.400 francs auparavant.

IV. — Taux

1. L'arrêté royal n° 1 du 15 février 1982 (*Moniteur belge* du 20 février 1982) a complété d'une mesure temporaire l'arrêté royal n° 20, du 20 juillet 1970, fixant les taux de la taxe sur la valeur ajoutée et déterminant la répartition des biens et des services selon ces taux.

Cet arrêté a été pris en exécution de l'article 2, 11° de la loi du 2 février 1982 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi (voir n° II ci-avant).

Deze wijziging heeft tot gevolg dat tot 31 december 1983 het B.T.W.-tarief wordt verlaagd van 17 % naar 6 % voor onroerende handelingen, met betrekking tot woningen, hoofdzakelijk gebruikt of bestemd om te worden gebruikt als privé-woning, en die worden verstrekt en gefactureerd aan een eindverbruiker.

Dit koninklijk besluit is in werking getreden op 1 maart 1982.

2. Het koninklijk besluit nr 9 van 15 februari 1982 (*Belgisch Staatsblad* van 20 februari 1982) heeft het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde en het koninklijk besluit nr 20, van 20 juli 1970, tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en de diensten bij die tarieven gewijzigd.

Dit besluit werd genomen ter uitvoering van artikel 2, 12° van de wet van 2 februari 1982 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning (zie nr II hiervoor).

De aangebrachte wijzigingen strekken er in hoofdzaak toe dat het B.T.W.-tarief wordt verlaagd van 6 % tot 1 % voor de levering en de invoer van goud dat normaal als beleggingsobject wordt gebruikt.

Dit koninklijk besluit is in werking getreden op 1 maart 1982.

3. Het koninklijk besluit van 12 maart 1982 (*Belgisch Staatsblad* van 27 maart 1982) heeft het koninklijk besluit nr 20, van 20 juli 1970, tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en de diensten bij die tarieven gewijzigd.

De wijziging, aangebracht aan dit koninklijk besluit, strekt ertoe het tarief van de belasting over de toegevoegde waarde te verlagen van 17 % naar 6 % voor sigaren en cigarillo's.

Dit koninklijk besluit is in werking getreden op 1 april 1982.

REGISTRATIERECHTEN

In het kader van de bijzondere machten, toegekend aan de Koning door de wet van 2 februari 1982, voorziet het koninklijk besluit nr 15 van 9 maart 1982 (*Belgisch Staatsblad* van 12 maart 1982) tot aanmoediging van de inschrijving op of de aankoop van aandelen of bewijzen van deelgerechtigdheid in Belgische vennootschappen dat het schenkingsrecht (Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierrechten, art. 131) niet verschuldigd is op de aandelen of deelbewijzen van belegde kapitalen die gedurende de jaren 1982 en 1983 gedane inbrengen in geld vertegenwoordigen, met het oog op oprichtingen of kapitaalverhogingen van zekere vennootschappen, wanneer :

- hetzij op die aandelen of deelbewijzen is ingeschreven en deze afbetaald zijn in de loop van de tien jaar vóór de schenking, door de schenker of door zijn echtgenoot;
- hetzij die aandelen of deelbewijzen door de schenker of door zijn echtgenoot anderszijds werden aangeschaft meer dan drie jaar vóór de schenking, voor zover deze plaatsgrijpt binnen tien jaar na de inschrijving en de afbetaling van de betrokken aandelen of deelbewijzen.

De aanschaffing van aandelen of deelbewijzen in het kader van openbare verkoop aanbestedingen na vaste overname wordt gelijkgesteld met inschrijving.

SUCCESSIERECHT

In het kader van de bijzondere machten, toegekend aan de Koning door de wet van 2 februari 1982, voorziet het koninklijk besluit nr 15 van 9 maart 1982 (*Belgisch Staatsblad* van 12 maart 1982) tot aanmoediging van de inschrijving op of de aankoop van aandelen of bewijzen van deelgerechtigdheid in Belgische vennoot-

Cette modification a pour conséquence que le taux de la T.V.A. applicable aux opérations immobilières qui se rapportent à des immeubles d'habitation utilisés ou destinés à être utilisés à titre principal comme logement privé et qui sont fournies et facturées à un consommateur final est, jusqu'au 31 décembre 1983, réduit de 17 % à 6 %.

Cet arrêté royal est entré en vigueur le 1er mars 1982.

2. L'arrêté royal n° 9 du 15 février 1982 (*Moniteur belge* du 20 février 1982) a modifié le Code de la taxe sur la valeur ajoutée et l'arrêté royal n° 20, du 20 juillet 1970, fixant les taux de la taxe sur la valeur ajoutée et déterminant la répartition des biens et des services selon ces taux.

Cet arrêté a été pris en exécution de l'article 2, 12° de la loi du 2 février 1982, attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi (voir n° II ci-avant).

Les modifications apportées ont principalement pour but de réduire le taux sur la T.V.A. de 6 % à 1 % pour les livraisons et importations d'or normalement affecté à des fins de placement.

Cet arrêté royal est entré en vigueur le 1er mars 1982.

3. L'arrêté royal du 12 mars 1982 (*Moniteur belge* du 27 mars 1982) a modifié l'arrêté royal n° 20, du 20 juillet 1970, fixant les taux de la taxe sur la valeur ajoutée et déterminant la répartition des biens et des services selon ces taux.

La modification apportée à cet arrêté royal a pour but de réduire de 17 % à 6 % le taux de la taxe sur la valeur ajoutée applicable aux cigares et cigarillos.

Cet arrêté royal est entré en vigueur le 1er avril 1982.

DROITS D'ENREGISTREMENT

Dans le cadre des pouvoirs spéciaux attribués au Roi par la loi du 2 février 1982, l'arrêté royal n° 15 du 9 mars 1982 (*Moniteur belge* du 12 mars 1982) portant encouragement à la souscription ou à l'achat d'actions ou de parts représentatives de droits sociaux dans des sociétés belges, prévoit que le droit d'enregistrement de donation (Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, art. 131) n'est pas dû en raison des actions ou parts de capitaux investis représentatives d'apports en numéraire effectués en 1982 ou en 1983, pour la réalisation de constitutions ou d'augmentations de capital de certaines sociétés, lorsque ces actions ou parts ont été :

- soit souscrites et libérées dans les dix ans qui précèdent la donation, par le donateur ou par son conjoint;
- soit acquises de toute autre manière par le donateur ou son conjoint plus de trois ans avant la donation, pour autant que celle-ci ait lieu dans les dix ans de la souscription et de la libération des actions ou parts en cause.

L'acquisition d'actions ou de parts dans le cadre d'offres publiques de vente après prise ferme est assimilée à la souscription.

DROIT DE SUCCESSION

Dans le cadre des pouvoirs spéciaux attribués au Roi par la loi du 2 février 1982, l'arrêté royal n° 15 du mars 1982 (*Moniteur belge* du 12 mars 1982) portant encouragement à la souscription ou à l'achat d'actions ou de parts représentatives de droits sociaux dans des sociétés belges, prévoit que le droit de succession

schappen dat het successierecht (Wetboek der successierechten, art. 15) niet verschuldigd is op de aandelen of deelbewijzen van belegde kapitalen die gedurende de jaren 1982 en 1983 gedane inbrengen in geld vertegenwoordigen, met het oog op oprichtingen of kapitaalverhogingen van zekere vennootschappen, wanneer :

- hetzij op die aandelen of deelbewijzen is ingeschreven en deze afbetaald zijn in de loop van de tien jaar vóór het openvallen van de nalatenschap, door de overledene of door zijn echtgenoot;
- hetzij die aandelen of deelbewijzen door de overledene of door zijn echtgenoot anderszids werden aangeschaft meer dan drie jaar vóór het openvallen van de nalatenschap, voor zover die gebeurtenis plaatsgrijpt binnen tien jaar na de inschrijving en de afbetaling van de betrokken aandelen of deelbewijzen.

De aanschaffing van aandelen of deelbewijzen in het kader van openbare verkoopaanbiedingen na vaste overname wordt gelijkgesteld met inschrijving.

(Code des droits de succession, art. 15) n'est pas dû en raison des actions ou parts de capitaux investis représentatives d'apports en numéraire effectués en 1982 ou en 1983, pour la réalisation de constitutions ou d'augmentations de capital de certaines sociétés, lorsque ces actions ou parts ont été :

- soit souscrites et libérées dans les dix ans qui précèdent l'ouverture de la succession, par le défunt ou par son conjoint;
- soit acquises de toute autre manière par le défunt ou son conjoint plus de trois ans avant l'ouverture de la succession, pour autant que cet événement ait lieu dans les dix ans de la souscription et de la libération des actions ou parts en cause.

L'acquisition d'actions ou de parts dans le cadre d'offres publiques de vente après prise ferme est assimilée à la souscription.

BIJLAGE IV

ANNEXE IV

PENSIOENEN

In 1983 bedragen de lasten voor de Pensioenen 170 024 miljoen frank (zie tabel), tegen 151 138 miljoen frank voor de aangepaste begroting 1982. De verhoging bedraagt bijgevolg 12,5 %.

De hiervolgende tabel licht dit toe.

Evolutie van de lasten van de Pensioenen ⁽¹⁾
(In miljoenen frank)

SECTIE	1981 Verwezenlijkingen — Réalisation	1982 Goedgestemd — Voté	1983	SECTION
31. Burgerlijke, kerkelijke en militaire pensioenen.	56 354,7	59 823,9	68 172,1 ⁽²⁾	31. Pensions civiles, ecclésiastiques et militaires.
32. Oorlogspensioenen	15 094,9	15 284,6	16 983,2	32. Pensions de guerre.
33. Sociale pensioenen (+ 31 partim) ...	66 478,1	76 029,5	84 868,7	33. Pensions sociales (+ 31 partim).
34. Provisie	—	—	—	34. Provisions.
Totaal	137 927,7	151 138,0	170 024,0	Totaux.

PENSIONS

En 1983, les charges des Pensions s'élèveront au total à 170 024 millions de francs (voir tableau), au lieu des 151 138 millions de francs prévus au budget de 1982. L'accroissement atteint par conséquent 12,5 %.

Le tableau ci-après en donne le développement.

Evolution de la charge des Pensions ⁽¹⁾
(En millions de francs)

Sectie 31: Burgerlijke, kerkelijke en militaire pensioenen.

In deze sectie 31 worden de kredieten opgenomen voor de pensioenen ten laste van de Openbare Schatkist, namelijk:

- de burgerlijke rustpensioenen, die aan de magistratuur, aan het Rijkspersoneel, aan het personeel van de speciale korpsen, aan de Regie der Posterijen en aan de Regie voor Maritiem Transport toegekend worden;
- de rustpensioenen aan het personeel van het gesubsidieerd onderwijs;
- de rustpensioenen aan de bedienaars van de eredienssten;
- de militaire anciënniteitspensioenen;
- de militaire invaliditeitspensioenen van vreedstijd, evenals de vergoedingspensioenen toegekend krachtens de wet van 9 maart 1953;
- de rust- en overlevingspensioenen toegekend aan de gewezen leden van het beroepspersoneel van de kaders in Afrika.

Deze sectie omvat eveneens de kredieten die het de Rijkdienst voor kinderbijslagen voor werknemers mogelijk moeten maken om voor rekening van de Staat de kinderbijslagen uit te keren, die toegekend worden voor de kinderen van de gerechtigden op een koloniaal pensioen of op een vergoedingspensioen van vreedstijd.

Bovendien, bevat ze de kredieten nodig voor de toepassing van de wet van 5 augustus 1968 tot vaststelling van een zeker verband tussen de pensioenstelsels van de openbare sector en die van de privé-sector.

⁽¹⁾ De bedragen die in de commentaar worden aangehaald, bevatten niet het aandeel in de provisie.

⁽²⁾ Dit bedrag omvat begrotingskredieten ten belope van 65 172,1 miljoen frank. De supplementaire middelen ter dekking van het verschil zullen door een afhouding op de reserves van het Fonds voor weduwen en wezen gedekt worden.

Section 31: Pensions civiles, ecclésiastiques et militaires.

Dans cette section 31, sont repris les crédits pour les pensions à charge du Trésor public, à savoir:

- les pensions de retraite civiles octroyées au personnel de l'Etat, de la magistrature, des corps spéciaux, de la Régie des Postes et de la Régie des Transports maritimes;
- les pensions de retraite au personnel de l'enseignement subventionné;
- les pensions de retraite aux ministres des cultes;
- les pensions militaires d'ancienneté;
- les pensions militaires d'invalidité du temps de paix, ainsi que les pensions de réparation octroyées en vertu de la loi du 9 mars 1953;
- les pensions de retraite et de survie octroyées aux anciens membres du personnel de carrière des cadres d'Afrique.

Cette section comprend également les crédits qui doivent permettre à l'Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés de payer, pour le compte de l'Etat, les allocations familiales attribuées pour les enfants des titulaires d'une pension coloniale ou d'une pension de réparation du temps de paix.

En outre, elle comprend les crédits nécessaires à l'application de la loi du 5 août 1968 établissant certaines relations entre les régimes de pensions du secteur public et ceux du secteur privé.

⁽¹⁾ Les montants repris dans le commentaire ne comprennent pas la part de la provision.

⁽²⁾ Ce montant comprend des crédits budgétaires à concurrence de 65 172,1 millions de francs. Les moyens supplémentaires destinés à combler la différence seront couverts par un prélèvement sur les réserves du Fonds des veuves et orphelins.

Tenslotte omvat deze sectie nog enkele minder belangrijke kredieten voor diverse doeleinden zoals arbeidsongevallen, hulp-gelden, bijzondere pensioenen, tussenkomst van de Staat in de geneeskundige zorgen uitbetaald door de D.O.S.Z., enz.

Voor deze sectie 31, beloopt het totaal bedrag der lasten voor het jaar 1983 68 172,1 miljoen frank tegen 59 823,9 miljoen frank voor de begroting voor 1982. De toename bedraagt bijgevolg 8 348,2 miljoen frank of 14 %.

De verhoging van de kredieten voor 1983 vloeit voornamelijk voort uit :

1° de zeer merkbare vermeerdering van het aantal rust-pensioenen.

2° de verhoging van het indexcijfer der consumptieprijzen. Daar de pensioenen gekoppeld zijn aan dit indexcijfer, werden de berekeningen uitgevoerd op basis van het indexcijfer 220,80 dat diende voor de berekening van de begroting van het jaar 1982, terwijl voor het begrotingsjaar 1983, het indexcijfer 248,67 werd gebruikt.

Overigens, heeft de Regering in het raam van de speciale machten besloten dat een deel van de uitgaven van het jaar 1983 inzake rustpensioenen van het Rijkspersoneel, van het leger, van de rijkswacht, van het gesubsidieerd onderwijs, evenals de pensioenen, toelagen en andere door de Belgische Staat aan de rechthebbenden van de gewezen personeelsleden van de kaders in Afrika toegekende voordelen werd vereffend op de ontvangsten van de overlevingspensioenen van de Rijkswachtambtenaren.

Sectie 32: Oorlogspensioenen.

In toepassing van de wet van 30 november 1979 tot wijziging van sommige bepalingen inzake de betaling en de financiering van de oorlogspensioenen en -renten, wordt het Dotatiefonds tot financiering van de oorlogspensioenen sedert 1 januari 1980 slechts belast met de financiële dienst van de leningen die het bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas heeft afgesloten voor het financieren van de oorlogspensioenen en -renten. De voor de uitbetaling van deze renten en pensioenen nodige kredieten worden rechtstreeks in de pensioenbegroting opgenomen.

In deze sectie 32 bedragen de kredieten voor het jaar 1983 16 983,2 miljoen frank tegen 15 284,6 miljoen frank voor de begroting van 1982. De verhoging beloopt dus 1 698,6 miljoen frank of 11,1 %.

Deze verhoging vloeit voornamelijk voort uit :

1° de verhoging van het indexcijfer der consumptieprijzen ;

2° de toepassing van het protocolakkoord tussen de Regering en de vaderlandslievende verenigingen met het oog op de regeling van de nog hangende problemen der oorlogsslachtoffers (schijf 1983).

Secties 33 en 31 (partim): Sociale pensioenen (Werknemers en Zelfstandigen).

Voor het begrotingsjaar 1983, bedragen de kredieten voor de sociale pensioenen, 84 868,7 miljoen frank, tegenover 76 029,5 miljoen frank in de begroting van 1982.

De verhoging bedraagt dus 11,6 %.

De financiering van de rust- en overlevingspensioenen der werknemers wordt verzekerd door de werknemers- en werkgeversbijdragen, enerzijds, en door de Staatstoelagen, anderzijds.

Het bedrag van de totale toelage ten behoeve van de werknemers werd voor 1983 op 50 451 miljoen frank vastgesteld.

Enfin, cette section comporte des crédits de moindre importance pour des objets divers, tels que accidents du travail, secours, pensions spéciales, intervention de l'Etat dans les soins de santé payés par l'O.S.S.O.M., etc.

Pour cette section 31, le montant total des charges pour l'année 1983 s'élève à 68 172,1 millions de francs contre 59 823,9 millions de francs au budget pour 1982. L'augmentation atteint par conséquent 8 348,2 millions de francs ou 14 %.

L'augmentation des crédits pour 1983 découle en ordre principal :

1° de l'accroissement très sensible du nombre des pensions de retraite.

2° de la hausse de l'indice des prix à la consommation. Les pensions étant liées à cet indice, l'indice 220,80 a servi de base pour le calcul du budget de l'année 1982, tandis que pour le budget de l'année 1983, c'est l'indice 248,67 qui a été utilisé.

Par ailleurs, le Gouvernement a décidé dans le cadre des pouvoirs spéciaux qu'une partie des dépenses de l'année 1983 en matière de pensions de retraite du personnel de l'Etat, de l'armée, de la gendarmerie, de l'enseignement subventionné ainsi que des pensions, allocations et autres avantages garantis par l'Etat belge aux ayants droit de l'ancien personnel de carrière des cadres d'Afrique soit imputée sur les réserves des pensions de survie du personnel des services publics.

Section 32: Pensions de guerre.

En application de la loi du 30 novembre 1979 modifiant certaines dispositions relatives au paiement et au financement des pensions et rentes de guerre, le Fonds de dotation pour le financement des pensions de guerre est, depuis le 1er janvier 1980, chargé uniquement d'assurer le service financier des emprunts qu'il a contractés auprès de la Caisse générale d'Epargne et de Retraite pour financer les pensions et rentes de guerre. Dès lors, les crédits nécessaires au paiement de ces pensions et rentes sont directement inscrits au budget des Pensions.

Dans cette section 32, les crédits pour l'année 1983 s'élèvent à 16 983,2 millions de francs contre 15 284,6 millions de francs au budget de 1982. L'augmentation atteint par conséquent 1 698,6 millions de francs ou 11,1 %.

Cette augmentation résulte en ordre principal :

1° de la hausse de l'indice des prix à la consommation ;

2° de l'application du protocole d'accord entre le Gouvernement et les associations patriotiques en vue du règlement du contentieux des victimes de la guerre (tranche 1983).

Sections 33 et 31 (partim): Pensions sociales (Salariés et Indépendants).

Pour l'année budgétaire 1983, les crédits globaux pour les pensions sociales s'élèvent à 84 868,7 millions de francs contre 76 029,5 millions de francs au budget de 1982.

L'augmentation atteint donc 11,6 %.

Le financement des pensions de retraite et de survie des travailleurs salariés est assuré, d'une part, par des cotisations des assujettis et leurs employeurs et, d'autre part, par des subventions de l'Etat.

Le montant de la subvention globale en faveur des travailleurs salariés a été fixé, pour 1983, à 50 451 millions de francs.

Daarenboven komt de Staat nog tussen voor een globaal bedrag van 9,9 miljoen frank in 1983, in de aanvullende renten voor diensten tijdens de oorlog bewezen aan de aangeslotenen van de Hulp- en Voorzorgskas voor zeevarenden onder Belgische vlag en draagt de last van het bedrag waarmee de renten, verworven in het raam van de verzekering voor invaliden en overlevenden van Eupen-Malmedy en van de verzekering van de private bedienden van Eupen-Malmedy worden verhoogd door de koppeling van het bedrag van deze renten aan de schommelingen van het indexcijfer der consumptieprijzen, alsmede het gebeurlijk tekort van de verrichtingen van het vorig jaar.

Inzake de ouderdomsrenten en weduwenrenten ten gunste van de vrijwillig verzekerden, werd de Staatsbijdrage voor 1983 vastgesteld op 33,6 miljoen frank.

De Staat betaalt het verschil tussen de uitbetalingen verricht bij toepassing van de reglementering betreffende de begunstigten met een statuut van nationale erkentelijkheid en de uitkeringen die zouden vereffend geweest zijn zonder toepassing van deze reglementering, alsmede een rentebijslag, voor een bedrag van 1 246 miljoen frank voor 1983 (werknemers en zelfstandigen).

Voor de betaling van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, vastgesteld bij de wet van 1 april 1969, is de toelage vastgesteld op 5 353,6 miljoen frank.

De Staatstussenkomsten in de uitgaven met betrekking tot de invaliditeitspensioenen der mijnwerkers is vastgesteld op 5 767,9 miljoen frank.

D'autre part, l'Etat intervient pour un montant global de 9,9 millions de francs pour 1983 dans les rentes complémentaires pour services rendus en temps de guerre aux affiliés de la Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins naviguant sous pavillon belge et supporte l'augmentation du montant des rentes acquises dans le cadre de l'assurance des invalides et survivants d'Eupen-Malmedy et de l'assurance en faveur des employés privés d'Eupen-Malmedy, résultant de la liaison du montant des rentes aux fluctuations de l'indice des prix à la consommation, ainsi que le déficit éventuel des opérations de l'année civile antérieure.

En ce qui concerne les rentes de vieillesse et les rentes de veuve au profit des assurés libres, la contribution de l'Etat pour 1983 a été fixée à 33,6 millions de francs.

L'Etat verse la différence entre les prestations payées en application de la réglementation relative aux bénéficiaires d'un statut de reconnaissance nationale et les prestations qui auraient été liquidées sans application de ces dispositions, ainsi qu'un complément de rente, pour un montant de 1 246 millions de francs pour 1983 (salariés et indépendants).

Pour le paiement du revenu garanti aux personnes âgées prévu par la loi du 1er avril 1969, la dotation est fixée à 5 353,6 millions de francs.

L'intervention de l'Etat dans les dépenses pour les pensions d'invalidité des ouvriers mineurs est fixée à 5 767,9 millions de francs.

Uitgewerkte staat van de lasten van Pensioenen
1983

Développement des charges des Pensions
1983

Artikelen van de begroting	Categorieën	Gemiddeld aantal pensioenen of renten in de loop van het jaar — <i>Nombre moyen de pensions ou de rentes au cours de l'année</i>	Budgettaire last (in miljoenen frank) — <i>Charge budgétaire (en millions de francs)</i>	Catégories	Articles du budget
SECTIE 31			SECTION 31		
I. — Burgerlijke rustpensioenen			I. — Pensions de retraite civiles		
11.01	1. Rijksambtenaren, -beambten en -werklieden, Staatsonderwijs, magi- stratuur en pleitbezorgers, speciale korpsen, Regie der posterijen en Regie voor maritieme transport.	42 000	21 813,0	1. Fonctionnaires, agents et ouvriers de l'Etat, enseignement de l'Etat, magi- strature et avoués, corps spéciaux, Ré- gie des Postes et Régie des Transports maritimes.	11.01
11.02	2. Bedienaars van de eredienssten ...	1 590	602,5	2. Ministres des cultes	11.02
40.01	3. Gesubsidieerd onderwijs	42 200	22 700,0	3. Enseignement subventionné	40.01
33.21.1	4. Gewezen personeelsleden van de ka- ders in Afrika (<i>kinderbijslagen inbe- grepen</i>).	5 800	1 892,5	4. Ancien personnel des cadres d'Afrique (<i>y compris les allocations familiales</i>).	33.21.1
33.21.2					33.21.2
01.02	5. Arbeidsongevallenrenten	1 800	412,0	5. Rentes « accidents du travail » ...	01.02
	Totaal	93 390	47 420,0	Total.	
II. — Militaire pensioenen			II. — Pensions militaires		
11.03	1. Militaire anciënniteitspensioenen ...	37 500	18 368,0	1. Pensions militaires d'ancienneté ...	11.03
11.04	2. Militaire pensioenen en renten van vre- destijd (voor 1939):			2. Pensions et rentes militaires du temps de paix (avant 1939):	11.04
	a) invaliden, weduwen en wezen, as- cendentes.	1 680	112,6	a) invalides, veuves et orphelins, as- cendants.	
	b) renten verbonden aan de nationale orden.	11 400	6,4	b) rentes afférentes aux ordres natio- naux.	
33.02	3. Vergoedingspensioenen van vredestijd (na 1939):			3. Pensions de réparation du temps de paix (après 1939):	33.02
	a) pensioenen aan:			a) pensions aux:	
	— invaliden	9 350	728,5	— invalides.	
	— weduwen en wezen	800	168,3	— veuves et orphelins.	
	— ascendenten	690	30,2	— ascendants	
42.13	b) gezinsvergoedingen	—	42,0	b) allocations familiales	42.13
	Totaal	61 420	19 456,0	Total.	
III. — Diversen			III. — Divers		
		21	411,1		
	Totaal	21	411,1	Total.	

Uitgewerkte staat van de lasten van Pensioenen (vervolg)			Développement des charges des Pensions (suite)		
Artikelen van de begroting	Categorieën	Gemiddeld aantal pensioenen of renten in de loop van het jaar — <i>Nombre moyen de pensions ou de rentes au cours de l'année</i>	Budgettaire last (in miljoenen frank) — <i>Charge budgétaire (en millions de francs)</i>	Catégories	Articles du budget
IV. — Overlevingspensioenen			IV. — Pensions de survie		
66.03	1. Ten laste van het Fonds voor overlevingspensioenen ⁽¹⁾ :			1. A charge du Fonds des pensions de survie ⁽¹⁾ :	66.03
	a) burgerlijk en gelijkgesteld personeel.	38 250	—	a) personnel civil et assimilé.	
	b) personeel van het leger en van de rijkswacht.	21 050	—	b) personnel de l'armée et de la gendarmerie.	
	c) parastatalen (wet van 28 april 1958).	1 400	—	c) parastataux (loi du 28 avril 1958).	
33.21.3	2. Rechthebbenden van de gewezen personeelsleden van de kaders in Afrika (de subsidies inzake gezondheidszorgen inbegrepen).	2 315	885,0	2. Ayants droit de l'ancien personnel des cadres d'Afrique (y compris les subsides en matière de soins de santé).	33.21.3
	Totaal	63 015	885,0	Total.	
	Totaal sectie 31	217 846	68 172,1	Total section 31.	
SECTION 32			SECTION 32		
V. — Oorlogspensioenen en -renten			V. — Pensions et rentes de guerre		
	Pensioenen aan de:			Pensions aux:	
	— invaliden	60 800	6 515,3	— invalides.	
	— weduwen, wezen en ascendenten...	25 900	3 929,9	— veuves, orphelins et ascendants.	
	Oorlogsrenten	326 500	1 699,0	Rentes de guerre.	
	Pensioenen en renten aan de burgerlijke slachtoffers.	62 000	2 639,5	Pensions et rentes aux victimes civiles.	
	Kinderbijslagen	—	40,5	Allocations familiales.	
	Provisionneel krediet	—	402,9	Crédit provisionnel.	
	Annuititeiten verschuldigd door het Dotatiefonds.	—	1 756,0	Annuités dues par le Fonds de dotation.	
	Schadeloosstelling van het personeel van de technische samenwerking.	4	0,1	Indemnisation au personnel de la coopération technique.	
	Total sectie 32	475 204	16 983,2	Total section 32.	

⁽¹⁾ De overlevingspensioenen zijn voornamelijk gedekt door de korting van 7 % op de bruto-wedden.

De ontvangsten en uitgaven inzake overlevingspensioenen worden in de afzonderlijke sectie van de begroting van Pensioenen ingeschreven.

Het totaal bedrag van de uitgaven wordt op 18 754,4 miljoen frank geraamd terwijl het totaal bedrag der ontvangsten op 21 929,5 miljoen frank wordt geschat.

⁽¹⁾ Les pensions de survie sont principalement couvertes par une retenue de 7 % sur les traitements barémiques.

Les recettes et dépenses en matière de pensions de survie sont inscrites à la section particulière du budget des Pensions.

Le montant total des dépenses est estimé à 18 754,4 millions de francs, tandis que le montant total des recettes est estimé à 21 929,5 millions de francs.

Uitgewerkte staat van de lasten van Pensioenen (vervolg)

Développement des charges des Pensions (suite)

Artikelen van de begroting	Categorieën	Gemiddeld aantal pensioenen of renten in de loop van het jaar — <i>Nombre moyen de pensions ou de rentes au cours de l'année</i>	Budgettaire last (in miljoenen frank) — <i>Charge budgétaire (en millions de francs)</i>	Catégories	Articles du budget
----------------------------------	-------------	---	---	------------	--------------------------

SECTIE 33
(+ art. 01.03 Sectie 31)

Sociale pensioenen

42.13	1. Rust- en overlevingspensioenen:		
42.02	a) werknemers ⁽¹⁾	1 272 000	50 451,0
42.03	b) vrij-verzekerden: gewaarborgd in-	73 000	5 353,6
42.05	komen.		
	c) zelfstandige arbeiders	440 000	20 529,5
	2. Invaliditeitspensioenen der mijnwer-	19 600	5 767,9
	kers.		
	3. Bijdragen in de renten:		
33.11	a) ouderdoms- en weduwenrenten.	79 000	33,6
42.06	b) id. zeelieden	1 000	5,5
42.07			
42.08			
42.11	4. Overige... ..	40 400	2 727,6
42.12			
01.03			
	Totaal sectie 33	1 925 000	84 868,7

SECTION 33
(+ art. 01.03 Section 31)

Pensions sociales

	1. Pensions de retraite et de survie		
42.13	a) travailleurs salariés ⁽¹⁾		42.13
42.02	b) assurés libres: revenu garanti.		42.02
42.03	c) travailleurs indépendants		42.03
42.05	2. Pensions d'invalidité des ouvriers mi-		42.05
	neurs.		
	3. Contributions dans les rentes:		
33.11	a) rentes de vieillesse et rentes de veu-		33.11
	ve.		
42.06	b) id. marins		42.06
42.07			42.07
42.08			42.08
42.11	4. Autres		42.11
42.12			42.12
01.03			01.03
	Total section 33.		

SECTIE 34

Provisie	—	—
Algemeen totaal	2 618 050	170 024,0

SECTION 34

Provisions.
Total général.

⁽¹⁾ Zuivere en gemengde loopbanen.⁽¹⁾ Carrières homogènes et mixtes.

BIJLAGE V.

LASTEN VAN DE RIJKSSCHULD
VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1983

De lasten die voor het begrotingsjaar 1983 op de Rijksschuld-begroting ingeschreven zijn, worden geraamd op 393 821,2 miljoen frank tegen 350 471,1 miljoen frank voor de aangepaste begroting van 1982.

Ten opzichte van 1982 bedraagt de verhoging van de lasten dus 43 350,1 miljoen frank.

Per uitgavencategorie, kunnen de lasten voor 1983 als volgt vergeleken worden met die ingeschreven op de aangepaste begroting van 1982:

			(In miljoenen frank)		
			1983	1982 (aangepast)	Verhoging
Lopende uitgaven	300 762,1	266 121,7	34 640,4		
Kapitaaluitgaven	656,7	618,1	38,6		
Aflossingen	92 402,4	83 731,3	8 671,1		
	393 821,2	350 471,1	43 350,1		

I. — Lopende uitgaven

De kredieten nodig voor de lopende uitgaven bedragen dus 300 762,1 miljoen frank en zijn gestegen met 34 640,4 miljoen frank vergeleken met de aangepaste kredieten van 1982, zegge 266 121,7 miljoen frank.

In grote trekken wordt deze vermeerdering als volgt onderverdeeld:

		(in miljoenen frank)
1. Renten, loten en premies :		
a) <i>van de geconsolideerde schuld :</i>		
1. Nieuwe lasten voor de in 1982 gedane uitgaven	+ 19 650,9	
2. Vermindering ingevolge contractuele terugbetalingen van kapitalen	- 7 674,8	
3. Vermindering wegens terugbetaling van kapitalen op de eindvervaldagen van 1982	- 4 025,3	
4. Premies en loten	- 11,9	
5. Diverse	+ 48,5	
b) <i>van de vlottende schuld en de schuld met variabele rentevoet...</i>	+ 26 631,8	
	+ 34 619,2	
2. Diverse verhogingen	+ 21,2	
	+ 34 640,4	

II. — Aflossingen van de rijksschuld

Voor 1983 bedragen de op de Rijksschuldbegroting aangevraagde kredieten 92 402,4 miljoen frank tegen 83 731,3 miljoen frank in 1982 of een stijging met 8 671,1 miljoen frank.

De vermeerdering is de resultante van navermelde verhogingen en verminderingen.

ANNEXE V.

CHARGES DE LA DETTE PUBLIQUE
POUR L'ANNEE BUDGETAIRE 1983

Les charges prévues au budget de la dette publique pour l'année budgétaire 1983 sont évaluées à 393 821,2 millions de francs contre 350 471,1 millions de francs pour le budget ajusté de 1982.

L'augmentation des charges par rapport à 1982 est donc de 43 350,1 millions de francs.

Les charges de 1983, par catégorie de dépenses, se comparent comme suit à celles inscrites au budget ajusté de 1982:

			(En millions de francs)		
			1983	1982 (ajusté)	Augmentation
Dépenses courantes	300 762,1	266 121,7	34 640,4		
Dépenses de capital	656,7	618,1	38,6		
Amortissements	92 402,4	83 731,3	8 671,1		
	393 821,2	350 471,1	43 350,1		

I. — Dépenses courantes

Les crédits nécessaires au titre de dépenses courantes s'élèvent donc à 300 762,1 millions de francs et sont en augmentation de 34 640,4 millions de francs par rapport aux crédits ajustés de 1982, soit 266 121,7 millions de francs.

En grandes lignes, cette augmentation se subdivise comme suit:

		(en millions de francs)
1. Intérêts, lots et primes :		
a) <i>de la dette consolidée :</i>		
1. Charges nouvelles pour émissions effectuées en 1982	+ 19 650,9	
2. Diminution résultant des remboursements contractuels de capitaux	- 7 674,8	
3. Diminution résultant du remboursement de capitaux aux échéances finales de 1982	- 4 025,3	
4. Primes et lots	- 11,9	
5. Divers	+ 48,5	
b) <i>de la dette flottante et de la dette à taux d'intérêt variable</i>	+ 26 631,8	
	+ 34 619,2	
2. Accroissements divers	+ 21,2	
	+ 34 640,4	

II. — Amortissements de la dette publique

Les crédits prévus pour l'amortissement de la Dette publique en 1983 s'élèvent à 92 402,4 millions de francs contre 83 731,3 millions de francs en 1982, soit une augmentation de 8 671,1 millions de francs.

Cette augmentation est la résultante des majorations et des diminutions ci-après:

	(in miljoenen frank)
1. Nieuwe lasten voor de in 1982 verrichte uitgaven	+ 4 827,4
2. Verhoging van de contractuele aflossingsdotaties van diverse leningen	+ 7 329,1
3. Eerste volledige aflossingslast in 1982 van vóór 1982 uitgegeven leningen... ..	+ 2 341,0
4. Wegvallen van aflossingsdotaties wegens terugbetaling van kapitalen met eindvervaldagen in 1982.	- 5 826,4
	+ 8 671,1

∴

De verhoging van 43 350,1 miljoen frank van de begrotingslasten voor de Rijksschuld betreft hoofdzakelijk de lopende uitgaven die vermeerderden met 34 640,4 miljoen frank. Dit is het gevolg van de steeds aanhoudende stijging van het bedrag van de schuld, van de hoge rentevoeten en, wat de buitenlandse schuld betreft, van de muntaanpassingen.

	(en millions de francs)
1. Charges des émissions nouvelles en 1982 ...	+ 4 827,4
2. Augmentation contractuelle des dotations d'amortissement de divers emprunts	+ 7 329,1
3. Première charge d'amortissement complète en 1983, d'emprunts émis avant 1982	+ 2 341,0
4. Suppression de dotations d'amortissement par suite du remboursement de capitaux aux échéances finales de 1982	- 5 826,4
	+ 8 671,1

∴

L'augmentation des charges budgétaires de la Dette publique, soit 43 350,1 millions de francs est due en ordre principal aux dépenses courantes qui s'accroissent de 34 640,4 millions. Elle est la conséquence de l'augmentation continue de l'encours de la dette, des taux d'intérêt pratiqués et, pour les dettes extérieures, des aménagements monétaires intervenus.

RIJKSSCHULD

Verrichtingen van 1 januari 1981 tot 30 juni 1982

DETTE PUBLIQUE

Opérations du 1er janvier 1981 au 30 juin 1982

	Verrichtingen van (in miljoenen) Opérations du (en millions)		
	1 januari 1981 tot 31 december 1981 — 1 ^{er} janvier 1981 au 31 décembre 1981	1 januari 1982 tot 30 juni 1982 — 1 ^{er} janvier 1982 au 30 juin 1982	
I. UITGIFTEN			I. EMISSIONS
A. Schuld op lange termijn:			A. Dette à long terme:
1. In Belgische frank:			1. En francs belges:
Geünificeerde 4 % Schuld, 1ste reeks	F 6,0	—	Dette 4 % unifiée, 1 ^{re} série.
Lening 1981-1985-1989	66 000,0	—	Emprunt 1981-1985-1989.
Bijzondere lening:			Emprunt spécial 1981:
Tranche I - 1981-1991	55 300,0	—	Tranche I - 1981-1991.
Tranche II - 1981-1988	22 700,0	—	Tranche II - 1981-1988.
Leningen uitgegeven voor rekening van het Fonds voor Industriële Vernieuwing:			Emprunts émis pour compte du Fonds de Rénova- tion Industrielle:
1981-1987 groot 1,3 miljard frank	1 300,0	—	1981-1987 de F 1,3 milliard.
1981-1987 groot 1 miljard frank	1 000,0	—	1981-1987 de F 1 milliard.
1981-1986 groot 1 miljard frank	1 000,0	—	1981-1986 de F 1 milliard.
Lening 1981-1985-1989 van het Wegenfonds...	35 000,0	—	Emprunt 1981-1985-1989 du Fonds des Routes.
Lening 1979-1994 van de « Office de la Naviga- tion »:			Emprunt 1979-1994 de l'Office de la Navigation:
1ste opname	200,0	—	1 ^{er} prélèvement.
2de opname	300,0	—	2 ^e prélèvement.
Overbruggingskrediet — Dienst voor de Scheep- vaart	200,0	—	Crédit pont « Dienst voor de Scheepvaart ».
Lening 1982-1997 van de « Office de la Naviga- tion »	—	700,0	Emprunt 1982-1997 de l'Office de la Navigation.
14,25 % lening 1982-1989	—	55 000,0	Emprunt 14,25 % 1982-1989.
Lening uitgegeven voor rekening van het Brussels Gewest:			Emprunts émis pour compte de la Région Bruxel- loise
a) consolidatielening 1982-1988 van 1 miljard frank	—	1 000,0	a) emprunt de consolidation 1982-1988 de F 1 milliard.
b) lening van 4,7 miljard frank 1982-1988 van 1 miljard frank	—	1 000,0	b) emprunt de 4,7 milliard F 1982-1988 de F 1 milliard.
14 % lening 1982-1990	—	17 300,0	Emprunt 14 % 1982-1990.
Lening 1982-1986-1990	—	35 700,0	Emprunt 1982-1986-1990.
Opnieuw terbeschikkingstelling van het Wegen- fonds van het gedeelte van de lening dat nog niet van de Intercommunales voor autosnelwe- gen werd afgestaan en voorlopige onder de vorm van renteloze schatkistcertificaten ge- plaatst werd	—	1 300,0	Remise à la disposition du Fonds des Routes de la partie non encore rétrocédée de son emprunt 1981-1985-1989 aux Intercommunales auto- routières et placée provisoirement en certificats de trésorerie non productifs d'intérêt.
14,25 % lening van 1982-1989 van het Wegen- fonds	—	38 000,0	Emprunt 14,25 % 1982-1989 du Fonds des Rou- tes.
2. In vreemde munt:			2. En monnaies étrangères:
Kapitaalwijzigingen van bepaalde tranches van de kredietopeningen, overeenkomstig de leningso- vereenkomsten Kredietopening III met variabe- le rentevoet groot \$ 1 100 000 000	DM 576,0 FS 222,5 \$ 555,0 FS 392,5 DM 754,0	— FS 135,0 — — —	Variations du capital de certaines tranches des ouvertures de crédit conformément aux con- ventions d'emprunts Ouverture de crédit III à taux révisible de \$ 1 100 000 000.

	Verrichtingen van (in miljoenen)		
	Opérations du (en millions)		
	1 januari 1981 tot 31 december 1981 — 1 ^{er} janvier 1981 au 31 décembre 1981	1 januari 1982 tot 30 juni 1982 — 1 ^{er} janvier 1982 au 30 juin 1982	
Krediet van \$ 500 000 000 (IV)	\$ 500,0	—	Crédit de \$ 500 000 000 (IV).
Lening 12 % groot Fl. 100 000 000 (1981-1986)	Fl 100,0	—	Emprunt 12 % de Fl. 100 000 000 (1981-1986).
Lening 8,90 % groot Yen 10 000 000 000 (1981-1991)	Yen 10 000,0	—	Emprunt 8,90 % de Yen 10 000 000 000 (1981-1991).
Lening 8,33 % 1981-1986 groot FS 35 000 000	FS 35,0	—	Emprunt 8,33 % 1981-1986 de FS 35 000 000.
Lening 9,15 % 1981-1987 groot Yen 10 912 500 000... ..	Yen 10 912,5	—	Emprunt 9,15 % de 1981-1987 de Yen 10 912 500 000.
Lening Dienst voor de Scheepvaart: kredietopening met variabele rentevoet voor \$ 50 000 000	FS 44,6 DM 55,6	— —	Emprunt « Dienst voor de Scheepvaart » : ouverture de crédit à taux révisible de \$ 50 000 000.
Leningen uitgegeven voor rekening van het Brussels Gewest:			Emprunt émis pour compte de la Région Bruxelloise:
a) consolidatielening:			a) emprunt de consolidation:
12 5/8 % groot Fl 50 000 000 (1981-1996)	Fl 50,0	—	12 5/8 % de Fl 50 000 000 (1981-1996).
11,25 % de DM 80 000 000 (1981-1991)	DM 80,0	—	11,25 % de DM 80 000 000 (1981-1991).
8,25 % groot FS 100 000 000 (1981-1986)	FS 100,0	—	8,25 % de FS 100 000 000 (1981-1986).
7 7/8 % groot FS 26 000 000 (1982-1986)	—	FS 26,0	7 7/8 % de FS 26 000 000 (1982-1986).
b) lening van 4,7 miljard frank: lening van 50 miljoen \$ gewapt tegen Yen	—	Yen 12 049,7	b) emprunt de 4,7 milliards: emprunt de \$ 50 millions swapés contre Yen.
Lening 12 3/8 % groot Fl 100 000 000 (1982-1992)	—	Fl 100,0	Emprunt 12 3/8 % de Fl 100 000 000 (1982-1992).
Lening 8 % groot FS 100 000 000 (1982-1987)	—	FS 100,0	Emprunt 8 % de FS 100 000 000 (1982-1987).
Lening 12 1/8 % groot Fl 36 000 000 (1982-1992)	—	Fl 36,0	Emprunt 12 1/8 % de Fl 36 000 000 (1982-1992).
Lening 11 1/4 % groot Fl 100 000 000 (1982-1987)	—	Fl 100,0	Emprunt 11 1/4 % de Fl 100 000 000 (1982-1987).
Kredietopening V met variabele rentevoet groot \$ 100 000 000	—	FS 46,7 DM 119,5 Fl 66,9	Ouverture de crédit V à taux révisible de \$ 100 000 000.
Kredietopening VI met variabele rentevoet groot \$ 50 000 000	—	FS 47,2 DM 59,3	Ouverture de crédit VI à taux révisible de \$ 50 000 000.
Kredietopening VII met variabele rentevoet groot \$ 50 000 000	—	FS 49,4 DM 60,4	Ouverture de crédit VII à taux révisible de \$ 50 000 000.
Lening 8 % groot FS 30 000 000 (1982-1992)	—	FS 30,0	Emprunt 8 % de FS 30 000 000 (1982-1992).
Lening 7 5/8 % groot FS 100 000 000 (1982-1987)	—	FS 100,0	Emprunt 7 5/8 % de FS 100 000 000 (1982-1987).
Kredietopening VIII met variabele rentevoet groot £ 125 000 000	—	£ 125,0	Ouverture de crédit VIII à taux révisible de £ 125 000 000.
Kredietopening IX met variabele rentevoet groot \$ 25 000 000	—	Fl 66,3 Fl 105,2	Ouverture de crédit IX à taux révisible de \$ 25 000 000.
Kredietopening X met variabele rentevoet groot \$ 100 000 000	—	FS 123,3	Ouverture de crédit X à taux révisible de £ 100 000 000.
Totaal	\$ 1 050,0 Fl 150,0 DM 1 465,6 FS 794,6 Yen 20 912,5	\$ — FS 536,1 DM 239,2 Fl 474,4 Yen 12 049,7 £ 125,0	Total.

	Verrichtingen van (in miljoenen) Opérations du (en millions)		
	1 januari 1981 tot 31 december 1981 — 1 ^{er} janvier 1981 au 31 décembre 1981	1 januari 1982 tot 30 juni 1982 — 1 ^{er} janvier 1982 au 30 juin 1982	
B. Schuld op halflange termijn in Belgische frank	—	—	B. Dette à moyen terme en francs belges.
C. Schuld op kortel termijn (aangroei):			C. Dette à court terme (accroissement):
1. In Belgische frank:			1. En francs belges:
a) Renteloze certificaten afgestaan aan:			a) Certificats sans intérêt remis:
— het Internationaal Muntfonds	6 971,5	379,5	— au Fonds Monétaire International.
— Internationale Ontwikkelingsorganisatie	1 240,3	—	— aux Organismes internationaux de développement.
— diversen	—	823,0	— divers.
b) Rentegevende certificaten:			b) Certificats portant intérêt:
— afgestaan aan de N.B.B. (conventie van 14.9.1948 en volgende)	—	—	— remis à la B.N.B. (convention du 14.9.1948 et suivantes).
— op zeer korte termijn	89 562,0	28 182,0	— à très court terme.
— uitgegeven bij aanbesteding	10 250,0	—	— émis par adjudications.
— speciale in handen van banken en van privé-spaarkassen	—	46 500,0	— spéciaux en mains de banques et de caisses d'épargne privées.
— speciale in handen van parastatalen ...	110 105,0	63 363,0	— spéciaux en mains des parastataux.
— diversen	—	5,0	— divers.
Sub-totaal	218 128,8	139 252,5	Sous total.
Vermeerdering van het tegoed van de particulieren op de Postcheckdienst	3 047,8	8 430,5	Augmentation de l'avoir des particuliers en compte de chèques postaux.
Totaal	221 176,6	147 683,0	Total.
2. In vreemde munt	FS 1 785,0 DM 2 475,0 \$ 535,0 Fl 1 820,0 Yen 69 000,0	FS 1 240,0 DM 2 745,0 \$ 575,0 Fl 957,0 Yen 1 000,0	2. En monnaies étrangères.
D. Indirecte geconsolideerde schulden in Belgische frank overgenomen door het Wegenfonds overeenkomstig de programmawet van 2 juli 1981 en het koninklijk besluit van 10 december 1981.			D. Dettes consolidées indirectes en francs belges reprises par le Fonds des Routes conformément à la loi programme du 2 juillet 1981 et à l'arrêté royal du 10 décembre 1981.
— leningen afgestaan aan de Intercommunales voor autosnelwegen	—	61 056,7	— emprunts cédés aux Intercommunales autoroutières.
— leningen van de Intercommunales voor autosnelwegen	—	34 407,8	— emprunts des Intercommunales autoroutières.
II. AFLOSSINGEN EN TERUGBETALINGEN			
II. AMORTISSEMENTS ET REMBOURSEMENTS			
A. Schuld op lange termijn:			A. Dette à long terme:
1. In Belgische frank	156 375,9 ⁽¹⁾⁽²⁾	89 523,5 ⁽³⁾	1. En francs belges:
2. In vreemde munt	\$ 2,7 FS 1,5 Fl 14,0 DM 7,8 FF 0,7 Lit 88,5	\$ 1,35 FS 1,6 Fl 4,0 DM 6,6 FF 0,4 Lit 46,5	2. En monnaies étrangères.
Kapitaalwijzigingen van bepaalde tranches van de kredietopeningen overeenkomstig de leningovereenkomsten	FS 38,7	FS 132,9 DM 76,0	Variations du capital de certaines tranches des ouvertures de crédit, conformément aux conventions d'emprunt.

	Verrichtingen van (in miljoenen) Opérations du (en millions)		
	1 januari 1981 tot 31 december 1981 — 1 ^{er} janvier 1981 au 31 décembre 1981	1 januari 1982 tot 30 juni 1982 — 1 ^{er} janvier 1982 au 30 juin 1982	
B. Schuld op halflange termijn in Belgische frank	—	—	B. Dette à moyen terme en francs belge.
C. Schuld op korte termijn:			C. Dette à court terme:
1. In Belgische frank:			1. En francs belges:
a) Renteloze certificaten afgestaan:			a) Certificats sans intérêt remis:
— aan het Internationaal Muntfonds	—	—	— au Fonds monétaire International.
— aan Internationale Ontwikkelingsorgani-	—	631,1	— aux Organismes internationaux de déve-
saties	—	—	loppement.
— aan het Wegenfonds (*)	150,0	2 300,0	— au Fonds des Routes (*).
b) Rentegevende certificaten:			b) Certificats portant intérêt:
— afgestaan aan de N.B.B. (Conventies van	—	—	— remis à la B.N.B. (Convention du
14.9.1948 en volgende)	—	—	14.9.1948 et suivantes).
— op zeer korte termijn	—	—	— à très court terme.
— uitgegeven bij aanbesteding	—	1 392,0	— émis par adjudications.
— speciale in handen van banken en privé-	—	—	— spéciaux en mains des banques et de caisses
spaarkassen	150,0	—	d'épargne privées.
— speciale in handen van parastatalen ...	—	—	— spéciaux en mains des parastataux.
— diversen	10,8	—	— divers.
Sub-totaal	310,8	4 323,1	Sous-total.
— Strijdersdotatie	5,9	2,1	— Dotation des Combattants.
Totaal	316,7	4 325,2	Total.
2. In vreemde munt:	—	—	2. En monnaies étrangères.
E. Indirecte geconsolideerde schulden in Belgische			E. Dettes consolidées indirectes en francs belges
frank overgenomen door het Wegenfonds overeen-			reprises par le Fonds des Routes conformément à
komstig de programmatwet van 2 juli 1981 en het			la loi programme du 2 juillet 1981 et à l'arrêté
koninklijk besluit van 10 december 1981:			royal du 10 décembre 1981:
— leningen afgestaan aan de Intercommunales			— emprunts cédés aux Intercommunales autorou-
voor autosnelwegen	—	562,3	tières.
— leningen van de Intercommunales voor auto-	—	1 296,2	— emprunts des Intercommunales autoroutières.
snelwegen	—	—	

(1) Waarvan 61 692,2 miljoen frank door de houders van obligaties van navermelde leningen op de facultatieve vervaldag vervroegd ter terugbetaling aangeboden:

- Lening 1975-1981-1985: 28 237,4 miljoen frank;
- Lening 1973-1981-1987: 10 433,0 miljoen frank;
- Lening 1973 met 7 1/2 of 13 1/2 jaar looptijd: 10 003,8 miljoen frank;
- Lening 1974-1981-1988: 13 018,0 miljoen frank;

(2) Waarvan 2 246,6 miljoen frank terugbetaald op de eindvervaldag van de 7 % lening 1969-1981 van het Wegenfonds.

(3) Waarvan 39 700,0 miljoen frank terugbetaald op de eindvervaldag van de leningen:

- 9 % 1974-1982: 19 440,0 miljoen frank;
- 10 % 1974-1982: 20 260,0 miljoen frank.

(4) Voorlopige belegging van het saldo van de opbrengsten van door het Wegenfonds afgesloten leningen.

(1) Dont 61 692,2 millions de francs présentés au remboursement anticipé par les porteurs d'obligations des emprunts ci-après à l'échéance facultative:

- Emprunt 1975-1981-1985: 28 237,4 millions de francs;
- Emprunt 1973-1981-1987: 10 433,0 millions de francs;
- Emprunt 1973 met 7 1/2 of 13 1/2 ans: 10 003,8 millions de francs;
- Emprunt 1974-1981-1988: 13 018,0 millions de francs;

(2) Dont 2 246,6 millions de francs remboursés à l'échéance finale de l'emprunt 7 % 1969-1981 du Fonds des Routes.

(3) Dont 39 700,0 millions de francs remboursés à l'échéance finale des emprunts:

- 9 % 1974-1982: 19 440,0 millions de francs;
- 10 % 1974-1982: 20 260,0 millions de francs.

(4) Placement provisoire du solde des produits d'emprunts contractés par le Fonds des Routes.

STAND VAN DE RIJKSSCHULD

(In miljarden frank)

SITUATION DE LA DETTE PUBLIQUE

(En milliards de francs)

	31.XII.1977	30.VI.1978	31.XII.1978	30.VI.1979	31.XII.1979	30.VI.1980	31.XII.1980	30.VI.1981	31.XII.1981	30.VI.1982
1. GECONSOLIDEERDE SCHULD. — DETTE CONSOLIDÉE.										
In Belgische frank. — <i>En francs belges.</i>										
Directe. — <i>Directe</i>	864,6	949,6	976,6	1 030,9	1 064,9	1 106,7	1 117,3	1 092,5	1 127,5	1 158,8
Indirecte. — <i>Indirecte</i>	118,5	123,4	150,2	174,8	188,0	211,2	205,1	229,5	221,6	250,8
In vreemde munt. — <i>En monnaies étrangères.</i>										
Directe. — <i>Directe</i>	2,5	2,4	2,0	1,9	12,1	63,9	82,2	158,7	179,4	239,5
Indirecte. — <i>Indirecte</i>	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	2,2	2,1	2,2	4,1	4,6
Totaal van de geconsolideerde Schuld. — <i>Total de la Dette consolidée</i>	986,4	1 076,1	1 129,5	1 208,2	1 265,6	1 384,0	1 406,7	1 482,9	1 532,6	1 653,7
2. SCHULD OP HALFLANGE TERMIJN ⁽¹⁾. — DETTE A MOYEN TERME ⁽¹⁾.										
In Belgische frank. — <i>En francs belges.</i>										
Directe. — <i>Directe</i>	6,3	6,2	5,9	5,8	5,8	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7
In vreemde munt. — <i>En monnaies étrangères.</i>										
Directe. — <i>Directe</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal van de Schuld op halflange termijn. — <i>Total de la Dette à moyen terme</i>	6,3	6,2	5,9	5,8	5,8	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7
3. SCHULD OP KORTE TERMIJN ⁽²⁾. — DETTE A COURT TERME ⁽²⁾.										
In Belgische frank ⁽³⁾ . — <i>En francs belges ⁽³⁾.</i>										
Directe. — <i>Directe</i>	235,9	335,9	279,3	357,3	323,1	424,1	475,2	705,1	696,0	839,3
In vreemde munt. — <i>En monnaies étrangères.</i>										
Directe. — <i>Directe</i>	—	—	12,2	40,9	44,5	64,7	69,2	107,8	204,8	325,0
Totaal van de Schuld op korte termijn. — <i>Total de la Dette à court terme</i>	235,9	335,9	291,5	398,2	367,6	488,8	544,4	812,9	900,8	1 164,3
Totaal 1 tot 3. — <i>Total 1 à 3</i>	1 228,6	1 418,2	1 426,9	1 612,2	1 639,0	1 878,5	1 956,8	2 301,5	2 439,1	2 823,7

STAND VAN DE RIJKSSCHULD

(In miljarden frank)

SITUATION DE LA DETTE PUBLIQUE

(En milliards de francs)

	31.XII.1977	30.VI.1978	31.XII.1978	30.VI.1979	31.XII.1979	30.VI.1980	31.XII.1980	30.VI.1981	31.XII.1981	30.VI.1982
4. KONGOLESE SCHULD OVERGENOMEN DOOR BELGIE ⁽⁴⁾ . — DETTE DU CONGO REPRISE PAR LA BELGIQUE ⁽⁴⁾ . In vreemde munt. — <i>En monnaies étrangères</i>	0,1	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal 1 tot 4. — <i>Total 1 à 4</i>	1 228,7	1 418,3	1 426,9	1 612,2	1 639,0	1 878,5	1 956,8	2 301,5	2 439,1	2 823,7
5. INTERGOUVERNEMENTELE SCHULD ⁽⁵⁾ . — DETTE INTERGOUVERNEMENTALE ⁽⁵⁾	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
6. SCHULD VAN DE INTERCOMMUNALES VOOR AUTOSNELWEGEN OVERGENOMEN DOOR HET WEGENFONDS ⁽⁶⁾ . — DETTE DES INTERCOMMUNALES AUTOROUTIERES REPRISE PAR LE FONDS DES ROUTES ⁽⁶⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	93,5
Totaal van de Rijksschuld. — <i>Total de la Dette publique</i>	1 228,7	1 418,3	1 426,9	1 612,2	1 639,0	1 878,5	1 956,8	2 301,5	2 439,1	2 917,2
Waarvan: — <i>Dont</i> :										
In Belgische frank. — <i>En francs belges</i>	1 225,3	1 415,1	1 412,0	1 568,8	1 581,8	1 747,7	1 803,3	1 962,0	2 050,8	2 348,1
In vreemde munt ⁽⁷⁾ . — <i>En monnaies étrangères</i> ⁽⁷⁾	3,4	3,2	14,9	43,4	57,3	130,8	153,5	339,5	388,3	569,1
Directe schuld ⁽⁷⁾ . — <i>Dette directe</i> ⁽⁷⁾	1 109,3	1 294,1	1 276,0	1 436,8	1 450,4	1 665,1	1 749,6	2 069,8	2 213,4	2 568,3
Indirecte schuld ⁽⁸⁾ . — <i>Dette indirecte</i> ⁽⁸⁾	119,4	124,2	150,9	175,4	188,6	213,4	207,2	231,7	225,7	348,9

(1) Schatkistcertificaten met meer dan één jaar looptijd.

(2) Schatkistcertificaten met één jaar of minder looptijd.

(3) Inbegrepen de schatkisbons afgeleverd aan het Internationaal Muntfonds en het tegoed van de particulieren bij de postgirodienst.

(4) Belgisch-Kongolees Conventie van 6 februari 1965, goedgekeurd door de wet van 23 april 1965.

(5) Pro memorie: \$ 400 680 000 et £ 9 000 000.

(6) Overeenkomstig de programmawet van 2 juli 1981 en het koninklijk besluit van 10 december 1981.

(7) Zonder de intergouvernementele schuld.

(8) Inbegrepen de schuld overgenomen van Kongo.

(1) Certificats de Trésorerie à échéance de plus d'un an.

(2) Certificats de trésorerie à un an d'échéance ou moins.

(3) Y compris les bons du Trésor remis au Fonds Monétaire International et les avoirs des particuliers en comptes de chèques postaux.

(4) Convention belgo-congolaise du 6 février 1965, approuvée par la loi du 23 avril 1965.

(5) Pour mémoire: \$ 400 680 000 et £ 9 000 000.

(6) Conformément à la loi-programme du 2 juillet 1981 et à l'arrêté royal du 10 décembre 1981.

(7) Sans la dette intergouvernementale.

(8) Y compris la dette reprise du Congo.

BIJLAGE VI

ANNEXE VI

PERSONEELSBEZETTING OP 30 JUNI 1982 — EFFECTIFS AU 30 JUIN 1982

MINISTERIES — MINISTÈRES	Vast personeel — Personnel définitif	Tijdelijk personeel — Personnel temporaire	Andere statuten — Autres statuts	Personeel op non-activiteit — Personnel en non-activité	Totaal — Total	Personeels- bezetting op 30 juni 1981 — Effectifs au 30 juin 1981	Wijziging — Variation
Eerste Minister. — <i>Premier Ministre</i>	786	13	81	15	895 ⁽¹⁾	923	- 28
Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel. — <i>Affaires étrangères et Commerce extérieur</i>	1 741	24	1 884	35	3 684 ⁽²⁾	3 752	- 68
Binnenlandse Zaken. — <i>Intérieur</i>	2 231	65	126	24	2 446	2 419	+ 27
Financiën. — <i>Finances</i>	34 080	488	3 233	204	38 005	36 388	+ 1 617
Justitie. — <i>Justice</i>	6 265	373	172	41	6 851	6 811	+ 40
Landsverdediging. — <i>Défense nationale</i>	3 942	47	5 877	96	9 962 ⁽³⁾	9 611	+ 351
Economische Zaken. — <i>Affaires économiques</i>	2 989	566	251	—	3 806	3 738	+ 68
Landbouw. — <i>Agriculture</i>	2 597	46	59	26	2 728 ⁽⁴⁾	2 669	+ 59
Volksgesondheid en Gezin. — <i>Santé publique et Famille</i> ...	2 902	83	375	31	3 391 ⁽⁵⁾	3 416	- 25
Tewerkstelling en Arbeid. — <i>Emploi et Travail</i>	1 286	250	69	14	1 619	1 573	+ 46
Sociale Voorzorg. — <i>Prévoyance sociale</i>	677	46	42	8	773	774	- 1
Openbare Werken. — <i>Travaux publics</i>	9 348	91	200	53	9 692	9 811	- 119
Verkeerswezen en P.T.T. — <i>Communications et P.T.T.</i> ...	2 136	76	109	21	2 342	2 335	+ 7
Middenstand. — <i>Classes moyennes</i>	443	21	21	6	491	488	+ 3
Nationale Opvoeding en Franse Cultuur. — <i>Education nationale et Culture française</i>	1 407	421	91	12	1 931 ⁽⁶⁾	1 812	+ 119
Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur. — <i>Education nationale et Culture néerlandaise</i>	2 047	345	135	52	2 579 ⁽⁷⁾	2 497	+ 82
Totaal ministeries. — <i>Totaux ministères</i>	74 877	2 955	12 725	638	91 195	89 017	+ 2 178

BIJZONDERE KORPSSEN — CORPS SPECIAUX	Vast personeel — Personnel définitif	Tijdelijk personeel — Personnel temporaire	Andere statuten — Autres statuts	Personeel op non-activiteit — Personnel en non-activité	Totaal — Total	Personeels- bezetting op 30 juni 1981 — Effectifs au 30 juin 1981	Wijziging — Variation
1. Rechterlijke orde: — <i>Ordre judiciaire</i> :							
a. Burgerlijke magistratuur en administratief personeel van de burgerlijke rechtbanken. — <i>Magistrature civile et personnel des tribunaux civils</i>	6 075	674	—	78	6 827	6 820	+ 7
b. Militaire magistratuur en administratief personeel van de militaire rechtbanken. — <i>Magistrature militaire et personnel administratif des tribunaux militaires</i>	184	8	—	—	192	189	+ 3
c. Gerechtelijke politie en jeugdpolitie. — <i>Police judiciaire et police de la jeunesse</i>	1 056	—	—	—	1 056	992	+ 64
Totaal rechterlijke orde. — <i>Total ordre judiciaire</i>	7 315	682	—	78	8 075	8 001	+ 74
2. Raad van State: — <i>Conseil d'Etat</i> :	151	21	25	—	197	188	+ 9
3. Gewestelijke ontvangers. — <i>Receveurs régionaux</i>	273	10	—	3	286	308	— 22
4. Militair personeel: — <i>Personnel militaire</i> :							
a. <i>Landmacht</i> . — <i>Force terrestre</i>	21 548	18 286	380	421	40 635	41 265	— 630
b. <i>Luchtmacht</i> . — <i>Force aérienne</i>	11 172	5 340	—	94	16 606	16 683	— 77
c. <i>Zeemacht</i> . — <i>Force navale</i>	1 869	1 347	—	20	3 236	3 299	— 63
d. <i>Medische dienst</i> . — <i>Service Médical</i>	1 630	683	—	31	2 344	2 342	+ 2
Totaal militair personeel. — <i>Total personnel militaire</i>	36 219	26 556	380	566	62 821	63 589	— 768
5. Rijkswacht. — <i>Gendarmerie</i>	15 773	—	—	2	15 775	15 512	+ 263
Totaal bijzondere korpsen. — <i>Totaux corps spéciaux</i>	59 731	26 369	405	649	87 154	87 598	— 444
Education Nationale et Culture (Fr.): Corps enseignant et personnel scientifique de l'Etat, agents administratifs et de service des établissements de l'Etat ⁽¹⁾	27 629	11 857	—	—	39 486	39 057	+ 429
Nationale Opvoeding en Cultuur (Ned.): Onderwijzend en wetenschappelijk Rijkspersoneel, administratief en dienstpersoneel van de Rijksinstellingen ⁽²⁾	39 099	9 964	—	—	49 063	48 931	+ 132

(1) Waarvan 43 personeelsleden in de Wetenschappelijke Inrichtingen van de Staat.

(2) Waarvan 1 795 hulpkrachten in het buitenland en internationale instellingen.

(3) Waarvan 1 142 werkzaam bij de Rijkswacht.

(4) Waarvan 834 personeelsleden in de Wetenschappelijke Inrichtingen van de Staat.

(5) Waarvan 311 personeelsleden in de Wetenschappelijke Inrichtingen van de Staat.

(6) Waarvan 180 personeelsleden in de Wetenschappelijke Inrichtingen van de Staat.

(7) Waarvan 202 personeelsleden in de Wetenschappelijke Inrichtingen van de Staat.

(8) Zonder uitschakeling van het dubbel gebruik voortvloeiend uit cumulbetrekkingen in de verschillende takken van het onderwijs — waarvan 35 364 personen met een volledige opdracht — zonder de universiteiten.

(9) Zonder uitschakeling van het dubbel gebruik voortvloeiend uit cumulbetrekkingen in de verschillende takken van het onderwijs — waarvan 31 032 personen met een volledige opdracht, zonder het tijdelijk meester-, vak- en dienstpersoneel, zonder de universiteiten.

(1) Dont 43 membres du personnel des Etablissements scientifiques de l'Etat.

(2) Dont 1 795 auxiliaires à l'étranger et dans les organismes internationaux.

(3) Dont 1 142 travaillent à la Gendarmerie.

(4) Dont 834 membres du personnel des Etablissements scientifiques de l'Etat.

(5) Dont 311 membres du personnel des Etablissements scientifiques de l'Etat.

(6) Dont 180 membres du personnel des Etablissements scientifiques de l'Etat.

(7) Dont 202 membres du personnel des Etablissements scientifiques de l'Etat.

(8) Sans élimination de doubles emplois provenant des fonctions exercées en cumul dans les diverses branches de l'enseignement — dont 35 364 personnes avec charge complète — sans les universités.

(9) Sans élimination de doubles emplois provenant des fonctions exercées en cumul dans les diverses branches de l'enseignement — dont 31 032 personnes avec charge complète, sans le personnel temporaire de maîtrise, gens de métier et de service, sans les universités.

BIJLAGE VII

Nomenclatuur
van de economische
voorstelling van de begroting

TITEL I
Lopende uitgaven

I. *Consumptieve bestedingen.*

- 11. Lonen en sociale lasten.
- 12. Aankoop van niet duurzame goederen en van diensten.
- 13. Aankoop van duurzame militaire goederen.
- 14. Herstel en onderhoud van wegen- en waterbouwkundige werken.

II. *Renten en verliezen.*

- 20. Niet verdeeld.
- 21. Rente overheidsschuld.
- 22. Rentelasten en exploitatieverliezen van openbare bedrijven.

III. *Inkomensoverdrachten aan andere sectoren.*

- 30. Niet verdeeld.
- 31. Huur en renteverlagende subsidies.
- 32. Overige subsidies aan bedrijven.
- 33. Inkomensoverdrachten aan gezinnen en aan instellingen z.w.o. ten dienste van gezinnen.
- 34. Inkomensoverdrachten aan het buitenland.

IV. *Inkomensoverdrachten binnen de sector overheid.*

- 40. Niet verdeeld.
- 41. Inkomensoverdrachten aan de centrale overheid.
- 42. Inkomensoverdrachten aan de sociale zekerheid.
- 43. Inkomensoverdrachten aan provincies, gemeenten en daarmee gelijkgestelde lichamen.
- 44. Inkomensoverdrachten aan het vrij onderwijs.

ANNEXE VII

Nomenclature
de la présentation économique
du budget

TITRE I
Dépenses courantes

I. *Dépenses de consommation.*

- 11. Salaires et charges sociales.
- 12. Achats de biens non durables et de services.
- 13. Achats de biens militaires durables.
- 14. Réparation et entretien de routes et d'ouvrages hydrauliques.

II. *Intérêts et pertes.*

- 20. Postes non ventilés.
- 21. Intérêts de la dette des pouvoirs publics.
- 22. Charges d'intérêts et pertes d'exploitation d'entreprises publiques.

III. *Transferts de revenus aux autres secteurs.*

- 30. Non ventilé.
- 31. Subventions réduisant les loyers et les intérêts.
- 32. Autres subventions aux entreprises.
- 33. Transferts de revenus aux ménages et aux institutions s.b.l. au service des ménages.
- 34. Transferts de revenus à l'étranger.

IV. *Transferts de revenus à l'intérieur du secteur public.*

- 40. Non ventilé.
- 41. Transferts de revenus au pouvoir central.
- 42. Transferts de revenus à la sécurité sociale.
- 43. Transferts de revenus aux provinces, communes et organismes assimilés.
- 44. Transferts de revenus à l'enseignement libre.

Economische voorstelling van de oorspronkelijke begroting 1982
Titel I — Lopende uitgaven (niet-gesplitste kredieten + ordonnanceringskredieten)

(In miljarden frank)

Présentation économique du budget 1982 initial
Titre I — Dépenses courantes (crédits non dissociés + crédits d'ordonnancement)

(En milliards de francs)

Begrotingen — Budgets	Verbruiksuitgaven — Dépenses de consommation					Renten en verliezen — Intérêts et pertes				Transfers aan andere sectoren — Transferts aux autres secteurs						Transfers binnen de publieke sector — Transferts à l'intérieur du secteur public						Niet ver- deeld — Non ré- parti	Alge- meen totaal — Total géné- ral
	11	12	13	14	Tot.	20	21	22	Tot.	30	31	32	33	34	Tot.	40	41	42	43	44	Tot.		
Rijksschuld. — Dette publique	—	0,1	—	—	0,1	—	259,8	0,2	260,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,4	261,5
Pensioenen. — Pensions	26,2	—	—	—	26,2	—	—	—	—	—	—	—	16,8	—	16,8	14,3	1,8	74,9	—	—	91,0	1,9	135,9
Dotaties. — Dotations... ..	0,6	0,1	—	—	0,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,0	3,7
Eerste Minister. — Premier Ministre	0,8	0,3	—	—	1,1	—	—	—	—	—	—	0,2	0,1	—	0,3	—	0,1	—	—	—	0,1	0,8	2,3
Justitie. — Justice... ..	14,8	3,1	—	—	17,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	—	0,1	0,1	18,1
Binnenlandse Zaken. — Intérieur	2,3	0,8	—	—	3,1	—	—	—	—	—	—	—	0,5	—	0,5	—	—	—	72,9	—	72,9	—	76,5
Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel. — Affaires étrangères et Commerce extérieur	3,1	1,1	—	—	4,2	—	—	—	—	—	—	—	0,2	1,3	1,5	—	1,7	—	—	—	1,7	—	7,4
Ontwikkelingssamenwerking. — Coopération au Développement	0,3	0,2	—	—	0,5	—	—	—	—	—	—	—	—	5,8	5,8	—	—	0,2	—	0,5	0,7	—	7,0
Landsverdediging. — Défense nationale	44,2	20,2	17,8	—	82,2	—	—	—	—	—	—	0,1	0,2	1,1	1,4	—	0,3	—	—	—	0,3	—	83,9
Rijkswacht. — Gendarmerie	11,0	2,4	—	—	13,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13,4
Landbouw. — Agriculture	2,5	1,0	—	—	3,5	—	—	—	—	—	—	0,6	—	—	0,6	—	4,2	—	—	—	4,2	—	8,3
Economische Zaken. — Affaires économiques	2,6	1,1	—	—	3,7	—	—	—	—	—	—	0,9	—	0,7	1,6	—	15,4	—	—	—	15,4	0,7	21,4
Middenstand. — Classes moyennes	0,4	0,2	—	—	0,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,7	5,2	—	—	5,9	—	6,5
Verkeerswezen. — Communications... ..	2,2	1,0	—	—	3,2	—	—	17,2	17,2	—	0,7	48,5	—	0,7	49,9	—	0,3	—	—	0,1	0,4	—	70,7
P.T.T.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,7	—	—	7,7	—	—	—	—	—	—	4,3	12,0
Openbare Werken. — Travaux publics	6,3	1,1	—	2,3	9,7	—	0,7	—	0,7	—	0,1	0,5	—	—	0,6	—	39,7	—	1,6	—	41,3	0,4	52,7
Tewerkstelling en Arbeid. — Emploi et Travail	1,2	0,3	—	—	1,5	—	—	—	—	—	—	—	0,4	0,1	0,5	—	0,1	71,8	—	—	71,9	52,3	126,2
Sociale Voorzorg. — Prévoyance sociale	0,6	0,3	—	—	0,9	—	—	—	—	—	—	—	12,9	—	12,9	—	—	98,4	—	—	98,4	—	112,2
Nationale Opvoeding (F). — Education nationale (F)	26,5	3,8	—	—	30,3	—	—	—	—	—	—	—	0,6	—	0,6	—	0,3	—	25,5	42,4	68,2	3,9	103,0
Nationale Opvoeding (N). — Education nationale (N)	28,9	3,2	—	—	32,1	—	—	—	—	—	—	—	0,5	—	0,5	—	0,4	—	14,4	75,3	90,1	4,0	126,7
Gemeenschappelijke sector — Secteur commun	1,0	0,3	—	—	1,3	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	0,2	—	1,4	—	—	—	1,4	—	2,9
Gemeenschappelijke Culturele Zaken. — Affaires culturelles communes	0,3	0,1	—	—	0,4	—	—	—	—	—	—	—	0,1	—	0,1	—	0,5	—	—	—	0,5	—	1,0
Volksgezondheid. — Santé publique... ..	2,0	1,7	—	—	3,7	—	—	—	—	—	—	—	16,8	0,2	17,0	—	6,5	—	2,2	—	8,7	0,6	30,0
Financiën. — Finances... ..	24,5	5,2	—	—	29,7	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	—	0,1	—	—	—	0,1	—	29,9
Dotaties Gemeenschappen. — Dotations Communautés	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47,0	47,0
Dotaties Gewesten. — Dotations Régions	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,7	17,7
Provisies. — Provisions	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23,4	23,4
Te verdelen verminderingen. — Réductions à répartir	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalen. — Totaux	202,3	47,6	17,8	2,3	270,0	—	260,5	17,4	277,9	—	0,8	58,5	49,2	10,1	118,6	14,3	73,5	250,5	116,7	118,3	573,3	161,5	401,3
In % van de totale begroting. — En % du budget total	19,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,5	—	—	—	—	—	40,9	11,5	100,0

(¹) Indexprovisie. — Provision index

Economische voorstelling van de aangepaste begroting 1982
Titel I — Lopende uitgaven (niet-gesplitste kredieten + ordonnanceringskredieten)

(In miljarden frank)

Présentation économique du budget 1982 ajusté
Titre I — Dépenses courantes (crédits non dissociés + crédits d'ordonnancement)

(En milliards de francs)

Begrotingen — Budgets	Verbruiksuitgaven — Dépenses de consommation					Renten en verliezen — Intérêts et pertes				Transfers aan andere sectoren — Transferts aux autres secteurs						Transfers binnen de publieke sector — Transferts à l'intérieur du secteur public						Niet ver- deeld — Non ré- parti	Alge- meen totaal — Total géné- ral	Vorige jaren — Années anté- rieures	
	11	12	13	14	Tot.	20	21	22	Tot.	30	31	32	33	34	Tot.	40	41	42	43	44	Tot.				
Rijksschuld. — Dette publique	—	0,2	—	—	0,2	—	264,3	0,2	264,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,4	266,1	(0,1)	
Pensioenen. — Pensions	26,2	—	—	—	26,2	—	—	—	—	—	—	16,8	—	16,8	14,4	1,7	75,1	—	—	91,2	2,0	136,2	(0,9)		
Dotaties. — Dotations	0,6	0,1	—	—	0,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,0	3,7		
Eerste Minister. — Premier Ministre	0,9	0,3	—	—	1,2	—	—	—	—	—	—	0,3	—	—	0,3	—	—	—	—	—	—	0,8	2,3		
Justitie. — Justice	14,7	3,2	—	—	17,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	—	0,1	0,1	18,1		
Binnenlandse Zaken. — Intérieur	2,2	0,8	—	—	3,0	—	—	—	—	—	—	—	0,5	—	0,5	—	—	—	72,9	—	72,9	0,1	76,5		
Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel. — Affaires étrangères et Commerce extérieur	3,2	1,1	—	—	4,3	—	—	—	—	—	—	—	0,1	1,5	1,6	—	1,8	—	—	—	1,8	—	7,7	(0,1)	
Ontwikkelingssamenwerking. — Coopération au Développement	0,3	0,1	—	—	0,4	—	—	—	—	—	—	—	0,1	5,7	5,8	—	—	0,2	—	0,5	0,7	—	6,9		
Landsverdediging. — Défense nationale	44,2	20,2	17,8	—	82,2	—	—	—	—	—	—	0,1	0,2	1,1	1,4	—	0,3	—	—	—	0,3	—	83,9	(0,3)	
Rijkswacht. — Gendarmerie	11,0	2,6	—	—	13,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13,6	(0,1)	
Landbouw. — Agriculture	2,5	1,0	—	—	3,5	—	—	—	—	—	—	0,6	—	—	0,6	—	4,2	—	—	—	4,2	—	8,3		
Economische Zaken. — Affaires économiques	2,6	1,1	—	—	3,7	—	—	—	—	—	—	0,9	—	0,7	1,6	—	15,5	—	—	—	15,5	0,7	21,5		
Middenstand. — Classes moyennes	0,4	0,2	—	—	0,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,7	5,2	—	—	5,9	—	6,5		
Verkeerswezen. — Communications	2,2	1,0	—	—	3,2	—	—	17,2	17,2	—	0,8	48,5	—	0,7	50,0	—	0,3	—	—	0,1	0,4	—	70,8	(0,5)	
P.T.T....	0,1	—	—	—	0,1	—	—	—	—	—	—	7,7	—	—	7,7	—	—	—	—	—	—	4,2	12,0	(1,1)	
Openbare Werken. — Travaux publics	6,4	1,1	—	2,3	9,8	—	0,7	—	0,7	—	0,1	0,5	—	—	0,6	—	40,4	—	1,6	—	42,0	0,4	53,5	(0,9)	
Tewerkstelling en Arbeid. — Emploi et Travail	1,2	0,3	—	—	1,5	—	—	—	—	—	—	—	0,4	0,1	0,5	—	0,1	75,8	—	—	75,9	51,3	129,2	(0,1)	
Sociale Voorzorg. — Prévoyance sociale	0,7	0,3	—	—	1,0	—	—	—	—	—	—	—	13,0	—	13,0	—	—	98,3	—	—	98,3	—	112,3	(0,7)	
Nationale Opvoeding (F). — Education nationale (F)	26,5	3,8	—	—	30,3	—	—	—	—	—	—	—	0,6	—	0,6	—	0,3	—	25,5	42,4	68,2	3,9	103,0	(3,9)	
Nationale Opvoeding (N). — Education nationale (N)	28,9	3,2	—	—	32,1	—	—	—	—	—	—	—	0,5	—	0,5	—	0,4	—	14,4	75,3	90,1	4,0	126,7	(2,9)	
Gemeenschappelijke sector. — Secteur commun	1,0	0,3	—	—	1,3	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	0,2	—	1,4	—	—	—	1,4	—	2,9		
Gemeenschappelijke Culturele Zaken. — Affaires culturelles communes	0,3	0,1	—	—	0,4	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	0,2	—	0,5	—	—	—	0,5	—	1,1	(0,2)	
Volksgezondheid. — Santé publique	2,0	1,7	—	—	3,7	—	—	—	—	—	—	—	16,8	0,2	17,0	—	6,7	—	2,6	—	9,3	0,6	30,6	(0,9)	
Financiën. — Finances	24,4	5,5	—	—	29,9	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	—	0,1	—	—	—	0,1	—	30,1	(0,3)	
Provisies. — Provisions	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23,4	23,4		
Dotaties aan de Gemeenschappen. — Dotations aux Communautés	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47,0	47,0		
Dotaties aan de Gewesten. — Dotations aux Régions	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,7	17,7		
Te verdelen verminderingen. — Réductions à répartir	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Totalen. — Totaux	202,5	48,2	17,8	2,3	270,8	—	265,0	17,4	282,4	—	0,9	58,6	49,2	10,3	119,0	14,4	74,4	254,6	117,1	118,3	578,8	160,6	411,6		
In % van de totale begroting. — En % du budget total					19,2				20,0						8,4						41,0	11,4	100	(14,1)	

Economische voorstelling van de begroting 1983
Titel I — Lopende uitgaven (niet-gesplitste kredieten + ordonnanceringskredieten)

(In miljarden frank)

Présentation économique du budget 1983
Titre I — Dépenses courantes (crédits non dissociés + crédits d'ordonnancement)

(En milliards de francs)

Begrotingen — Budgets	Verbruiksuitgaven — Dépenses de consommation					Renten en verliezen — Intérêts et pertes				Transfers aan andere sectoren — Transferts aux autres secteurs						Transfers binnen de publieke sector — Transferts à l'intérieur du secteur public						Niet ver- deeld — Non ré- parti	Alge- meen totaal — Total géné- ral
	11	12	13	14	Tot.	20	21	22	Tot.	30	31	32	33	34	Tot.	40	41	42	43	44	Tot.		
Rijksschuld. — <i>Dette publique</i>	—	0,2	—	—	0,2	—	299,0	0,1	299,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,5	300,8
Pensioenen. — <i>Pensions</i>	37,8	—	—	—	37,8	—	—	—	—	—	—	—	18,4	—	18,4	21,2	1,3	83,5	—	—	107,0	2,2	165,4
Dotaties. — <i>Dotations</i>	0,7	0,1	—	—	0,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,0	3,8
Eerste Minister. — <i>Premier Ministre</i>	0,8	0,3	—	—	1,1	—	—	—	—	—	—	0,1	0,3	—	0,4	—	0,1	—	—	—	0,1	0,2	1,8
Justitie. — <i>Justice</i>	15,2	3,5	—	—	18,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	—	0,1	0,1	18,9
Binnenlandse Zaken. — <i>Intérieur</i>	2,3	0,8	—	—	3,1	—	—	—	—	—	—	—	0,6	—	0,6	—	—	—	77,4	—	77,4	—	81,1
Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel. — <i>Affaires étrangères et Commerce extérieur</i>	3,3	1,2	—	—	4,5	—	—	—	—	—	—	—	0,1	1,6	1,7	—	4,8	—	—	—	4,8	—	11,0
Ontwikkelingssamenwerking. — <i>Coopération au Développement</i>	0,3	0,1	—	—	0,4	—	—	—	—	—	—	—	—	6,1	6,1	—	—	0,2	—	0,6	0,8	—	7,3
Landsverdediging. — <i>Défense nationale</i>	46,3	22,7	17,8	0,1	86,9	—	—	—	—	—	—	0,1	0,2	1,4	1,7	—	0,3	—	—	—	0,3	—	88,9
Rijkswacht. — <i>Gendarmerie</i>	11,6	2,7	—	—	14,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14,3
Landbouw. — <i>Agriculture</i>	1,9	0,9	—	—	2,8	—	—	—	—	—	—	0,5	—	—	0,5	—	4,6	—	—	—	4,6	—	7,9
Economische Zaken. — <i>Affaires économiques</i>	2,6	1,1	—	—	3,7	—	—	—	—	—	—	0,9	—	0,8	1,7	—	15,9	—	—	—	15,9	0,7	22,0
Middenstand. — <i>Classes moyennes</i>	0,3	0,2	—	—	0,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,5	5,7	—	—	6,2	—	6,7
Verkeerswezen. — <i>Communications</i>	2,3	1,0	—	—	3,3	—	—	18,2	18,2	—	0,9	52,1	—	0,5	53,5	—	0,4	—	—	0,1	0,5	—	75,5
P.T.T.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9,8	—	—	9,8	—	—	—	—	—	—	5,4	15,2
Openbare Werken. — <i>Travaux publics</i>	5,7	1,4	—	2,6	9,7	—	0,8	—	0,8	—	0,1	0,5	—	—	0,6	—	42,5	—	1,9	—	44,4	0,4	55,9
Tewerkstelling en Arbeid. — <i>Emploi et Travail</i>	1,1	0,3	—	—	1,4	—	—	—	—	—	—	—	0,5	—	0,5	—	0,2	71,8	—	—	72,0	62,0	135,9
Sociale Voorzorg. — <i>Prévoyance sociale</i>	0,7	0,3	—	—	1,0	—	—	—	—	—	—	—	14,6	—	14,6	—	—	111,8	—	—	111,8	—	127,4
Nationale Opvoeding (F). — <i>Education nationale (F)</i>	26,9	3,7	—	—	30,6	—	—	—	—	—	—	—	0,6	—	0,6	—	0,4	—	26,6	44,7	71,7	4,2	107,1
Nationale Opvoeding (N). — <i>Education nationale (N)</i>	29,9	3,3	—	—	33,2	—	—	—	—	—	—	—	0,5	—	0,5	—	0,4	—	15,2	79,6	95,2	4,3	133,2
Gemeenschappelijke sector — <i>Secteur commun</i>	1,1	0,4	—	—	1,5	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,2	0,3	—	1,7	—	—	—	1,7	—	3,5
Gemeenschappelijke Culturele Zaken. — <i>Affaires culturelles communes</i>	0,3	0,2	—	—	0,5	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	0,2	—	0,5	—	—	—	0,5	—	1,2
Volksgezondheid. — <i>Santé publique</i>	1,3	1,7	—	—	3,0	—	—	—	—	—	—	—	20,3	0,2	20,5	—	7,1	—	2,8	—	9,9	1,2	34,6
Financiën. — <i>Finances</i>	26,2	5,8	—	—	32,0	—	—	—	—	—	—	0,1	—	—	0,1	—	—	—	—	—	—	—	32,1
Dotaties Gemeenschappen. — <i>Dotations Communautés</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51,2	51,2
Dotaties Gewesten. — <i>Dotations Régions</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19,4	19,4
Provisies. — <i>Provisions</i> ⁽¹⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13,1	13,1
Te verdelen verminderingen. — <i>Réductions à répartir</i> ⁽²⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11,2	11,2
Totalen. — Totaux	218,6	51,9	17,8	2,7	291,0	—	299,8	18,3	318,1	—	1,0	64,1	56,3	10,9	132,3	21,2	81,7	273,0	124,0	125,0	624,9	157,7	524,0
In % van de totale begroting. — <i>En % du budget total</i>					19,1				20,9						8,7						41,0	10,3	100,0

⁽¹⁾ Index

Economische voorstelling van de begroting

Kapitaaluitgaven

V. Vermogensoverdrachten aan andere sectoren

- 50 Niet verdeeld.
- 51 Vermogensoverdrachten aan bedrijven.
- 52 Vermogensoverdrachten aan gezinnen.
- 53 Vermogensoverdrachten aan het buitenland.

VI. Vermogensoverdrachten binnen de sector overheid.

- 60 Niet verdeeld.
- 61 Vermogensoverdrachten aan de centrale overheid (fondsen).
- 62 Vermogensoverdrachten aan de sociale zekerheid.
- 63 Vermogensoverdrachten aan provincies en gemeenten.
- 64 Vermogensoverdrachten aan het vrij onderwijs.

VII. Investerings.

- 70 Niet verdeeld.
- 71 Aankoop van grond en gebouwen.
- 72 Nieuwbouw van gebouwen.
- 73 Wegenaanleg en waterbouw.
- 74 Aankoop van duurzame goederen.

VIII. Kredietverleningen en deelnemingen.

- 80 Niet verdeeld.
- 81 Kredietverleningen en deelnemingen aan bedrijven.
- 82 Kredietverleningen en deelnemingen aan gezinnen.
- 83 Kredietverleningen en deelnemingen aan het buitenland.
- 84 Kredietverleningen en deelnemingen binnen de sector overheid.

Présentation économique du budget

Dépenses de capital

V. Transferts de capitaux aux autres secteurs.

- 50 Non répartis.
- 51 Transferts de capitaux aux entreprises.
- 52 Transferts de capitaux aux ménages.
- 53 Transferts de capitaux à l'étranger.

VI. Transferts de capitaux à l'intérieur du secteur public.

- 60 Non répartis.
- 61 Transferts de capitaux au gouvernement central (fonds).
- 62 Transferts de capitaux à la sécurité sociale.
- 63 Transferts de capitaux aux provinces et communes.
- 64 Transferts de capitaux à l'enseignement libre.

VII. Investissements.

- 70 Non répartis.
- 71 Achat de terrains et de bâtiments.
- 72 Construction de bâtiments.
- 73 Construction routière et hydrologique.
- 74 Achat de biens meubles.

VIII. Octrois de crédits et participations.

- 80 Non répartis.
- 81 Octrois de crédits et participations aux entreprises.
- 82 Octrois de crédits et participations aux familles.
- 83 Octrois de crédits et participations à l'étranger.
- 84 Octrois de crédits et participations à l'intérieur du secteur public.

Economische voorstelling van de oorspronkelijke begroting 1982 — Titel II
Kapitaaluitgaven (niet gesplitste kredieten + ordonnanceringskredieten)

(In miljarden frank)

Présentation économique du budget 1982 initial — Titre II
Dépenses de capital (crédits non dissociés + crédits d'ordonnancement)

(En milliards de francs)

Begrotingen — Budgets	Overdrachten aan andere sectoren — Transferts aux autres secteurs					Overdrachten binnen de sector overheid — Transfert à l'intérieur du secteur public						Investerings (civiele) — Investissements (civils)						Kredietverleningen en deelnemingen — Octrois de crédits et participations						Niet ver- deeld — Non ré- parti 00	Alge- meen totaal — Total géné- ral	
	50	51	52	53	Tot.	60	61	62	63	64	Tot.	70	71	72	73	74	Tot.	80	81	82	83	84	Tot.			
Rijksschuld. — Dette publique	—	0,3	—	—	0,3	—	—	—	0,1	—	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,4
Dotaties. — Dotations... ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,6	0,6
Eerste Minister. — Premier Ministre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,3	5,3
Justitie. — Justice... ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,2	0,2	—	—	—	—	—	—	—	—	0,2
Binnenlandse Zaken. — Intérieur	—	—	—	—	—	—	0,4	—	—	—	0,4	—	—	—	—	0,1	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	0,5
Buitenlandse Zaken. — Affaires étrangères	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	—	—	—	0,2	—	0,2	—	—	0,3
Ontwikkelingssamenwerking. — Coopération au développement	—	—	—	4,8	4,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,8
Landsverdediging. — Défense nationale	—	—	—	1,4	1,4	—	0,3	—	—	—	0,3	—	0,1	1,6	—	0,6	2,3	—	—	—	0,3	—	0,3	—	—	4,3
Rijkswacht. — Gendarmerie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,5	0,5	—	—	—	—	—	—	—	—	0,5
Landbouw. — Agriculture	—	0,5	—	—	0,5	—	1,3	—	0,1	—	1,4	—	—	—	0,1	—	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	2,0
Economische Zaken. — Affaires économiques Middenstand. — Classes moyennes	—	0,3	—	—	0,3	—	2,6	—	—	—	2,6	—	—	—	—	0,1	0,1	—	1,8	—	—	—	—	1,8	—	4,8
Verkeerswezen. — Communications... ..	—	3,7	—	—	3,7	—	8,2	—	—	—	8,2	—	—	—	0,3	0,5	0,8	—	29,7	—	—	—	—	29,7	—	42,4
P.T.T.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Openbare Werken. — Travaux publics	—	0,1	—	0,2	0,3	—	13,6	—	3,6	—	17,2	—	1,2	0,4	20,2	0,1	21,9	—	—	—	—	—	—	—	1,1	40,5
Tewerkstelling en Arbeid. — Emploi et Travail Sociale Voorzorg. — Prévoyance sociale	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1
Education nationale (F)	—	—	—	—	—	—	0,4	—	0,1	0,1	0,6	—	—	0,5	—	0,4	0,9	—	—	—	—	—	—	—	—	1,5
Nationale Opvoeding (N)	—	—	—	—	—	—	0,4	—	—	0,1	0,5	—	—	0,5	—	0,4	0,9	—	—	—	—	—	—	—	—	1,4
Gemeenschappelijke sector. — Secteur commun Gemeenschappelijke Cult. Zaken. — Affaires cult. communes	—	—	—	—	—	—	17,6	—	—	—	17,6	—	—	0,1	—	0,1	0,2	—	—	—	—	—	—	—	—	17,8
Volksgesondheid. — Santé publique... ..	—	—	—	—	—	—	2,6	—	1,8	—	4,4	—	—	0,2	—	0,1	0,3	—	—	—	—	—	—	—	0,3	5,0
Financiën. — Finances... ..	—	—	—	—	—	—	2,2	—	—	—	2,2	—	—	—	—	0,2	0,2	—	0,8	—	13,7	—	14,5	—	—	16,9
Dotatie aan de Gemeenschappen. — Dotation aux Communautés	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,0	8,0
Dotatie aan de Gewesten. — Dotation aux ré- gions	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28,4	28,4
Totalen. — Totaux	—	4,9	—	6,4	11,3	—	49,6	—	5,7	0,2	55,5	—	1,3	3,3	20,6	3,6	28,8	—	32,3	—	14,2	—	46,5	43,7	185,8	
In % van de totale begroting. — En % du budget total... ..	—	—	—	—	6,1	—	—	—	—	—	29,9	—	—	—	—	—	15,5	—	—	—	—	—	25,0	23,5	100,0	

Economische voorstelling van de aangepaste begroting 1982 — Titel II
Kapitaaluitgaven (niet gesplitste kredieten + ordonnanceringskredieten)

(In miljarden frank)

Présentation économique du budget ajusté de 1982 — Titre II
Dépenses de capital (crédits non dissociés + crédits d'ordonnancement)

(En milliards de francs)

Begrotingen — Budgets	Overdrachten aan andere sectoren — Transferts aux autres secteurs					Overdrachten binnen de sector overheid — Transfert à l'intérieur du secteur public						Investerings (civiele) — Investissements (civils)						Kredietverleningen en deelnemingen — Octrois de crédits et participations						Niet ver- deeld — Non ré- parti 00	Alge- meen totaal — Total géné- ral	Bijkred. vorige jaren — Crédits suppl. ann. antér.	
	50	51	52	53	Tot.	60	61	62	63	64	Tot.	70	71	72	73	74	Tot.	80	81	82	83	84	Tot.				
Rijksschuld. — Dette publique	—	0,3	—	—	0,3	—	—	—	0,1	—	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,6	—
Dotaties. — Dotations... ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,6	—	
Eerste Minister. — Premier Ministre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,3	—	
Justitie. — Justice... ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	—
Binnenlandse Zaken. — Intérieur	—	—	—	—	—	—	0,4	—	—	—	0,4	—	—	—	—	0,1	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	0,5	—
Buitenlandse Zaken. — Affaires étrangères	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	—	—	—	—	0,2	—	0,2	—	0,3	—
Ontwikkelingssamenwerking. — Coopération au développement	—	—	—	4,8	4,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,8	0,1
Landsverdediging. — Défense nationale	—	—	—	1,4	1,4	—	0,3	—	—	—	0,3	—	0,1	1,6	—	0,6	2,3	—	—	—	0,3	—	—	0,3	—	4,3	—
Rijkswacht. — Gendarmerie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,5	0,5	—	—	—	—	—	—	—	—	0,5	—
Landbouw. — Agriculture	—	0,5	—	—	0,5	—	1,3	—	0,1	—	1,4	—	—	—	0,1	—	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	2,0	—
Economische Zaken. — Affaires économiques	—	0,3	—	—	0,3	—	2,6	—	—	—	2,6	—	—	—	—	0,1	0,1	—	1,8	—	—	—	—	1,8	—	4,8	—
Middenstand. — Classes moyennes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Verkeerswezen. — Communications... ..	—	3,7	—	—	3,7	—	8,2	—	—	—	8,2	—	—	0,1	0,3	0,4	0,8	—	29,7	—	—	—	—	29,7	—	42,4	—
P.T.T.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,1
Openbare Werken. — Travaux publics	—	0,1	—	0,2	0,3	—	13,6	—	3,5	—	17,1	—	1,2	0,4	20,2	0,2	22,0	—	—	—	—	—	—	—	1,2	40,6	—
Tewerkstelling en Arbeid. — Emploi et Travail	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	—
Sociale Voorzorg. — Prévoyance sociale	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Education nationale (F)	—	—	—	—	—	—	0,4	—	0,1	0,1	0,6	—	—	0,5	—	0,4	0,9	—	—	—	—	—	—	—	—	1,5	—
Nationale Opvoeding (N)	—	—	—	—	—	—	0,4	—	—	0,1	0,5	—	—	0,5	—	0,4	0,9	—	—	—	—	—	—	—	—	1,4	0,1
Gemeenschappelijke sector. — Secteur commun	—	—	—	—	—	—	17,6	—	—	—	17,6	—	—	0,1	—	0,1	0,2	—	—	—	—	—	—	—	—	17,8	—
Gemeenschappelijke Cult. Zaken. — Affaires cult. communes	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	—	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	—
Volksgezondheid. — Santé publique... ..	—	—	—	—	—	—	2,6	—	1,8	—	4,4	—	—	0,2	—	0,2	0,4	—	—	—	—	—	—	—	0,2	5,0	—
Financiën. — Finances... ..	—	—	—	—	—	—	2,2	—	—	—	2,2	—	—	—	—	0,2	0,2	—	0,8	—	13,8	—	14,6	—	—	17,0	—
Dotatie aan de Gemeenschappen. — Dotation aux Communautés	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,0	8,0	—
Dotatie aan de Gewesten. — Dotation aux régions	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28,4	28,4	—
Totalen. — Totaux	—	5,1	—	6,4	11,5	—	49,6	—	5,7	0,2	55,5	—	1,3	3,4	20,6	3,5	28,8	—	32,3	—	14,3	—	46,6	43,7	186,1	1,3	
In % van de totale begroting. — En % du budget total... ..	—	—	—	—	6,2	—	—	—	—	—	29,8	—	—	—	—	—	15,5	—	—	—	—	—	25,0	23,5	100,0	—	

Economische voorstelling van de begroting 1983 — Titel II
Kapitaaluitgaven (niet gesplitste kredieten + ordonnanceringskredieten)

(In miljarden frank)

Présentation économique du budget 1983 — Titre II
Dépenses de capital (crédits non dissociés + crédits d'ordonnancement)

(En milliards de francs)

Begrotingen — Budgets	Overdrachten aan andere sectoren — Transferts aux autres secteurs					Overdrachten binnen de sector overheid — Transfert à l'intérieur du secteur public						Investeringsen (civiele) — Investissements (civils)						Kredietverleningen en deelnemingen — Octrois de crédits et participations						Niet ver- deeld — Non ré- parti 00	Alge- meen totaal — Total géné- ral
	50	51	52	53	Tot.	60	61	62	63	64	Tot.	70	71	72	73	74	Tot.	80	81	82	83	84	Tot.		
Rijksschuld. — Dette publique	—	0,6	—	—	0,6	—	—	—	0,1	—	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,7
Dotaties. — Dotations... ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,2	0,2
Eerste Minister. — Premier Ministre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,2	6,2
Justitie. — Justice... ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	—	0,1	—	—	—	0,1	—	0,2
Binnenlandse Zaken. — Intérieur	—	—	—	—	—	—	0,4	—	—	—	0,4	—	—	—	—	0,2	0,2	—	—	—	—	—	—	—	0,6
Buitenlandse Zaken. — Affaires étrangères	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	—	—	—	0,2	—	0,2	—	0,3
Ontwikkelingssamenwerking. — Coopération au développement	—	—	—	5,2	5,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,2
Landsverdediging. — Défense nationale	—	—	—	1,9	1,9	—	0,6	—	—	—	0,6	—	0,1	1,4	—	0,5	2,0	—	—	—	0,2	—	0,2	—	4,7
Rijkswacht. — Gendarmerie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,5	0,5	—	—	—	—	—	—	—	0,5
Landbouw. — Agriculture	—	0,4	—	—	0,4	—	1,2	—	0,1	—	1,3	—	—	—	0,1	0,1	0,2	—	—	—	—	—	—	—	1,9
Economische Zaken. — Affaires économiques	—	0,3	—	—	0,3	—	7,4	—	—	—	7,4	—	—	—	—	0,1	0,1	—	2,2	—	—	—	2,2	—	10,0
Middenstand. — Classes moyennes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Verkeerswezen. — Communications... ..	—	5,4	—	—	5,4	—	3,0	—	—	—	3,0	—	—	—	0,1	1,1	1,2	—	29,3	—	—	—	29,3	—	38,9
P.T.T.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Openbare Werken. — Travaux publics	—	0,2	—	0,2	0,4	—	10,7	—	3,4	—	14,1	—	1,0	0,3	19,4	0,1	20,8	—	—	—	—	—	—	1,3	36,6
Tewerkstelling en Arbeid. — Emploi et Travail	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	—	—	—	—	—	—	—	0,1
Sociale Voorzorg. — Prévoyance sociale	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Education nationale (F)	—	—	—	—	—	—	0,4	—	0,1	0,1	0,6	—	—	0,5	—	0,3	0,8	—	—	—	—	—	—	—	1,4
Nationale Opvoeding (N)	—	—	—	—	—	—	0,3	—	—	0,1	0,4	—	—	0,5	—	0,5	1,0	—	—	—	—	—	—	—	1,4
Gemeenschappelijke sector. — Secteur commun	—	—	—	—	—	—	11,4	—	—	—	11,4	—	—	—	—	0,1	0,1	—	—	—	0,1	—	0,1	—	11,6
Gemeenschappelijke Cult. Zaken. — Affaires cult. communes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	—	—	—	—	—	—	—	0,1
Volksgesondheid. — Santé publique... ..	—	—	—	—	—	—	1,5	—	1,7	—	3,2	—	—	0,1	0,7	0,1	0,9	—	—	—	—	—	—	0,3	4,4
Financiën. — Finances... ..	—	—	—	—	—	—	4,2	—	—	—	4,2	—	—	—	—	0,2	0,2	—	1,6	—	6,4	—	8,0	—	12,4
Dotatie aan de Gemeenschappen. — Dotation aux Communautés	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,7	8,7
Dotatie aan de Gewesten. — Dotation aux ré- gions	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31,2	31,2
Totalen. — Totaux	—	6,9	—	7,3	14,2	—	41,1	—	5,4	0,2	46,7	—	1,1	2,8	20,3	4,2	28,4	—	33,2	—	6,9	—	40,1	47,9	177,3
In % van de totale begroting. — En % du budget total... ..					8,0						26,4						16,0						22,6	27,0	100,0